

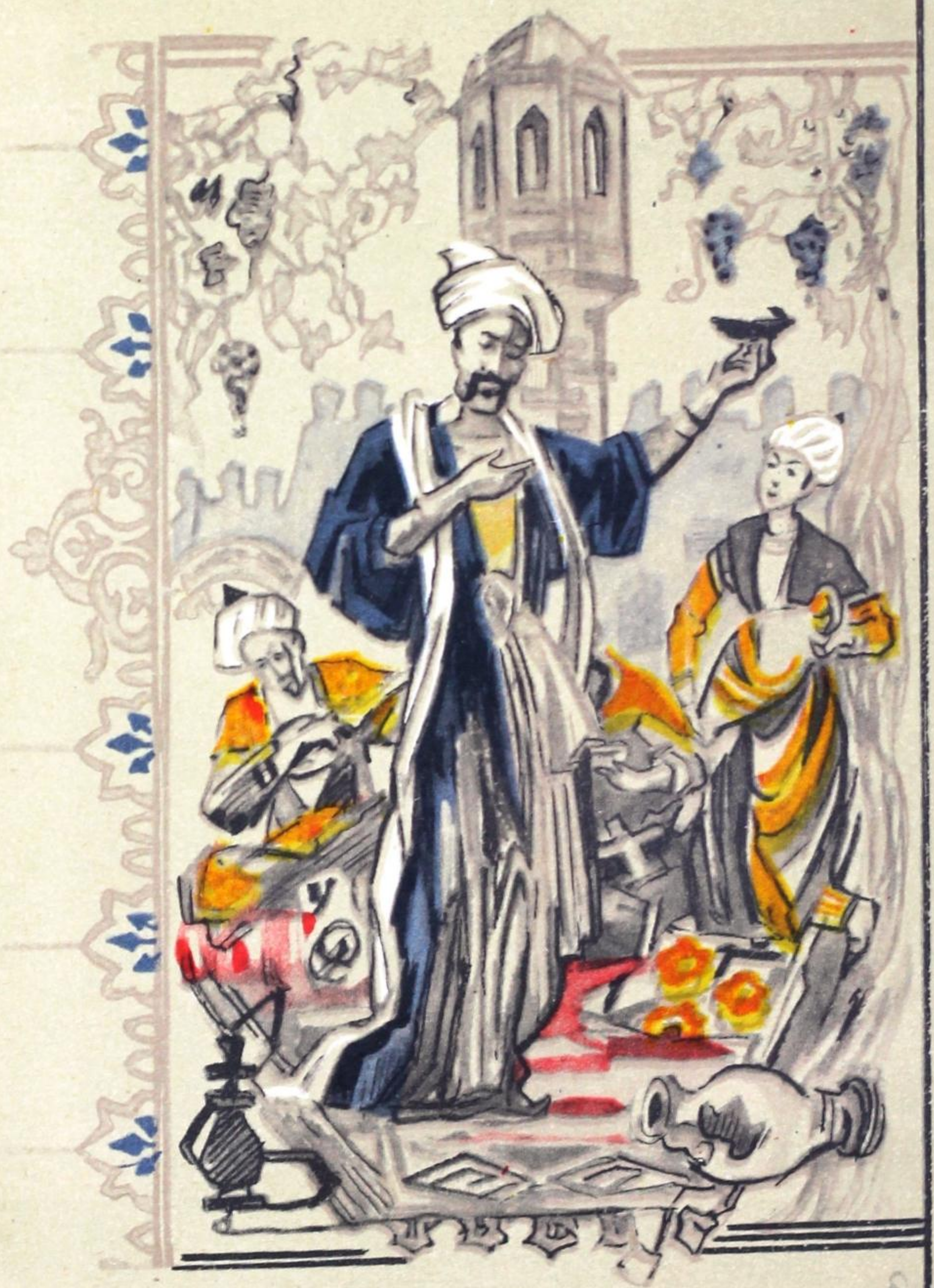
211311.

ҲОФИЗИ ШЕРОЗӢ



КУЛЛИЁТ





ҲОФИЗИ ШЕРОЗИ



КУЛЛИЁТ



Нашриёти «Ирфон»
Душанбе — 1983

Тоҷикӣ И (Эрон) X 84	9663
----------------------------	------

Китоби...	Ба
Ҷумҳурии Тоҷикистон	
номи А. Фирдавси	
113/1	Тоҷикӣ + И (Э)

Мураттиби китоб ва муаллифи сарсухан

Ҷамшед Шамбезода



ШОИРИ МУЪЧИЗАКОР

Бузургтарин шоири ғазалсарон форсу тоҷик Ҳоҷа Шамсуддин Муҳаммад Ҳофиз Шерозӣ аз ҷумлаи адибон ва мутафаккирони барҷаста ва оламшумуласт, ки осори гаронбаҳояш қайҳо боз зинатпазори ганҷинаи адабиёти ҷаҳонӣ гардида ва ҳудаш ҳамчун яке аз бузургтарин шoirони дириканавис шинохта шудааст.

Он ҷӣ аз тамоми кутуб ва тазкираҳо ва навиштаҷоти дигар хулоса шудааст, ин аст, ки Ҳоҷа Ҳофиз яке аз шуарон номин қарни ҳаштуми ҳиҷрӣ (чаҳордаҳуми милодӣ) ва саромади тамоми шoirони муосирӣ худ буда, номаш Муҳаммад, лақабаш Шамсуддин ва таҳаллусаш Ҳофиз мебошад. Ин таҳаллусро аз он ҷо баргузидааст, ки дар ҷавонӣ ҳофизӣ Қуръон будааст, дар он замон ҳар шаҳри мамлақати Эрон дорони воиз ва ҳофизӣ худ будааст, ӯ ҳам ҳофизӣ Қуръони шаҳри Шероз буда, ҷи тавре ки ҳудаш ишора мефармонд, Қуръонро дар чаҳордах ривоят аз бар доштааст:

Ишқат расад ба фаръёд, ар худ ба сони Ҳофиз,
Қуръон зи бар бихонӣ дар чордах ривоят.

Боз:

Зи ҳофизони ҷаҳон кас ҷу банда ҷамъ накард
Латоифи ҳакамӣ бо нуқоти Қуръонӣ.

Соли таваллуди Ҳоҷа Ҳофиз ба қавли соҳиб тазкирани «Майхона» 726 ҳиҷрӣ (1325 милодӣ) мебошад. Соли вафоти

шонро ҳамин тазкира ва бештарини ҳофизшиносон 791 ҳиҷ-
рӣ (1388 милодӣ) нишон медиҳанд ва дар боғи дӯстдоштааш
Мусалло мадфун гашт ва он ҷо ба шарофати ӯ номи Хофи-
зия гирифта, зиёратгоҳи ҷаҳониён гаштааст. Бар санги мар-
маре, ки рӯи мазораш ниҳодаанд, ду ғазали обдортарини
ӯро ҳақ кардаанд, ки матлаъашон ин аст:

Муждан васли ту ку, к-аз сари ҷон бархезам,
Тойири кудсаму аз доми ҷаҳон бархезам.

то охир, ва боз ғазали дигар:

То зи майхонаву май ному нишон хоҳад буд,
Сари мо ҳоки раҳи пири муғон хоҳад буд...

ва то охир...

Чи хеле ки аз сарчашмаҳои таърихӣ маълум аст, падари
Ҳоҷа исфаҳонӣ буда, дар замони Атобақони Форс ба Шероз
омада, дар он ҷо иқомат ихтиёр кардааст. Ҳофиз дар Ше-
роз ба дунё омада, ҳамон ҷо хондан ва навиштан омӯхта,
нашъунамо ёфта, Куръонро хифз намуда, маълумоти олии
замонашро гирифта, дар яке аз мадрасаҳои он шаҳр мудар-
рисӣ карда, тамоми умрашро дар Шероз мегузаронад. Ӯ шах-
си бисёр бомаърифат ва аз ҳаман фанҳои замона бохабар
буд ва забони арабиро ҳам хеле хуб медонистаст.

Бисёр муаррихон, аз ҷумла соҳиби тазкирани «Ирфон-ал-
ошиқин» баъд аз тарҷиман ҳоли мухтасари Ҳоҷа Ҳофиз ҳа-
бар медиҳанд, ки яке аз машоҳири маъруф ва фақеҳони маш-
ҳури реакционӣ Имоди фақеҳи Қирмонӣ, ки аз ҷумлаи вази-
рон ва надимони шох Шучоъ буд, бо Ҳоҷа Ҳофиз душмани
варзида, бо иттифоқи зоҳидони рӯқорӣ дигар ҷаҳду кӯшиш
менамад, ки Ҳочаро ба назари шох Шучоъ ҳамчун як шахси
муҳолифи ислом нишон дода, ба ӯ ягон бало гирифта намо-
яд. Гӯянд, ки Имоди фақеҳи Қирмонӣ гурбаеро тарбият кар-
да буд, ки ҷун ба намоз меистод, гурба низ тақлидан ба ӯ
руқъ ва сучуд менамад. Шучоъ ин ҳуққабозӣ ва хиларо ка-

ромати Имод дониста, ақидааш ба Имод беандоза зиёд мешавад, лекин ин ҳилагарӣ аз назари тезбинӣ ду шоири забардастӣ он замон пинҳон намонд, яке Убайди Зоноӣ, ки қиссан маъруфи муш ва гурбаро навишта, дар он ба ҷидоли Имоди фақеҳ ва маккорони дигар ишорат намудааст, дигар Хоҷа Ҳофиз, ки дар ин ғазалаш рӯнро Имодро ҳуққабоз номидааст:

Сӯфӣ ниҳод дому сари ҳуққа боз кард,
Бунёди макр бо фалаки ҳуққабоз кард.
Бозини чарх бишканадаш байза дар қулоҳ,
Зеро ки арзи шӯъбада бо аҳли роз кард.
Эй қабки хушхиром, кучо мерави? Бинист,
Ғарра машав, ки гурбаи обид намоз кард...

Шоҳ Шучоъ аз таҳқири Ҳофиз ба пир ва муршиди худ дар ғазаб шуда, рӯзе ўро ба ҳузури худ хонда, ба ин мазмун мегӯяд: Ҳеҷ як аз ғазалиёти шумо пояи саҳеҳе надошта, ибтидо, аз ишқ, баъд, аз висол, сипас, аз фирок сухан ронда, он гоҳ ба тасаввуф пардохта, билфосила дар сифати шароб шеър гуфта, пас аз он ба зуҳход ҳамла карда, биллоҳира аз бевафои дунё сӯхбат медоред, ин талаввун дар шоирӣ писандида набуда ва дур аз қонуни фасоҳат аст, ғазали хуб он аст, ки аз ибтидо то интиҳо дар мавзӯе воҳид, вале бо рангомезии гуногун сохта шавад. Ҳоҷа дар посух гуфт: Қаломӣ муборак айни сидқу савоб аст, вале ҷӣ қунам, ки бо тамоми ин маойиб шеъри Ҳофиз билфосила пас аз иншод ба атроф ва акноф рафта, даҳон ба даҳон ва сина ба сина аз кишваре ба кишвари дигар мусофират мекунад, вале ашъори дигарон бо тамоми саноеъ ва бадоеъ ва бо вуҷуди фасоҳати том ва балогати тамом аз шаҳри ҳудашон қадаме фаротар намеравад.

Шоҳ Шучоъ аз ин посух беш аз пеш ранҷида ва ба ҷазо додани Ҳофиз қарор медихад, аз қазо дар он айём ғазале аз Ҳофиз ба даст меафтад, ки дар байте аз он ба қиёмат шубҳа кардааст:

Гар мусулмонӣ аз ин аст, ки Хофиз дорад,
Оҳ агар аз паси имрӯз бувад фардое.

Шоҳ Шучоъ аз ин ходиса хурсанд шуда, меҳоҳад, ки Хофизро ба куфр ва зиндике маҳкум гардонад ва бо ғатвон уламон реакционӣ хуни шоири бегунохро бирезад. Иттифокан дар он айём гузари Зайнулдин Абубакри Тойбодӣ, ки яке аз бузургони илму адаб буд, ба Шероз афтод, ин аҳволро фаҳмид ва ба Ҳоча роҳнамоӣ кард, ки қабл аз он байт байте дигар созад ва онро аз забони кофир нақл кунад, ки нақли куфр куфр набошад. Ҳоча ҳам ҳамон таъриф кард ва аз он тафрика халос шуд. Абъёт ин аст:

Ин ҳадисам ҷӣ хуш омад, ки сахаргах меғуфт
Бар дари майқадае бо дафу най тарсое:
«Гар мусулмонӣ аз ин аст, ки Хофиз дорад,
Оҳ, агар аз паси имрӯз бувад фардое».

Соҳиб тазкиран «Ирфон-ал-ошиқин» менависад: «Алқисса баъд аз иҷлоси аҷлоф дар ҳузури он подшоҳи одил бо раҳнамунини он пири комил ҷизе бар вай лозим наёманд ва солимани ва ғолибан аз он ҷо баромад, лекин дар аснои ин қазия авротӣ вай ҷамеъи мусаввадотро пора-пора карданд ва шустанд, то мабодо мазаррате аз онҳо ба вай расад. Вале, дӯстии ноқисонро асар аз ин бехтар намебошад. Ҳоча баъд аз ин воқеъа бисёр мутаассир ва мутааллим гардид ва дар ҳамон айём ба ҷавори эзидӣ пайваст. Баъд аз Ҳоча муонидин аз кардан худ шармсор гардида буданд, кучак ва бузург талаби ашъорӣ вай фармуданд, аз ҷумла он подшоҳ амр фармуд, ки ҳар кӣ ғазале аз Ҳоча биёварад, ашрафие дувист динорӣ ҷонза биёбад, ба ин тақриб шеърӣ вай ба ҳар ҷо, ки буд, мунташар гардид, бар забонҳо афтод ва шӯҳраташ ба ҷое расид, ки ҷуӣ мардум ба ҷустуҷӯи ашъор даромаданд, аз ҳар кас низ шеърӣ бисёре ба номи вай машхур шуд, аз он ҷумла ғазали Баҳоуддини Зангонӣ, ки мисран матлааш ин аст: «Соқие, моёи шабоб биёр!» ва ғазали «Дили ман дар ҳавон рӯи фаррух» ва мисли инҳо низ дигар ҷиз,

вокеъ аст». Дар ин ҷо баъзе мавридҳои таъкири ба ҳақиқат баробар намеоянд ва характери афсонавӣ доранд, аз ҷумла шоҳ Шучоъ дар соли 786, яъне панҷ сол пеш аз Ҳофиз вафот карда буд, лекин агар аз миён рафтани мусаввадоташ ҳақиқат бошад, барои ҳамина аст, ки нусхаҳои гуногуни девони шоир аз андоза берун ихтилоф доранд, ҷи хеле ки дида мешавад, ғазалҳо ва байтҳои ҷудогонаи илҳомӣ ба осори аслии Ҳофиз омехта шуда меоянд ва ин ҳодиса асрҳо давом карда, хусусан дар асри нӯҳуми ҳиҷрӣ ин вайронкорӣ хеле авҷ гирифта будааст. Барои ҳамина ҳам дар бобати осори аслии ва илҳомии Ҳоҷа Ҳофиз дар давоми 7 аср баҳсу мунозира ба охир намерасад.

Даврони зиндагонии Ҳоҷа Ҳофиз ба замони бисёр саҳти таърихи Шарқи наздик рост омадааст.

Ҳассостарини шоирӣ мо дар ҳамина даврани пуршӯб зиндагонӣ намуда, воқеаҳои Эронро аз зухури Чингиз то зухури Темур шунида ва дидааст, ки дар таърихи Эрон ҳеҷ замоне то ин андоза замонаи пурфитна ва пуршӯб набудааст, ҷунон ки фармуда аст:

Фитна меборад аз ин сақфи муқарнас, барҳез,
То ба майхона паноҳ аз ҳама офот барем.

Мовароуннаҳр он замон дар зери ҳукмронии қабилҳои муғул буд. Пас аз он, ки империяи муғул пароканда шуда, аз миён рафт, ҷи хеле ки дар боло зикр шуд, ҳукмронии майдаҳои ба миён омад ва қариб ҳар вилоят давлати мустақил ташкил дода, бо ҳамсоягонаш пайваста дар вазъияти ҷангу ҷидол буд. Ин вазъияти ошуфта ва пуршӯру шарр зиёда аз 40 сол давом дошт. Қартҳо бо сарбадорон ва ҳар дуяшон бо муғулони ҷанг мекарданд, Музаффарӣҳо бо Ҷалоириҳо, онҳо бо туркманҳо ва тотарҳо мудом мубориза бурда ҷанг мекарданд, дар натиҷа ҳазорон кас аз аҳолии бегуноҳро кушта, шаҳру қишлоқҳоро тала ва тороч мекарданд. Ҷангҳои беохир, худсарӣ ва беадолатии хонҳои худӣ ва бегона халқ-

ро дучори азобу укубатҳои тоқатшикан намуда, мамлакати аз тохтутоз ва ғорату торочи муғулҳо нав қоматросткардaro боз харобу вайрон мекарданд. Чунончи Ҳофиз мефармояд:

Ин ҷӣ шӯрест, ки дар даври камар мебинам,
Ҳама офоқ пур аз фитнаву шар мебинам!
Ҳар касе рӯзи беҳӣ металабад аз айём,
Иллат он аст, ки ҳар рӯз батар мебинам.
Аблаҳонро ҳама шарбат зи гулобу қанд аст.
Кути доно ҳама аз хуни чигар мебинам.

Тохтутози муғулон аз ҳама зиёдтар ба сари Мовароуннаҳр ва Хуросон, билхоса ба сари он шаҳрҳои қадим — Самарқанд, Бухоро, Хучанд, Тӯс, Ҳирот, Марв, Нишопур, ки аз ҷиҳати маданият ғаний буданд ва дар онҳо адабиёти асри XII тоҷик пешрафт ва нашъунамон комил дошт, ҳалокат оварда буд. Эронӣ ҷанубӣ ва Озарбойҷон аз ҳучуми муғулон инсбатан камтар зарар дида буданд, аз ин сабаб тавонистанд, ки қоматашонро зудтар рост кунанд. Лекин аз ҷангу ҷидолҳои хонҳои майда ҷи Эронӣ ҷанубӣ, ки марказаш Шероз буд ва ҷи Озарбойҷон зулму ситам ва ғорату торочи бисёре диданд. Маъҳазҳо нишон медиҳанд, ки дар айёми умри Ҳофиз дар зарфи 50 сол (1338—1388) шаҳри Шероз 5 бор ба дасти душманон афтода, харобу вайрон ва аҳолиаш дучори қатли ом ва ғорат гардидаанд.

Дар нимаи дуввуми асри XIV, яъне солҳои 1370 милодӣ ҳукумати марказонидан Темурӣ хунҳор ба вучуд омад ва ҳавфи истилои он дар мамлакатҳои атроф, аз ҷумла, дар Эрон ҳам паҳн мешавад. Аз соли 1381 тохтутози Темур ба Эрон, Озарбойҷон, Сурия ва Туркия сар шуда, то соли 1392 ин мамлакатҳо аз тарафи Темур ғатҳ шуда, ҳаман сулолаҳои маҳаллиро барандохт ва ба сари ин мамлакатҳо харобихон диданашударо овард ва боз садҳо ҳазорон одамони беғуноҳро нобуд кард. Темур бори аввал Шерозро дар соли 789 ҳиҷрӣ (1337 милодӣ) забт карда буд, ки Ҳо-

физ дар он чо зиндагонӣ мекард. Ба ғривояте шоири бузург бо ҷаҳонгири хунхор мулоқот доштааст ва он ҳам дар он вақте, ки бо фармони вай аз 70000 сари буридан аҳолии шаҳри Исфохон, ки волидайнӣ Ҳофиз аз он ҷоянд, манораҳо сохта буданд. Маълум аст, ки бисёр хешу табори дуру наздики Ҳофиз дар ин воқеъаи хунин nobуд шудаанд.

Мухите, ки Ҳофиз дар он зиндагонӣ мекард ва ҷаҳонбинии ӯ дар он пайдо шуда, ба воя расид, ҳамин хел буд. Ҷунончи худи ӯ ба он ишора менамояд:

Дар ин ҷаман макунам сарзаниш ба худрӯй,
Ҷунон ки парваришам медиҳанд, мерӯям.

Ҳофиз ҷангу ҷидолҳои мазҳабиро афсона ва пайравони онро аз дарки ҳақиқат бегона доништа, аз мусулмонии бе-ҳақиқат безорӣ чуста, дар муқобили риёкорон ва арбобони тазвир истода, равшану возех «Ҷанги ҳафтоду ду миллат ҳамаро узр бинех, Ҷун наиданд ҳақиқат, раҳи афсона заданд», «Нақдхоро бувад оё, ки аёре гиранд», «Орифи вақти худу Ҳофиз рози хешам» гуфта ва «Гар муршиди мо пири муғон шуд ҷӣ тафовут?» сурудааст, ки ин ғазалҳо ва бисёр ғазалҳои монанди ҳаминҳо зидди хурофот ва мавхумпарастон будани ӯро бо тамоми равшанӣ нишон медиҳанд.

Он ҷӣ маълум аст, Ҳофиз дар ҷавонӣ ду хел фикру тамоюл доштааст: яке ишқ ва алоқан зиёд ба таҳсили илм ва дарки ҳақиқат, дигаре дилбастагӣ ба маъшуку май, аммо ҳарчӣ аз таҳсили илму дарки ҳақиқат нафраттар шуда, «Сухан аз мутрибу май ғӯву рози даҳр камтар ҷӯ, Ки кас нақшуду нақшоёд ба ҳикмат ин муамморо» ва ҳарчӣ ба зӯҳдфурӯшӣ ва риёкории табақаҳои болоии ҷамъияти замонаш: шайху зоҳид, сӯфиву вонз, ғажо ва мӯхтасиб, козӣ, муфти ва имомии шаҳр воқифтар гашта ба хидмати маъшуку май ҳаристар мешавад, яъне маънан худро ба маю

маъшука мезанад, бо дирш мугон, соғар ва соқӣ дӯстӣ ва ҳамдардӣ меварзад.

Ба эҳтимоли қавӣ Ҳофиз, аз 20 солагӣ дар ҳудуди 746 хичрӣ ба шеърғӯй шурӯъ карда ва ба сабаби доштани таъби равон ва зехни баланд аз ибтидои қор пешрафти хубе доштааст, ки битавонад подшоҳе фозил ва шеършинос мисли Шайх Абӯисҳоқро мафтунӣ таъби хеш созад, ба ҳар ҳол оғози шўҳрати Ҳоча Ҳофиз дар замони ҳамина подшоҳ будааст ва то соли 754 хичрӣ (1353 милодӣ), амир Муборизуддин бинии Музаффарӣ золим Шерозро муҳосира намуда, ўро ба Исфакон гурезонад, робитан Ҳоча ба он подшоҳ, дар ниҳоятӣ гармӣ ва хубӣ буд, мумкин дар девони ғазалиётӣ ў ашъоре, ки пештар аз ин вақт гуфта шуда низ бошад. Дар бораи хубии ашъораш Ҳофиз ишоратҳои бисёре дорад, аз ҷумла:

На ҳар, к-ӯ нақши назме зад, каломаш дилпазир афтад,
Тазарве турфа ман гирам, ки ҷолок аст шохинам!

Ё ки:

Ҳасад ҷи мебарӣ, эй сустназм, бар Ҳофиз,
Қабули хотиру лутфи сухан ҳудод аст.

Ашъоре, ки дар ин замон, яъне дар айёми ҷавоннаш сурудааст, бисёртар аз маю маъшуқа сухан ронда ва бепарвона майли ҳудро ба он иброз доштааст:

Орзу мекунадам,— аз ту ҷӣ пинҳон дорам,—
Шинше болаву кунҷеву руҳи зебо.

Баъзе ашъор, ки дар ҳангоми шабоб суруда:

Қунун, ки медамад аз бӯстон насили бихишт
Ману шароби фарахбахшу ёри хурсиришт.
Ҷамаи хикмати урдибихишт меғунд,
На оқил аст, ки насъа хариду нақд бихишт.

Дар ин ғазал комилаи маълум аст, ки насими бӯстон ва урдибихишти чаман ва шароби фарахбахш ва ёри ху-
рисириништи дили шоири ҷавонро ба худ кашида, нақди онро ба насъи бихишт тарҷеҳ додааст. Дар ғазали дигаре, ки ба ҳамин тарз навиштааст, мефармояд:

Кунун, ки бар кафи гул чоми бодаи соф аст,
Ба сад ҳазор забон булбулаш дар авсоф аст.

Бихоҳ дафтари ашъору роҳи саҳро гир,
Чӣ вақти мадрасаву баҳси кашфи «Кашшоф» аст!

Ба дар «Базмгоҳи дилнишин чун қасри фирдавси ба-
рин», ки Ҳоҷӣ Қавомуддин Ҳасан фароҳам намуда «Бодаи
гулранги талху тезу хушхору сабук» бо нуқтасанҷу баз-
лагӯ чун Ҳофиз ва «Бахшишомӯзе ҷаҳонафрӯз чун Ҳоҷӣ
Қавом» фармояд:

Ишқбозиву ҷавониву шароби лаълфом,
Маҷлисӣ унсу ҳарифи ҳамдаму шурби мудом,
Ҳар кӣ ин ишрат нахоҳад, хушдилия бар вай табох,
В-он кӣ ин маҷлис наҷӯяд, зиндагӣ бар вай ҳаром!

Ин марҳилаи таърихӣ айёми шабоб ва хушвақтиву хуш-
бахтии Ҳофизӣ ҷавон буд, чунки подшоҳ Ҷамолуддин
Шайх Абӯисҳоқӣ Инҷӯ ўро бисъёр азиз ва мӯҳтарам ме-
дошт ва пайваста мусоҳиб ва мӯнисӣ вай буд ва ба ҳам
иродат меварзиданд, инчунин надими шоҳ Шайх Абӯисҳоқ
ва муҳассили молиётӣ девони ӯ Ҳоҷӣ Қавомуддин Ҳасани
тамғочӣ Ҳоча Ҳофизро бисъёр дӯст ва мӯҳтарам медошт,
дар ҳаққи ӯ некиҳои бисъёр кардааст. Ҳофиз ҳам онро
чи дар вақти ҳаёташон ва чи баъди вафот дар ғазалҳои
ҷудогона, қасонид ва қитъаҳо ситоиш карда, таърихи вафо-
ташонро ҳам сохтааст.

Даръён ахзари фалаку киштии ҳилол
Ҳастанд ғарқи неъматӣ Ҳоҷӣ Қавомӣ мо!..

Ростӣ хотами фирӯзаи Бӯисҳоқӣ,
Хуш дурахшид, вале давлати мустаъчил буд,

Дар ҳамин замон ва мархилаи таърихӣ будааст, ки Ҳофизӣ ҷавон мудом аз насими ҷаъди ғасӯи дилбарон масту хароб буда ва аз фиреби ҷодун сняхчашмони Шероз дар амон набудааст ва ҷун боди сабо пайваста саргардон ва мискин ва вола ва саргашта буда:

Мудомам маст медорад насими ҷаъди ғасӯят,
Харобам мекунад ҳар дам фиреби ҷашми ҷодуят.

Ману боди сабо мискин ду саргардони беҳосил,
Ман аз афсуни ҷашмат масту ӯ аз бӯи ғасӯят.

Ваъдан мевахон бихиштиро на танҳо насъа ва мавҳум хонда, балки ҳилофи завқ доништа ва барои себ ва нори бихиштӣ себи занахдони шоҳидон ва нори пистони дилбаронро аз даст надодан мефармояд:

Зи мевахон бихиштӣ ҷӣ завқ даръёбад
Ҳар он, ки себи занахдони шоҳиде нагазид?
Ман ин мураққан рангин ҷу гул бихоҳам сӯхт,
Ки пири бодафурӯшаш ба ҷуръае нахарид.

Дар мактаи ҳамин ғазал бо илтимос мефармояд:

Баҳор мегузарад, додгустаро, даръёб,
Ки рафт мавсиму Ҳофиз ханӯз май начашид.

Ҷунон ки мулоҳиза шуд, бештарин ашъоре, ки Ҳофиз дар рӯзгори ҷавонӣ сурудааст, дорои мазмунҳои хос ва тасвири ҷавонӣ ва маҷлисҳои базм ва сурур ва шаробиӯшину навбахор ва базму ишрат мебошанд.

Пас аз вафоти Абӯсайд, ки соли 736 ҳиҷрӣ (1336 милодӣ) воқеъ шуда буд, Ҷамолуддин Шайх Абӯнсҳоқ писари Шарафуддин Маҳмуд пас аз задухӯрд ва кашмакашҳои бисёр ба душманон ва бародари худ дар соли 743 ҳиҷрӣ дар Шероз подшоҳ шуд. Абӯнсҳоқи Инҷу марде хушмашраб ва аҳли базм ва сурур ва бериё ва бахшанда буд. Воқеан қатли ногаҳонии Шайх Абӯнсҳоқ (рӯзи ҷумъа 22 ҷамодиулаввали соли 757) ва барҳам хӯрдани айши ӯ ба

Хофиз сахт таъсир кард, ки борҳо дар ашъори худ аз хотироти замони ӯ ба некӣ ёд карда, ба давлати мустаъчили ӯ афсӯс хӯрдааст:

Дар дилам буд, ки бедӯст набошам харгиз,
Чӣ тавон кард, ки кори ману дил ботил буд.
Ростӣ, хотами фирӯзаи Бӯнсҳоқӣ
Хуш дарахшид, вале давлати мустаъчил буд.

Пас аз чунон подшохи меҳрубон ва хушмашраб ва базморо ҳукумати амир Муборизуддин Муҳаммади мутаассиб ва ҷоҳил, саҳтгирӣ ва мардумозории ӯ ва махсусан авҷ гирифтани риёкорӣ ва зӯҳдфурӯшӣ ва дигар бадкорихо шоири бузурги ҳассос, тезбин ва зиндадилро мутаассир ва дилозурда мекунад. Аҳолии хушзавқи Шероз аз ҷавру ситами амир Муборизуддин ба ҷон омада, ба ӯ лақаби мӯхтасиб доданд ва Ҳоча Хофиз низ ин ғазалро сурудааст:

Агарчи бода фарахбахшу бод гулбез аст,
Ба бонги ҷанг маҳӯр май, ки мӯхтасиб тез аст.
Дар остини мураккаб пиёла пинҳон кун,
Ки ҳамчу ҷашми суроҳӣ замона хунрез аст.
Суроҳиеву ҳарифе ғарат ба даст афтад,
Ба ақл нӯш, ки айём фитнаангез аст.
Ба оби дида бишӯем хирқаҳо аз май,
Ки мавсимӣ вараъу рӯзгори парҳез аст.

Дар ғазали зерин низ ба ҳамон мӯхтасиб ҳамла овардааст:

Донӣ, ки ҷангу уд чӣ тақдир мекунанд?
Пинҳон хӯред бода, ки таъзир мекунанд!
Номуси ишқу равнақи ушшоқ мебаранд,
Айби ҷавону сарзаниши пир мекунанд.
Филҷумла эътимод мақун бар бинон даҳр,
Қ-ин корхонаест, ки тағйир мекунанд.

Шоири ҳамасри Ҳоча Хофиз Убайди Зоконӣ ҳам дар шеърҳои худ ҳолати вазнини онрӯзаи Шерозро тасвир ва онро ба дӯзах монанд кардааст:

Ку ишрати Шерозу маи андӯхсӯз,
В-он шоҳидакони чобуки базмафрӯз?
Фардо ба бихишт ар маю шоҳид набувад,
Дӯзах бошад чунон ки Шероз имрӯз.

Сахтгирӣ ва хунрезии амир Муборизуддин ба дараҷае расидааст, ки писараш шоҳ Шучоъ низ ин рубоиро дар ҳақиқи ӯ сохтааст:

Дар маҷлиси даҳр сози мастӣ паст аст,
На чанг ба қонуну на даф бар даст аст,
Риндон ҳама тарки майпарастӣ карданд,
Чуз мӯхтасиби шаҳр, ки бе май маст аст.

Амир Муборизуддин нисбат ба фарзандони худ низ зулму ситам мекард, дашному носазо гуфта, пайваста аз куштан метарсонд, оқибат шоҳ Шучоъ ва шоҳ Маҳмуд ҳамдаст шуда, падарашонро гирифта, кӯр карданд ва шоҳ Шучоъ бар тахт нишаст. Аз тахт афтодани амир Муборизуддин ба шоир хурсандӣ овард, ки бо ҳама амали зишт ва нангини шоҳ Шучоъ лаб ба ситоиши ӯ мекушояд ва ба эҳъёи даврони Шайх Абӯисҳок умедвор мешавад, лекин агарчи шоҳ Шучоъ Ҳофизро менавохт ва эҳтиром мекард, аммо на монанди Шайх Абӯисҳок, балки, чи хеле ки дар боло зикр шуд, гоҳе дар зерӣ таъсири бадхоҳон-рӯхониёни реакционӣ бо Ҳофиз робитаи хуб надошт. Муҳаққиқон сабабҳои хуб набудани муносибати Шучоъ бо Ҳофиз (ба ғайр аз таҳқири муршидаш Имоди факеҳ аз тарафи Ҳофиз) мегӯянд, боз он аст, ки Шучоъ ҳам шоир буд, мумкин ба ашъори Ҳофиз рашк бурда ва ҳамин яке аз сабабҳои беқадрии Ҳофиз дар дарбори шоҳ Шучоъ будааст.

Ғайр аз ин, пас аз чанд соли подшоҳии шоҳ Шучоъ бародараш шоҳ Маҳмуд бо ёрии шоҳ Яхъё ва султон Увайси Чалоирӣ ба Шероз ҳуҷум кард, шоҳ Шучоъро шикаст дода, бар тахт нишаст. Шучоъ ба Қирмон гурехт ва чанд сол дар он ҷо буд, дар ҳамон вақт дар таъсири Имоди факеҳ равияи тасаннунро қабул карда, ҳулку одо-

баш ҳам тамоман дигар мешавад, бори дуввум, ки дар соли 767 хичрӣ Шерозро тасарруф намуд, монанди падараш роҳи зулму ситамро пеш гирифт ва дар зерӣ таъсири рӯҳониёни реакционӣ аз ҷумла, Имоди фақеҳ бо Ҳофиз робита ва муносибати хубе надошт.

Шоҳ Шучоъ дар соли 786 хичрӣ вафот мекунад, писараш шоҳ Зайнулобиддин ба ҷояш подшоҳ мешавад. Бо вучуди он, ки шоҳ Шучоъ дар зиндагиаш мамлакати худро дар байни ворисон тақсим карда буд, пас аз вафоти ӯ дар миёни онон ҷангу ҷидоли саҳт ва кашмакаши зӯр даргирифт, ки дар Форс, Язд ва Исфакон бетартибҳои фавқул-одда ба вучуд омад. Дар ҳамин вақт Темурӣ хунхор дар шимоли Эрон ба ҳаробу вайрон кардани шаҳру деҳот ва қатли оми аҳоли сар карда буд, хабари ин воқеа шерозин-ро ба ваҳшат андохт ва шоҳ Зайнулобиддин барои ёрӣ гирифтани аз султон Аҳмади Ҷалоир ба тарафи Бағдод гу-рехт, лекин дар роҳ шоҳ Мансур ӯро гирифта, дар қалъаи Салосал маҳбус сохт ва ҳудаш бо Темур ҷанги саҳт на-муд, вале шоҳ Яхъё ва султон Аҳмад ба Темур итоат кар-данд. Чуни дар ҳамин вақт дар Мовароуннаҳр шӯришҳо ба миён омаданд, Темур ҳукумати Шерозро ба шоҳ Яхъё ва ҳукумати Қирмонро ба султон Аҳмад дод ва худ ба Мо-вароуннаҳр баргашт. Ҳофиз дар баъзе ашъораш ба ин ошӯбу фитна ишора кардааст:

Зи тундбодӣ ҳаводис наметавон дидан
Дар ин ҷаман, ки гуле будааст ё сумане?
Мизочи даҳр табаҳ шуд дар ин бало, Ҳофиз,
Қучост фикри ҳақимеву рои барҳамане?

Пас аз муддате боз ҷангу ҷидол дар миёни оли Музаф-фар даргирифт ва ҷунон ошӯбу нисъи ва бетартибӣҳо барпо сохтанд, ки мардум орзуи бозгаштани Темур мепабуданд, ҷунонки Ҳофиз дар он боб мефармояд:

Сина моломоли дард аст, эй дарего, мархаме,
Дил зи танхой ба ҷон омад, худоё, ҳамдаме!

Чашми осониш кӣ дорад з-ин сипехри тезрав,
Соқӣё, чоми маям деҳ, то биёсоям даме!
Хез, то хотир бад-он турки самаркандӣ диҳем,
К-аз насимаш «бӯи чӯи Мӯлиёи ояд хаме».
Сӯхтам дар чохи сабр аз баҳри он шамъи Чигил,
Шоҳи туркон гофил аст аз холи мо, ку Рустаме?

Шоҳ Мансур, ки ахволи Форсро бесомон дид, ба он сӯ
рӯ ниҳод ва шоҳ Яхё ғурехт. Пас аз ин ҳама кашмакаш
ва ҷангу ҷидолу ғурезоғурез аз ин оромии муваққатие, ки
шоҳ Мансур дар Шероз эҷод кард, Ҳофиз ғумон бурд, ки
дигар давраи фитна ва ошӯб тамои шуд, пас аз муддате
Мансурро ситонш мекунад:

Шаҳаншоҳи Музаффарфар шучоъи мулку дин Мансур,
Кӣ ҷуди бедареғаш ханда бар абри баҳорон зад.

Зиндагонии Ҳоҷа Ҳофиз дар замони шоҳ Мансур ба поён
мерасад, пас аз он Темури хунхор бори дуввум дар соли
795 хичрӣ ба Форс хучум оварда, бо шоҳ Мансур ҷанг
намуд ва ӯро кушт, бо ҳамин силсилаи оли Музаффарро
барандохт. Умри Ҳоҷа Ҳофиз 8 сол дар айёми салтанати
Шайх Абӯисҳок, 6 сол дар айёми салтанати амир Мубо-
ризуддин ва 26 сол дар айёми салтанати шоҳ Шучоъ ва
шоҳ Маҳмуд гузаштааст, вақте ки Шучоъ дар соли 786
хичрӣ вафот кард, Ҳоҷа 60-сола буд ва аз умраш 5 сол
боқӣ монда буд, ки он ҳам дар айёми салтанати шоҳ Зай-
нулобидин ва шоҳ Мансур гузаштааст.

Ба ғайр аз подшоҳони дар боло зикршуда, пеш аз шоҳ
Шайх Абӯисҳок ғурӯҳи дигар низ дар Шероз ҳукумат кар-
даанд ва, гузашта аз онҳо, ба сабаби он, ки давраи хон-
хонӣ будааст, подшоҳони дигар ҳам дар Эрон ва атрофи
он ҳукмронӣ кардаанд, ки баъзеашон бо Ҳофиз робитаи
хуб дошта ва ҷангу кашмакашҳои онҳо низ аз ҷашми тез-
бини Ҳофиз дур намондааст, ки номҳои онҳо аз қарори зер
аст: султон Увайс, султон Аҳмади Элкони, султон Ғиёсуд-

дин, Махмудшохи Даканӣ, Таҳамтан биҷни Тӯроншо, Те-
мури Гургонӣ ва дигарон.

Шӯҳрати Ҳофиз, ашъори ин устои назм дар айёми
зиндагонии худӣ аз зодгоҳаш Шероз берун рафта, даст-
раси бисёр кишварҳои тоҷикзабони Шарқ гардидааст. Он
аҳвол, ки Ҳофизро подшоҳони кишварҳои ҳамсояи гуногу-
ни замонаш ба дарбори худ борҳо даъват намудаанд, да-
лели он аст ки шоир дар замони ҳаёташ шӯҳрати зиёд дош-
тааст, Ҳамин суҳанҳои зерини Ҳофиз ҳам далели шӯҳра-
ти ӯ мебошанд:

Зи шеъри Ҳофизӣ Шероз меғӯянду мерақсанд
Сняҳчашмони кашмириву туркони самарқандӣ.

Е ки:

Ироқу Форс гирифтӣ ба шеъри хуш, Ҳофиз,
Биё, ки навбати Бағдоду вақти Табрес аст.

Девони Ҳофиз дар зиндагӣ тартиб дода нашуда буд,
баъд аз сари ӯ дӯст ва шогирдаш Мухаммадгуландом де-
вонашро тартиб медиҳад. Сарсухани мухтасаре, ки барои
ин девон Мухаммадгуландом навишт, то ба замони мо ра-
сидааст. Он шӯҳрати бузурге, ки ашъори шоир дар айёми
зиндагӣ пайдо карда буд, баъд аз ӯ пайваста зиёд шу-
дан гирифта ба тезӣ дар ҳамаи мамлакатҳои форсизабон
интишор мегардад. Аз асри 19 сар карда, ҷони тақрири
сангии девони Ҳофиз ба расмӣ медарояд, афзонии шу-
моран девони Ҳофиз боиси шӯҳрати бемислу монанди шо-
ир мегардад.

Шӯҳрати Ҳофиз дар Мовароуннаҳр низ аз замони ҳаё-
ти худӣ шоир сар шуда, пайваста афзудааст. Илова ба ин-
тишори сершумори ҷони девони шоир дар ин сарзамин
адаби нусхаҳои дастнавис ҳам зиёд мешуд. Дар мактабҳои
пешинан мо пас аз «Чоркитоб» девони Ҳоҷа Ҳофиз яке аз
муҳимтарин китобҳои қироат ба шумор мерафт.

Ҳофиз, пеш аз ҳама, шоири халқ ва лирики беҳамтост, барои ҳамаи халқ аз ҳар шоири шаҳри дигар дар байни халқ зиёдтар шӯҳрат дорад, ин аст, ки ханӯз дар асрҳои гузашта лирикаи Ҳофиз ва шахси ин суҳансарои номӣ диққати бисёр бузургони илму адаби ҷаҳонро ба худ кашидааст. Бисёр шахсони муътабар дар ҳақиқи ӯ ва эҷодиёташ фикр ва ҳаяҷони ҳудуди баён кардаанд. Дар ин ҷо барои мисол хотирнишон кардани таассуроти яке аз бузургтарин наояндагони адабиёти ҷаҳонӣ шоири асри XIX немис Гёте ҳеле ҷолиби диққат аст:

«Эй Ҳофиз, суҳани ту ҳамчун абадият бузург аст, зеро онро оғоз ва анҷом нест. Қаломи ту чун гунбади осмон танҳо ба худ вобастааст ва нимаи ғазали ту бо матлаъ ва мақтааш фарқе наметавон гузошт, ҷи ҳамаи он дар ҳадди ҷамол ва қамол аст.

Ту он сарчашмаи ғайзбахши шеърҳои нишотӣ, ки аз он ҳар лаҳза мавҷе аз паси мавҷи дигар берун метарозад».

Байти зерини шарқшиноси маъруф Шиблин Нӯъмонӣ ин фикри Гётеро таъкидкунон тасдиқ мекунад:

Ғар ҳудовандӣ ҳавас дорӣ дар иқлими суҳан,
Бандагии Ҳофизӣ Шероз мебоист кард.

Дар лирикаи шоир авзон замони пуршӯб, зиддиятҳои ҷамъиятӣ, муборизаи аҳли ноаҳл, ақлу ҷаҳл, илму дин, некиву бадӣ, шодиву андӯх дар шакл ва услуби ҳоси Ҳофиз акс ёфтаанд. Албатта, ҳананда дар ҷараёни баёни ин масъалаҳои мураккаб зиддиятҳои фикрӣ ва маҳдудиятҳои таърихӣ шоирро низ равшан ҳис мекунад, лекин, пеш аз ҳама, дар назари ӯ Ҳофизӣ инсондӯст, ватанпараст, эътирозкор ва озодихоҳ ҷилвагари мешавад.

Албатта, дар ғазалсароӣ на танҳо аз ҷиҳати ширинкадомӣ ё ҳушоҳангӣ, балки аз тамоми ҷиҳатҳо, дар навбати аввал, аз ҷиҳати муносибати мазмуну шакл, санъати бадеӣ, дар лафзи андак ҷо додани маънии бисёр Ҳофиз беҳамто ва беназир аст ва ягон шоир, на пеш аз ӯ ва на

баъд аз ӯ, ба поин ӯ нарасидааст. Барои хамин ҳам, чи хеле ки аксарияти адабиётшиносон баҳо медиҳанд, дуруст аст, ки Ҳофиз яке аз бузургтарин лирикҳои тамоми даврҳо ва тамоми халқҳои олам аст.

Дар ҳаман замонҳои баъди вафоти шоир ҷаҳду кӯшиш мекарданд, ки эҷодиёти Ҳофизро аз нуқтаи назари коммунистӣ (ирфонӣ) тасаввуф маънидод кунанд. Моҳияти реакционии ин гуна ҷаҳду кӯшишҳо маълум аст. Вазифаи мо аз он иборат аст, ки осори пурасрори ин шоирро бузургро дар шакли маънон ҳақиқӣ ба ҳонанда расонем ва аз таҳрифу вайронкуниҳои сӯфиёни риёкор оиро муҳофизат намоем. Чунонки худ Ҳофиз мефармояд:

Риё ҳалол шуморанду ҷомеи бода ҳаром,
Зихӣ тариқату миллат, зихӣ шарияту кеш.

Ҳофиз дар ғазалҳои худ ҳамеша аз ишқи инсонӣ, аз муҳаббати одамон ва дӯстии ҳаминҷаҳонӣ сухан ронда, ба таъвилкунандагон барои аз маънии ҳақиқашон баровардани ғуфтаҳои худ ҳеҷ роҳ намедихад.

Аз ин тасаввуф даъво доранд, ки гӯё мақсади Ҳофиз аз бода шароби ангурӣ набуд, балки ман маърифат мебошад. Албатта, ин даъво асосе надорад ва қомилан ботил аст. Барои исботи ин ғуфта овардани ҷанд мисол кофист. Аввалин бояд гуфт: вақте ки дар ин мавзӯ аз минқор ва қамият, рангу бӯ ва таъми май, ҷомеи қадаҳ ва пиёлаву хум, соқӣ, соғар ва қайфияти хӯрдан ва одоби сохтани он сухан меравад ҷӣ ҷон онаст гӯинд, ки мақсуди вай аз май ҳазорон таъвилот, таъбирот ва тафсирот дигари нестанидаҳои будааст.

Ҳуш ҳавоест фараҳбахш, ҳудоӣ, бифирист
Нозанине, ки ба рӯиш ман гулгун нӯшем.

Мебинед, ки ба муносибати ҳавои фараҳбахш ва ёри нозанини шоир тақозои ман гулгун намудааст. Дар шеър дигар:

Ман дӯстдори рӯи хушу мӯи дилкашам,
Мадхуши чашми масту ман ноби беғашам.

Рӯи хуш ва мӯи дилкашу чашми мастро ба чӣ чизи дигар
таъбир кардан мумкин аст? Е ин, ки:

Зи зӯҳди хушк малулам, биёр бодаи ноб,
Ки бӯи бода мудомам димоғ тар дорад.
Зи бода ҳечат агар нест, ин на бас, ки туро
Даме зи васвасаи ақл беҳабар дорад?

Меғӯянд вақте ки Хоча Бурҳонуддин чанд бор ўро аз ша-
роб манъ мекунад, мефармонд:

Ману никори шароб? Ин чӣ ҳикоят бошад?
Ғолибо, ин қадарам ақл кифоят бошад.
Зоҳиду уҷбу намозу ману мастиву ниёз,
То туро худ зи миён бо кӣ иноят бошад.

Е:

Ба яке чуръа, ки озори касаш дар пай нест,
Заҳмате мекашам аз мардуми подон, ки мапурс!

Вақте ки амир Муборизуддин Муҳаммад бо таассуби
зиёд ба озори майхорон мебарояд ва мӯхтасиб хум ме-
шиканад ва майхонахоро мебанданд, Хоча сурудааст:

Дари майхона бибастанд, худоё, маписанд,
Ки дари хонаи тазвиру риё бикшоянд!

Ва изхори умед ба кушодани дари майхонаҳо мекунад ва
меғӯянд:

Бувад оё, ки дари майкадаҳо бикшоянд,
Гирех аз кори фурубастан мо бикшоянд?

Ба замоне, ки шоҳ Шучоъ амир Муборизуддинро ноби-
но сохт ва подшоҳ шуд ва тартиби саҳтгирни падарашро
барҳам дод, Ҳофиз хушхолона мефармонд:

На шліце сні: на шліцы рэчэй шалючых,
Дэдаў дыма сні сні дзе шалючых сні.
На сні, шалючы рэчэй шалючых шалючых,
На сні шліце сні сні сні шліцы сні.

Шліцы сні шалючы сні на сні сні шліцы:

Сні шліцы, на шліцы сні шліцы шліцы,
Дэдаў сні сні сні шліцы шліцы.

На:

Сні шліцы сні сні сні, сні сні,
Шліцы сні сні сні, на шліцы сні.

Сні, сні:

Сні, на шліцы шліцы сні сні,
Сні сні сні сні на сні сні сні.

Сні на сні сні сні сні, сні шліцы сні, сні,
Сні, шліцы, сні сні сні шліцы:

Сні на сні сні сні шліцы сні сні,
Сні сні сні сні сні сні сні.

На сні сні сні сні, на сні сні шліцы,
Сні сні сні сні сні сні сні.

Шліцы сні сні сні сні, на сні шліцы
Шліцы сні сні сні сні сні сні.

Сні сні сні:

На сні сні сні сні, на сні сні сні сні,
На сні сні сні сні сні сні сні.

Шліцы, на сні / сні сні шліцы,
Шліцы на сні/шліцы, на сні / сні сні.

На сні шліцы сні сні Шліцы Шліцы шліцы,
Сні сні сні шліцы сні сні сні сні на сні сні

хисоби чумал 12 ва дувоздаҳ ном бошад, чӣ гуна мумкин аст онхоро хӯрд ва дар ин сурат айб ва хатое ҳам набошад?» М. Яқтои с. 124.

Дар ҷаҳонбинии Ҳофиз унсурҳои бисёре аз тасаввуфи ҳақиқӣ ҳам дучор мешавад, зеро дар он муҳит, ки Ҳофиз умр ба сар мебард, ӯ наметавонист, ки аз таъсири тасаввуф комилаи озод бошад. Ҳофиз шахси бедии ҳам набуд. Дар ашъори ӯ гоҳ-гоҳ ишораҳо аз мазмунҳои динӣ-тасаввуфӣ ҳам дучор меояд, лекин ин гуна ашъор дар осори Ҳофиз аз ашъори дастан аввал хеле камтар аст. Ба ғайр аз ин асл ва асоси эҷодиёти ӯ таъшиқ ва тарғиби динпарастӣ, тақдирну тақвияти афсонаҳои бофтаи мутааллиқ ба он намебошад.

Баракс Ҳофиз кирдорҳои мунофиқонаи «пирони ҷохил» ва «шайхони гумроҳ», дурӯғ ва фитнаҳои зоҳид ва гуфтори бефоидаи воқеии беамалро фош мекунад. Ӯ ҳаёти заминиро ҳамчун асл ва моҳияти ҳастии одам ғаштаву барғашта тараннум намуда, парда аз рӯи дасисаҳои тақво ва тақводорӣ, зӯҳд ва зӯҳдфурӯшӣ ва риёкории зумран ҷохилон мебардорад. Шоир тазвир ва ҳарзагӯии он носеҳони беамалро ошкоро қайд карда, хитоб мекунад, ки «Тавбафармоён чаро худ тавба камтар мекунанд?!». Ва бар хилофи гуфтаҳои сари минбар «Чун ба хилват мераванд, он кори дигар мекунанд!».

Дар хусуси онладорини Ҳофиз сарчашмаҳо ишора менамоянд, ки агар афсонаи Шохи Набот ҳақиқат дошта бошад, Ҳоча ӯро ба ақли ҳеш даровардааст, ки бо камали ҳурсандӣ меғӯяд:

Маро дар хона сарве ҳаст, к-андар сояи қаддаш,
Фароғ аз сарви бӯстониву шамшодии ҷаман дорам.

Е ки:

Дар нихонхонаи ишрат санами хуш дорам,
Қ-аз сари зулфу руҳаш наъл дар оташ дорам.

Ҳофиз аз ин ҳамсари азизаш фарзандон ёфтааст ва гӯ-
янд писаре ба номи Шохнӯмон дошт, ки ба Хиндустон
рафта, дар он ҷо вафот кардааст ва дар Бурхонпур мад-
фун шудааст. Аз ашъори Хоча Ҳофиз низ чунин бармеояд,
ки писари бузург дошта ва дар мусофират будааст ва гӯё
ин газалро ба ёди ӯ навиштааст:

Булбуле хуни диле хӯрду гуле хосил кард,
Боди хасрат ба садаш хор паршондил кард.
Қурратулайини ман, он меван дил ёдаш бод,
Ки худ осон бишуду кори маро мушkil кард.
Оху фаръёд, ки аз чашми хасуди маху меҳр,
Дар лаҳад моҳи камонабрӯи ман манзил кард.

Ҳамсараш ҳам пеш аз ҳудаш вафот карда будааст:

Он ёр к-аз ӯ хонан мо чон парӣ буд,
Сар то кадамаш чун парӣ аз айб барӣ буд.

Манзури хирадманди ман он мох, ки ўро
Бо хусни адаб шеваи соҳибназарӣ буд.

Аз ҷанги манаш ахтари бадмеҳр бадар бурд
Оре, ҷӣ кунам давлати даври камарӣ буд.

Хуш буд лаби обу гулу сабзаву наsrин,
Афсӯс, ки он ганчи равон рахгузарӣ буд.

Хоча Ҳофиз зодгоҳи худ Шерозро бағоят дӯст медошт
ва дар ашъораш онро месутуд ва дар ҷавоби касоне, ки
ўро ба кишварҳои дигар тарғиб мекарданд, мегӯяд:

Намедиханд иҷозат маро ба сайру сафар
Насими хоки Мусаллово оби Рукнобод.

Хушо Шерозу вазъи бемисолаш!
Худовандо, нигаҳ дор аз заволаш!

Хоча Ҳофиз гӯё дар тамоми умр се маротиба сафар кар-
да бошад, бори аввал ба Язд, ки тахминан дар ҳудуди
солҳои 766—67 хичрӣ мебошад, ки шох Шучоъ бори дув-

вум Шерозро тасарруф менамояд. Сабаби ин сафараш бо-
яд робитан хуб надоштани шоир бо шоҳ Шучоъ бошад,
Хоча ин ғазалро навишта, ба тарки Форс ва шахри ази-
заш Шероз ризо дод:

Чил сол беш рафт, ки ман доф мезанам,
Қ-аз чокарони пири муғон камтарин манам.
Обу хавои Порс аҷаб сифлапарвар аст,
Қу ҳамраҳе, ки хайма аз ин хок барканам.
Хайф аст булбуле чу ман акнун дар ин қафас,
Бо ин лисони азб, ки хомӯш чу савсанам!

Ҳофиз муддате дар Язд истикомат дошта, аз подшоҳи
он замони Язд, ки шоҳ Яхъё буд ва ӯ дар мумсиқӣ ва ҳасосат
зарбурмасали аҳоли буд, рӯи гармӣ ва илтифоте надида,
боз ба Шероз бармегардад.

Мусофирати дигари Хоча ба Хурмуз будааст ва сабаби
ин сафарро навиштаанд, ки Маҳмудшоҳ бини Ҳасан аз под-
шоҳони Дакан ба воситаи Мирзофазлуллоҳи Инҷӯ мабла-
ге ба Ҳофиз фиристод ва ӯро ба дарбори хеш даъват на-
муд, Хоча низ барои мулоқоти ӯ сафар кард, то Хурмуз
омад ва меҳост, ки ба киштии нишаста, ба роҳи обӣ ба Да-
кан равад, лекин он рӯз дар даръё тӯфони зӯр ба амал
омад, ки Хоча Ҳофиз аз сафар пушаймон гардида ба қав-
ли худ нанстод ва ҳамин ғазалро ба воситаи савдогарони
эронӣ ба он подшоҳ фиристод ва худ ба Шероз баргашт:

Даме бо ғам ба сар бурдан ҷаҳон яксар намеарзад,
Ба май бифрӯш далки мо, қ-аз ин бехтар намеарзад.
Чӣ осон менамуд аввал ғами даръё ба бӯи суд,
Ғалат гуфтам, ки ин тӯфон ба сад ғавҳар намеарзад.

Сафари саввуми шоир ба Исфаҳон будааст, ки ҳеҷ як
аз таърихнависон ба он ишора накардаанд. Дар ҳар ҳол
сафари Хоча Ҳофиз гӯё ба ҳамин се шахри Эрон будааст,
ки ҳар кадомашон хони мустақил доштаанд ва берун аз
ҳоки Эрон ба ягон мамлакате нарафтааст.

Мероси адабини Ҳофиз аз девони ғазалиёт, ки қисми муҳими осори ӯст, миқдори каме қасида, рӯбӣ, китъаҳо ва аз маснавини дириқини хурде «Сокинома» иборат мебошад. (дар дастнависҳои охири боз як маснавӣ — «Муғанниннома», мухаммас ва тарҷеъбанд ва таркиббандҳо низ дида мешаванд).

Дар омӯзиш ва нашри мероси адабини ин устоди беназири калом бадеӣ донишмандони бисёр кишварҳои Шарқу Ғарб чанду кӯшишҳо нишон додаанд ва нишон медиҳанд. Дар ин қорӣ бонфтихор хидмати донишмандони Эрон, ки нусхаҳои бисёри ашъори Ҳофизро ба таърифи расона ва дониш ба эҷодиёти ӯ чандин асарӣ тадқиқӣ ба вуҷуд овардаанд, ҳама бузург аст. Дар соҳаи тадқиқи эҷодиёти Ҳофиз роҳи олимони Эрон (С. Абдурахими Халхолоӣ, М. Қазвинӣ, К. Ғаӣ, С. Нафисӣ, М. Муӣ, П. Хонларӣ, А. Даштӣ, М. Фарзод, Х. Пажмон, А. Анҷавӣ, М. Фарзӣ, М. Зарғамфар, М. Лангрудӣ, М. Яқтоӣ ва дигарон) ниҳоят калон мебошад.

Осори Ҳофиз дар Эрон бо ду роҳ ҷӯида шуда меояд: яке нашри илмӣ-интиқодӣ: нусхаҳои ҷӯидаи Абдурахими Халхолоӣ (соли 1928), Муҳаммад Қазвинӣ ва Қосим Ғаӣ (соли 1941), (Асоси ин матн интиқодӣ низ ҳамон дастхати Халхолоӣ мебошад, илова бар он боз 17 нусхаи дигар ва «Шарҳи Сӯдӣ бар Ҳофиз» ва бисёр дигар нусхаҳои ҷӯидаи омӯхта ва истифодаи қарда шудаанд), М. Яқтоӣ (соли 1950), нашри 152 ғазали Ҳофиз аз тарафи Парвез Нотили Хонларӣ (соли 1958), Абулқосими Анҷавӣ Шерозӣ (соли 1966), дигаре нашри оммавии куллият ва мунотахаботи девони Ҳофиз буда, нашри рангоранги мусаввар аст ва бо сазо эҳтимоми донишмандони гуногунӣ эронӣ ба амал омадааст.

Як қатор шарҳиносони ғарбӣ ҳам дар ин соҳа қорҳои қобили таъсир қардаанд, ки аз он қумла Я. Рыпка, А. Аберри, Х. Рёмер, Х. Риттер, Х. Бромс, А. Зайоновский, Х. Шедер, К. Викенсро ном бурдан лозим.

Шарҳиносони советӣ ҳам дар соҳаи омӯхтани осори ғарбӣ Ҳофиз сазми басо доранд (А. Н. Болдырев, А. М.

Мирзоев, А. Е. Бертельс, И. С. Брагинский, В. Котетишвили, Г. Галимова, Х. Мирзозода, Н. Маъсумӣ ва дигарон).

Дар Тоҷикистони Советӣ ҳам доир ба нашр ва тадқиқи осори адабии Ҳофиз корҳои шояста анҷом ёфтаанд. Аввалин «Мунтахабот»-и девони Ҳофиз бо сазою эҳтимоми эроншиносӣ маъруф профессор А. Н. Болдырев соли 1940 бо алифбон лотинӣ ба таърифи расидааст ва бори дуввум ҳади ҳамаин «Мунтахабот» дар соли 1951 бо алифбон нави тоҷикӣ аз ҷониби барномад. Баъди он нусхаи тартибдодаи адабиётшиносӣ тоҷик профессор Х. Мирзозода таҳти унвони «Мунтахаби девон» дар соли 1957 ба мутолиаи хонандагон расид. Дар соли 1967 «Мунтахаби ғазалиёт»-и Ҳофизро навишандаи ин сатрҳо маъзури оммаи хонандагон гардонид.

Ҳамчунин ба муносибати ҷашни 650-солагии Ҳофиз Институти шарқшиносии Академияи фанҳои Тоҷикистон бо таъаббуси адабиётшиносии машҳури тоҷик, профессор марҳум Абдулғанӣ Мирзоев ва корманди илмӣ Институти шарқшиносии Академияи фанҳои СССР Г. Галимова ҷопи илмӣ як силсила аз нусхаҳои дастхати қадими ғазалиёти Ҳофизро, ки дар китобхонаи институти номбурда махфӯз аст, ба хуруфоти арабӣ аз ҷоп бароварда, ба хонандагон тақдим намуданд. Ниҳоят мунтахабе ба номи «Ашъори гузида» аз осори Ҳофиз бо хуруфоти арабӣ ва тоҷикиро номзади фанӣ филология марҳум Н. Маъсумӣ ва нависандаи ин сатрҳо ба муносибати ҳамин ҷашни зодрӯзи шоир аз ҷоп бароварданд.

Ғайр аз ин, адабиётшиносони Институти забон ва адабиёт ба номи Рӯдакӣ, Институти шарқшиносӣ ва Университети давлатии Тоҷикистон ба номи В. И. Ленин ду маҷмӯаи мақолаҳои ғалмиро доир ба ҳаёт ва эҷодиёти Хофиз аз ҷоп бароварда, ба ҷаҳони шоири номдор ҳадя кардаанд.

Азбаски наشري якум, дуум, чахорум ва панҷуми мунтахаботи ашъори Хофиз хеле мухтасар ва наشري сеюме, ки соли 1957 Х. Мирзозода бароварда буд, дорон камбудию нуксонҳои ҷиддӣ бисёре буд, талабот ва эҳтиёҷи нисбат ба

осори ни суҳанвари ширинкалом доштан ҳонандаи имрӯза пурра қонеъ нашуда меояд.

Аз ин рӯ нашриёти «Ирфон» ва Правлениияи Иттифоқи нависандагонии республика ин зарурат ва эҳтиёро ба назар гирифта, масъалаи нашри пурраи ашъори Ҳофизро ба миён гузоштанд.

Иҷрои ин вазифаи мураккаб ва дар айни ҳол боифтихор ба зиммаи муаллифи ин сатрҳо афтод.

Матни осори девони пурраи шоир аз ду наشري девони Ҳофиз гирифта шуд.

Наشري Муҳаммад Қазвинӣ ва Қосим Ғанӣ (соли 1941) асоси ин матни интиқодӣ ҳамон дастхати ягона таърихдорӣ Халхолӣ ва се нусхаи дигар ҳам мебошанд, ки қариби асри шоир китобат шудаанд, вале таърих надоранд ва аз 485 то 493 ғазалро фаро гирифтаанд. М. Қазвинӣ дар муқаддимааш 30 нусхаи мавҷудан қуллияти Ҳофизро то қунун аз қадим ва қадид аз ҳаттӣ ва ҷопӣ нишон медиҳад, ки дахтон онҳо аз 440 то 495 ғазал ва 20-тои онҳо аз 517 то 597 ғазалро доранд, аз ҷумла нусхаи «Шарҳи Сӯдӣ бар Ҳофиз», ки дар санаи 1003 хичрӣ таълиф шуда ва дар 1250 хичрӣ дар Миср ба таъъ расидааст, дорон 573 ғазал мебошад. Олими забардасти Туркия Сӯдӣ бори аввал дар инман асри 17 осори Ҳоча Ҳофизро аз ғазалиёт ва байтҳои илҳокӣ тоза кардааст. Гуфтан лозим аст, ки нусхаҳои девони Ҳоча Ҳофиз ҷи ҳаттӣ ва ҷи ҷопӣ дар рӯи замин бешумор аст ва дар байни нусхаҳои гуногун ягон мутобиқат дида намешавад, ихтилоф дар ниҳоятӣ зиёд аст. Нусхаи таърихдор ҳамагӣ як дона аст, агар гӯем, ки ҳар ғазал ё манзумаи дигаре, ки дар он набошад, аз он Ҳофиз нест, ҷи тавре ки оғон М. Қазвинӣ бар ин исрор дорад, таърихан ҳатост, ҷунки агар осори ягон шоирро дар замони зиндагӣнаш ҳам тартиб диҳанд, ба сабабҳои гуногун бисёр шеърҳоиаш мумкин аз он берун монанд, ҳол он ки девони Ҳоча Ҳофиз сиву чанд сол пас аз вафоташ тартиб дода шудааст, дар ин ҷо ҳеҷ ҷои шубҳа нест, ки 100 ё қариб 100 ғазал ва баъзе манзумаҳои

дигар ба девонаш дохил нашуда монанд. Ғайр аз ин хофиз-шиносон аз ҷумла М. Яктой, А. Анҷавӣ ва дигарон қайд мекунанд, ки «қадимтарин нусха комилтарин нусха нест». Ба мо маълум аст, ки бисёр ғазалҳои машҳури Ҳоҷа Ҳофиз, монанди «Ин ҷӣ шӯрест, ки дар даври...», «Эй бодӣ насим», «Мутрибӣ хушнаво, бигӯ...» ва ғайра асрҳо боз дар байни халқ интишор ёфтаанд ва аз он ҷгон шоири дигар будани-шонро касе нишон надидааст, фақат барои он, ки дар Хал-қоӣ нестанд, аз он Ҳофиз намебошанд, гуфтаи, даъвои но-дуруст аст, бинобар ин мо ғайр аз 495 ғазал, ки аз нусхаи М. Қазвинӣ гирифтаем, 70 ғазали дигарро аз нусхаи М. Як-той, ки дар бисёр девонҳои хаттӣ ва ҷонии дигар ҳам ҳас-танд, гирифта, ҷамъ 565 ғазал, 5 қасида, маснавӣ ва соқино-ма, 34 қитъа, 42 рубоӣ додем ва бовар дорем, ки дар ин бо-ра ба роҳи хато нарафтаем.

Эҷодиёти Ҳофиз баҳри бисёре доманадорест, ки амвоҷаш ба бисёр соҳилҳои адабиётҳои миллӣ ҳозирани халқҳои киш-варҳои гуногуни ҷаҳон, аз ҷумла то ба назми муосири халқ-ҳои тоҷикзабон омада мерасад, осори ҷуни шаҳси бузург-вор тадқиқоти илмӣ минбаъдан бузургеро сазовор ва инти-зор аст.

Ба бародарони мӯхтарам Президенти АФ РСС Тоҷикистон, аъзо-корреспонденти АФ СССР, академики АФ РСС Тоҷики-стон Муҳаммад Сайфиддиновӣ Осимӣ, котиби якуми Прав-ленияи Иттифоқи нависандагонии РСС Тоҷикистон, Лауреати мукофоти Давлатии СССР, шоир Мӯъмин Қаноат, номзоди фанҳои филологияи Камол Айни, нависанда Қодир Нанӣ, шоир Муҳиддин Фарҳат ва корманди энциклопедияи тоҷик Ёрбатулло Тоҳиров ва ҳаман онҳое, ки барои таҳияи қул-диёти Ҳоҷа Ҳофизӣ Шерозӣ ёриҳои амалӣ ва дастгирии ҳар-ҷониба кардаанд, ташаккури самимона изҳор менамоем.

Ҷ. ШАНБЕЗОДА.

Душанбе, соли 1981



ҒАЗАЛИЁТ



* * *

Ало ё айюҳассокӣ, адир каъсан ва новилҳо,
Қи ишқ осон намуд аввал, вале афтод мушкилҳо.
Ба бўи нофае, к-охир сабо з-он турра бикшояд,
Зи тоби чаъди мушкинаш чӣ хун афтод дар дилҳо.
Маро дар манзили чонон чӣ амну айш, чун ҳар дам
Чарас фаръёд медорад, ки барбандед маҳмилҳо.
Ба май саччода рангин кун, гарат пири муғон гӯяд,
Қи солик беҳабар набвад зи роҳу расми манзилҳо.
Шаби торику бими мавчу гирдобе чунин хоил,
Кучо донанд ҳоли мо сабукборони соҳилҳо.
Хама қорам зи худкомӣ ба бадномӣ кашид охир,
Нихон қай монад он розе, к-аз ӯ созанд маҳфилҳо.
Хузуре гар ҳамеҳохӣ, аз ӯ ғоиб машав, Ҳофиз,
Мате мо талқа ман тахвӣ данддунё ва аҳмилҳо.



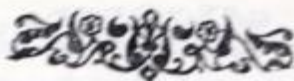
• • •

Салохи кор кучову мани хароб кучо?
Бубин тафовути рах аз кучост то ба кучо!
Дилам зи савмаа бигрифт хиркаи солус,
Кучост дайри муғону шароби ноб кучо?
Чӣ нисбат аст ба риндӣ салоху таквиро,
Самон ваъз кучо, нағмаи рубоб кучо?
Зи рӯи дӯст дили душманон чӣ дарёёбад?
Чароғи мурда кучо, шамъи офтоб кучо?
Чу кӯхли биниши мо хоки остони шумост,
Кучо равем, бифармо, аз ин ҷаноб кучо?
Мабин ба себи занахдон, ки чох дар роҳ аст,
Кучо ҳамеравӣ, эй дил, ба ин шитоб кучо?
Бишуд, ки ёди хушаш бод рӯзгори висол,
Худ он карашма кучо рафту он итоб кучо?
Қарору хоб зи Ҳофиз тамаъ мадор, эй дӯст,
Қарор чист, сабурӣ кадому хоб кучо?



• • •

Агар он турки шерозӣ ба даст орад дили моро,
Ба холи хиндуяш бахшам Самарканду Бухороро.
Бидех соқӣ, ман боқӣ, ки дар чаннат нахоҳӣ ёфт
Қанори оби Рукнободу гулгашти Мусаллоро.
Фитон, к-ни дӯлиёни шӯхи ширинхори шахрошӯб
Чунон бурданд сабр аз дил, ки туркон хони яғморо.
Зи ишқи нотамоми мо ҷамоли ёр мустағнист,
Ба обу рангу холу хат чӣ хочат рӯи зеборо!
Ман аз он хусни рӯзафзуи, ки Юсуф дошт донишам,
Ки ишқ аз пардаи исмат бурун орад Зулайхоро.
Агар дашином фармой в-агар нафрин, дуо гӯям,
Ҷавоби талх мезебад лаби лаъли шакрхоро.
Насиҳат гӯш кун, чоно, ки аз ҷон дӯсттар доранд,
Ҷавонони саодатманд пинди пири доноро.
Ҳадис аз мутрибу май гӯву рози даҳр камтар ҷӯ.
Ки кас нақшуду нақшонд ба хикмат ни муамморо.
Ғазал гуфтиву дур суфтӣ, биёву хуш бихон, Ҳофиз,
Ки бар назми ту афшонид фалак нқди Сурайёро.



• • •

Сабо, ба лутф бигӯ он газоли раъноро,
Ки сар ба кӯху биёбон ту додаи моро.
Шакарфурӯш, ки умраш дароз бод, чаро
Тафаккуде накунад тӯтии шакархоро.
Фурури хуснат иҷозат магар надод, эй гул,
Ки пурсише накунӣ андалеби шайдоро?
Ба хулку лутф тавон кард сайди ақли назар,
Ба банду дом нагирани мурғи доворо.
Надонам аз чӣ сабаб ранги ошной нест,
Сияҳадони сияҳчашми моҳсиморо?
Чу бо ҳабиб нишиниву бода паймой,
Ба ёд ор муҳиббона бодапайморо.
Чуз ин қадар изтавои гуфт дар ҷамоли ту аҳб,
Ки вазъи меҳру вафо нест рӯи зеборо.
Дар осмон на аҷаб, гар ба гуфтан Хофиз,
Суруди Зӯҳра ба ракс оваред Масехоро.



• • •

Дял меравад зи дастам, сохибдилон, худоро
Дардо, ки рози пинхон хоҳад шуд ошкоро.
Қиштинишастагонем,

эй боди шурта, бархез,
Бошад, ки боз бинем дидори ошноро.
Даҳрӯза меҳри гардун,

афсонаест афсун.
Некӣ ба ҷои ёрон фурсат шумор, ёро.
Дар ҳалқаи гулу мул,

хуш хонд дӯш булбул,
Ҳоти-с-сабӯху хуббу ё айюҳа-с-сикоро!
Эй соҳиби каромат,

шукронаи саломат,
Рӯзе тафаккуде кун дарвешӣ бенаворо.
Осоиши ду гетӣ тафсири ин ду ҳарф аст,
Бо дӯстон мурувват,

бо душманон мадоро.
Дар кӯн некиомӣ моро гузар надоданд,
Гар ту наменасандӣ,

тағйир кун қазоро.
Он талхваш ки сӯфӣ уммулҳабоисаш хонд,
Ашҳолано ва ахло мин қиблат-ил-узоро .
Ҳаиғомӣ тангдастӣ дар айш кӯшу маестӣ,
Қ-и ки миён хастӣ Қорун қунад гадоро.
Саркаш машав,

ки чун шамъ, аз ғайратат бисӯзад
Дилбар, ки дар қафи ӯ мумаст санги хоро.

Оинаи Сикандар чоми Чам аст, бингар,
То бар ту арза дорад ахволи мулки Доро.
Хубони порсигу бахшандагони умранд,
Соқӣ, бидех башорат риндони порсоро.
Ҳофиз ба худ напӯшид ин хирқаи майолуд,
Эй шайхи покдоман, маъзур дор моро.



• • •

Ба мулозимони султон кӣ расонад ин дуоро,
Ки ба шукри подшоҳӣ зи назар марон гадоро.
Зи рақиби девсират ба худон худ паноҳам,
Магар он шаҳоби соқиб мададе диҳад, худоро.
Мижан сиёҳат ар кард ба хуни мо ишорат,
Зи фиреби ӯ бияндешу ғалат макун, нигоро.
Дили оламе бисӯзӣ, чу узор барфурӯзӣ,
Ту аз ин чӣ суд дорӣ, ки намекунӣ мадоро?
Хама шаб дар ин умедам, ки насими субхгоҳӣ
Ба паёми ошноӣ бинавозад ошноро.
Чӣ қиёмат аст, чоно, ки ба ошиқон намудӣ?
Дилу қон фидои рӯят, бинамо узор моро.
Ба худо, ки чуръае дех ту ба Ҳофизи саҳархез,
Ки дуои субхгоҳӣ мададе кунад шуморо.



Сӯфӣ, бие, ки онна соф аст чомро,
То бигарай сафон ман лаъафомро.
Рози даруни парда зи риндони маст пурс,
К-ин ҳол нест зоҳиди олимакомро.
Амко шикори кас нашлавад, дом бозчин,
К-ян чо ҳамеша бод ба даст аст домро.
Дар базми дээр як-ду қадаҳ даркашу бираъ,
Яъне тамъ мадор висоли давомро.
Эй дил, шабоб рафту наҷидй гуле зи айш,
Пиронасар макун хунаре нангу номро.
Дар айши нақд кӯш, ки чун обхӯр намонд,
Одам бихишт равзаи доруссаломро.
Моро бар остонӣ ту бас ҳаққи хидмат аст,
Эй хоча, боз бин ба тарахлун гуломро.
Хофиз муриди чоми май аст, эй сабо, бираъ,
В-аз банди бандагӣ бирасон шайхӣ чомро.



Соқиб, бархезу дардех чомро,
Хок бар сар кун ғами айёмро!
Соғари май дар кафам нех, то эн сар
Баркашам ин далки азракфомро.
Гарчи бадномист назди окилон,
Мо намехоҳем нангу номро.
Бода дардех, чанд аз ин боди гурур
Хок бар сар нафси нофарчкомро.
Дуди охи синан сӯзони ман
Сӯхт ин афсурдағони хомро.
Махрами рози дили шайдон худ
Қас намебинам эн хосу омор.
Бо дилороме маро хотир хуш аст,
Қ-аз дилам якбора бурд оромро.
Наиғарад дигар ба сара андар чаман,
Хар кӣ дид он сарви симандомро.
Сабр кун, Хофиз, ба сахтӣ рӯзу шаб,
Оқибат рӯзе биёбӣ комро.



• • •

Равнаки аҳди шабоб аст дигар бӯстонро,
Мерасад муждан гул булбули хушилхонро.
Эй сабо, гар ба ҷавонони чаман бозрасӣ,
Хидмати мо бирасон сарву гулу райхонро.
Гар чунин ҷилва кунад мугбачан бодафурӯш,
Хокрӯби дари майхона кунам мижгонро.
Эй, ки бар маҳ кашӣ аз анбари соро ҷавгон,
Музтарибхол магардон мани саргардонро.
Тарсам, ин қавм, ки бар дурдакшон меҳанданд,
Дар сари кори харобот кунанд имонро.
Ери мардони худо бош, ки дар кишти Нӯх,
Ҳаст хоке, ки ба обе нахарад тӯфонро.
Бирав аз хонан гардун бадару нон маталаб,
Қ-он сияҳмоса дар охир бикушад меҳмонро.
Ҳар киро хобғахи охир муште хок аст,
Гӯ, чӣ хочат, ки ба афлок кашӣ айвонро?
Мохи канъонии ман, маснади Миср онӣ ту шуд,
Вақти он аст, ки падруд кунӣ зиндонро.
Ҳофизо, май хӯру риндӣ куну хуш бош, вале
Доми тазвир макун чун дигарон Куръонро.



• • •

Дӯш аз масҷид сӯи майхона омад пири мо,
Чист, ёрони тариқат, баъд аз ин тадбири мо.
Мо, муридон, рӯй сӯи қибла чун орем, чун
Рӯй сӯи хонаи хаммор дорад пири мо.
Дар хароботи муғон мо низ ҳамдастон шавем,
К-ни чуни рафтаст дар аҳди азал тақдири мо.
Акл агар донад, ки дил дар банди зулфаш чун хуш аст,
Окилон девона гарданд аз паи занҷири мо.
Рӯи хубат ояте аз лутф бар мо кашф кард,
З-он замон чуз лутфу хубӣ нест дар тафсири мо.
Бо дили сангинат оё ҳеҷ даргирад шабе,
Охи оташноку сӯзи синан шабгири мо?
Тири охи мо зи гардун бигзарад, Ҳофиз, ҳамӯш,
Раҳм кун бар ҷони худ, парҳез кун аз тири мо!



• • •

Сокӣ, ба нури бода барафрӯз чоми мо,
Мутриб, бигӯ, ки кори ҷаҳон шуд ба коми мо,
Мо дар пиёла акси рухи ёр дидаем,
Эй беҳабар зи лаззати шурби мудомӣ мо.
Ҳаргиз намирад он, ки дилаш зинда шуд ба ~~ишк~~,
Сабт аст бар ҷаридан олам давоми мо.
Чандон бувад карашмаву нози сихикадон,
Қ-ояд ба ҷилва сарви санавбархиروми мо.
Эй бод, агар ба гулшани аҳбоб бигзарӣ,
Зинҳор арза деҳ бари ҷонон паёми мо.
Гӯ: номи мо зиёд ба амдо ҷӣ мебарӣ,
Худ ояд он, ки ёд наёри зи номи мо.
Мастӣ ба ҷашми шохиди дилбанди мо хуш аст,
З-он рӯ супурдаанд ба мастӣ зимомӣ мо.
Тарсам, ки сарфае набарад рӯзи бозхост
Нони ҳалоли шайх зи оби ҳаромӣ мо.
Даръёи аҳзари фалаку киштии ҳилол,
Ҳастанд ғарки неъматӣ Ҳоҷӣ Қавомӣ мо.
Ҳофиз, зи дида донан ашқе ҳамефишон,
Бошад, ки мурғи васл кунад қасди домӣ мо.



• • •

Эй фурӯги мохи хуси аз рӯи рахшони шумо!
Обрӯи хубӣ аз чохи занахдони шумо!
Азми дидори ту дорад чони барлабомада,
Боагардад ё барояд, чист фармони шумо?
Қас ба даври наргисат тарфе набаст аз офият,
Бех, ки нафрӯшанд мастурӣ ба мастони шумо.
Бахти хоболуди мо бедор хоҳад шуд магар,
З-он, ки зад бар дида обе рӯи рахшони шумо!
Бо сабо ҳамроҳ бифрист аз рухат гулдастае,
Бӯ, ки бӯе бишнавам аз хоки бӯстони шумо.
Умратон боду мурод, эй сокиёни базми Чам,
Гарчи чоми мо нашуд пурмай ба даврони шумо.
Дил харобӣ мекунад, дилдорро оғаҳ кунед,
Зниҳор, эй дӯстон, чони ману чони шумо!
Кай диҳад даст ни ғараз,
ё раб, ки ҳамдастон шаванд
Ҳатри мачмӯи мо, зулфи парешони шумо?
Дур дор аз хоку хун доман, чу бар мо бигзарӣ,
Қ-андар ни раҳ гашта бисъёранд қурбони шумо.
Мекунад Ҳофиз дуое, бишнав, оминне бигӯ:
Рӯзии мо бод лаъли шаккарафшони шумо!
Эй сабо, бо сокинони шаҳри Язд аз мо бигӯ,
Қ-эй сари ҳақношиносон гӯи чавғони шумо.
Гарчи дурем аз бисоти қурб, ҳиммат дур нест,
Банди шохӣ шумоему саноҳони шумо.
Эй шаҳаншоҳи баландахтар, худоро, ҳиммате,
То бибӯсам ҳамчу ахтар хоки айвони шумо.



• • •

Шаб аз мутриб, ки дил хуш бод вайро,
Шунидам нолаи чонсузи найро.
Чунон дар чони ман сӯзаш асар кард,
Ки бе риккат надидам ҳеч шайро.
Ҳарифе буд маро соқӣ, ки дар шаб
Зи зулфу рух намудӣ шамсу файро.
Чу шавқам дид, дар соғар май афзуд,
Бигуфтам соқии фархундапайро:
«Рахонидӣ маро аз кайди хастӣ,
Чу паймудӣ паёпай чоми майро».
Ҳамокаллоҳ аи шарр-ин-навоиб,
Ҳазокаллоҳ фи-д-дорайни хайро.
Чу беҳуд гашт Ҳофиз, кай шуморад,
Ба як ҷав мулкати Қовусу Қайро.



• • •

Офтоб аз рӯи ӯ шуд дар хичоб,
Сояро бошад хичоб аз офтоб.
Дасти моҳу меҳр барбандад ба хуси,
Моҳи бемехрам чу бикшояд никоб.
Аз хаёлам боз нашносад касе,
Гар дар оғӯшаш бубинам шаб ба хоб.
Хуни дил дар чом дидам аз сиришк
Обрӯ бар бод додам аз шароб.
Ҳар киро аз дида барои нест ашк,
Зери доман бод дорад чун хубоб.
Аз барои бода мебояд задан
Мӯхтасибро ҳадди бе ҳадду ҳисоб.
Ҳофизо, воиз насихат, гӯ, макун,
Тарки туркони Хито набвад савоб.



• • •

Таолуллоҳ чӣ давлат дорам имшаб,
Ки омад ногаҳон дилдорам имшаб.
Чу дидам рӯи хубаш, саҷда кардам,
Бихамдуллоҳ нақӯкирдорам имшаб.
Ниҳолн сабрам аз васлаш бар овард,
Зи бахти хеш бархурдорам имшаб.
Бар он азмам, ки гар худ меравад сар,
Ки сарпӯш аз табақ бардорам имшаб.
Кашад нақши аналҳақ бар замин хун,
Чу Мансур ар кашӣ бар дорам имшаб,
Ту соҳибнеъматӣ, ман мустаҳкам,
Зақоти хуси дех ҳақ дорам имшаб,
Ҳаметарсам, ки Ҳофиз маҳв гардад
Аз ин шӯре, ки дар сар дорам имшаб.



• • •

Субҳи давлат медамад, ку чоми ҳамчун офтоб?
Фурсате беҳ з-ин кучо ёбам, бидех чоми шароб!
Хона беташвишу соқй ёру мутриб базлагӯ,
Мавсими айш асту даври соғару аҳди шабоб.
Хиялати хос асту қои амну нузхатгоҳи унс,
«Ин, ки мебинам, ба бедорист ё раб, ё ба хоб?»¹
Аз пан тафриқи табъу зевари хусну тараб,
Хуш бувад таркиби зарринҷом бо лаъли музоб.
Аз ҳаёли лутфи май машшотан ҷолоки табъ
Дар замири барги гул хуш мекунад пинҳон гулоб.
Шоҳиду соқй ба дастафшону мутриб пойкӯб,
Ғамзан соқй зи чашми майпарастон бурда хоб.
Шоҳи оламбахш дар даври тараб эҳомгӯ,
Ҳофизии ширинкаломи базлагӯ ҳозирҷавоб.
Бошад ин маҳ муштарӣ дурҳон Ҳофизро, аз он
Мерасад ҳар дам ба гӯши Зӯҳра гулбонги рубоб.

¹ Мисраъро аз Анварӣ таъмин фермудааст.



• • •

Медамад субху килла баста саҳоб,
Ассабӯҳ, ассабӯҳ, ё асҳоб.
Мечакад жола бар руҳи лола,
Алмудом, алмудом, ё ахбоб!
Мевазед аз ҷаман насими бихишт,
Ҳон, бинӯшед доимо ман ноб.
Тахти сармад задаст гул ба ҷаман,
Роҳи ҷун лаъли оташин даръёб.
Дари майхона бастаанд дигар,
Ифтатех, ё муфаттех-ул-абвоб
Лабу дандонро ҳукуқи намак
Ҳаст бар ҷону синаҳои кабоб.
Дар ҷунин мавсима аҷаб бошад,
Ки бибанданд майкада ба шитоб,
Ба руҳи соқин парипайкар,
Ҳамчу Ҳофиз, бинӯш бодаи ноб.



* * *

Гуфтам:— Эй султони хубон, раҳм кун бар ин ғариб.
Гуфт:— Дар дунболи дил раҳ гум кунад мискин ғариб.
Гуфтамаш:— Мағзар замоне. Гуфт:— Маъзурам бидор,
Хонапарварде чӣ тоб орад ғами чандин ғариб?
Хуфта бар санҷоби шодӣ нозанинро чӣ ғам,
Гар зи хору хора созад бистару болии ғариб.
Эй, ки дар занҷири зулфат чоӣ чандин ошноӣ,
Хуш фитод он холи мушкии бар руҳи рангин ғариб.
Менамояд акси май дар ранги рӯи маҳвашат,
Хамчу барги аргувон бар сафҳаи наспин ғариб.
Бас ғариб афтадааст он мӯри хат гирди рухат,
Гарчи набвад дар нигористон хати мушкии ғариб.
Гуфтам:— Эй шомӣ ғарибон турраи шабранги ту,
Дар сахаргоҳон ҳазар кун, чуи бинолад ин ғариб.
Гуфт:— Хофиз, ошноӣ дар мақоми ҳайратанд,
Дур набвад, гар нишинад хаставу мискин ғариб.



* * *

Эй шохиди кудсӣ, кӣ кашад банди ниқобат
В-эӣ мурғи бихиштӣ, кӣ диҳад донаву обат?
Хобам бишуд аз дида, дар ин фикри чигарсӯз,
Қ-огӯши кӣ шуд манзили осонишу хобат?
Дарвеш намерсиву тарсам, ки набошад
Андешаи омурзишу парвон савобат.
Роҳи дили ушшоқ зад он чашми хуморӣ,
Пайдост аз ин шева, ки маст аст шаробат.
Тире, ки задӣ бар дилам аз ғамза, хато рафт,
То боз чӣ андеша кунад рон савобат.
Ҳар нолаву фаръёд, ки кардам, нашунидӣ,
Пайдост, нигоро, ки баланд аст чанобат.
Дур аст сари об аз ин бодия, хуш дор,
То ғули биёбон нафиребзд ба саробат.
То дар раҳи пири ба чӣ оини раӣ, эӣ дил,
Боре ба ғалат сарф шуд айёми шабобат.
Эй қасри дилафрӯз, ки манзилғахи унсӣ,
Е раб, макунод офати айём харобат.
Ҳофиз на ғулومест, ки аз хоҷа гурезад,
Лутфе куну боз о, ки харобам зи итобат.



• • •

Хаме, ки абрӯи шӯҳи ту дар камон андохт,
Ба касди чони мани зори нотавон андохт.
Набуд нақши ду олам, ки ранги улфат буд,
Замона тарҳи муҳаббат на ни замон андохт.
Ба як карашма, ки наргис ба хушфурӯшӣ кард,
Фиреби чашми ту сад фитна дар ҷаҳон андохт.
Шароб хӯрдану хай карда меранӣ ба чаман,
Ки оби рӯи ту оташ дар арғавон андохт.
Ба базмгоҳи чаман дӯш маст бигзаштам,
Чу аз даҳони туам гунча дар гумон андохт.
Бунафша турраи мафтули худ гирех мезад,
Сабо ҳикмати зулфи ту дар миён андохт.
Зи шарми он, ки ба рӯи ту нисбаташ кардам,
Суман ба даст сабо хок дар даҳон андохт.
Ман аз ғараъ маю мутриб надидаме э-ни пеш,
Ҳавон мутбачагонам дар ину он андохт.
Кунун ба оби ман лаъла хирқа мешӯям,
Насибан азал аз худ наметавон андохт.
Ҷаҳон ба коми ман ақнун шанад, ки дари замон
Маро ба бандагин ҳочаи ҷаҳон андохт.
Магар кушоеши Хофиз дар ин харобӣ буд,
Ки бахшиши азалан дар ман мугон андохт.



• • •

Сина аз оташи дил дар ғами чонона бисӯхт,
Оташе буд дар ин хона, ки кошона бисӯхт.
Танам аз воситаи дурии дилбар бигудохт,
Чонам аз оташи меҳри руҳи чонона бисӯхт.
Сӯзи дил бин, ки зи бас оташи ашкам дили шамъ
Дӯш бар ман зи сари меҳр, чу парвона, бисӯхт.
Ошноӣ на ғариб аст, ки дилсӯзи ман аст,
Чун ман аз хеш бирафтам, дили бегона бисӯхт.
Хирқан зӯҳди маро оби харобот бибурд,
Хонаи ақли маро оташи майхона бисӯхт.
Чун пиёла дилам аз тавба, ки кардам, бишикаст,
Ҳамчу лола чигарам бе маю хумхона бисӯхт.
Мочаро кам куну боз о, ки маро мардуми чашм,
Хирқа аз сар бадар оварду ба шукрона бисӯхт.
Тарки афсона бигӯ, Ҳофизу май нӯш даме,
Ки нахуфтем шабу шамъ ба афсона бисӯхт.



• • •

Сокиё, омадани ид муборак бодат,
В-он мавоид, ки кардй, маравод аз ёдат!
Дар шигифтам, ки дар ин муддати айёми фирок
Баргирифтй зи харифон дилу дил медодат.
Бирасон бандагии духтари раз, гӯ, бадар ой,
Ки даму химмати мо кард зи банд озодат.
Шодии маҷлисиён дар қадаму мақдами туст,
Чои ғам бод ҳар он дил, ки нахоҳад шодат.
Шукри эзид, ки зи торочи хазон рахна наёфт,
Бӯстони суману сарву гулу шамшодат.
Чашми бад дур, к-аз он тафриқаат боз овард,
Толеи номвару давлати модарзодат.
Ҳофиз, аз даст мадеҳ давлати ин киштии Нӯх
В-арна тӯфони ҳаводис бибарад бунойдат.



* * *

Эй насими сахар, оромгахи ёр кучост?
Манзили он маҳи ошиқкуши айёри кучост?
Шаби тор асту раҳи водии эмин дар пеш,
Оташи Тӯр кучо, мавъиди дидор кучост?
Ҳар кӣ омад ба ҷаҳон, нақши харобӣ дорад,
Дар харобот, бигӯед, кӣ хушёр кучост?
Он кас аст аҳли башорат, кӣ нишорат донад,
Нуктаҳо хаст басте, маҳрами асрор кучост?
Ҳар сари мӯи маро бо ту ҳазорон кор аст,
Мо кучоему маломатгари бекор кучост?
Бозпурсед зи ғусӯи шикаи дар шикаиаш,
Қини дили ғамзада саргашта гирифтор кучост?
Ақл девона шуд, он силсилаи мушкини ку?
Дил зи мо ғӯша гирифт, абруи дилдор кучост?
Сокиву мутрибу май ҷумла муҳайёст, вале
Айш бе ёри муҳайё нашлавад, ёри кучост?
Ҳофиз, аз боди ҳазон дар ҷамани даҳр маранҷ
Фикри маъқул бифармо, гули беҳор кучост?



* * *

Рӯза як сӯ шулу ид омаду дилхо бархост,
Май зи майхона ба чӯш омаду мебояд хост.
Тавбаи зӯхдфурӯшони гарончон бигузашт,
Вақти шодиву тараб кардани риндон пайдост.
Чӣ маломат бувад онро, ки чунин бода хӯрад,
Ин чӣ айб аст бад-ин беҳирадӣ в-ин чӣ хатост.
Боданӯшӣ, ки дар ӯ ҳеч риёе набувад,
Беҳтар аз зӯхдфурӯшӣ, ки дар ӯ рӯву риёст.
Мо на мاردони риёему ҳарифони нифок,
Он, ки ӯ олими сирр аст, бад-ин хол гувост.
Фарзи эзид бигузореку ба кас бад накунем,
В-он чӣ гӯянд раво нест, нагӯем равост.
Чӣ шавад, гар ману ту чанд қадаҳ бода хӯрем,
Бода аз хуни разон аст, на аз хуни шумост.
Ин чӣ айб аст к-аз он айб ҳалал хоҳад буд,
В-ар бувад, низ чӣ шуд, мاردуми беайб кучост?
Ҳофиз, аз чуну чаро бигзару май нӯш даме,
Назди хукмаш чӣ маҷоли сухани чуну чарост.



• • •

Дилу динам шуду дилбар ба маломат бархост,
Гуфт:— Бо мо манишин к-аз ту саломат бархост.
Кӣ, шунидӣ, ки дар ин базм даме хуш бинишаст,
Ки на дар охири сӯхбат ба надомат бархост?
Шамъ агар э-он лаби хандон ба забон лофе зад,
Пеши ушшоки ту шабҳо ба ғаромат бархост.
Дар чаман боди баҳорӣ зи канори гулу сарв
Ба ҳаводории он оразу қомат бархост.
Маст бигзаштиву аз хилватиёни малакут
Ба тамошон ту ошӯби қиёмат бархост.
Пеши рафтори ту по бар нагирифт аз хичлат
Сарви саркаш, ки ба ноз аз қаду қомат бархост.
Ҳофиз, ин хирқа бияндоз, магар чон бибарӣ,
Қ-оташ аз хирқаи солусу қаромат бархост.



• • •

Чу бишнавай сухани ахли дил, мағӯ, ки хатост,
Суханшинос най, қони ман, хато ин қост,
Сарам ба дунйиву уқбӣ фуру намеояд,
Таборакаллаҳ аз ин фитнаҳо, ки дар сари мост.
Дар андаруни мани хастадил надонам кист,
Ки ман ҳамӯшаму ӯ дар фиғону дар ғавғост?
Дилам зи парда бурун шуд, кучой, эй мутриб?
Бинол, хон, ки аз ин парда корҳо ба навошт.
Маро ба кори ҷаҳон харгиз илтифот набуд,
Рухи ту дар назари ман чунин хушаш орошт.
Нахуфтаам зи ҳаёле, ки мепазад дили ман,
Хумори садшаба дорам, шаробхона кучост?
Чунин, ки савмаа олуда шуд зи хуни дилам,
Гарам ба бода бишӯед, ҳақ ба дасти шумост.
Аз он ба дайри мугонам азиз медоранд,
Ки оташе, ки намирад, ҳамеша дар дили мост.
Чӣ соз буд, ки дар парда мезад ин мутриб,
Ки рафт умру ханӯзам димоғ пур зи хавост.
Нидон ишқи ту дишаб дар андарун доданд,
Ҷазои синаи Ҳофиз ханӯз пур зи садост.



* * *

Хаёли рӯи ту дар ҳар тариқ ҳамрахи мост,
Насими мӯи ту пайванди ҷони огахи мост.
Ба рағми мудданёе, ки манъи ишқ кунанд,
Ҷамоли чехраи ту хуччати мунавҷахи мост.
Бубин, ки себи заваҳдони ту ҷӣ мегӯяд:
«Ҳазор Юсуфи Мисрӣ фитода дар ҷахи мост».
Агар ба зулфи дарози ту дастӣ мо нарасад,
Гуноҳи бахти парешону дастӣ кӯтахи мост.
Ба хочиби дари хилватсарои хос бигӯ:
«Фалон аз гӯшанишинони хоки дарғахи мост».
Ба сурат аз назари мо агарчи маҳҷуб аст,
Ҳамеша дар назари хотири мураффахи мост.
Агар ба соле Ҳофиз даре занад, бидушой,
Ки солхост, ки муштоки рӯи ҷуи маҳи мост.



• • •

Маталаб тоату паймону салоҳ аз мани маст,
Ки ба паймонакашӣ шӯҳра шудам рӯзи аласт.
Ман ҳамон дам, ки вузӯ сохтам аз чашмаи ишқ,
Чор такбир задам яксара бар ҳар чӣ, ки хаст.
Май бидеҳ то диҳамат огаҳӣ аз сирри қазо,
Ки ба рӯи кӣ шудам ошиқу аз бӯи кӣ маст?
Қамари кӯҳ кам аст аз қамари мӯр ин ҷо,
Ноумед аз дари раҳмат машав, эй бодапараст!
Ба ҷуз он наргиси мағна, ки чашмаш марасод,
Зери ин торуми фирӯза касе хуш нанишаст.
Ҷон фидон даҳанаи бод, ки дар боғи назар
Чаманорон ҷаҳон хуштар аз ин ғунча набаст.
Ҳофиз аз давлати ишқи ту Сулаймоне шуд,
Яъне аз васли туаш нест ба ҷуз бод ба даст.



• • •

Шукуфта шуд гули ҳамрову гашт булбул маст,
Салон сархушӣ, эй сӯфиёни бодапараст!
Асоси тавба, ки дар маҳкамӣ чу санг намуд,
Бубин, ки чоми зучочӣ чӣ турфааш бишикаст.
Биёр бода, ки дар боргоҳи истиғно,
Чӣ посбону чӣ султон, чӣ хушъёру чӣ маст.
Аз ин работи ду дар чуи зарурат аст раҳил,
Равоқу тоқи маишат чӣ сарбаланду чӣ паст.
Мақоми айш муяссар намешавад бе ранҷ
Бале, ба ҳукми бало бастаанд аҳди аласт.
Ба ҳасту нест маранҷон замиру хуш мебош,
Ки нестист саранҷоми ҳар камол, ки ҳаст.
Шукӯҳи Осафиву асби боду мантиқи тайёр,
Ба бод рафту аз ӯ хоча ҳеҷ тарф набаст.
Ба болу пар марав аз раҳ ки тири партобӣ
Ҳаво гирифт замоне, вале ба ҳок нишаст.
Забони килки ту, Ҳофиз, чӣ шукри он гӯяд,
Ки тӯҳфан суханаш мебаранд даст ба даст.



• • •

Зулф ошуфтаву хай кардаву хандонлабу маст,
Пираханчоку газалхону суроҳӣ дар даст,
Наргисаш арбадаҷӯву лабаш афсӯскунон,
Ними шаб дӯш ба болини ман омад, бинишаст.
Сар фарогӯши ман оварду ба овози хазин,
Гуфт:— Эй ошиқи деринаи ман, хобат хаст?
Ошиқеро, ки чунин бодан шабгир диханд,
Қофари ишқ бувад, гар набувад бодапараст.
Бирав, эй зоҳиду бар дурдкашон хурда магир,
Қи надоданд чуз ин тӯҳфа ба мо рӯзи аласт.
Он ҷӣ ё рехт ба паймони мо, нӯшидем,
Агар аз хамри бихишт асту агар бодан маст.
Хандаи ҷоми маю зулфи гиреҳгири нигор,
Эй басо тавба, ки чун тавбаи Ҳофиз бишикаст.



Дар дайри муғон омад ёрам қадаҳе дар даст,
Маст аз маю майхорон аз наргиси масташ маст.
Дар наъли саманди ӯ шакли маҳи нан пайдо
В-аз қадди баланди ӯ болон санавбар паст.
Охир, ба чӣ гӯям даст, аз худ хабарам чун нест,
В-аз баҳри чӣ гӯям нест, бо вай назарам чун даст?
Шамъи дили дамсозон бинишаст, чу ӯ бархост,
В-афғони назарбозон бархост, чу ӯ бинишаст.
Гар голия хушбӯ шуд, дар гесӯи ӯ печид.
В-ар вусма камонкаш гашт, дар абрӯи ӯ пайваست.
Бозой, ки бозояд умри шудан Хофиз,
Харчанд, ки н-онд боз, тире, ки бишуд аз шаст.



* * *

Ба чони хочаву ҳаққи қадиму аҳди дуруст,
Ки мӯниси дами субҳам дуои давлати туст.
Сиришки ман, ки зи тӯфони Нӯҳ даст барад,
Зи лавҳи сина наёрист нақши меҳри ту шуст.
Бикун муомилае в-ин дили шикаста бихар,
Ки бо шикастагӣ арзад ба сад ҳазор дуруст.
Забони мӯр ба Осаф дароз гашту равост,
Ки хоҷа хотами Чам ёва карду бозначуст.
Дило, тамаъ мабур аз лутфи бениҳояти дӯст,
Чу лофи ишқ задӣ, сар бибоз чобуку чуст.
Ба сидқ кӯш, ки хуршед зояд аз нафасат,
Ки аз дурӯғ сияҳрӯй гашт субҳи нахуст.
Шудам зи дасти ту шайдон кӯху дашту ҳанӯз
Намекунӣ ба тараххум нитоқи силсила суст.
Маранҷ, Ҳофиз аз дилбарон ҳифоз маҷӯй,
Гуноҳи боғ чӣ бошад, чу ин гиёҳ наруст.



* * *

Моро зи хаёли ту чӣ парвои шароб аст?
Хум, гӯ, сари худ гир, ки хумхона хароб аст.
Гар хамри бихишт аст, бирезед, ки бе дӯст,
Ҳар шарбати азбам, ки дихӣ, айнаи азоб аст.
Афсӯс, ки шуд дилбару дар дидаи гирьён
Таҳрири хаёли хати ӯ нақш бар об аст.
Бедор шав, эй дида, ки эмин натавон буд
З-ин сели дамодам, ки дар ин манзили хоб **аст.**
Маъшук аён мегузарад бар ту, валекин
Ағъёр ҳамебинад, аз он баста ниқоб аст.
Гул бар рухи рангини ту то лутфи арақ дид,
Дар оташи рашк аз ғами дил ғарқи гулоб аст.
Сабз аст дару дашт, биё, то нагузорем
Даст аз сари обе, ки ҷаҳон ҷумла сароб аст.
Дар кунчи димоғам маталаб ҷои насихат,
Қ-ин гӯша пур аз замзамаи ҷангу рубоб аст.
Ҳофиз, чӣ шуд, ар ошиқу ринд асту назарбоз,
Бас таври аҷаб лозими айёми шабоб аст.





* * *

Зулфат ҳазор дил ба яке тори мӯ бибааст,
Роҳи ҳазор чорагар аз чор сӯ бибааст.
То ошиқон ба бўи насимаш диҳанд қон,
Бикшод нофаеву дари орзу бибааст.
Шайдо аз он шудам, ки нигорам чу моҳи нав,
Абрӯ намуду қилвагарӣ карду рӯ бибааст.
Соқӣ ба чанд ранг май андар пиёла рехт,
Ин нақшо нигар, ки чӣ хуш дар кадӯ бибааст.
Ё раб, чӣ ғамза кард суроҳӣ, ки хуни хум
Бо наъраҳои қулқулаш андар гулӯ бибааст.
Мутриб чӣ нағма сохт, ки дар пардаи само,
Бар аҳли ваҷду ҳол дари ҳою хӯ бибааст.
Ҳофиз, ҳар он кӣ ишқ наварзиду васл хост,
Эхроми тавфи Қазбаи дил бевузӯ бибааст.



* * *

Он шаби қадре, ки гӯянд аҳли хилват, имшаб аст,
Ё раб, ин таъсири давлат дар кадомин кавқаб аст,
То ба гесӯи ту дасти носазоён кам расад,
Ҳар диле аз ҳалқае дар зикри «Ё раб! Ё раб» аст.
Қуштаи чохи занахдони туам, к-аз ҳар тараф,
Сад ҳазораи гардани чон зери тавқи ғабғаб аст.
Шаҳсаҷори ман, ки Маҳ ойинадори рӯи ўст,
Тоҷи хуршеди баландаш хоки наъли маркаб аст.
Акс ҳай бар оразаш бин, к-офтоби гармрав
Дар ҳавои он арақ, то ҳаст, ҳар рӯзаш таб аст.
Ман нахоҳам кард тарки лаъли ёру чоми май,
Зохидон, маъзур доредам, ки инам мазҳаб аст.
Андарон мавқаб, ки бар пушти сабо банданд зин,
Бо Сулаймон чун биронам, ман, ки мӯрам маркаб аст.
Оби ҳайвонаш зи минқори балоғат меҷақад,
Зоғи килки ман, баномезид, чӣ олӣ машраб аст!
Он, ки новак бар дили ман зери чашме мезанад,
Қути чоии Ҳофизаш дар хандаи зери лаб аст.



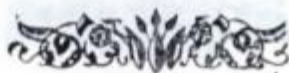
* * *

Агар ба лутф бихонӣ, мазиди алтоф аст,
В-агар ба каҳр биронӣ, даруни мо соф аст.
Ба нома васфи ту гуфтаи на ҳадди имкон аст,
Чаро, ки васфи ту берун зи ҳадди авсоф аст.
Ба чашми ишқ тавон дид рӯи шохиди мо,
Ки нури дидан ошиқ зи Қоф то Қоф аст.
Зи мусхафи руҳи дилдор ояте барҳон,
Ки он баёни мақомоти кашфи «Кашшоф» аст,
Чу сарв саркашӣ, эй ёри сангдил, бо мо,
Чӣ чашмхост, ки бар рӯи ту зи атроф аст!
Адӯ, ки мантики Ҳофиз тамаъ кунад дар шеър,
Ҳамон ҳадиси ҳумову тариқи ҳаттоф аст.



• • •

Худо чу сурати абруи дилкушон ту баст,
Кушоди кори ман андар карашмаҳои ту баст.
Марову сарви чамаиро ба хоки роҳ нишонд,
Замона то қасаби заркаши қабои ту баст.
Зи кори мову дили ғунча сад ғирех бикушуд,
Насими субҳ чу дил дар раҳи ҳавои ту баст.
Маро ба банди ту даврони чарх розӣ кард,
Вале чӣ суд, ки сарришта дар ризои ту баст.
Чу нофа бар дили мискини ман ғирех мафиган,
Ки аҳд бо сари зулфи ғирехкушон ту баст.
Ту худ ҳаёти дигар будӣ, эй насими нисол,
Хато нигар, ки дил уммед дар вафои ту баст.
Зи дасти ҷаври ту, гуфтам, эи шаҳр ҳоҳам рафт,
Ба ҳанда гуфт, ки:— Хофиз, бирав, кӣ пон ту баст?



• • •

Хилватгузидаро ба тамошо чӣ ҳочат аст,
Чун кӯи дӯст хаст, ба сахро чӣ ҳочат аст?
Чоно, ба хочате, ки туро хаст, бо худо,
Қ-охир даме бипурс, ки моро чӣ ҳочат аст?
Эй подшоҳи хусн, худоро, бисӯхтем,
Охир, суол кун, ки гадоро чӣ ҳочат аст?
Арбоби хочатему забони суол нест,
Дар хазрати карим таманно чӣ ҳочат аст?
Мӯхтоҷи қисса нест, гарат қасди хуни мост,
Чун рахт аз он туст, ба яғмо чӣ ҳочат аст?
Ҷоми ҷаҳоннамост замири мунири дӯст,
Изҳори эҳтиёҷи худ он ҷо чӣ ҳочат аст?
Он шуд, ки бери миннати маллоҳ бурдаӣ,
Гавҳар ҷу даст дод, ба дарёе чӣ ҳочат аст?
Эй муддаӣ, бирав, ки маро бо ту кор нест,
Аҳбоб ҳозиранд, ба аъдо чӣ ҳочат аст?
Эй ошиқи гадо, ҷу лаби рӯхбахши ёр,
Медомадат вазифа, тақозо чӣ ҳочат аст?
Ҳофиз, ту хатм кун, ки хунар худ аён шавад,
Бо муддаӣ низоъу муҳоко чӣ ҳочат аст?



• • •

Равоқи манзараи чашми ман ошъёнаи туст,
Карам намову фуруд о, ки хона-хонаи туст.
Ба лутфи холу хат аз орифон рабудӣ дил,
Латифаҳои аҷаб зери дому донани туст.
Дилат ба васли гул, эй булбули сахар, хуш бод,
Ки дар чаман ҳама гулбонги ошиқонаи туст.
Илоҷи заъфи дили мо ба лаб хаволат кун,
Ки ин муфарреҳи ёкут дар хазонаи туст.
Ба таи муқассирам аз давлати мулозаматат,
Вале хулосаи ҷон хоки остонаи туст.
Ман он наям, ки диҳам нақди дил ба ҳар шӯҳе,
Дари хазона ба мӯҳри туву нишонаи туст.
Ту худ ҷӣ лӯъбатӣ, эй шахсавори ширинкор,
Ки тавсанае чу фалак роми тозиёнаи туст.
Ҷӣ ҷон ман, ки билагзад сипеҳри шӯъбадабоз,
Аз ин ҳиял, ки дар анбонаи баҳонаи туст.
Суруди маҷлисат акиун фалак ба рақс орад.
Ки шеъри Ҳофизӣ ширинсухан таронаи туст.



• • •

Бирав ба кори худ, эй воиз, ин чӣ фаръёд аст?
Маро фитод дил аз рах, туро чӣ афтодаст?
Миёни ӯ, ки худо офарида аст аз ҳеч,
Дақиқаест, ки ҳеч офарида нақшодаст.
Ба ком то нарасонад маро лабаш, чун ной,
Насихати ҳама олам ба гӯши ман бод аст.
Гадои кӯи ту аз хашт худд мустағнист,
Асири ишки ту аз ҳар ду олам озод аст.
Агарчи мастинишам хароб кард, вале
Асоси хастини ман з-он хароб обод аст.
Дило, манол зи бедоду чаври ёр, ки ёр
Туро насиб хамин карду ин аз он дод аст.
Бирав, фасона махону фусун мадам, Хофиз,
К-аз ин фасонаву афсун маро басе ёд аст.



• • •

То сари зулфи ту дар дасти насим афтодаст,
Дили савдозада аз ғусса ду ним афтодаст.
Чашми ҷодун ту худ айни саводи сеҳр аст,
Лекин ин аст, ки ин нусха сақим афтодаст.
Дар ҳами зулфи ту он холи сиях донӣ, чист?
Нуктаи дуда, ки дар ҳалқаи ҷим афтодаст.
Зулфи мушкини ту дар гулшани фирдавси узор
Чист? Товус, ки дар боғи наим афтодаст,
Дили ман дар ҳаваси рӯи ту, эй мӯниси ҷон,
Ҳокӣ роҳест, ки дар дасти насим афтодаст.
Ҳамчу гард ин тани ҳокӣ натавонад барҳост,
Аз сари кӯи ту э-он рӯ, ки азим афтодаст.
Соҳи қадди ту бар қолибам, эй Исодам,
Аксӣ рӯҳест, ки бар азии рағим афтодаст.
Он, ки ҷуз Қазба мақомаш набуд аз ёди лабат,
Бар дари майқада, дидам, ки муқим афтодаст.
Ҳофизӣ гумшударо бо ғамат, эй ёри азиз,
Иттиҳодест, ки дар аҳди қадим афтодаст.



Биё, ки қасри амал сахт суштбуниёд аст,
Биёр бода, ки буниёди умр бар бод аст.
Ғуломи химмати онам, ки зери чархи кабуд
Зи ҳар чӣ ранги тааллуқ пазирад, озод аст.
Чӣ ғўямат, ки ба майхона дӯш масту хароб
Сурӯши олами ғайбам чӣ муждаҳо додаст.
Ки: «Эй баландназар шоҳбози сидранишини,
Нишемани ту на ин кунчи меҳнатобод аст.
Туро зи кунгуран арш мезананд сафир,
Надонамат, ки дар ин домғаҳ чӣ афтадаст?
Насихате кунамат, ёд гиру дар амал ор,
Ки ин ҳадисе зи пири тариқатам ёд аст.
Ғами ҷаҳон маҳуру панди ман мабар аз ёд,
Ки ин латифан нағзам зи раҳраве ёд аст.
Ризо ба дода бидех ваз ҷабин гирех бикушой,
Ки бар ману ту дари ихтиёр нақшодаст.
Маҷӯ дурустии аҳд аз ҷаҳони суштиход,
Ки ин аҷуза арӯси ҳазор домод аст.
Нишони аҳду вафо нест дар табассуми гул,
Бинол, булбули бедил, ки ҷои фаръёд аст.
Ҳасад чӣ мебарӣ, эй сустаназм, бар Хофиз,
Қабули хотиру лутфи сухан худодод аст.



• • •

Бе меҳри рухат рӯзи маро нур намондаст
В-аз умр маро чуз шаби дайчур намондаст.
Хангоми видон ту зи бас гирья, ки кардам,
Дӯд аз рухи ту чашми маро нур намондаст.
Мерафт хаёли ту зи чашми ману мегуфт:
«Хайхот аз ин гӯша, ки маъмур намондаст».
Васли ту ачалро зи сарам дур хамедошт,
Аз давлати ҳаҷри ту кунун дур намондаст.
Наздик шуд он дам, ки рақибони ту гӯянд:
«Дур аз рухат он хастаи раиҷур намондаст».
Сабр аст маро қораи ҳиҷрони ту, лекин
Чун сабр тавон кард, ки мақдур намондаст.
Дар ҳаҷри ту гар чашми маро об равон аст,
Гӯ, хуни қигар рез, ки маъзур намондаст.
Ҳофиз зи ғам аз гирья напардохт ба ханда,
Мотамзадари дони сур намондаст.



• • •

Боғи маро чӣ ҳоҷати сарву санавбар аст?
Шамшоди хонапарвари мо аз кӣ камтар аст?
Эй нозанин санам, ту чӣ мазҳаб гирифтаӣ,
Қат хуни мо ҳалолтар аз шири модар аст?
Чун нақши ғам зи дур бибинӣ, шароб ҳоҳ
Ташҳис кардаему мудоғо муқаррар аст.
Як қисса беш нест ғами ишқу ин аҷаб,
Қаз ҳар забон, ки мешунавам, номуқаррар аст.
Дӣ ваъда дод васламу дар сар шароб дошт,
Имрӯз то чӣ ғӯяду бозаш чӣ дар сар аст?
Шерозу оби Рукниву он боди хушнасим,
Айбаш макун, ки холи руҳи ҳафт кишвар аст.
Фарқ аст аз оби Хизр, ки зулмот ҷои ӯст,
То оби мо, ки манбааш «Аллоҳуакбар» аст.
Мо обрӯи факру қаноат намебарем,
Бо подшаҳ бигӯӣ, ки рӯзӣ муқаддар аст.
Ҳофиз, чӣ турфа шохӣ наботест килки ту,
Қаш мева дилпазиртар аз шаҳду шаккар аст?



Алминнати лиллах, ки дари майкада боз аст,
З-он рӯ, ки маро бар дари ӯ рӯи ниёз аст.
Хумҳо ҳама дар ҷӯшу хурӯшанд эн мастӣ
В-он май, ки дар он ҷост, ҳақиқат, на мачоз аст.
Аз вай ҳама мастиву гурур асту такаббур
В-аз мо ҳама бечорагину аҷзу ниёз аст.
Розе, ки бари ғайр нагуфтему нагуём,
Бо дӯст бигуём, ки ӯ маҳрами роз аст.
Шарҳи шикани зулфи ҳам андар хами чонон
Кӯтах натавои кард, ки ни қисса дароз аст.
Бори дили Маҷнуну хами турран Лайлӣ,
Рухсоран Махмуду кафи пон Аёз аст.
Бардӯхтаам дида, чу боз, аз ҳама олам,
То дидан ман бар рухи зебои ту боз аст.
Дар Қаблан кӯи ту ҳар он кас, ки биёяд,
Аз Қиблан абрӯи ту дар айни намоз аст.
Эй маҷлисӣ, сӯзи дили Хофизи мискин
Аз шамъ бипурсед, ки дар сузу гудоз аст.



• • •

Имрӯз шоҳи анҷумани дилбарон якест,
Дилбар агар хазор бувад, дил бар он якест.
Ман баҳри он яке дилу дин додаам ба бод,
Айбам мақун, ки ҳосили ҳар ду ҷаҳон якест.
Савдонёни олами пиндорро бигӯй,
Сармоя кам купед, ки суду зиён якест.
Халке забон ба даъвини ишқаш кушодаанд,
Эй ман гуломи он, ки дилаш бо забон якест.
Хофиз бар остонаи давлат ниҳода сар,
Давлат дар он сар аст, ки бо остон якест.



• • •

Агарчи бода фарахбахшу бод гулбез аст,
Ба бонги чанг махӯр май, ки мӯхтасиб тез аст.
Сурохиёву ҳарифе гарат ба чанг афтад,
Ба ақл нӯш, ки айём фитиғангез аст.
Дар остини мураккаъ пиёла пинхон кун,
Ки ҳамчу чашми суроҳӣ замона хунрез аст.
Ба оби дида бишӯем хирқаҳо аз май,
Ки мавсимӣ вараъу рӯзгори парҳез аст.
Мачӯӣ айши хуш аз даври вожгуни сипехр,
Ки софи ин сари хум чумла дурдомез аст.
Сипехри баршуда парвезанест хунафшон,
Ки резааш сари Кисрону тоҷи Парвез аст.
Ироку Форс гирифтӣ ба шеърӣ хуш, Ҳофиз,
Биё, ки навбати Бағдоду вақти Табрз аст.



• • •

Хәли дил бо ту гуфтаним хавас аст,
Хабари дил шунуфтаним хавас аст.
Тамаша хом бин, ки қиссан фош
Аз рақибон нухуфтаним хавас аст.
Шабн калре чуни азизу шариф,
Бо ту то рӯз хуфтаним хавас аст,
Вах ки дурдонае чуни нозук
Дар шабн тор суфтаним хавас аст.
Эй сабо, имшабам мадад фармой,
Ки сазаргара шукуфтаним хавас аст.
Аз барон шараф бо нӯки мижа,
Хонк рои ту руфтаним хавас аст.
Хамчу Хофиз ба рағми мудданин,
Шеърн риндона гуфтаним хавас аст.



* * *

Ҳадиси сарв кӣ гӯяд ба пешӣ қоматӣ дӯст,
Қи сарбаланди сарви сикӣ зи қомати ўст.
Ба сарв нисбати қаддат намекунам з-он рӯ.
Қи сарв агарчи баланд аст, қоматаш худрӯст.
Хаёли қомати сарваш муқими дидаи мост,
Аз он, ки сарви сикиро мақом бар лаби чӯст,
Сабо зи зулфу хату холи ў ҳадисе чанд
Ба мушк гуфт, аз он аст, к-ин чунин хушбӯст.
Фарози бадри мунираш хатест, лекин кас
Надонад он, ки ҳилол аст ё ҳами абрӯст.
Ҳазор чони киромӣ фидон он, ки сараш
Фитода дар ҳами чавғони зулфи ў чун гӯст.
Ту аз дахонш талаб коми дил, агар чӯй,
Чу Ҳофиз аз паи чашмаш марав, ки арбадачӯст.



• • •

Саҳни бӯстон аавқбахшу сӯҳбати ёрон хуш аст,
Вақти гул хуш бод, к-аз вай вақти майхорон хуш аст.
Аз сабо ҳар дам машоми чони мо хуш мешавад,
Оре-оре, тиби анфоси ҳаводорон хуш аст.
Нокушуда гул никоб, оҳанги реҳлат соз кард,
Нола кун, булбул, ки гулбонги дилафгорон хуш аст.
Мурғи хушхонро башорат бод, к-андар роҳи ишқ,
Дӯстро бо нолаи шабхон бедорон хуш аст.
Нест дар бозори олам хушдиلى в-ар з-он, ки ҳаст
Шеван риндиву хушбошини айёрон хуш аст.
Аз забони савсани озодаам омад ба гӯш,
К-андар ин дэйри куҳан кори сабукборон хуш аст.
Ҳофизо, тарки ҷаҳон гуфтаи тариқи хушдилист,
То напнядорӣ, ки аҳволи ҷаҳондорон хуш аст.



Кунун, ки бар кафи гул чоми бодан соф аст,
Ба сад хазор забон булбулаш дар авсоф аст.
Бихоҳ дафтари ашъору роҳи сахро гир,
Чӣ вақти мадрасаву баҳси кашфи «Кашшоф» аст.
Фақеҳи мадраса дӣ маст буду фатво дод,
Ки май харом, вале бех зи моли авқоф аст.
Ба дурду соф туро ҳукм нест, хуш даркаш,
Ки ҳар чӣ соқии мо кард, айни алтоф аст.
Бибур зи халқу чу анқо киёси кор бигир,
Ки сити гӯшанишинон зи Қоф то Қоф аст.
Ҳадиси муддаиёну ҳаёли ҳамкорон,
Ҳамон хикояти зардӯзу бўрьёбоф аст,
Ҳамӯш Ҳофизу ин нуктаҳои чуи зари сурх,
Нигоҳ, дор ки қаллоби шаҳр сарроф аст.



* * *

Дар ин замона рафике, ки ҳолӣ аз ҳалал аст,
Суроҳин майи нобу сафинаи ғазал аст.
Чарида, раӣ, ки гузаргоҳи офият танг аст,
Пил аз гир, ки умри азиз бебадал аст.
На мӣи зи беамалӣ дар ҷаҳон малуламу бас,
Малолати уламо ҳам зи илми беамал аст.
Ба ҷашми ақл дар ин раҳгузори пурошӯб
Ҷаҳону кори ҷаҳон бесуботу бемаҳал аст.
Бигир турраи маҳҷеҳраеву қисса маҳон,
Ки сазду наҳс зи таъсири Зӯҳраву Зухал аст!
Дилам умеди фаровон ба насли рӯи ту дошт,
Вале аҷал ба раҳи умр раҳзани амал аст.
Ба ҳеҷ давр наҳоланд ёфт хушбӯраш,
Чунин, ки Ҳофизи мо масти бодан азал аст.



• • •

Гул дар бару май дар кафу маъшук ба ком аст,
Султони ҷаҳонам ба ҷунии рӯз гулом аст.
Гӯ, шамъ маёред дар ин ҷамъ, ки имшаб
Дар маҷлиси мо моли рухи дӯст тамом аст.
Дар маъхаби мо бода ҳалол аст, валекин
Бе рӯи ту, эй сарви гуландом, харом аст.
Гӯшам ҳама бар қавли наю нағман ҷанг аст,
Ҷашмам ҳама бар лаъли лабу гардиши ҷом аст.
Дар маҷлиси мо атр маёмеъ, ки моро
Ҳар лаҳза эн гесун ту хушбӯй машом аст.
Аз ҷошнии қанд мағӯ ҳечу эн шаккар
З-он рӯ, ки маро аз лаби ширини ту ком аст.
То ганҷи ғамат дар дили вайрона муқим аст,
Ҳамвора маро кӯн харобот мақом аст.
Аз нанг ҷӣ гӯй, ки маро ном эн нанг аст
В-аз ном ҷӣ пурсӣ, ки маро нанг эн ном аст.
Майхораву саргаштаву риндему назарбоз,
В-он кас, ки чу мо нест дар ин шаҳр, кадом аст?
Бо мӯхтасибам айб мағӯед, ки ӯ низ
Пайваста чу мо дар талаби айши мудом аст.
Ҳофиз, манишини бе маю маъшук замоне,
Қ-айёми гулу ёсуману иди сиём аст.



Ба кӯи майкада ҳар солике ки раҳ донист,
Дари дигар задан андешаи табаҳ донист.
Замона афсари риндӣ надод чуз ба касе,
Ки сарфарозии олам дар ин кулаҳ донист.
Бар остонаи майхона ҳар кӣ ёфт раҳе,
Зи файзи чоми май асрори хонаҳаҳ донист.
Ҳар он, ки рози ду олам зи хатти соғар хонд,
Румузи чоми Чам аз нақши хоки раҳ донист,
Варои тоати девонагон зи мо маталаб,
Ки шайхи мазхаби мо оқилӣ гунаҳ донист.
Дилам зи наргиси соқӣ амон нахост ба чон,
Чаро, ки шеваи он турки дилсияҳ донист.
Зи ҷаври кавкаби толеъ сахаргаҳон чашмам,
Чунон гирист, ки Нохид диду маҳ донист.
Ҳадиси Ҳофизу соғар, ки мезанад пинҳон,
Чӣ ҷои мӯхтасибу шаҳна, подшаҳ донист.
Баландмартаба шохе, ки нӯҳ равоки сипеҳр,
Намунае зи хами тоқи боргах донист.



• • •

Сӯфӣ аз партави май рози нихонӣ донист,
Гавҳари ҳар кас аз ин лаъл тавонӣ донист.
Қадри мачмӯан гул мурғи саҳар донаду бас,
Қи на ҳар, к-ӯ вараке хонд, маонӣ донист.
Арза кардам ду ҷаҳон бар дили корафтода,
Ба ҷуз аз ишқи ту боқӣ ҳама фанӣ донист.
Он шуд ақиқун, ки зи абнон авом андешам,
Мӯҳтасиб низ дар ин айши нихонӣ донист.
Дилбар осоиши мо маслиҳати вақт надид,
В-арна аз ҷониби мо дилнигаронӣ донист.
Сангу гилро кунад аз юмни назар лаълу ақиқ,
Ҳар кӣ қадри нафаси боди ямонӣ донист.
Эй, ки аз дафтари ақл ояти ишқ омӯзӣ,
Тарсам ин нукта ба таҳқиқ надонӣ донист.
Май биёвар, ки нанозад ба гули боғи ҷаҳон
Ҳар кӣ ғоратгарии боди ҳазонӣ донист.
Ҳофиз ин гавҳари манзум, ки аз табъ ангехт,
З-асари тарбияти Осафи сонӣ донист.



• • •

Равзан хулди барин хилвати дарвешон аст,
Мояи мӯхташамӣ хидмати дарвешон аст.
Ганҷи узлат, ки тилисмоти аҷоиб дорад,
Фатҳи он дар назари раҳмати дарвешон аст.
Қасри фирдавс, ки ризвоиш ба дарбонӣ рафт,
Манзаре аз ҷамани нузхати дарвешон аст.
Он чӣ зар мешавад аз партави он қалби сиёҳ
Қиммист, ки дар сӯхбати дарвешон аст.
Он, ки пешаш бинихад тоҷи такаббур хуршед,
Қибриест ки дар хашмати дарвешон аст.
Давлатеро, ки набошад ғам аз осеби завол,
Бетақаллуф бишунав, давлати дарвешон аст.
Хусравон қиблаи хочоти ҷаҳонанд, вале
Сабабаш бандегии ҳазрати дарвешон аст.
Рӯи мақсуд, ки шоҳон ба дуо металабанд,
Маҳзараи онан талъати дарвешон аст.
Аз қарон то ба қарон лашкари зулм аст, вале
Аз азал то ба абад фурсати дарвешон аст.
Эй тавонгар, мафурӯш ин ҳама нахват, ки туро,
Сару зар дар қанафи ҳиммати дарвешон аст.
Ганҷи Қоруи, ки фурӯ меравад аз қаҳр ҳаҷӯз,
Ҳонда бошӣ, ки ҳам аз ғайрати дарвешон аст.
Ҳофиз, ар оби ҳаёти абадӣ меҳодӣ,
Манбааш ҳақиқати хилвати дарвешон аст.
Ман ғуломи назари Осафи аҳдам к-ӯро
Сурати хочағину сирати дарвешон аст.



• • •

Ба доми зулфи ту дил мубталои хештан аст,
Бикуш ба ғамза, ки инаш сазои хештан аст.
Гарат зи даст барояд муроди хотири мо,
Ба даст бош, ки хайре ба ҷои хештан аст.
Ба ҷонат, эй бути шириндаҳан, ки хамчуи шамъ
Шабони тира муродам фанои хештан аст.
Чу рои ишқ задӣ, бо ту гуфтам, эй булбул,
Мақуи, ки он гули хандон барои хештан аст.
Ба мушки Чини Чигил нест бӯи гул мӯхтоҷ.
Ки нофаҳош зи банди қабои хештан аст.
Марав ба хонаи арбоби бемуруввати даҳр
Ки ганҷи офиятат дар сарои хештан аст.
Бисӯхт Ҳофизу дар шартӣ ишқбозӣ ӯ
Ҳанӯз бар сари аҳду вафои хештан аст.



• • •

Бирав, эй зоҳиду даъват макунам сӯи бихишт,
Ки худо дар азал аз баҳри бихиштам бисиреишт.
Туву тасбеҳу мусаллову раҳи зӯлду салоҳ,
Ману майхонаву зуннору раҳи дайру кунеишт.
Манъам аз май макун, эй сӯфий софӣ, ки ҳақим
Дар азал тинати моро ба ман ноб сиреишт.
Сӯфий софӣ бихиштан набувад ҳар кӣ чу ман,
Хирқа дар майкадаҳо дар гарави бода наҳеишт.
Роҳат аз айши бихишту лаби хураш набувад,
Ҳар кӣ ӯ домани дилдори худ аз даст бихишт.
Як чав аз хирмани ҳастӣ натавонад бардошт,
Ҳар кӣ дар мулки фано дар раҳи ҳақ дона наҳеишт.
Ҳофизо, лутфи ҳақ ар бо ту иноят дорад,
Бош фориғ аз ғами дӯзаху шодин бихишт.



• • •

Лаъли сероби ба хун ташна лаби ёри ман аст,
В-аз ҷан дидани ӯ додани ҷон кори ман аст.
Шарм аз он ҷашми синах бодашу миҷғони дароз,
Ҳар кӣ дил бурдани ӯ диду дар инкори ман аст.
Сорбон рахт ба дарвоза мабар, к-он сари кӯ
Шоҳроҳест, ки манзилғаи дилдори ман аст.
Бандаи толеъи хешам, ки дар ин қаҳти вафо
Ишки он лўли сармаст харидори ман аст.
Таблаи атри гулу зулфи абирафшонаш
Файзи як шамма зи бӯи хуши аттори ман аст.
Бөгбон, ҳамчу насимам зи дари хеш марон,
Қ-оби гулзори ту аз ашки чу гулзори ман аст.
Шарбати қанду гулоб аз лаби ёрам фармуд,
Наргиси ӯ, ки табиби дили бемори ман аст.
Он, ки дар тарзи ғазал нукта ба Ҳофиз омӯхт,
Ёри ширинсухани нодирағуфтори ман аст.



• • •

Моро зи орзӯи ту парвои хоб нест,
Бе рӯи дилфуреби ту будан савоб нест.
Дар даври чашми масти ту хушъёр кас надид,
Ку дида, к-аз тасаввури чашмат хароб нест?
Дар хар кӣ бингарӣ, ба ғаме аз ту мубталост,
Як дил надидаам, ки зи ишқат кабоб нест.
Ҳар к-ӯ ба теги ишқи ту шуд кушта рӯзи ҳашр,
Уро дар он чаноб суолу ҷавоб нест.
Ҳофиз, чу зар ба бўта дарафтоду тоб ёфт,
Ошиқ набошад он, ки чу зар ӯ ба тоб нест.



• • •

Рӯзгорест, ки савдон бутон дини ман аст,
Ғами ин кор нишоти дили ғамгини ман аст.
Дидани рӯи туро дидан ҷонбин бояд
В-ин кучо мартабаи ҷашми ҷаҳонбини ман аст?
Ери ман бош, ки зеби ғалаку зинати даҳр
Аз маҳи рӯи туву ашқи ҷу парвини ман аст.
То маро ишқи ту таълими сухан гуфтаи кард,
Халқро вирди забон мидхату таҳсини ман аст.
Давлати ғафр, худоё, ба ман арзонӣ дор,
Қ-ин каромат сабаби ҳашмату тамкини ман аст.
Вонзи шаҳнашинос ин азамат, гӯ, мафурӯш,
З-он, ки манзилғаи султон дили мискини ман аст.
Е раб, ин Қазбаи мақсуд тамошоғаи кист?
Қи мугелони тариқаш гулу наsrини ман аст?
Ҳофиз, аз ҳашмати Парвез дигар қисса маҳон,
Қи лабаш ҷуръакаши Хусрави Ширини ман аст.



• • •

Манам, ки гӯшан майхона хонақохи ман аст,
Дуои пири мугон вирди субҳгохи ман аст.
Гарам таронаи чанги сабӯҳ нест, чӣ бок?
Навон ман ба сахар охи узрҳохи ман аст!
Зи подшоҳу гадо фориғам, бихамдуллоҳ,
Гадон хоки дари дӯст подшоҳи ман аст.
Гараз зи масчиду майхонаам висоли шумост,
Чуз ин ҳаёл надорам, худо гувоҳи ман аст.
Магар ба теги аҷал хайма барканам в-ар не,
Рамидан аз дари давлат, на расму роҳи ман аст.
Аз он замон, ки бар ин остон ниҳодам рӯй,
Фарози маснади хуршед тақъягоҳи ман аст.
Гуноҳ агарчи набуд ихтиёри мо, Хофиз,
Ту дар тариқи адаб бош, гӯ: «Гуноҳи ман аст».



• • •

Зи гирия мардуми чашмам нишаста дар хун аст,
Бубин, ки дар талабат ҳоли мардумон чуи аст.
Ба ёди лаъли лабу чашми масти майгунат
Зи чоми ғам маи лаъле, ки меҳӯрам хун аст.
Зи машриқи сари кӯй офтоби талъати ту
Агар тулӯъ кунад, толеам хумоюн аст.
Ҳикояти лаби Ширин каломи Фарҳод аст,
Шиканчи турраи Лайли мақоми Мачиун аст.
Дилам бичӯ, ки қадат ҳамчу сарв дилчӯяст,
Суҳам бигӯ, ки каломат латифу мавзун аст.
Зи даври бода ба ҷон роҳате расон, соқӣ,
Ки ранҷи хотирам аз ҷаври даври гардун аст.
Аз он даме, ки зи чашмам бирафт рӯди азиз,
Қанори домани ман ҳамчу рӯди Чайхун аст.
Чӣ гуна шод шавад андаруни ғамгинам
Ба ихтиёр, ки аз ихтиёр беруи аст.
Зи беҳудӣ талаби ёр мекунад Ҳофиз,
Чу муфлисе, ки талабгори ганҷи Қорун аст.



• • •

Хами зулфи ту доми куфру дин аст,
Зи користони ў як шамма ин аст.
Чамолат мўъчизи хуси аст, лекин
Хадиси ғамзаат сеҳри мубин аст.
Зи чашми шўҳи ту чон кай тавон бурд?
Қи доим бо камон андар қаъин аст.
Бар он чашми сиях сад офарин бод,
Қи дар ошиқкушӣ сеҳрофарин аст.
Ачаб илмест илми хайати ишқ,
Қи чархи ҳаштумаш ҳафтум замин аст.
Ту пиндорӣ, ки бадгў рафту чон бурд,
Ҳисобаш, бо киромулқотибин аст.
Машав, Ҳофиз, зи қайди зулфаш эмин,
Қи дил бурду кунун дар банди дин аст.



• • •

Дил саропардаи муҳаббати ўст,
Дида оинадори талъати ўст.
Ман, ки сар дарнаёварам ба ду кавм,
Гарданам зери бори миннати ўст.
Туву тўбиву мову қомати ёр,
Фикри ҳар кас ба қадри ҳиммати ўст.
Гар ман олудадоманам, чӣ аҷаб,
Ҳама олам гувоҳи исмати ўст.
Ман кӣ бошам дар он ҳарам, ки сабо
Пардадори ҳарими ҳурмати ўст.
Бе ҳаёлаш мабод манзари чашм,
З-он, ки ин гӯша ҷои хилвати ўст.
Ҳар гули нав, ки шуд ҷаманорой,
З-асари рангу бўи сўхбати ўст.
Даври Мачиун гузашту навбати мост,
Ҳар касе панҷ рӯз навбати ўст.
Мулкиати ошиқиву ҷанги тараб,—
Ҳар чӣ дорам зи юмни давлати ўст.
Ману дил гар фидо шудем, чӣ бок,
Ғараз андар миён саломати ўст.
Фақри зоҳир мабин, ки Ҳофизро
Сина ганҷинаи муҳаббати ўст.



• • •

Он сияхчарда, ки ширинии олам бо ўст,
Чашми майгун, лаби хандон, дили хуррам бо ўст,
Гарчи шириндаҳанон подшаҳонанд, вале
Ў Сулаймони замон аст, ки хотам бо ўст.
Рӯи хуб асту камоли хунару домани пок,
Лоҷарам, химмати покони ду олам бо ўст.
Ҳоли мушкин, ки бад-он орази гандумгун аст,
Сирри он дона, ки шуд раҳзани Одам, бо ўст.
Дилбарам азми сафар кард, худоро, ёрон,
Чӣ кунам бо дили маҷрӯх, ки мархам бо ўст?
Бо кӣ ин нуқта тавон гуфт, ки он сангиндил
Кушт морову дами Исии Марьям бо ўст.
Ҳофиз аз мӯътақидон аст, гиромӣ дораш,
З-он, ки бахшоиши бас рӯхи муқаррам бо ўст.



Он пайки номвар, ки расид аз диёри дӯст,
Овард хирзи чои зи хати мушкбори дӯст.
Хуш медихад нишони чалолу чамоли ёр,
Хуш мекунад хикояти иззу вақори дӯст.
Дил додамаш ба муждаву хичлат ҳамебарам
З-ин нақди калби хеш, ки кардам нисори дӯст.
Шукри худо, ки аз мадади бахти корсоз,
Бар ҳасби орзӯст хама кору бори дӯст.
Сайри сипехру даври қамарро чӣ ихтиёр?
Дар гардишанд бар ҳасаби ихтиёри дӯст.
Гар боди фитна ҳар ду ҷаҳонро ба ҳам зинад,
Мову ҷароғи ҷашму раҳи интизори дӯст!
Қўҳл-ул-ҷавохире, ба ман ор, эй насими субҳ
З-он хоки некбахт, ки шуд раҳгузори дӯст.
Моему остонаи ишқу сари инёз,
То хоби хуш киро барад андар капори дӯст.
Душман ба қасди Ҳофиз агар дам занад, чӣ бок?
Миннат худойро, ки наям шармсори дӯст.



• • •

Сабо, агар гузаре афтадат ба кишвари дӯст,
Биёр нафҳае аз гесӯи мулбари дӯст.
Ба ҷони ӯ, ки ба шукрона ҷон барафшонам,
Агар ба сӯи ман оӣ паёме аз бари дӯст,
В-агар ҷунон, ки дар он ҳазратат набошад бор,
Барои дида биёвар губоре аз дари дӯст.
Мани гадову таманнои васли ӯ? Хайҳот!
Магар ба хоб бубинам ҳаёли манзари дӯст!
Дили саманбариям ҳамчу бед ларзон аст
Зи ҳаерати каду болон ҷун санавбари дӯст.
Агарчи дӯст ба чизе намехарад моро,
Ба оламе нафурӯшем мӯе аз сари дӯст.
Чӣ бошад, ар шавад аз банди ғам дилаш озод,
Чу хаст Ҳофизи мискин гулому ҷокари дӯст.



• • •

Мархабо, эй пайки муштокон, бидех пайгоми дӯст
То кунам чои аз сари рағбат фидои номи дӯст.
Волаву шайдост доим хамчу булбул дар қафас.
Тӯтии табъам зи ишқи шаккару бодоми дӯст.
Зулфи ӯ дом асту холаш донан он дому ман,
Бар умеди донан афтодаам дар доми дӯст!
Сар зи мастӣ барназирад то ба субҳи рӯзи хашр,
Хар кӣ чун ман дар азал як чуръа хӯрд аз чони дӯст.
Бас нагӯям шаммае аз шарҳи шавқи худ аз он-к,
Дарди сар бошад намудан беш аз ин ибромии дӯст.
Гар диҳад дастам, кашам дар дида хамчун тӯтиё
Хоки роҳе, к-он мушарраф гардад аз икдоми дӯст.
Майли ман сӯи висолу касди ӯ сӯи фирок,
Тарки коми худ гирифтам, то барояд коми дӯст,
Хофиз, андар дарди ӯ месӯзу бедармон бисоз,
З-он, ки дармоне надорад дарди беоромии дӯст.



Рӯи ту кас надиду ҳазорат рақиб хаст,
Дар гунчан ҳанӯзу садат андалеб хаст.
Гар омадам ба кӯи ту, чандон ғариб нест.
Чун ман дар ин диёр ҳазорон ғариб хаст.
Дар ишқ хонақоҳу харобот фарқ нест,
Хар ҷо, ки хаст, партави рӯи ҳабиб хаст.
Он ҷо, ки кори савмааро ҷилва медиханд,
Нокуси дайри роҳибу номи салиб хаст.
Ошиқ кӣ шуд, ки ёр ба ҳолаш назар накард,
Эй хоҷа, дард нест в-агарна табиб хаст.
Фаръёди Ҳофиз ин ҳама охир ба ҳарза нест,
Ҳам киссае ғарибу ҳадисе ачиб хаст.



• • •

Агарчи арзи хунар пеши ёр беадабист,
Забон хамӯш, валекии дахон пур аз арабист.
Парӣ нухуфта руху дев дар карашман хуси,
Бисӯхт дида зи ҳайрат, ки ин чӣ булҷаҷабист.
Дар ин чаман гули беҳор кас наҷид, оре,
Чароғи Мустафавӣ бо шарори Бӯлахабист.
Сабаб мапурс, ки чарх аз чӣ сифлапарвар шуд,
Ки комбахшии ўро баҳона бесабабист.
Ба ними ҷав нахарам токи хонақоҳу работ,
Маро, ки мастаба айвону пой хум танабист.
Чамоли духтари раз нури ҷашми мост мағар,
Ки дар ниқоби зучочиву пардаи инабист.
Ҳазор ақлу адаб доштам ман, эй хоҷа,
Кунун, ки масту харобам, салоҳи беадабист.
Биёр май, ки чу Хофиз ҳазорам истизҳор,
Ба гирьяи саҳариву нӣзи нимишабист.



• • •

Хуштар зи айши сӯхбату боги баҳор чист?
Соқӣ кучост, гӯ, сабаби интизор чист?
Хар вақти хуш, ки даст дихад, муғтанам нумор,
Қасро вуқуф нест, ки анҷоми кор чист?
Пайванди умр баста ба мӯест, хуш дор,
Ғамхори хеш бош, ғами рӯзгор чист?
Маънии оби зиндагиву равзаи Ирам.
Қуз тарфи қўйбору ман хушгубор чист?
Мастуру маст ҳар ду чу аз як қабилаанд,
Мо дил ба ишван кӣ дихем, ихтиёр чист?
Рози даруни парда қӣ донад фалак, ҳамӯш!
Эй муддаӣ, низоъи ту бо пардадор чист?
Сахву хатои банда гараш эътибор нест,
Маънии афву раҳмати омуригор чист?
Зохид шароби кавсару Ҳофиз пиёла хост,
То дар миёна хостаи кирдигор чист?



• • •

Бинол, булбул, агар бо манат сари ёрист,
Ки мо ду ошики зорему кори мо зорист.
Дар он замин, ки насиме вазад зи турраи дӯст,
Чӣ ҷои дам задани нофаҳон тоторист?
Биёр бода, ки рангини кунем ҷомаи зарк,
Ки масти ҷоми ғурурему ном хушёрист.
Хаёли зулфи ту пухтан на кори ҳар хомест,
Ки зери силсила рафтаи тариқи айёрист.
Латифаест нихонӣ, ки ишқ аз ӯ хезад.
Ки номи он на лаби лаълу хатти зангорист.
Ҷамоли шахс на ҷашм асту зулфу оразу ҳол,
Ҳазор нуқта дар ин қору бори дилдорист.
Қаландарони ҳақиқат ба ними ҷав нахаранд
Қабри атласи он кас, ки аз ҳунар орист.
Бар остоня ту мушкил тавон расид, оре
Уруҷ бар фалаки сарварӣ ба душворист.
Саҳар карашмаи ҷашмат ба ҳоб медидам,
Зихӣ маротиби ҳобе, ки бех зи бедорист.
Дилаш ба нола маёзори хатм кун, Ҳофиз,
Ки растагорини ҷовид дар камзорист.



• • •

Е раб, ни шамъи дилафрӯз зи қошонаи кист?
Чони мо сӯхт, бипурсед, ки чононаи кист?
Ҳолиё хонабарандози дилу дини ман аст,
То дар огӯши кӣ меҳуспаду ҳамхонаи кист?
Бодан лаъли лабаш, к-аз лаби ман дур мабод,
Роҳи рӯҳи киву паймондеҳи паймонаи кист?
Давлати сӯхбати он шамъи саодатпартав
Бозпурсед, худоро, ки ба парвонаи кист?
Медихад ҳар касаш афсуневу маълум нашуд,
Ки дили нозуки ӯ монди афсонаи кист?
Е раб, он шохваши мохрухи зӯҳрачабини,
Дурри яктои киву гавҳари якдонаи кист?
Гуфтам: — Ох аз дили девонаи Хофиз бе ту!
Зери лаб хандазанон гуфт, ки:— Девонаи кист?



• • •

Моҳам ин ҳафта бурун рафту ба чашмам солест,
Холи хичрон ту чӣ донӣ, ки чӣ мушкил ҳолест.
Мардуми дида зи лутфи руҳи ӯ дар руҳи ӯ
Акси худ диду гумон бурд, ки мушкин ҳолест.
Мечақад шир ҳанӯз аз лаби ҳамчун шакараш,
Гарчи дар шевагарӣ ҳар мижааш каттолест.
Эй, ки ангиштиномой ба карам дар ҳама шаҳр,
Ваҳ ки дар қори ғарибон аҷабат эҳмолест.
Баъд аз инам набувад шонба дар чавҳари фард,
Ки даҳони ту дар ин нуқта хуш истидлолест.
Мужда доданд, ки бар мо гузаре хохӣ кард,
Нияти хайр магардон, ки муборак фолест.
Қӯҳи андӯҳи фироқат ба чӣ ҳолат бикашад
Ҳофизи хаста, ки аз нола танаш чуи нолест.



• • •

Кас нест, ки афтодаи он зулфи дуто нест,
Дар рахгузаре нест, ки доме зи бало нест.
Чун чашми ту дил мебарад аз гӯшанишином,
Дунболи ту будан гунаҳ аз ҷониби мо нест.
Рӯи ту магар оинаи дутфи илоҳист?
Ҳаққо, ки чуни асту дар ин рӯву риё нест.
Наргис талабад шеваи чашми ту, зикҳи чашм!
Мискин хабараш аз сару дар дида ҳаё нест.
Аз баҳри худо, зулф маперои, ки моро,
Шаб нест, ки сад арбада бо боди сабо нест.
Боз ой, ки берӯи ту, эй шамъи дилафрӯз,
Дар базми ҳарифон асари нуру сафо нест.
Тимори ғарибон асари зикри ҷамил аст,
Ҷоно, магар ин қонда дар шаҳри шумо нест?
Дӣ мешуду гуфтам: «Санамо, аҳд ба ҷо ор!»
Гуфто: «Ғалате, хоҷа, дар ин аҳд вафо нест?»
Гар пири мугон муршиди ман шуд, ҷӣ тафовут?
Дар ҳеҷ саре нест, ки сирре зи худо нест.
Ошиқ ҷӣ қунад, гар нақшад бори маломат,
Бо ҳеҷ диловар сипари тири қазо нест.
Дар савмаан зоҳиду дар хилвати сӯфӣ,
Ҷуз гӯшан абрӯи ту меҳроби дуо нест.
Эй ҷанг фуру бурда ба хуни дили Ҳофиз,
Фикрат магар аз ғайрати Қуръони худо нест?



• • •

Мардуми дидан мо чуз ба рухат нозир нест,
Дили саргаштаи мо ғайри туро зокир нест.
Ашкам эҳроми тавофи ҳарамат мебандад,
Гарчи аз хуни дили реш даме тохир нест.
Бастаи дому кафас бод чу мурғи ваҳшӣ,
Тоири сидра агар дар талабат тоир нест.
Ошиқи муфлис агар, қалби дилаш кард нисор,
Макунаш айб, ки бар нақди равон қодир нест.
Оқибат даст бад-он сарви баландаш бирасад,
Ҳар киро дар талабат ҳиммати ӯ қосир нест.
Аз равонбахшии Исо назанам дам харғиз,
З-он, ки дар рӯҳфазои чу лабат мохир нест.
Ман, ки дар оташи савдои ту оҳе назанам,
Қай тавон гуфт, ки бар доғ дилам собир нест.
Рӯзи аввал, ки сари зулфи ту дидам, гуфтам,
Қи парешонии ни силсиларо охир нест.
Сари пайванди ту танҳо на дили Хофизрост,
«Қист он, к-аш сари пайванди ту дар хотир нест»



• • •

Зоҳиди зоҳирпараст аз холи мо огоҳ нест,
Дар ҳақи мо ҳар чӣ гӯяд, ҷон ҳеҷ икроҳ нест.
Дар тариқат ҳар чӣ пеши солиқ ояд, хайри ӯст,
Дар сироти мустақим, эй дил, касе гумроҳ нест.
То чӣ бозӣ рух намояд, байдаке хоҳем ронд,
Арсан шатранҷи риндонро мачоли шоҳ нест.
Чист ин сакфи баланди содаи бисъёриакш?
З-ин муаммо ҳеҷ доно дар ҷаҳон огоҳ нест.
Соҳибӣ девоии мо, гӯӣ, намедонад ҳисоб,
Қ-андар ин туғро нишони ҳасбатан лиллоҳ нест.
Ҳар кӣ хоҳад, гӯ, биёву ҳар чӣ хоҳад, гӯ, бигӯ,
Қибру нозу хочибу дарбон бад-ин даргоҳ нест.
Бар дари майхона рафтан, кори якрангом бувад,
Худфурӯшонро ба кӯи майфурӯшон роҳ нест.
Ҳар чӣ ҳаст, аз қомати носози беандомӣ мост,
В-арна ташрифи ту бар болон касе кӯтоҳ нест.
Бандаи пири хароботам, ки лутфаш доим аст,
В-арна лутфи шайху зоҳид гоҳ ҳасту гоҳ нест.
Хофиз ар бар садр напшинад, зи олимашрабист,
Ошики дурдиқаш андар банди молу ҷоҳ нест.



• • •

Рохест рохи ишк, ки хечаш канора нест,
Он хо, чуз он, ки чон бисупоранд, чора нест.
Хар гаҳ ки дил ба ишк дилӣ, хуш даме бувад,
Дар кори хайр хочати деч истихора нест.
Моро зи манъи ақл матарсону май биё,
К-он шаҳна дар вилояти мо ҳеҷ ҷаҳан нест.
Аз чашми худ бипурс, ки ҷаҳан ҷаҳан ҷад?
Чоно, гуноҳи толеу ҷурми ситора нест.
Уро ба чашми пок тавон дид чун алақ,
Хар дида чон чилван он мохпоре нест.
Фурсат шумур тарикаи риндӣ, ки ин нирӯи
Чун рохи ганҷ бар ҳама ҷо сикхора нест.
Нагрифт дар ту гирьяи Ҳофиз ба деч рӯ,
Хайрони он дилам, ки кам аз санги хора нест.



• • •

Рав. ин аз партави рӯят назаре нест, ки нест,
Миннати хоки дарат бар басаре нест, ки нест.
Нозирӣ рӯи ту содибназаронанд, оре,
Сирри гесун ту дар ҳеҷ саре нест, ки нест.
Ашки гаммози ман ар сурх барояд, чӣ ачаб?
Ҳичи аз кардан худ пардадаре нест, ки нест.
То ба доман надиншинад ин насимаш гарде,
Селхез аз назди ӯм рахгузаре нест, ки нест.
То дам аз шӯма сари зулфи ту дар ҷо назанад,
Бо сабо гуфтушӯндам сазаре нест, ки нест.
Ман аз ин тоҷи шӯрида ба ранҷам вазна
Бахраманд аз сари кӯят дигаре нест, ки нест.
Аз ҳаби лаби ширини ту, эй чашмаи нӯш,
Гарки обу арақ акиун шакаре нест, ки нест.
Маслаҳат нест, ки аз парда бурун афтад роз
Варна дар маҷлиси риндон хабаре нест, ки нест.
Пир дар бодияи ишқи ту рӯбоҳ шавад,
Оҳ аз ин роҳ ки дар вай хатаре нест, ки нест.
Оби чашмам, ки бар ӯ миннати хоки дари туст,
Зери сад миннати ӯ хоки даре нест, ки нест.
А вучудам қадаре ному нишон ҳаст, ки ҳаст
Варна аз заъф дар он ҷо асаре нест, ки нест.
Ғаир аз ин нуқта, ки Ҳофиз ин ту нохушнуд аст,
Дар саропон вучудат хунаре нест, ки нест.



• • •

Хосили коргахи кавну макон ин хама нест,
Бода пеш ор, ки асбоби ҷаҳон ин хама нест.
Аз дилу ҷон шарафи сӯхбати ҷонон фараз аст,
Фараз ин аст вагарна дилу ҷон ин хама нест.
Миннатн Сидраву Тӯбо зи пай соя макаш,
Ки чу хуш бингарӣ, эй сарви равон, ин хама нест.
Давлат он аст, ки бе хуни дил ояд ба канор,
Варна бо сазю амал боғи ҷинон ин хама нест.
Панҷ рӯзе, ки дар ин марҳала мӯхлат дорӣ,
Хуш биесой замоне, ки замон ин хама нест.
Бар лаби баҳри фано мунтазирем, эй соқӣ,
Фурсате дон, ки зи лаб то ба даҳон ин хама нест.
Зохид, эмин машав аз бодан ғайрат зинҳор,
Ки раҳ аз савмаа то дайри муғон ин хама нест.
Дардмандии мани сӯхтаи зору низор
Зохиран хочати тақриру баён ин хама нест.
Номи Хофиз рақаи нек пазируфт, вале
Пешн риндон рақаи суду зиён ин хама нест.



• • •

Хоби он наргиси фаттоии ту бечизе нест,
Тоби он зулфи парешони ту бечизе нест.
Аз лабат шир равон буд, ки ман мегуфтам,
Ин шакар гирди намакдони ту бечизе нест.
Чондарозии ту бодо, ки яқин медонам,
Дар камон новаки мижғони ту бечизе нест.
Мубталой ба ғам меҳнату андӯхи фирок,
Эй дил, ни нолаву афғони ту бечизе нест.
Дӯш бод аз сари кӯнш ба гулистон бигузашт,
Эй гул, ни чоки гиребони ту бечизе нест.
Дарди ншқ арчи дил аз халқ нixon медорад,
Хофиз, ни дидан гириёни ту бечизе нест.



* * *

Чуз остони туам дар ҷаҳон паноҳе нест,
Сари маро ба чуз ин дар ҳаволагоҳе нест.
Адӯ чу теғ кашад, ман сипар бияндозам,
Ки теғи мо ба чуз аз нолаеву оҳе нест.
Чаро зи кӯи харобот рӯй бартобам,
К-аз ин беҳам ба ҷаҳон ҳеҷ расму роҳе нест.
Замона гар бизанад оташам ба хирмани умр,
Бигӯ: бисӯз, ки бар ман ба барги коҳе нест.
Ғуломи наргиси ҷаммоши он ситҳсарвам,
Ки аз шароби ғурураш ба кас нигоҳе нест.
Мабош дар паи озору ҳар чӣ хоҳӣ кун,
Ки дар шарияти мо ғайр аз ин гуноҳе нест.
Инон кашида рав, эй подшоҳи кишвари ҳусн,
Ки нест бар сари роҳе, ки додхоҳе нест.
Чунин, ки аз ҳама сӯ доми роҳ мебинам,
Беҳ аз ҳимояти зулфаш маро паноҳе нест.
Ҳазинаи дили Ҳофиз ба зулфу ҳол мадеҳ,
Ки корҳои чунин ҳадди ҳар сиёҳе нест.



• • •

Булбуле барги гуле хушранг дар минқор дошт,
В-андар он баргу наво хуш нолаҳои зор дошт.
Гуфтамаш: «Дар айнаи васл ин нолаву фарёд чист?»
Гуфт: «Моро чилваи маъшук дар ин қор дошт».
Ер агар паншаст бо мо, нест ҷои эътироз,
Подшоҳи қомрон буд, аз гадое ор дошт.
Дариамегирад ибёзу нози мо бо хусни дӯст,
Хуррам он, к-аз нозанинон бахти бархурдор дошт.
Хез, то бар қилқи он наққош ҷонафшон кунем,
Қ-ин ҳама нақши аҷаб дар гардиши парғор дошт.
Гар муриди роҳи ишқӣ, фикри бадномӣ мақун,
Шайхӣ Сап-он ҷирқа раҳни хонаи ҳаммор дошт.
Вақти он ширин қаландар хуш, ки дар атвори сайр
Зикри тасбеҳи малак дар ҳалқаи зуннор дошт.
Чашми Хофиз зери боми қасри он хурисиришт,
Шеваи ҷанноти таҷри тахтаҳуланҳор дошт.



Дидӣ, ки ёр чуз сари чавру ситам надошт,
Бишкаст аҳду аз ғами мо ҳеҷ ғам надошт.
«Е раб магираш, ар дили ҳамчун қабутарам
Афканду кушту иззати сайди ҳарам надошт.
Бар ман ҷафо эн бахти ман омад, вағарна ёр.
Хошо, ки расми лутфу тариқи ситам надошт.
Бо ин ҳама ҳар он кӣ на хорӣ кашид аз ӯ,
Ҳар ҷо, ки рафт, ҳеҷ касаш мӯхтарам надошт.
Соқӣ, биёр бодаву бо мӯхтасиб бигӯ:
«Инхори мо мақун, ки чунин ҷом Ҷам надошт».
Ҳар роҳрав, ки раҳ ба харими дараш набурд,
Мискин бурид водиву раҳ дар ҳарам надошт.
Ҳофиз, бибар ту гӯи фасохат, ки муддаӣ,
Ҳечаш ҳунар набуду хабар низ ҳам надошт.



• • •

Кунуи, ки медамад аз бӯстони наслии бихишт,
Ману шароби фарахбахшу ёри хурсиришт,
Гадо чаро назанад лофи салтанат имрӯз,
Ки хайма сояи абр асту базмгаҳ лаби кишт.
Чаман хикояти урдибихишт мегӯяд,
На оқил аст, ки насяа хариду нақд бихишт.
Ба май иморати дил кун, ки ин чахони хароб
Бар он сар аст, ки аз хоки мо бисозад хишт.
Вафо мачӯй зи душман, ки партаве надихад
Чу шамъи савмаз афрӯзай аз чароғи куништ.
Макуи ба номасиёҳи маломати мани маст,
Кӣ оғаҳ аст, ки тақдир бар сараш чӣ навишт?
Қадам дарег мадор аз ҷанозан Ҳофиз,
Ки гарчи гарқи гуноҳ аст, меравад ба бихишт.



• • •

Айби риндон макун, эй зоҳиди покизасиришт,
Ки гуноҳи дигарон бар ту наҳаҳанд навишт.
Ман агар некам, агар бад, ту бирав, худро бош,
Ҳар касе он даравад оқибати кор, ки кишт.
Ҳама кас толиби ёранд, чи хушёру чи маст.
Ҳама ҷо хонаи шиқ аст, чи масҷид, чи кунӣшт.
Сари таслими ману хишти дари майқадаҳо,
Муддаӣ гар накунад фаҳми суҳан, гӯ: сару хишт.
Ноумедам макун аз собиқан лутфи азал,
Ту пәси парда ҷӣ донӣ, ки кӣ хуб асту кӣ зишт?
На ман аз пардан тақво бадар афтодаму бас,
Падарам низ бихишти абад аз даст бихишт.
Боғи фирдаве латиф аст, валекин зинҳор
Ту ғанимат шумур ин сояи беду лаби кишт.
Ҳофизо, рӯзи аҷал гар ба каф орӣ ҷоме,
Яксар аз кӯи харобот барандат ба бихишт.



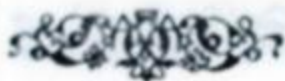
• • •

Субхдам мурғи чаман бо гули навхоста гуфт:
«Ноз кам кун, ки дар ин боғ басе чун ту шукуфт!»
Гул бихандид, ки: «Аз рост наранҷем, вале
Ҳеҷ ошиқ сухани саҳт ба маъшук нагуфт».
Гар тамаъ дорӣ аз он ҷоми мурасссаъ ман лаъл,
Эй басо дур, ки ба нӯки мижаат бояд суфт.
То абад бӯи муҳаббат ба машомаш нарасад,
Ҳар кӣ хоки дари майхона ба руҳсор наруфт.
Дар гулистони Ирам дӯш чу аз лутфи ҳаво
Зулфи сунбул ба наъми сахарӣ меошуфт,
Гуфтам: «Эй маснади Ҷам, ҷоми ҷаҳонбинат ку?»
Гуфт: «Афсӯс, ки он давлати бедор бихуфт».
Сухани ишқ на он аст, ки ояд ба забон,
Сокиё, май деҳу кӯтоҳ кун ин гуфтушунофт
Ашки Ҳофиз хираду сабр ба даръё андохт,
Чӣ кунад? Сӯзи ғами ишқ наёрест нухуфт.



• • •

Он турки паричехра, ки дӯш аз бари мо рафт,
Оё чӣ хато дид, ки аз роҳи хато рафт?
То рафт маро аз назар он чашми ҷаҳонбин,
Қас воқифи мо нест, ки аз дида ҷиҳо рафт.
Бар шамъ нарафт аз гузари оташи дил дӯш
Он дуд, ки аз сӯзи ҷигар бар сари мо рафт.
Дур аз руҳи ту дам ба дам аз гӯшани чашмам
Селоби сиришк омаду тӯфони бало рафт.
Аз пой фитодем, чу омад ғами хичрон,
Дар дард бимурдем, чу аз даст даво рафт.
Дил гуфт: «Висолаш ба дуо боз тавон ёфт».
Умрест, ки умрам хама дар кори дуо рафт.
Эхром чӣ бандем, чу он кибла на ин ҷост,
Дар саъй чӣ кӯшем, чу аз Марва Сафо рафт.
Дӣ гуфт табиб аз сари ҳасрат, чу маро дид:
«Ҳайхот, ки ранчи ту зи Конуни Шифо рафт».
Эй дӯст, ба пурсидани Хофиз қадаме нех,
З-он пеш, ки гӯянд, ки аз дори фано рафт.



• • •

Гар эи дасти зулфи мушкинат хатое рафт, рафт,
В-ар эи хиндун шумо бар мо чафое рафт, рафт.
Барки ишк ар хирмани пашминапӯше сӯхт, сӯхт,
Чаври шохи комрон гар бар гадое рафт, рафт.
Дар тарикат ранчиши хотир набошад, май биёр,
Хар кудуратро, ки бинӣ, чун сафое рафт, рафт.
Ишкбозиро тахммул бояд, эй дил, пой дор,
Гар малале буд, буду гар хатое рафт, рафт.
Гар диле аз гамзан дилдор боре бурд, бурд,
В-ар миеи чону чонон мочарое рафт, рафт.
Аз суханчинон малолатло падид омад, вале
Гар миеи хаминишинон носазое рафт, рафт.
Айбн Хофиз, гӯ, мақун, вонз, ки рафт аз хонақоҳ
Пон озоде чӣ бандӣ? Гар ба чое рафт, рафт.



• • •

Сокӣ, биёр бода, ки мохи сиём рафт,
Дардех қадах, ки мавсими номусу ном рафт.
Вакти азиз рафт, биё, то казо кунем,
Умре, ки бе хузури суроҳиву чом рафт.
Мастам кун он чунон, ки надонам зи бехудӣ,
Дар арсаи хзёл кӣ омад, кадом рафт?
Бар бӯи он, ки чуръаи чомат ба мо расад,
Дар мастаба дуои ту ҳар субҳу шом рафт.
Дилро ки мурда буд ҳаёте ба чои расид,
То бӯе аз насьми майш дар машғом рафт.
Зохид гурур дошт саломат набурд роҳ,
Ринд аз раҳи инъез ба доруссалом рафт.
Накди диле ки буд маро сарфи бода шул
Қалби сиёҳ буд аз он дар ҳаром рафт.
Дар тоби тавба чанд тавои сӯхт ҳамчу уд,
Май дех, ки умр дар сари савдои хом рафт.
Дигар макун насихати Ҳофиз, ки раҳ наёфт
Гумгаштае, ки бодан нобаш ба ком рафт.



• • •

Шарбате аз лаби лаълаш иачашидему бирафт,
Рӯи махпайкари ӯ сер надидему бирафт.
Гӯй аз сӯҳбати мо нек ба танг омада буд,
Бор барбасту ба гардаш нарасидему бирафт.
Баски мо фотиҳаву хирзи ямонӣ хондем
В-аз паяш сураи ихлос дамидему бирафт.
Ишва доданд, ки бар мо гузаре хоҳӣ кард,
Дидӣ охир, ки чуниин ишва харидему бирафт,
Шуд чамон дар чамани хусну латофат, лекин
Дар гулистони висолаш начаидему бирафт.
Ҳамчу Ҳофиз ҳама шаб нолаву зөрӣ кардем,
К-эй дарего ба видоаш нарасидему бирафт.



• • •

Соқӣ, биё, ки ёр зи рух парда баргирифт,
Кори чароғи хилватиён боз даргирифт.
Он шамъи саргирифта дигар чехра барфурӯхт
В-он пири солхӯрда ҷавонӣ зи сар гирифт.
Он ишва дод ишқ, ки муфтии зи раҳ бирафт,
В-он лутф кард дӯст, ки душман ҳазар гирифт.
Зинҳор аз он иборати ширини дилфиреб
Гӯӣ, ки ниستان ту сухан дар шакар гирифт.
Бори ғаме, ки хотири мо хаста карда буд,
Исодаме худо бифиристуду баргирифт.
Ҳар сарвақд, ки бар маҳу хур ҳусн мефурӯхт,
Чун ту даромадӣ, пан кори дигар гирифт.
З-ин қисса ҳафт гунбади афлок пурсадост,
Қўтаҳназар бубин, ки сухан мухтасар гирифт.
Ҳофиз, ту ин дуо зи кӣ омӯхтӣ, ки ёр,
Таъвиз кард шеъри турову ба зар гирифт?



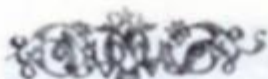
• • •

Хуснат ба иттифоки малоҳат ҷаҳон гирифт,
Оре, ба иттифок ҷаҳон метавон гирифт.
Ифшон рози хилватиён хост кард шамъ,
Шукри худо, ки сирри дилаш дар забон гирифт.
З-ин оташи нухуфта, ки дар синан ман аст,
Хуршед шӯълаест, ки дар осмон гирифт,
Мехост дил, ки дам занад аз рангу бӯи дӯст,
Аз ғайрати сабо нафасаш дар даҳон гирифт.
Осуда бар канор чу паргор мешудам,
Даврон чу нуқта оқибатам дар миён гирифт.
Он рӯз шавқи соғари май хирманам бисӯхт,
К-оташ зи акси орази соқӣ дар он гирифт.
Хоҳам шудан ба кӯи муғон остинфишон
З-ин фитнаҳо ки домани охирзамон гирифт.
Май хӯр, ки ҳар кӣ охири кори ҷаҳон бидид,
Аз ғам сабук баромаду ратли гарон гирифт.
Бар барги гул ба хуни шақонк навиштаанд,
К-он кас, ки пухта шуд, ман чун арғавон гирифт.
Ҳофиз, чу оби лутф зи назми ту мечакад,
Ҳосид ҷӣ гуна нуқта тавонад бар он гирифт.



• • •

Шунидаам сухане хуш, ки пири Қанъон гуфт,
Фироқи дӯст на он мекунад, ки битвои гуфт.
Ҳадиси ҳавли қиёмат, ки гуфт воизи шаҳр,
Қиноятест, ки аз рӯзгори ҳичрон гуфт.
Нишони ёри сафаркарда аз кӣ пурсам боз,
Ки ҳар чӣ гуфт барида сабо, парешон гуфт.
Фигон, ки он маҳи номехрубони меҳргусил,
Ба тарки сӯхбати ёрони худ чӣ осон гуфт.
Ману мақоми ризо баъд аз ину шукри рақиб,
Ки дил ба дарди ту хӯ карду тарки дармон гуфт.
Ғами куҳан ба ман солхӯрда дафъ кунед,
Ки тухми хушдилий ин асту пири дехкон гуфт.
Гирех ба бод мазан, гарчи бар мурод равад.
Ки ин сухан ба масал мӯр бо Сулаймон гуфт:
«Ба ишвае, ки сипехрат диҳад, зи роҳ марав,
Туро кӣ гуфт, ки ин Зол тарки Дастон гуфт».
Мазан зи чуну чаро дам, ки банди мукбил,
Қабул кард ба ҷом ҳар сухан, ки ҷонои гуфт.
Кӣ гуфт Ҳофиз аз андешаи ту омад боз,
Ман ин нагуфтаам, он кас, ки гуфт, бӯхтон гуфт.



• • •

Е раб, сабабе соз, ки ёрам ба саломат
Бозояду бирҳонадам аз чанги маломат.
Хоки раҳи он ёри сафаркарда биёред,
То чашми ҷаҳонбин кунамаш ҷои иқомат.
Фаръёд, ки аз шаш ҷиҳатам роҳ бибастанд
Он ҳолу хату зулфу руҳу оразу қомат.
Имрӯз, ки дар дасти туам, марҳамате кун,
Фардо, ки шавам ҳок, ҷӣ суд ашки надомат.
Эй он, ки ба тақриру баён дам занӣ аз ишқ,
Мо бо ту надорем суҳан, хайру саломат.
Дарвеш, мақун нола зи шамшери аҳиббо,
Қ-ни тоифа аз кушта ситонанд гаромат.
Дар хирқа зан оташ, ки ҳама абруи соқӣ,
Бармешиканад гӯшаи меҳробӣ имомат.
Ҳошо, ки ман аз ҷавру ҷафон ту бинолам,
Бедоди латифон ҳама лутф асту каромат.
Қўтах накунад баҳси сари зулфи ту Ҳофиз,
Пайваста шуд ин силсила то рӯзи қиёмат.



• • •

Эй худхуди сабо, ба Сабо мефиристамат,
Бингар, ки аз кучо ба кучо мефиристамат.
Хайф аст тоире чу ту дар хондони ғам,
З-ин чо ба ошъёни вафо мефиристамат.
Дар рохи ишқ мархалан курбу бўъд нест,
Дар сӯхбати шамолу сабо мефиристамат.
То лашкари ғамат накунад мулки дил хароб,
Чони азизи худ ба наво мефиристамат.
Эй ғоиб аз назар, ки шудӣ хамнишини дил,
Меғӯямат дуову сано мефиристамат.
Дар рӯи худ тафарручи сунъи худой бин,
Қ-оинан худойнамо мефиристамат.
То мутрибон зи шавқи манат огаҳӣ диханд,
Қаалу ғазал ба созу наво мефиристамат.
Соқӣ, биё, ки хотифи ғайбам ба мужда гуфт:
«Бо дард сабр кун, ки даво мефиристамат».
Хофиз, суруди мачлисӣ мо зикри хайри туст,
Биштоб хон, ки асбу қабо мефиристамат.



* * *

Эй ғоиб аз назар, ба худо месупорамат,
Чонам бисӯхтиву ба дил дӯст дорамат.
То домани кафан накашам зери пой хок,
Бовар макун, ки даст зи доман бидорамат.
Меҳроби абруят бинамо, то сахаргаҳӣ,
Дастӣ дуо барораму дар гардан орамат.
Гар боядам шудан сӯи Ҳорути Бобулӣ,
Садгуна ҷодуӣ бикунам, то биёрамат.
Ҳоҳам, ки пеш мирамат, эй бевафо табиб,
Бемор бозпурс, ки дар интизорамат.
Сад ҷӯй об бастаам аз дида дар канор,
Бар бӯи тухми меҳр, ки дар дил бикорамат.
Хунам бирехт в-аз ғами нишқам халос дод,
Миннатпазири ғамзан ханҷаргузорамат.
Мегирияму муродам аз ин сели ашкбор
Тухми муҳаббат аст, ки дар дил бикорамат.
Борам дех аз қарам сӯи худ, то ба сӯзи дил
Дар пой дам ба дам гуҳар аз дида борамат.
Ҳофиз, шаробу шохиду риндӣ, на вазъи туст,
Филҷумла мекуниву фуру мегузорамат.



• • •

Мири ман хуш меравӣ, к-андар сару по мирамат,
Хуш хиромон шаа, ки пешн кадди раъно мирамат.
Гуфта будӣ: «Кай бимирӣ пешн ман, таъҷил чист?»
Хуш тақозо мекунӣ, пешн тақозо мирамат.
Ошику махмуру махчурам, бутн соқӣ кучост?
Гӯ, ки бихромад, ки пешн саран боло мирамат.
Он, ки умре шуд, ки то беморам аз савдон ӯ,
Гӯ: «Нигоҳе кун, ки пешн чашми шахло мирамат».
Гуфтай: «Лаъли лабам ҳам дард бахшад ҳам даво».
Гоҳ пешн дарду гаҳ пешн мудово мирамат.
Хуш хиромон меравӣ, чашми бад аз рӯи ту дур.
Дорам андар сар халли он, ки дар по мирамат.
Гарчи ҷои Хофиз андар хилвати васли ту нест,
Эй хама ҷои ту хуш, пешн хама ҷо мирамат.



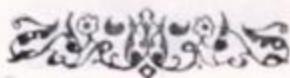
• • •

Ҳар он ҳуҷастаназар, к-аз пай саодат рафт.
Ба кунҷи майкадаву хонаи иродат рафт.
Зи ратли дурдакашон кашф кард солиқ роҳ
Румузи ғайб, ки дар олами шаҳодат рафт.
Биёву маърифат аз ман шунав, ки дар суҳанам,
Зи файзи Рӯҳқудус нуктаи саодат рафт.
Маҷӯ зи толеи мавлуди ман ба ҷуз риндӣ,
Ки ин муомила ба кавкаби валодат рафт.
Зи бомдод ба дасти дигар баромадаӣ,
Вазифаи ман дӯшин магар зиёдат рафт?
Магар ба мӯъҷиза кӯшад табиби Исодам,
Чаро, ки кори мани хаста аз иёдат рафт.
Ҳазор шукр, ки Ҳофиз зи роҳи майкада дӯш
Ба кунҷи хонақаҳи тоату ибодат рафт.



...

Чӣ лутф буд, ки ногоҳ рашиди қаламат
Хукуки хидмати мо арза кард бар қарамаат.
Ба ифти хома рақам кардаи салони маро,
Ки қорхонаи даврон мабод бо рақамат.
Нагӯям аз мавни бедия ба сахб кардаи ёд,
Ки дар ҳисоби хирад нест сахб бар қаламат,
Маро залил магардон ба шукри ни неъмат,
Ки дошт давлати сармад азизу мӯхтарамат.
Бид, ки бо сари зулфат қарор дохам кард,
Ки гар сарам биравад, барнадорам аз қадамат.
Зи холи мо диллат огаҳ шавад магар вақте,
Ки дола бардамад аз холи қунштагони ғамат.
Равони ташнаи маро ба чуръас дарёёб,
Чу медиханд зулоли Ҳинир зи чони Ҷамат.
Ҳамеша вақти ту, эй Исми сабо хуш бод,
Ки чони Ҳофиз дилхаста зинда шуд ба дамат.



...

З-он ёри дилнавозам шукрест бо шикоят
Гар нуктадони ишқӣ, бишнава ту ин ҳикоят.
Бемузд буду миннат, ҳар хидмате, ки қардам,
Ё раб, мабод касро маҳдуми беиноят.
Риндони ташналабро обе намедихад кас,
Гӯй валишиносон рафтанд аз ин вилоят.
Дар зулфи чун камандаш, эй дил, мапеч, к-он ҷо
Сархо бурида бинӣ бе ҷурму бе ҷиноят.
Чашмат ба ғамза моро хун хӯрду меписандӣ,
Ҷоно, раво набошад хунрезро ҳимоят.
Дар ин шаби сиёҳам гум гашт роҳи мақсуд,
Аз гӯшае бурун оӣ, эй кавкаби ҳидоят.
Аз ҳар тараф, ки рафтам, ҷуз ваҳшатам наҷфзуд,
Зинҳор аз ин биёбон в-ин роҳи беинҳоят!
Эй офтоби ҳубон, месӯзад андарунам,
Як соатам бигунҷон дар сояи иноят.
Ин роҳро ниҳоят сурат кучо тавон баст,
Қ-аз сад ҳазор манзил беш аст дар бидоят.
Ҳарчанд бурдӣ обам, рӯй аз дарат натобам,
Ҷавр аз ҳабиб хуштар, к-аз муддаӣ риоят.
Ишқат расад ба фаръёд, ар худ ба сони Ҳофиз,
Қуръон зи бар бихонӣ дар ҷордаҳ ривоят.



Мудоман маст меҳорад насими ҷаъли гесунт,
Харобам мекунад ҳар дам ғиреби ҷашми ҷодунт.
Пас аз ҷаъли шикабод шабе, ё раб, тавон дидан,
Кя шамъи дила афрӯзем дар меҳроба абрӯнт.
Саводи лавли биниширо азиз аз баҳри он дорам,
Кя ҷонро нусхасе бошад зи лавли толи хидҷунт.
Ту гар хохӣ, ки ҷонидон ҷаҳон яхсар бейроӣ,
Саборо гӯ, ки бардорад замоне бурка аз рӯнт.
В-агар расми фано хохӣ, ки аз олам баряндонӣ,
Барафшон, то фуру ризад хазорон ҷон зи ҳар мӯнт.
Ману бод сабо мискин, ду саргардонии белосид,
Ман аз афсуни ҷашми масту ӯ аз бӯи гесунт.
Зехӣ хамват, ки Хофизрост аз дундау аз уқбо,
Наёнд ҳеҷ дар ҷашмиш ба ҷуз хоки сари кунт.



• • •

Муддате шуд, к-оташи савдон ў дар чони мост
В-ин таманно бин, ки доим дар дили вайрони мост.
Мардуми чашмам ба хуноби чигар ғарқ аст аз он-к,
Чашман меҳри рухаш дар синан нолони мост.
Оби ҳайвон қатрае з-он лаъли ҳамчун шаккараш,
Курси хур аксе зи рӯи он маҳи тобони мост.
То нафаххат фия мин рӯҳи шунидам, шуд яқин,
Бар ман ин маънӣ, ки мо з-они ваю ў з-они мост.
Хар дилеро иттилое нест бар асрори ишқ,
Махрами ин сирри маънидори улвӣ чони мост.
Чанд гӯй: «Носеҳо, дар шарҳи дин хомӯш бош!»
Дини мо дар ҳар ду олам сӯхбати чонони мост.
Ҳофизо, то рӯзи охир шукри ин неъмат гузор,
Қ-он санам аз рӯзи аввал доруи дармони мост.



• • •

Дарди моро нест дармон, алғиёс,
Хаҷри моро нест поён, алғиёс!
Дину дил бурданду қасди ҷон кунанд,
Алғиёс аз ҷаври хубон, алғиёс!
Дар баҳон бўсае ҷоне талаб
Мекунанд ин дилситонон, алғиёс!
Хуни мо хӯрданд ин кофирдилон,
Эй мусулмонон, ҷӣ дармон, алғиёс!
Ҳамчу Ҳофиз рӯзу шаб бе ҳештан
Гаштаам сӯзону гирёи, алғиёс!



• • •

Туй, ки бар сари хубони кишварӣ чун тоҷ,
Сазад, агар ҳаман дилбарон диҳандат боч,
Ду ҷашми шӯҳи ту бар ҳам зада Хитову Хабаш,
Ба чини зулфи ту Мочину Ҳинд дода хироч.
Баёзи рӯи ту равшан зи орази руҳи рӯз,
Саводи зулфи сиёҳи ту ҳаст зулмати дӯш.
Даҳони шахди ту дода ривочи оби Хизир,
Лаби чу қанди ту бурд аз наботи Миср, ривоч.
Аз ин мараз ба ҳақиқат шифо нахоҳам ёфт,
Ки аз ту дарди дил, эй ҷон, намерасад ба илоҷ.
Чаро ҳамешиканӣ, ҷони ман, зи сангдилӣ
Дили занф, ки бошад ба нозуки чу зучоҷ?
Лаби ту Хизру даҳони ту оби хайвон аст,
Қади ту сарву миён мӯву бар ба ҳайати оҷ.
Фитод дар сари Ҳофиз ҳавон чун ту шаҳе,
Қамина зарран хоки дари ту будӣ қоч.



• • •

Аз мани дилшуда он ёр наменурсад ҳеч,
Хабаре э-ин дили афгор наменурсад ҳеч.
Дӣ ба сарманзили ман омаду ахвол бидид,
Гуфт:— Чун аст туро ёр наменурсад ҳеч?
Гуфтамаш:— Бахти ману толен шӯридан ман,
Хаста мебинадам он ёр, наменурсад ҳеч.
У табиби ману ман хаставу бемори гамаш,
Чун табиб аст, ки бемор наменурсад ҳеч?
Чонам аз фуркати рӯяш ба лаб омад сад бор,
Ки аз ин дилшуда он ёр наменурсад ҳеч.
Дӯш дар хоб рухи чун махи ӯ меидам,
Ба ман ӯ гуфт:— Туро ёр наменурсад ҳеч?
Эй табиби азали, як назаре кун моро,
Хофиси сӯхтаро ёр наменурсад ҳеч.



• • •

Агар ба мазхаби ту хуни ошиқ аст мубох,
Салоҳи мо ҳама он аст, к-он турост салоҳ.
Саводи зулфи сиёҳи ту ҷонлуззулмот.
Баёзи рӯи ҷу моҳи ту фоликуласбоҳ.
Зи чини зулфи камандат касе наёфт халос
Аз он камончан абрӯву тири чашми наҷоҳ.
Зи дидаам шуда як чашма дар канор равон,
Қи худ шино накунад дар миёни он маллоҳ.
Лаби ҷу оби ҳаёти ту ҳаст қуввати ҷон,
Вучуди хокни моро аз ўст лаззати роҳ.
Бидод лаъли лабат бўсае ба сад зорӣ,
Гирифт ком дилам з-ӯ ба сад ҳазор илҳоҳ.
Дуои ҷони ту вирди забони муштоқон,
Ҳамеша то ки бувад гардиши масоу сабоҳ.
Салоҳу тавбаву тақво зи мо маҷӯ, Ҳофиз
Зи ринду ошику мачнун касе наёфт салоҳ.



• • •

Дили ман дар хавои рӯи фаррух,
Бувад ошуфта ҳамчун мӯи фаррух.
Ба чуз хиндӯи зулфаш ҳеҷ кас нест,
Ки бархурдор шуд аз рӯи фаррух.
Сиёҳе некбаҳт аст он, ки доим,
Бувад ҳамрозу ҳамзонуи фаррух.
Шавад чун бед ларзон сарви озод,
Агар бинад қад дилҷӯи фаррух.
Бидех, соқӣ, шароби арғавонӣ
Ба ёди наргиси ҷодӯи фаррух.
Дуто шуд қоматам ҳамчун камоне,
Зи ғам пайваста чун абрӯи фаррух.
Насими мушки тоторӣ хичил қард
Шамими мӯи анбарбӯи фаррух.
Агар майли дили ҳар кас ба ҷоест,
Бувад майли дили ман сӯи фаррух.
Ғуломи ҳиммати онам, ки бошад
Чу Ҳофиз бандаву хиндӯи фаррух.



Дя пири майфурӯш, ки умраш ба хайр бод,
Гуфто: «Шароб нӯшу ғами дил бибар зи ёд!»
Гуфтам: «Ба бод медихадам бода ному нанг».
Гуфто: «Қабул кун сухану ҳар чӣ бод, бод!»
Суду зиёни моя чу хоҳад шудан зи даст
Аз баҳри ин муомила ғамгин мабошу шод.
Бодат ба даст бошад, агар дил нӣҳӣ ба ҳеч,
Дар мавъразе, ки тахти Сулаймон равад ба бод.
Хофиз, гарат зи панди ҳакимон малолат аст,
Қӯтах кунем қисса, ки умрат дароз бод!



• • •

Шаробу айши нихон чист? Кори бебунъёд!
Задем бар сафи риндону хар чӣ бодо бод!
Гирех зи дил бикушо в-аз сипехр ёд макун,
Ки фикри ҳеч муҳандис чуни гирех накушод.
Зи инқилоби замона ачаб мадор, ки чарх
Аз ин фасона ҳазорон ҳазор дорад ёд.
Кадах ба шарти адаб гир, э-он ки таркибаш,
Зи косан сари Ҷамшеду Баҳман асту Кубод.
Кӣ огаҳ аст, ки Қовусу Кай кучо рафтанд?
Кӣ вокиф аст, ки чуи рафт тахти Ҷам барбод?
Зи ҳасрати лаби Ширин ханӯз мебинам,
Ки лола медамад аз хуни дидаи Фарҳод.
Магар, ки лола бидонист бевафони даҳр,
Ки то бизоду бишуд, чоми май зи каф наниҳод,
Биё-биё, ки замоне зи май хароб шавем,
Магар расем ба ганче дар ин харобобод.
Намедиханд иҷозат маро ба сайру сафар,
Насими боди Мусаллову оби Рукиобод,
Кадах магир, чу Ҳофиз, магар ба нолаи ҷанг.
Ки бастаанд бар абрешими тараб дили шод!



• • •

Дӯш огаҳӣ зи ёри сафаркарда дод бод.
Ман низ дил ба бод диҳам, ҳар чӣ бод, бод.
Қорам бад-он расид, ки ҳамрози худ кунам
Ҳар шом барқи ломеу ҳар бомдод бод.
Дар чини турран ту дили беҳифози ман
Ҳаргиз нагуфт маскани маълуф ёд бод.
Имрӯз қадри панди азизон шинохтам,
Ё раб, равони носеҳи мо аз ту шод бод!
Хуи шуд дилам ба ёди ту ҳар гаҳ, ки дар чаман,
Банди қабон гунчан гул бод мекушод.
Аз даст рафта буд вучуди заифи ман,
Субҳам ба бӯи васли ту ҷон боз дод бод.
Ҳофиз ниҳоди неки ту комат бароварад,
Ҷонхо фидон мардуми некуниҳод бод.

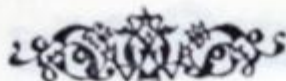
Ба ҳама муҳаббатҳои ҷаҳонӣ ба ҳама

Таро дар ҳама муҳаббатҳои ҷаҳонӣ ба ҳама



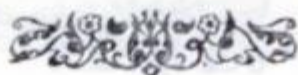
* * *

Рӯзи васли дӯстдорон ёд бод,
Ёд бод, он рӯзгорон ёд бод!
Қомам аз талхин ғам чун заҳр гашт,
Бонги нӯши шодхорон ёд бод!
Гарчи ёрон фориғанд аз ёди ман,
Аз ман эшонро ҳазорон ёд бод!
Мубтало гаштам дар ин банду бало,
Қушиши он ҳақгузoron ёд бод!
Гарчи сад рӯд аст дар чашмам мудом,
Зиндарӯди боғкорон ёд бод!
Рози Ҳофиз баъд аз ин ногуфта монд,
Эй дарего, роздорон ёд бод!



...

Чамолат офтоби хар назар бод!
Зи хубӣ рӯи хубат хубтар бод!
Хумои зулфи шохиншаҳпаратро
Дили шохони олам зери пар бод!
Касе, к-ӯ бастан зулфат набовзад,
Чу зулфат дар ҳаму зеру азбар бод!
Диле, к-ӯ ошиқи рӯят набовзад,
Хамеша ғарқа дар хуни чигар бод!
Будо, чун ғамзаат новак фишонад,
Дили маҷрӯхи ман пешаш сипар бод!
Чу лаъли шаққаринаг бӯса бахшад,
Мазоки чони ман з-ӯ пуршакар бод!
Маро аз туст хар дам тоза ишқе,
Туро хар соате хусне дигар бод!
Ба чон муштоки рӯи туст Хофиз,
Туро дар холи муштокон назар бод!



Сўфӣ ар бода ба андоза хӯрад, нӯшаш бод,
Варна андешаи ин қор, фаромӯшаш бод!
Он, ки як қуръа май аз даст тавонад додан,
Даст бо шохиди мақсуд дар оғӯшаш бод!
Пирӣ мо гуфт: «Хато бар қалами сунъ нарафт!»
Офарин бар назари поки хатопӯшаш бод!
Шоҳи туркон сухани мудданён мешунавад,
Шарме аз мазлимаи хуни Сиёвушаш бод!
Гарчи аз қибр сухан бо мани дарвеш нагуфт,
Қон фидои шакарии пистаи хомӯшаш бод!
Чашмам аз оинадорони хату холаш гашт,
Лабам аз бўсарабоёни бару дӯшаш бод!
Наргиси масти навозишқуни мардумдораи
Хуни ошиқ ба қадаҳ гар бихӯрад, нӯшаш бод!
Ба ғуломии ту машхури ҷаҳон шуд Хофиз,
Ҳалқан бандагии зулфи ту дар ғӯшаш бод!



Танат ба нози табибон инъизманд мабод!
Вучуди нозукат озурдан газанд мабод!
Саломати хама офок дар саломати туст,
Ба ҳеҷ ориза шахси ту дардманд мабод!
Чамоли сурату маъний зи амни сиххати туст,
Ки зоҳират диҷаму ботинат нажанд мабод!
Дар ин чаман чу дарояд хазон ба яғмой,
Раҳаш ба сарви сихиқомати баланд мабод!
Дар он бисот, ки хусни ту чилва оғозад,
Мачоли таънаи бадбину бадписанд мабод!
Хар он, ки рӯи чу моҳат ба чашми бад бинад,
Бар оташи ту ба чуз чони ӯ сипанд мабод!
Шифо зи гуфтаи шаккарфишони Хофиз чӯй,
Ки хочатат ба илочи гулобу қанд мабод!



Куси ту камени дар ғоруи бод!
Рӯи камисти дилгуст бод!
Азлар сари ман ҳаёи нинист
Кар рӯи, ки бод, дар ғоруи бод!
Кар сари, ки дар чаме дирои,
Дар кимате комисте натуи бод!
Чашме, ки ки ғитнаи ту бошид,
Чуи тавиле аш сари дун бод!
Чашме ту ки бади дарибод
Дар мардане сар афшунуи бод!
Кар че, ки дилест, дар томи ту
Бесафру карору бесаруи бод!
Каме томе дарибодне олам
Пеш алифе киди ту нун бод!
Кар дил, ки ки нини туи хай,
Аз халкаи насти ту буруи бод!
Дилеи ту, ки кист чоме Кофил,
Дар ки лаби мардумони дун бод!



• • •

Хусраво, гӯи фалак дар хамаи ҷавғони ту бод!
Соҳати кавиу макон арсаи майдони ту бод!
Зулфи хотуни зафар шефтаи парчаи туст,
Дидан фатҳи абад ошиқи ҷавлони ту бод!
Эй, ки нишон Уторид сифати шавкати туст,
Ақли кул чоқари туғрокаи девони ту бод!
Тайран ҷилваи Тӯбо кади ҷун сарви ту шуд,
Ғайрати худди барин соҳати бустони ту бод!
На ба танҳо ҳаявоноту набототу ҷамод,
Хар ҷӣ дар олами амр аст, ба фармони ту бод!



• • •

Дерест, ки дилдор паёме нафиристод,
Нанвишт саломеву каломе нафиристод.
Сад нома фиристодаму он шоҳи саворон
Пайке надавониду саломе нафиристод.
Сӯи мани ваҳшисифати ақламида,
Охуравише, кабкхироме нафиристод,
Донист, ки хоҳад шуданам мурғи дил аз даст
В-аз он хати чун силсила доме нафиристод.
Фаръёд, ки он соқин шаккарлаби сармаст
Донист, ки махмураму ҷоме нафиристод.
Чандон, ки задам лофи каромоту мақомот,
Ҳечам хабар аз ҳеч мақоме нафиристод.
Ҳофиз, ба адаб бош, ки воҳост набошад,
Гар шоҳ паёме ба ғулуме нафиристод.



• • •

Пиронасарам ишқи чавонӣ ба сар афтод
В-он роз, ки дар дил бинухуфтам, бадар афтод.
Аз роҳи назар мурғи дилам гашт ҳавогир,
Эй дида, нигаҳ куи, ки ба доми кӣ дарафтод?
Дардо, ки аз он охуи мушкнини сняхчашм,
Чун нофа басте хуни дилам дар чигар афтод.
Аз раҳгузари хоки сари кӯи шумо буд
Ҳар нофа, ки дар дасти насими саҳар афтод.
Мижғони ту то теги ҷаҳонгир баровард.
Баст куштаи дилзинда, ки бар якдигар афтод.
Баст таҷриба кардем дар ин дайри мукофот,
Бо дурдкашон ҳар кӣ дарафтод, барафтод.
Ҳар ҷон бидиҳад, санги снях лаъл нагардад,
Бо тинати асли ҷӣ кунад,— бадғухар афтод.
Ҳофиз, ки сари зулфи бутон дасткашаш буд,
Баст турфа ҳарифест, к-аш акнун ба сар афтод.



• • •

Акси рӯи ту чу дар оинаи ҷом афтод,
Ориф аз хандаи май дар тамаъи хом афтод,
Хусни рӯи ту ба як чилва, ки дар оина кард,
Ин ҳама нақш дар оинаи авҳом афтод.
Ин ҳама акси маю нақши нигорин, ки намуд,
Як фурӯги рухи соқист, ки дар ҷом афтод.
Ғайрати ишқ забони ҳама хосон бибурид,
Аз кучо сирри ғамаш дар даҳани ом афтод?
Ман зи масҷид ба харобот на худ афтодам,
Инам аз аҳди азал ҳосили фарҷом афтод.
Чӣ кунад, к-аз пай даврон наравад, чун паргор
Хар кӣ дар доираи гардиши айём афтод.
Дар ҳамаи зулфи ту овехт дил аз хохи занях,
Оҳ, к-аз чоҳ бурун омаду дар дом афтод.
Он шуд, эй хоча, ки дар савмаи бозам бинӣ
Кори мо бо рухи соқиву лаби ҷом афтод.
Зери шамшери ғамаш рақсунон бояд рафт,
К-он, ки шуд куштаи ӯ, нек саранҷом афтод.
Хар дамаш бо мани дилсӯхта лутфи дигар аст,
Ин гадо бин, ки чӣ шоистаи инъом афтод.
Сӯфиён ҷумла ҳарифанду назарбоз, вале
З-ин миён Ҳофизи дилсӯхта бадном афтод.



• • •

Он, ки рухсори туро ранги гулу насрин дод,
Сабру ором тавонад ба мани мискин дод.
В-он, ки гесӯи туро расми татовул омӯхт,
Ҳам тавонад карамаш доди мани ғамгин дод.
Ман ҳамон рӯз зи Фарход тамаъ бибридам,
Ки инони дили шайдо ба лаби Ширин дод.
Ганчи зар гар набувад, ганчи қаноат боқист,
Он, ки он дод ба шоҳон, ба гадоён ин дод.
Хуш арӯсест ҷаҳон аз раҳи сурат, лекин
Ҳар ки пайваст бад-ӯ, умри хушаш ковин дод,
Баъд аз ин дастӣ ману сояи сарву лаби ҷӯй,
Хоса акиун, ки сабо муждаи фарвардин дод.
Дар кафи гуссаи даврон дили Ҳофиз хун шуд
Аз фироки руҳат, эй хоҷа Қавомуддин, дод!



• • •

Бунафша дӯш ба гул гуфту хуш нишоне дод,
Ки: «Тоби ман ба чаҳси турраи фалонӣ дод».
Дилам хазонаи асрор буду дасти қазо
Дараш бибасту калидаш ба дилситоне дод.
Шикаставор ба даргоҳат омадам, ки табиб
Ба мӯмиёни лутфи туам нишоне дод.
Танаш дурусту дилаш шод боду хотир хуш,
Ки даст додашу ёри нотаवоне дод.
Бирав муолиҷаи худ кун, эй насихатгӯ,
Шаробу шохиди ширин киро зиёне дод?
Гузашт бар мани мискину бо рақибон гуфт:
«Дарег Ҳофизи мискини ман чӣ қоне дод».



• • •

Хумои авчи саодат ба доми мо афтад,
Агар туро гузаре бар макоми мо афтад.
Хубобвор барандозам аз нишот кулоҳ,
Агар зи рӯи ту аксе ба қоми мо афтад.
Шабе, ки моҳи мурод аз уфук шавад толеъ,
Бувад, ки партави нуре ба боми мо афтад.
Ба боргоҳи ту чун бодро набошад бор,
Қай иттифоқи мачоли салони мо афтад?
Чу қои фидои лабаш шуд, ҳаёи мебастам,
Қи қатрае зи зулолаш ба қои мо афтад.
Ҳаёи зулфи ту гуфто: «Қи қои васила масоз,
Қ-аз ин шикор фаровон ба доми мо афтад!»
Ба ноумедӣ аз ин дар марав, бизан фале,
Бувад, ки қуръан давлат ба қои мо афтад.
Зи ҳоки қӯи ту ҳар гах, ки дам занад Ҳофиз,
Насими гулшани қои дар машони мо афтад.



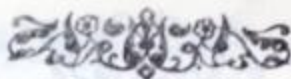
• • •

Хаваси боди баҳорам ба раҳи сахро бурд,
Бод бӯи ту биёварду қарор аз мо бурд.
Ҳар кучо буд диле, чашми ту бурд аз роҳаш,
На дили хаставу бемори маро танҳо бурд.
Дили сангини туро ашки ман овард ба роҳ,
Сангро сел тавонад ба лаби дарёе бурд.
Дӯш дасти тарабам силсилаи шавқ бибастан,
Пон хели хирадам лашкари ғам аз ҷо бурд.
Роҳи мо ғамзан он турки камонабрӯ зад,
Раҳти мо сунбули он сарви сихиболо бурд.
Ҷоми май дӣ зи лабат дам зи равонбахшӣ зад,
Оби май з-он лаби ҷонбахши равонафзо бурд.
Баҳе, булбул, бари Хофиз мақун аз хушнафасӣ,
Пеши тӯтӣ натавон номи ҳазорово бурд.



• • •

Дарахти дӯстӣ биншон, ки коми дил ба бор орад,
Ниҳоли душманӣ баркан, ки ранчи бешумор орад.
Чу меҳмони ҳаробатӣ, ба иззат бош бо риндон,
Ки дарди сар кашӣ, чоно, гарат мастӣ хумор орад.
Шаби сӯхбат ғанимат дон, ки баъд аз рӯзгори мо
Басе гардиш кунад гардун, басе лайлу нахор орад.
Иморидори Лайлиро, ки маҳди моҳ дар ҳукм аст,
Худоро, дар дил андозаш, ки бар Мачнун гузор орад.
Бахори умр хоҳ эй дил, вагарна ин чаман ҳар сол
Чу насрин сад гул орад бору чун булбул ҳазор орад.
Худоро, чун дили решаи қароре баст бо зулфат,
Бифармо лаъли нӯширо, ки зудаш бо қарор орад.
Дар ин боғ аз худо хоҳад дар ин пиронасар Ҳофиз,
Нишинад бар лаби ҷӯеву сарве дар канор орад.



• • •

Қасе, ки хусни рухи дӯст дар назар дорад,
Муҳаққақ аст, ки ӯ ҳосили басар дорад.
Чу хома дар раҳи фармони ӯ сари тоат
Ниҳодаем, магар ӯ ба тег бардорад.
Қасе ба васли ту чун шамъ ёфт, парвона,
Ки зери теғи ту ҳар дам сари дигар дорад.
Ба пойбӯси ту дасти қасе расид, ки ӯ
Чу остона бад-ни дар ҳамеша сар дорад.
Зи зӯҳди хушк малулам, кучост бодан ноб,
Ки бӯи бода мудомам димоғ тар дорад.
Зи бода ҳечат агар нест, ни на бас, ки туро
Даме зи васваси ақл беҳабар дорад.
Қасе, ки аз раҳи тақвӣ қадам бурун наниҳод,
Ба азми майкада ақнуи сари сафар дорад.
Дили шикастаи Ҳофиз ба хок хоҳад бурд
Чу дола доғи ҳавое, ки бар чигар дорад.



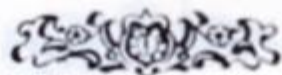
• • •

Дили мо ба даври рӯят зи чаман фароғ дорад,
Ки чу сарв пойбанд асту чу лола доғ дорад.
Сари мо фуру наёяд ба камони абруи кас,
Ки даруни гушагирон зи чаман фароғ дорад.
Зи бунафша тоб дорам, ки зи зулфи ӯ занад дам,
Ту сиёҳи камбаҳо бин, ки чӣ дар димоғ дорад!
Ба чаман хирому бингар бари тахти гул, ки лола
Ба надими шоҳ монад, ки ба каф аёғ дорад.
Шаби зулмату биёбон, ба кучо тавон расидан?
Магар он, ки шамъи рӯят ба рахам чароғ дорад.
Ману шамъи субҳгоҳӣ, сазад, ар ба хам бигирём,
Ки бисӯхтему аз мо бути мо фароғ дорад.
Сазадам чу абри баҳман, ки бар ин чаман бигирьям,
Тарабошёнӣ булбул бинигар, ки зоғ дорад.
Сари дарси ишқ дорад дили дардманди Хофиз,
Ки на хотири тамошо, на ҳавои боғ дорад.



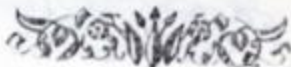
• • •

Дилам бе чамолат сафое надорад,
Чу бегонае, к-ошное надорад.
Матон дили поки ушшоқи мискин
Ба бозори хуснат баҳое надорад.
Дило, чоми соқии гулрух талаб кун,
Ки чун гул замона бақое надорад.
Агарчи дилам рафт, лекин ғамаш нест,
Ба чуз он хами зулф чое надорад.
Аз ин синнаи танг тарсам, ки тираш,
Равад чое, он гаҳ давое надорад.
Хама чиз дорад дилором, лекин
Дареғо, ки бо мо вафое надорад.
Чу моҳ аст равшан, ки бе меҳри рӯят
Дилу қони Ҳофиз сафое надорад.



• • •

Он кас, ки ба даст чом дорад,
Султонин Чам мудом дорад.
Обе, ки Хизир ҳаёт аз ӯ ёфт,
Дар майқада ҷӯ, ки чом дорад.
Сарриштан чон ба чом бигзор,
Қини ришта аз ӯ низом дорад.
Мову маю зоҳидону тақвий,
То ёр сари кадом дорад.
Берун зи лаби ту соқие нест
Дар давр касе, ки ком дорад.
Наргис ҳама шеваҳои мастӣ
Аз чашми хушат ба вом дорад.
Зикри руху зулфи ту диламро
Вирдест, ки субҳу шом дорад.
Бар синаи реши дардмандон
Лаълат намаке тамом дорад.
Дар чоҳи зақан, чу Хофиз, эй чон,
Хусни ту дусад гулом дорад.



• • •

Диле, ки ғайбнамоёсту чоми Чам дорад,
Зи хотаме, ки даме гум шавзад, чӣ ғам дорад?
Ба хатту холи гадоён мадеҳ хазинаи дил,
Ба дасти шохваше дех, ки мӯхтарам дорад.
На ҳар дарахт таҳаммул кунад ҷафои хазон,
Ғуломи ҳиммати сарвам, ки ин қадам дорад.
Расид мавсими он, к-аз тараб чу наргиси маст,
Нихад ба пой қадаҳ ҳар кӣ шаш дирам дорад.
Зар аз баҳон май акиун чу гул дарег мадор,
Ки ақли кул ба садат айб муттаҳам дорад.
Зи сирри ғайб кас огоҳ нест, қисса махон,
Қадам маҳрами дил раҳ дар ин ҳарам дорад?
Дилам, ки лофи таҷаруд задӣ, кунун сад шуғл
Ба бӯи зулфи ту бо боди субҳдам дорад.
Муроди дил зи кӣ пурсам, ки нест дилдоре,
Ки ҷилваи назару шеваи қарам дорад?
Зи ҷайби хирқан Ҳофиз чӣ тарф битвои баст,
Ки мо самад талабидему ӯ санам дорад.



Буте дорам, ки гирди гул зи сунбул соябон дорад,
Бахори оразаш хатте ба хуни аргавон дорад.
Губори хат бипӯшонид хуршеди рухаш, ё раб
Бақон ҷовидонаш дех, ки умри ҷовидон дорад.
Чу ошиқ мешудам, гуфтам, ки: «Бурдам гавҳари мақсуд»,
Надонистам, ки ин дарёёча мавҷи хунфишон дорад.
Зи чашмат ҷон нашоёд бурд, к-аз ҳар сӯ, ки мебинам,
Камин аз гӯшае кардасту тир андар камон дорад.
Чу доми турра афшонад зи гарди хотири ушшоқ,
Ба гаммози сабо гӯяд, ки рози мо ниҳон дорад.
Бияфшон чуръае бар хоку холи аҳли дил бишнавар,
Ки аз Ҷамшеду Қайхусрав фаровон достон дорад.
Чу дар рӯят бихандад гул машав дар домаш, эй булбул,
Ки бар гул эътимод нест, гар хусни ҷаҳон дорад.
Худоро, доди ман бистон аз ӯ, эй шаҳнаи маҷлис,
Ки май бо дигарон хӯрдасту бо ман сар гарон дорад.
Ба фитроқ ар ҳамебандӣ, худоро, зуд сайдам кун,
Ки офатхост дар таъхиру толибро зиён дорад.
Зи сарви қадди дилҷӯят макун махрум чашмамо,ро,
Бад-ин сарчашмааш биншон, ки хуш обе равон дорад.
Зи хавфи ҳаҷрам эмин кун, агар уммеи он дорӣ,
Ки аз ҷашми бадаишешон худоёт дар амон дорад.
Чӣ узри бахти худ гӯям, ки он айёри шахрошӯб
Ба талхӣ кушт Ҳофизрову шаккар дар даҳон дорад.



Ба чоми васли чонон чашмаи кавсар намеарзад,
Ки олам пеши сармастон ба як соғар намеарзад.
Зи баҳри чашмаи ҳайвон марав чандин ба торикӣ,
Бад-ин саргашта будан мулки Искандар намеарзад.
Ба чоми май гарав куи хирқан пашминаи сӯфӣ,
Қ-аз он кас қалби рӯйандуд аз ин беҳтар намеарзад,
Мағӯ холи дили мастон ту бо ёрони суратбин,
Масал бошад, ки гӯши хар ба симу зар намеарзад.
Манех чону дили худро хатар, эй раҳрави дарёе,
Ки бо чандин зиён суди дуру гавҳар намеарзад.
Хуморафзо шароб аз соғари заррин макаш, Хофиз,
Ки як дам сархушии ӯ ба дарди сар намеарзад.



• • •

Хар он, к-ӯ хотири мачмӯву ёри нозанин дорад,
Саодат ҳамдами ӯ гашту давлат ҳамнишин дорад.
Харими ишкро даргаҳ басе болотар аз ақл аст,
Қасе он остон бўсад, ки ҷон дар остин дорад.
Дахони таңги ширинаш магар мулки Сулаймон аст,
Ки нақши хотами лаълаш ~~ча~~хон зери нигин дорад.
Лаби лаълу хати мушкин, чу онаш хасту инаш нест,
Бинозам дилбари худро, ки хуснаш ону ин дорад.
Бо хорӣ мангар, эй мунъим, заифону наҳифонро,
Ки садри мачлиси ишрат гадон раҳнишин дорад.
Чу бар рӯи замин бошӣ, тавоноӣ ганимат дои,
Ки даврон нотаваониҳо басе зери замин дорад.
Балогардони ҷону тан дуои мустамандон аст,
Ки бинад хайр аз он хирман, ки нанг аз хӯшачин
дорад?

Сабо аз ишки ман рамзе бигӯ бо он шаҳи хубон,
Ки сад Чамшеду Кайхусрав гуломи камтарин дорад.
Вагар гӯяд намехоҳам чу Хофиз ошиқи муфлис,
Бигӯедаш, ки султоне гадое ҳамнишин дорад.



• • •

Хар он ки чониби ахли вафо нигах дорад,
Худош дар хама ҳол аз бало нигах дорад.
Ҳадиси дӯст нагӯям, магар ба ҳазрати дӯст,
Ки ошно сухани ошно нигах дорад.
Дило маош чунон кун, ки гар билағзад пой,
Фариштаат ба ду дасти дуо нигах дорад.
Гарат хавост, ки маъшук нагсалад паймон
Нигоҳ дор сари ришта то нигах дорад.
Сабо, бар он сари зулф ар дили маро бинӣ,
Зи рӯи лутф бигӯяш, ки ҷо нигах дорад.
Чу гуфтамаш, ки диламро нигоҳ дор ҷӣ гуфт?
Зи дасти банда ҷӣ хезад худо нигах дорад.
Сару зару дилу ҷонам фидои он ёре,
Ки ҳаққи сӯҳбати меҳру вафо нигах дорад.
Ғубори роҳгузорат кучост, то Ҳофиз,
Ба ёдгори насими сабо нигах дорад.



• • •

Мутриби ишк ачаб созу навое дорад,
Накши хар нагма, ки зад, роҳ ба чое дорад.
Олам аз нолаи ушшоқ мабодо хоӣ,
Ки хуш оҳангу фарахбаҳш хавое дорад!
Пири дурдикаши мо, гарчи надорад зару зӯр
Хуш атобахшу хатопӯш худое дорад.
Мӯҳтарам дор дилам, к-ни магаси қандпараст
То ҳавохоҳи ту шуд, фарри хумое дорад.
Аз адолат набувад дур, гараш пурсад ҳол,
Подшоҳе, ки ба ҳамсоя гадое дорад.
Ашки хуни бинамудам ба табибон, гуфтанд:
«Дарди ишк асту чигарсӯз давое дорад».
Ситам аз ғамза маёмӯз, ки дар мазхаби ишк
Хар амал ачреву хар карда чазое дорад.
Нағз гуфт он бути тарсобачан бодапараст:
«Шодии рӯи касе хӯр, ки сафое дорад»
Хусраво, Ҳофизи даргоҳнишини фотиҳа хонд
В-аз забони ту таманнои дуое дорад.



• • •

Ои, ки аз сунбули ӯ голия тобе дорад,
Боз бо дилшудагон позу итобе дорад.
Аз сари куштаи худ мегузарад ҳамчун бод,
Чӣ тавон кард, ки умр асту шитобе дорад.
Мохи хуршеднамояш зи паси пардаи зулф
Офтобест, ки дар пеш саҳобе дорад.
Чашми ман кард ба ҳар гӯша равон сели сиришк,
То сикхисарви туро тозатар обе дорад.
Ғамзан шӯхи ту хунам ба хато мерезад,
Фурсаташ бод, ки ҳуш фикри савобе дорад.
Оби ҳайвон агар ин аст, ки дорад лаби дӯст,
Равшан аст, ин, ки Хизир баҳра саробе дорад.
Чашми маҳмури ту дорад зи дилам қасди чигар,
Турки маст аст, магар майли кабобе дорад?
Ҷони бемори маро нест зи ту рӯи суол,
Эй ҳуш он хаста, ки аз дӯст ҷавобе дорад!
Қай кунад сӯи дили хастаи Ҳофиз назаре
Чашми масташ, ки ба ҳар гӯша харобе дорад.



• • •

Шохид он нест, ки мӯеву миёне дорад,
Бандан талъати он бош, ки оне дорад.
Шеван хуру парй гарчи латиф аст, вале
Хубй он асту латофат, ки фалонй дорад.
Чашман чашми маро, эй гули хандон, даръёб,
Ки ба уммеди ту хуш оби равоне дорад.
Гӯи хубй кй барад аз ту, ки хуршед он чо
На саворест, ки дар даст иноне дорад.
Дилишон шуд суханам, то ту қабулаш кардй,
Оре-оре, сухани ишқ нишоне дорад.
Хами абруйи ту дар санъати тирандозй
Бурда аз даст хар он кас, ки камоне дорад.
Дар раҳи ишқ нашуд кас ба якин маҳрами роз,
Хар касе бар ҳасаби хеш гумоне дорад.
Бо хароботнишинон зи каромот малоф,
Хар сухан вақтеву хар нукта маконе дорад.
Мурғи зирак нашавад дар чаманаш нағмасарой
Хар баҳоре, ки зи дунбол хазоне дорад.
Муддай, гӯ, луғазу нукта ба Ҳофиз мафурӯш,
Килки мо низ забоневу баёне дорад.



• • •

Чон бе чамоли чонон майли чахон надорад,
Хар кас, ки ин надорад, ҳаққо, ки он надорад.
Бо ҳеҷ кас нишоне э-он дилситон надидам,
Ё ман хабар надорам, ё ӯ нишон надорад.
Хар шабнаме дар ин роҳ сад баҳри оташин аст,
Дардо, ки ин муаммо шарҳу биён надорад.
Сарманзили фароғат натвон зи даст додан,
Эй сорбон, фуру каш, к-ин раҳ карон надорад.
Чанги хаминакомат меҳонадат ба ишрат,
Бишнавар, ки панди пирон, ҳеҷат зиён надорад.
Эй дил, тариқи риндӣ аз мӯхтасиб биёмӯз,
Маст асту дар ҳақи ӯ, кас ин гумон надорад.
Аҳволи ганҷи Қоруи, к-айём дол бар бод,
Дар гӯши дил фуру хон, то зар нишон надорад.
Гар худ рақиб шамъ аст, асрор аз ӯ бипӯшон,
К-он шӯхи сарбурида банди забон надорад.
Қас дар чахон надорад як банда ҳамчу Хофиз,
Зеро ки чун ту шохе кас дар чахон надорад.



• • •

Равшани талъати ту моҳ надорад,
Пеши ту гул равнақи гиёҳ надорад.
Гӯшан абруи туст манзили чонам,
Хуштар аз он гӯша подшоҳ надорад.
То чӣ кунад бо руҳи ту дуди дили ман,
Онна донӣ, ки тоби оҳ надорад.
Шӯҳии наргис нигар, ки пеши ту бишкуфт,
Чашмдарида адаб нигоҳ надорад.
Дидаму он чашми дилснях, ки ту дорӣ,
Чониби ҳеч ошно нигоҳ надорад.
Ратли гаронам дех, эй муриди харобот,
Шодии шайхе, ки хонақоҳ надорад.
Хун хӯру хамуш нишини, ки он дили нозук
Тоқати фаръеди додхоҳ надорад.
Гӯ: бираву остин ба хуни чигар шӯй,
Хар кӣ дар ин остона роҳ надорад.
Не мани танҳо кашам татовули зулфат,
Қист, ки ӯ доғи он сиёҳ надорад.
Хофиз агар сачдаи ту кард, макун айб.
Кофири ишк, эй санам, гуноҳ надорад.



Нест дар шахр нигоре, ки дили мо бибарад,
Бахтам ар ёр шавад, рахтам аз ин чо бибарад.
Ку ҳарифе, к-аш сармаст, ки пеши карамаш,
Ошиқи сӯхтадил номи таманно бибарад.
Боғбоно, зи хазон беҳабарат мебинам,
Оҳ аз он рӯз, ки бодат гули раъно бибарад.
Рахзани даҳр нахуфтаст, машав эмин аз ӯ,
Агар имрӯз набурдаст, ки фардо бибарад.
Дар хаёл ин ҳама лӯъбат ба хавас мебозам,
Бу, ки соҳибназаре номи тамошо бибарад.
Илму фазле, ки ба чил сол дилам чамъ овард,
Тарсам он наргиси мастана ба яғмо бибарад.
Бонги гове чӣ садо боздихад ишва, махар,
Сомирий кист, ки даст аз яди байзо бибарад?
Чоми минони май садди раҳи тангдилист,
Манех аз даст, ки сели ғамат аз чо бибарад.
Роҳи ишқ арчи камингоҳи камондорон аст,
Ҳар кӣ доништа равад, сарфа зи аъдо бибарад.
Ҳофиз, ар қон талабад ғамзаи мастанаи ёр,
Хона аз ғайр бипардозу бихил то бибарад.



Агар на бода ғами дил зи ёди мо бибарад,
Ниҳеби ходиса буниёди мо зи чо бибарад.
Агар на ақл ба мастӣ фуру кашад лангар,
Чӣ гуна киштӣ аз ин вартаи бало бибарад.
Фигон, ки бо ҳама кас гонбона бохт фалак,
Ки кас набуд, ки дасте аз ин дағо бибарад.
Гузор бар зуламот аст Хизри роҳе ку?
Мабод, к-оташи махрумӣ оби мо бибарад.
Дили заифам аз он мекашад ба тарфи чаман,
Ки чон зи марг ба бемории сабо бибарад.
Табиби ишқ манам, бода дех, ки ин маъҷун
Фарогат ораду андешаи хато бибарад.
Бисӯхт Ҳофизу кас ҳоли ӯ ба ёр нагуфт,
Магар насим паёме худойро бибарад.



Саҳар булбул хикоят бо сабо кард,
Ки ишқи рӯи гул бо мо чиҳо кард?
Аз он ранги рухам хун дар дил афтод
В-аз ин гулшан ба хорам мубтало кард.
Ғуломи ҳиммати он нозанинам,
Ки кори хайр бе рӯву рӯи кард.
Ман аз бегонагон дигар наилом,
Ки бо ман ҳар чӣ кард, он ошно кард.
Ғар аз султон тамаъ кардам, хато буд
В-ар аз дилбар вафо чустам, чафо кард.
Хушаш бод он насими субҳгоҳӣ,
Ки дарди шабинишиноиро даво кард.
Никоби гул кашид аз зулфи сунбул,
Гирехбанди қабон гунча во кард.
Ба ҳар сӯ булбули ошиқ дар афгон,
Танаъум аз миён бодӣ сабо кард.
Башорат бар ба кӯи майфурӯшон,
Ки Ҳофиз тавба аз зӯҳду рӯи кард.
Вафо аз хочагони шахр бо ман,
Қамоли давлату дин булвафо кард.



Биё, ки тузки фалак хони рӯза ғорат кард,
Ҳилоли ид ба даври қадах ишорат кард.
Савоби рӯзаву ҳаҷчи қабул он кас бурд,
Қи хоки майкадаи ишқро зиёрат кард.
Мақоми аслии мо гӯшан харобот аст,
Худош хайр диҳод он, ки ин иморат кард.
Баҳои бодаи чун лаъл чист? Ҷавҳари ақл!
Биё, ки суд касе бурд, к-ин тичорат кард.
Намоз дар ҳамаи он абрувони меҳробӣ
Қасе кунад, ки ба хуни чигар таҳорат кард.
Фиғон, ки наргиси ҷаммоши шайхи шаҳр имрӯз,
Назар ба дурдашони аз сари ҳақорат кард.
Ба рӯи ёр назар кун, эн дида миннат дор,
Қи кордида назар аз сари басорат кард.
Ҳадиси ишқ эн Ҳофиз шунав, на аз вонз,
Агарчи санъати бисёӣ дар иборат кард.



• • •

Ба оби равшани май орифе таҳорат кард,
Алассабох, ки майхонаро зиёрат кард.
Ҳамин, ки соғари заррини хур ниҳон гардид,
Хилоли ид ба даври қадах ишорат кард.
Хушо намозу ниёзи касе, ки аз сари дард
Ба оби дидаву хуни чигар таҳорат кард.
Имоми хоҷа ки будаш сари намози дароз,
Ба хуни духтари раз хирқаро қасорат кард.
Дилам зи ҳалқаи зулфаш ба чон харид ошӯб,
Чӣ суд дид, надонам, ки ин тичорат кард?
Агар имоми ҷамоат талаб кунад имрӯз,
Хабар диҳед, ки Ҳофиз ба май таҳорат кард.



• • •

Сӯфӣй ниҳод дому сари хукқа боз кард,
Буниёди макр бо фалаки хукқабоз кард.
Бозини чарх бишканадаш байза дар кулоҳ,
Зеро ки арзи шӯъбада бо аҳли роз кард.
Соқӣ, биё, ки шоҳиди раънои сӯфиён,
Дигар ба чилва омаду огози ноз кард.
Ин мутриб аз кучост, ки сози Ироқ сохт
В-оҳанги бозгашт ба роҳи Ҳичоз кард.
Эй дил, биё, ки мо ба паноҳи худо равем,
З-онч остини кӯтаҳу дасти дароз кард.
Санъат мақуи, ки ҳар кӣ муҳаббат на рост бохт,
Ишқаш ба рӯи дил дари маънӣ фароз кард.
Фардо, ки пешгоҳи ҳақиқат шавад падид,
Шарманда раҳраве, ки амал бар маҷоз кард.
Эй қабки хушхиром, кучо меравӣ? Бинист!
Ғарра машав, ки гурбаи зоҳид намоз кард.
Ҳофиз, мақуи маломати риндон, ки дар азал
Моро худо зи зӯҳду риё бениёз кард.



• • •

Дил аз ман бурду рӯй аз ман ниҳон кард,
Худоро, бо кӣ ин бозӣ тавон кард?
Шаби таиҳоням дар қасди чон буд,
Хаёлаш лутфҳои бекарон кард.
Чаро чун лола хунидид набошам,
Ки бо мо наргиси ӯ сар гарон кард.
Киро гӯям, ки бо ин дарди ҷонсӯз,
Табибам қасди ҷони нотавон кард?
Бад-он сон сӯхт чун шамъам, ки бар ман
Суроҳӣ гирияву барбат фиғон кард.
Сабо, гар чора дорӣ, вақт вақт аст,
Ки дарди иштиёқам қасди чон кард.
Миёни меҳрубонон кай тавон гуфт,
Ки ёри мо чунин гуфту чунон кард?
Адӯ бо ҷони Ҳофиз он накардӣ,
Ки тири ҷашми он абрекамон кард.



• • •

Даст дар ҳалқан он зулфи дуто натвон кард,
Такъя бар аҳди туву боди сабо натвон кард.
Он чӣ саъяс ман андар талабат бинмоем,
Ин қадар ҳаст, ки тағйирӣ қазо натвон кард.
Домани дӯст ба сад хуни дил афтод ба даст,
Ба фусӯсе, ки кунад ҳасм, раҳо натвон кард.
Оразашро ба масал моҳи фалак натвон гуфт,
Нисбати дӯст ба ҳар бесару по натвон кард.
Сарвболон ман он гах, ки дарояд ба симоъ,
Чӣ маҳал чомаи ҷонро, ки қабо натвон кард.
Назари пок тавонад руҳи ҷонон дидан,
Ки дар оина назар ҷуз ба сафо натвон кард.
Мушкили ишқ на дар ҳавсалаи дониши мост,
Ҳалли ин нукта ба ин фикри хато натвон кард.
Ғайратам кушт, ки маҳбуби ҷаҳонӣ, лекин
Рӯзу шаб арбада бо халқи худо натвон кард.
Ман чӣ гӯям, ки туро нозукии табъи латиф
То ба ҳаддест, ки охиста дуо натвон кард.
Ба ҷуз абрӯи ту меҳроби дили Ҳофиз нест,
Тоати ғайри ту дар мазхаби мо натвон кард.



• • •

Дил аз ман бурду рӯй аз ман ниҳон кард,
Худоро, бо кӣ ин бозӣ тавон кард?
Шаби танҳоям дар қасди чон буд,
Хаёлаш лутфҳои бекарон кард.
Чаро чун лола хуниди набошам,
Ки бо мо наргиси ӯ сар гарон кард.
Киро гӯям, ки бо ин дарди чонсӯз,
Табибам қасди чони нотавон кард?
Бад-он сон сӯхт чун шамъам, ки бар ман
Суроҳӣ гирияву барбат фиғон кард.
Сабо, гар чора дорӣ, вақт вақт аст,
Ки дарди иштиёкам қасди чон кард.
Миёни меҳрубонон кай тавон гуфт,
Ки ёри мо чунин гуфту чунон кард?
Адӯ бо чоии Ҳофиз он накардӣ,
Ки тири чашми он забрӯкамон кард.





• • •

Рӯ бар раҳаш ниҳодаму бар ман гузар накард,
Сад лутф чашм доштаму як назар накард.
Сели сиришки мо зи дилаш кин бадар набурд,
Дар санги хора қатраи борон асар накард.
Е раб, ту он чавони диловар нигоҳ дор,
Қ-аз тири охи гӯшанишинон ҳазар накард.
Моҳиву мурғ дӯш зи афғони ман нахуфт,
В-он шӯҳдида бин, ки сар аз хоб бар накард.
Меҳостам, ки мирамаш андар қадам, чу шамъ,
У худ гузар ба мо чу насими сахар накард.
Ҷоно, кадом сангдили бекифоят аст,
Қ-ӯ пеши захми теғи ту ҷонро сипар накард?
Килки забонбуридаи Ҳофиз дар анҷуман
Бо кас нагуфт рози ту, то тарки сар накард.



Дилбар бирафту дилшудагонро хабар накард,
Еди харифи шаҳру рафиқи сафар накард.
Е бахти ман тариқи муруваат фуру гузошт.
Е ӯ ба шохроҳи тариқат гузар накард.
Гуфтам магар ба гирия дилаш меҳрубон кунам,
Чун сахт буд, дар дили сангаш асар накард.
Шӯхӣ макун, ки мурғи дили беқарори ман
Савдон хоми ошиқӣ аз сар бадар накард.
Хар кас, ки дид рӯи ту, бўсид чашми ман,
Коре, ки кард дидаи ман, беназар накард.
Ман истода то кунамаш чон фидо чу шамъ
У худ гузар ба мо чу насими саҳар накард.
Ҳофиз, ҳадиси нағзи ту аз бас, ки дилкаш аст
Нашинд кас, ки аз сари рағбат зи бар накард.



• • •

Дидй, эй дил, ки ғами ёр дигар бор чй кард?
Чун бишуд дилбару бо ёри вафодор чй кард?
Оҳ аз он наргион чоду, ки чй бозй ангехт,
Оҳ аз он маст, ки бо мардumi хушёр чй кард?
Ашки ман ранги шафақ ёфт зи бемехрии ёр,
Толен бешафакат бин, ки дар ин кор чй кард?
Барқе аз манзили Лайлй бидурахшид саҳар,
Вах, ки бо хирмани Мачнуни дилафгор чй кард?
Соқиб, чоми маям дех, ки нигорандаи ғайб,
Нест маълум, ки дар пардаи асрор чй кард?
Он, ки пурнақш зад ин доираи миной,
Қас надонист, ки дар гардиши паргор чй кард?
Фикри ишқ оташи ғам дар дили Хофиз заду сӯхт,
Ёри дерина бибинед, ки бо ёр чй кард?



Дӯстон духтари раз тавба зи мастурӣ кард,
Шуд сӯи мӯхтасибу кор ба дастурӣ кард.
Омад аз парда ба маҷлис, арақаш пок кунад,
То нагӯянд ҳарифон, ки чаро дурӣ кард?
Муждагонӣ бидеҳ эй дил, ки дигар мутриби ишк,
Роҳи мастона заду чораи махмурӣ кард.
На ба ҳафт об, ки рангаш ба сад оташ наравад,
Он чӣ бо хирқан зоҳид маи ангӯрӣ кард.
Ғунҷаи гулбуни васлам зи насимаш бишукуфт,
Мурғи хушхон тараб аз барги гули сурӣ кард.
Ҳофиз, афтодагӣ аз даст мадеҳ, э-он ки ҳасуд
Ирзу молу дилу ҷон дар сари мағрурӣ кард.



* * *

Солҳо дил талаби чоми Чам аз мо мекард,
В-он чӣ худ дошт, зи бегона таманно мекард.
Гавҳаре, к-аз садафи кавну макон беруи аст,
Талаб аз гумшудагони лаби даръё мекард.
Мушкили хеш бари пири муғон бурдам дӯш,
Қ-ӯ ба таъйиди назар ҳалли муаммо мекард.
Дидамаш хурраму хандон, қадаҳи бода ба даст,
В-андар он оина садгуна тамошо мекард.
Гуфтам: «Ии чоми ҷаҳонбин ба ту кай дод ҳаким?»
Гуфт: «Он рӯз, ки ин гунбади мино мекард».
Бедиле дар ҳама ахвол худо бо ӯ буд,
У намедидаш аз дур, «худоё», мекард.
Ин ҳама шӯъбадаи хеш, ки мекард ин ҷо,
Сомирӣ пешин асову яди байзо мекард.
Гуфт он ёр к-аз ӯ гашт сари дор баланд,
Љурмаш ин буд, ки асрор хувайдо мекард.
Файзи рӯҳулқудус ар боз мадад фармояд,
Дигарон ҳам бикунанд он чӣ Масеҳ мекард.
Гуфтамаш: «Силсилаи зулфи бутон аз пайи чист?»
Гуфт: «Ҳофиз гилае аз дили шайдо мекард».



• • •

Ба сирри чоми Чам он гаҳ назар тавонӣ кард,
Ки хидматаш чу насими саҳар тавонӣ кард.
Мабош бе маю мутриб, ки зери токи сипехр,
Бад-ин тарона ғам аз дил бадар тавонӣ кард.
Гули муроди ту он гаҳ ниқоб бикшонд,
Ки хидматаш чу насими саҳар тавонӣ кард.
Гадони дари майхона турфа иксирест,
Гар ин амал бикунӣ, хок зар тавонӣ кард.
Ба азми марҳалаи ишқ пеш неҳ қадаме,
Ки судҳо кунӣ, ар ин сафар тавонӣ кард.
Ту, к-аз сарои табиат намеравӣ берун,
Қучо ба кӯи ҳақиқат гузар тавонӣ кард?
Чамоли ёр надорад ниқобу парда, вале
Ғубори раҳ бинишон, то назар тавонӣ кард.
Биё, ки чораи завқи хузуру назми умур,
Ба файзбахшии аҳли назар тавонӣ кард.
Вале ту то лаби маъшуку чоми май хохӣ,
Тамаъ мадор, ки кори дигар тавонӣ кард.
Дило, зи нури ҳидоят гар оғай ёбӣ,
Чу шамъ хандазанон тарки сар тавонӣ кард.
Гар ин насихати шоҳона бишнавай, Ҳофиз,
Ба шоҳроҳи тариқат гузар тавонӣ кард.



Ед бод он, ки зи мо вақти сафар ёд накард,
Ба видое дили ғамдидаи мо шод накард.
Он ҷавонбахт, ки мезад рақами хайру қабул,
Бандаи нир, надонам, зи ҷӣ озод накард?
Қоғазинчома ба хуноб бишӯям, ки фалак
Раҳнамунем ба пой алами дод накард.
Дил ба уммеди садое, ки магар дар ту расад,
Нолаҳо кард дар ин кӯх, ки Фарход накард.
Соя то боз гирифтӣ зи ҷаман, мурғи сахар,
Ошён дар шикани турраи шамшод накард.
Шояд, ар пайки сабо аз ту биёмӯзад кор,
З-он, ки чолоктар аз ин ҳаракат бод накард.
Қилки машшотан сунъаш накашад нақши мурод,
Ҳар кӣ иқрор бад-ин хусни худодод накард.
Мутрибо, парда бигардону бизан роҳи «Ирок»,
Қи бад-ин роҳ бишуд ёру зи мо ёд накард.
Ғазалиёти Ирокист суруди Ҳофиз,
Кӣ шунид ин раҳи дилсӯз, ки фаръёд накард!



• • •

Чӣ мастияст, надонам, ки рӯ ба мо овард?
Кӣ буд соқиву ин бода аз кучо овард?
Ту низ бода ба чанг ору роҳи сахро гир,
Ки мурғи нағмасаро сози хушнаво овард.
Дило, чу ғунча шикоят зи кори баста мақун,
Ки боди субҳ насими гирехкушо овард.
Расидани гули насрин ба хайру хубӣ бод,
Бунафша шоду каш омад, суман сафо овард.
Сабо ба хушхабарӣ худхуди Сулаймон аст,
Ки муждаи тараб аз гулшани Сабо овард.
Илоҷи заъфи дили мо карашман соқист,
Барор сар, ки табиб омаду даво овард.
Муриди пири мугонам, зи ман маранҷ, эй шайх,
Чаро, ки ваъда ту кардиву ӯ ба ҷо овард.
Ба тангчашмин он турки лашкарӣ нозам,
Ки ҳамла бар мани дарवेशи якқабо овард.
Фалак ғуломии Ҳофиз кунун ба тавъ кунад,
Ки илтиҷо ба дари давлати шумо овард.



• • • •

Сабо вақти сахар бӯе зи зулфи ёр меовард,
Дили шӯридаи моро зи нав дар кор меовард.
Ман он шакли санавбарро зи боғи дида баркандам,
Ки ҳар гул к-аз ғамаш бишкуфт меҳнат, бор меовард.
Фурӯғи моҳ медидам зи боми қасри ӯ равшан,
Ки рӯ аз шарми он хуршед бар девор меовард.
Зи бими ғорати ишқаш дили пурхун раҳо кардам,
Вале мерехт хуну раҳ бад-он ханҷор меовард.
Ба қавли мутрибу соқӣ бурун рафтам гаҳу бегоҳ,
Қ-аз он роҳи гарон қосид хабар душвор меовард.
Саросар бахшиши ҷонон тариқи лутфу эҳсон буд,
Агар тасбеҳ мефармуд, агар зуннор меовард.
Афаллах, чини абруяш агарчи нотавонам кард,
Ба ишва ҳам паёме бар сари бемор меовард.
Аҷаб медоштам дишаб зи Ҳофиз ҷому паймона,
Вале манъаш намекардам, ки сӯфивор меовард.





• • •

Насими боди сабо дӯшам огаҳӣ овард,
Ки рӯзи меҳнату ғам рӯ ба кӯтаҳӣ овард.
Ба мутрибони сабӯҳӣ диҳем чоман чок
Бад-ин навид, ки боди саҳаргаҳӣ овард.
Биё, биё, ки ту хури бихиштро Ризвон
Дар ин ҷаҳон зи барои дили раҳӣ овард.
Хамеравем ба Шероз бо инояти бахт,
Зиҳӣ рафик, ки бактам ба ҳамраҳӣ овард.
Ба ҷабри хотири мо кӯш, к-ин кулоҳи намад
Басо шикаст, ки бо афсари шахӣ овард.
Чӣ нолаҳо, ки расид аз дилам ба хирмани моҳ,
Чу ёди орази он моҳи хиргаҳӣ овард.
Расонд рояти Мансур бар фалак Хофиз,
Ки илтиҷо ба ҷаноби шаҳаншаҳӣ овард.



• • •

Ерам чу қадах ба даст гирад,
Бозори бутон шикаст гирад.
Хар кас, ки бидид чашми ў, гуфт:
«Ку мӯхтасибе, ки маст гирад?»
Дар баҳр фитодаам чу моҳӣ,
То ёр маро ба шаст гирад.
Дар пош фитодаам ба зорӣ,
Оё бувад он, ки даст гирад?
Хуррам дили он, ки ҳамчу Хофиз,
Чоме зи ман аласт гирад.



• • •

Дилам чуз меҳри маҳруён, тариқе бар намегирад.
Зи ҳар дар медиҳам пандаш, валекин дарнамегирад.
Худоро, эй насихатгӯ, ҳадиси соғару май гӯ,
Ки нақше дар ҳаёли мо аз ин хуштар намегирад.
Биё, эй соқии гулрух, биёвар бодаи рангин,
Ки фикре дар даруни мо аз ин бехтар намегирад.
Суроҳӣ мекашам пниҳону мардум дафтар ангоранд,
Ачаб, гар оташи ин зарқ дар дафтар намегирад.
Ман ин далки муракқаъро бихоҳам сӯхтан рӯзе,
Ки пири майфурӯшонаш ба ҷоме барнамегирад.
Аз он рӯ ҳаст ёронро сафоҳо бо ман лаълаш,
Ки ғайр аз ростӣ нақше дар он ҷавҳар намегирад.
Сару ҷашме чунин дилкаш, ту гӯӣ ҷашм аз ӯ бардӯз,
Бирав, к-ин ваъзи бемаънӣ маро дар сар намегирад.
Насихатгӯи риндонро, ки бо ҳукми қазо ҷанг аст,
Дилаш бас танг мебинам, магар соғар намегирад?
Миёни ғирья меҳандам, ки чуи шамъ андар ин маҷлис,
Забони оташинам ҳаст, лекин дарнамегирад.
Чӣ хуш сайди дилам кардӣ, бинозам ҷашми мастатро,
Ки кас мургони ваҳширо аз ин хуштар намегирад.
Сухан дар эҳтиёҷи мову истиғнои маъшук аст,
Чӣ суд афсунгарӣ, эй дил, ки дар дилбар намегирад?
Ман он оинаро рӯзе ба даст орам Сикандарвор,
Агар мегирад ин оташ замоне в-ар намегирад.
Худоро, раҳме, эй мунъим, ки дарवेशи сари кӯят,
Дари дигар намедонад, раҳи дигар намегирад.
Бад-ин шеърӣ тари ширии эг шоҳаншоҳ ачаб дорам,
Ки сар то пой Хофизро ҷаро дар зар намегирад?



• • •

Соқй ар бода аз ин даст ба чом андозад,
Орифонро хама дар шурби мудом андозад.
В-ар чунин зери хама зулф нихад донан хол,
Эй басо мурғи хирадро, ки ба дом андозад.
Эй хушо давлати он маст, ки дар пой хариф.
Сару дастор, надонад, ки кадом андозад?
Зохиди хом, ки инкори маю чом кунад,
Пухта гардад, чу назар бар маи хом андозад.
Рӯз дар касби ҳунар кӯш, ки май хӯрдани рӯз
Дили чуи онна дар занги залом андозад.
Он замон вақти маи субхфурӯғ аст, ки шаб
Гирди хиргоҳи уфук пардаи шом андозад.
Бода бо мӯхтасиби шаҳр нанӯшй, зинхор,
Бихӯрад бодаату санг ба чом андозад.
Ҳофизо, сар зи кулаҳгӯшан хуршед барор,
Бахтат ар қуръа бад-ин моҳи тамом андозад.



* * *

Даме бо ғам ба сар бурдан ҷаҳон яксар намеарзад,
Ба май бифрӯш далки мо, к-аз ин бехтар намеарзад.
Ба кӯи майфурӯшонаш ба ҷоме барнамегиранд,
Зиҳӣ сатҷодаи тақво, ки як соғар намеарзад.
Рақибам сарзанишҳо кард, к-аз ин боб рух бартоб,
Чӣ афтод ин сари моро, ки хоки дар намеарзад?
Шукӯҳи тоҷи султонӣ, ки бими ҷон дар ӯ дарҷ аст,
Кулоҳе дилкаш аст, аммо ба тарки сар намеарзад.
Чӣ осон менамуд аввал ғами дарё ба бӯи суд,
Ғалат кардам, ки ин тӯфон ба сад гавҳар намеарзад.
Туро он бех, ки рӯи худ зи муштоқон бипӯшонӣ,
Ки шодии ҷаҳонгирӣ ғами лашкар намеарзад.
Чу Ҳофиз дар қаноат кӯшу аз дунёи дун бигзар,
Қи як ҷав миннати дунои дусад ман зар намеарзад.



• • •

Дар азал партави хуснат зи тачалло дам зад,
Ишқ пайдо шуду оташ ба ҳама олам зад.
Чилвае кард рухат, дид малак ишқ надошт,
Айни оташ шуд аз ин ғайрату бар одам зад.
Ақл меҳост, к-аз он шӯъла ҷароғ афрӯзад,
Барқи ғайрат бидурахшину ҷаҳон барҳам зад.
Муддаӣ хост, ки ояд ба тамошоғахи роз,
Дастӣ ғайб омаду бар синан номаҳрам зад.
Дигарон куръан қисмат ҳама бар айш заданд,
Дили ғамдидаи мо буд, ки ҳам бар ғам зад.
Ҷони улвӣ ҳаваси ҷоҳи занаҳдони ту дошт,
Даст дар ҳалқаи он зулфи ҳам андар ҳам зад.
Ҳофиз он рӯз тарабномаи ишқи ту навист,
Ки қалам бар сари асбоби дили хуррам зад.



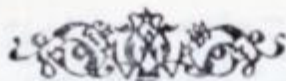
• • •

Сахар чун хусрави ховар алам бар кӯхсорон за,
Ба дасти марҳамат ёрам дари уммедворон зад.
Чу пешии субҳ равшан шуд, ки холи меҳри гардун чист?
Баромад хандан хуш бар ғурури комгорон зад.
Нигорам дӯш дар маҷлис ба азми рақс чун бархост,
Гиреҳ бикшуд аз гесуву бар дилҳои ёрон зад.
Ман аз ранги салоҳ он дам ба хуни дил бишустам даст,
Ки чашми бодапаймояш сало бар ҳушӣёрон зад.
Қадам оҳандилаш омӯхт ин онни айёрӣ,
К-аз аввал чун бурун омад, раҳи шабзиндадорон зад.
Хаёли шахсаворӣ пухту шуд ногаҳ дили мискин,
Худовандо, нигаҳ дораш, ки бар қалби саворон зад.
Дар обу ранги рухсораш чӣ чон додему хун хӯрдем,
Чу нақшаш даст дод аввал, рақам бар ҷонсупорон зад.
Манаш бо хирқаи пашмин кучо андар каманд орам,
Зирехмӯе ки мижгонаш раҳи ханчаргузорон зад.
Назар бар қуръаи тавфиқу юмни давлати шоҳ аст,
Бидеҳ коми дили Ҳофиз, ки фолӣ бахтёрон зад.
Шаҳаншоҳи музаффарфар, шучоҳи мулку дин Мансур,
Ки чуди бедареғаш ханда бар абри баҳорон зад.
Аз он соат, ки ҷоми май ба дасти ӯ мушарраф шуд,
Замона соғари шодӣ ба ёди майгусорон зад.
Зи шамшерӣ сарафшонаш зафар он рӯз бидрахшид,
Ки чун хуршеди анҷумсӯз танҳо бар ҳазорон зад.
Давоми умру мулки ӯ бихоҳ аз лутфи ҳақ эй дил,
Ки ҷарх ин сиккаи давлат ба даври рӯзгорон зад.



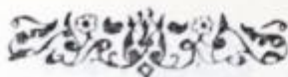
• • •

Роҳе бивази, ки оҳе бар сози он тавон зад,
Шеъре бихон, ки бо ӯ ратли гарон тавон зад.
Бар остони ҷониб гар сар тавон ниҳодан,
Гулбонги сарбаландӣ бар осмон тавон зад.
Қадди ҳамидан мо сахлат намояд, аммо
Бар чашми душманон тир аз ин камон тавон зад.
Дар хонакаҳ нагуничад асрори ишқбозӣ,
Ҷоми ман мугона ҳам бо мугон тавон зад.
Дарвешро набошад барги сарои султон,
Моему кӯҳна далке, к-оташ дар он тавон зад.
Аҳли назар ду олам дар як назар бибозанд,
Ишқ асту дови аявал бар нақди ҷон тавон зад.
Гар давлати висолат хоҳад даре кушудан,
Сархо бад-ин тахайюл бар остон тавон зад.
Ишқу шабобу риндӣ маҷмӯан мурд аст,
Ҷун ҷамъ шуд маонӣ, гӯи баён тавон зад.
Шуд раҳзани саломат зулфи ту в-ин аҷаб нест,
Гар роҳзан ту бошӣ, сад қорвон тавон зад.
Ҳофиз ба ҳаққи Қуръон, к-аз шайду зарқ боз оӣ,
Бошад, кӣ гӯи айше дар ин миён тавон зад.



• • •

Агар равам зи паяш, фитнахо барангезад,
В-ар аз талаб бинишнам, ба кина бархезад.
В-агар ба рахгузарӣ як дам аз вафодорӣ,
Чу гард дар паяш афтам, чу бод бигрезад..
В-агар кунзм талаби ним бўса, сад афеӯс,
Зи хуқкаи даҳанаш чун шакар фуру резад.
Ман он фиреб, ки дар наргиси ту мебинам,
Бас обрӯй, ки бо хоки рах баромезад.
Фарозу шеби биёбони ишк доми балоест,
Кучост шердиле, к-аз бало напархезад?
Ту умр хоҳу сабурӣ, ки чархи шӯъбадабоз
Ҳазор бозӣ аз ин турфатар барангезад.
Бар останаи гаслим сар бинех, Ҳофиз,
Ки гар ситеза кунӣ, рӯзгор бистезад.



• • •

Агар зи кӯн ту бӯе ба ман расонад бод,
Ба мужда чони ҷаҳонро ба бод хоҳам дод.
Агарчи гард барангехтӣ зи ҳастии ман,
Ғуборе аз мани хокӣ ба доманат марасод!
Ту то ба рӯи ман, эй нури дида, дар бастӣ,
Дигар ҷаҳон дари шодӣ ба рӯи ман накушод.
Хаёли рӯи туам дида мекунад пурхун,
Ҳавои зулфи туам умр медиҳад бар бод.
На дар баробари ҷашмӣ, на ғонб аз назарӣ,
На ёд мекуни аз мо, на меравӣ аз ёд.
Ба ҷои таъна агар тег мезанад душман,
Зи дӯст даст надорем, ҳар чӣ бодо бод!
Зи дастӣ ишқи ту Ҳофиз намебарад ҷонро,
Ки ҷон зи меҳнати Ширин намебарад Фарҳод.



• • •

Ба хусну хулку вафо кас ба ёри мо нарасад,
Туро дар ин сухан инкори кори мо нарасад.
Агарчи хусифурӯшон ба ҷилва омадаанд,
Касе ба хусну малоҳат ба ёри мо нарасад.
Ба ҳаққи сӯхбати дерин, ки ҳеҷ махрами роз
Ба ёри якҷихати ҳақгузори мо нарасад.
Ҳазор нақш барояд зи килки сунъу яке
Ба дилпазирни нақши нигори мо нарасад.
Ҳазор нақд ба бозори киннот оранд,
Яке ба сиқкаи соҳиббёри мо нарасад.
Дарег қофилаи умр, к-он чунон рафтанд,
Ки гардашон ба ҳавои диёри мо нарасад.
Дило, зи таъни ҳасудон маранҷу эмин бош,
Ки бад ба хотири уммедвори мо нарасад.
Бисӯхт Ҳофизу тарсам, ки шарҳи қиссаи ӯ
Ба самъи подшаҳи комғори мо нарасад.



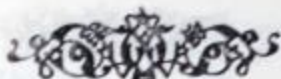
• • •

Ҳар киро бо хати сабзат сари савдо бошад,
Пой аз ин донра берун наниҳад, то бошад.
Ман чу аз хоки лаҳад лоласифат бархезам.
Доғи савдон туам сирри сувайдо бошад.
Ту худ, эй гавҳари якдона, кучой, охир,
Қ-аз ғамат дидан мардум ҳама даръё бошад?
Аз буни ҳар мижаам об равон аст, биё,
Агарат майли лаби ҷӯву тамошо бошад.
Чун гулу май даме аз парда бурун ову даро,
Ки дигарбора мулоқот на пайдо бошад.
Зилли мамдуди ҳамаи зулфи туам бар сар бод,
Қ-андар он соя қарори дили шайдо бошад.
Чашмат аз ноз ба Ҳофиз накунад майл, оре.
Саргаронӣ сифати нартиси шахло бошад.



• • •

Хар киро хоки сари кӯи ту маскан бошад,
Пеши ӯ гулшани фирдаве чу гулхан бошад.
Гар чахон равшанӣ аз партави хуршед гирифт,
Чашми ушшоқ ба дидори ту равшан бошад.
Ер чуи лутфу мууроот кунад ёроиро,
Дӯстонро чӣ ғам аз таънаи душман бошад?
Чуи кунад ғамзаи қаттоли хушат даст ба тег,
Зери пои ту ҳазорон сари бетан бошад.
Бигзар аз хар чӣ ту дорӣ, ки хичобест азим,
Дар раҳи ӯ хама гар як сари сӯзаи бошад.
Ҳоҷати хеш кунад арз дили ҳоҷатманд
Бо даҳони ту, агар ҳоҷати гуфтаи бошад.
Мо чу зулфи ту напечем сар аз теғу синон,
Ғамзаи шӯхи туро гар сари куштан бошад.
Сӯхт гар хушку тари Ҳофизӣ Шероз, чӣ бок?
Ошиқи сӯхтадил сӯхтаҳирман бошад!



• • •

Ману инкори шароб? Ин чӣ ҳикоят бошад?
Ғолибан ин қадарам ақл кифоят бошад!
То ба ғоят раҳи майхона намедонистам,
Варна мастурии мо то ба чӣ ғоят бошад?
Зоҳиду уҷбу намозу ману мастиву ниёз,
То туро худ зи миён бо кӣ иноят бошад.
Зоҳид ар роҳ ба риндӣ набарад, маъзур аст,
Ишқ корест, ки мавқуфи ҳидоят бошад.
Ман, ки шабҳо раҳи тақво задаам бо дафу чанг,
Ин замон сар ба раҳ орам, чӣ ҳикоят бошад?
Бандаи пири муғонам, ки зи чаҳлам бираҳонд,
Пири мо ҳар чӣ кунад, айни иноят бошад.
Дӯш аз ин гусса нахуфтам, ки рафиқе мегуфт:
«Ҳофиз ар маст бувад, ҷои шикоят бошад».



• • •

Ману салоҳу саломат? Қас ин гумон набарад,
Ки кас ба ринди харобот занни он набарад.
Ман ин мураққаъи пашмина баҳри он дорам,
Ки зери хирқа кашам май, кас ин гумон набарад.
Мабош ғарра ба илму амал, фақеҳ, мудом,
Ки ҳеч кас зи қазон худой чон набарад.
Машав фирефтаи рангу бӯ, қадах даркаш,
Ки занги ғам зи дилат чуз ман муғон набарад.
Агарчи дида бувад посбони ту, эй дил,
Ба хуш бош, ки нақди ту посбон набарад.
Сухан ба назди суҳандон адо макун, Хофиз,
Ки тӯҳфа кас дуру гавҳар ба баҳру кон набарад.



• • •

Нақди сӯфӣ на ҳама софӣи бегаш бошад,
Эй басо хирқа, ки муставҷиби оташ бошад.
Сӯфӣи мо, ки зи вирди сахарӣ маст шудӣ,
Шомгоҳаш нигарон бош, ки сархуш бошад.
Хуш бувад, гар маҳаки таҷриба ояд ба миён,
То сняхрӯй шавад ҳар кӣ дар ӯ ғаш бошад.
Хати соқӣ гар аз ин гуна занад нақш бар об,
Эй басо рух, ки ба хуноба мунаққаш бошад.
Нозпарварди танаъум набарад роҳ ба дӯст,
Ошиқӣ шеваи риндони балокаш бошад.
Ғами дунёи даний чанд хӯрӣ, бода бихӯр,
Хайф бошад дили доно, ки мушавваш бошад.
Далқу саччодан Ҳофиз бибарад бодафурӯш,
Гар шаробаш зи кзфи соқии маҳваш бошад.



• • •

Хуш аст хилват агар ёр ёри ман бошад,
На ман бисӯзаму ў шамъи анҷуман бошад.
Ман он нигини Сулаймон ба ҳеч настонам,
Ки гоҳ-гоҳ бар ў дасти аҳриман бошад.
Раво мадор, худоро, ки дар ҳарими висол,
Рақиб маҳраму хирмон насиби ман бошад.
Хумой, гӯ, мафиган сояи шараф ҳаргиз,
Дар он диёр, ки тӯти кам аз заған бошад.
Баёни шавқ чӣ хочат, ки сӯзи оташи дил,
Тавон шинохт зи сӯзе, ки дар суҳан бошад.
Ҳавон кӯи ту аз сар намеравад, оре,
Ғарибро дили саргашта бо ватан бошад.
Ба сони савсан агар даҳзабон шавад Ҳофиз,
Чу гунча пешн туаш мӯҳр бар даҳан бошад.



• • •

Додгари, фалак туро чуръакаши пиёла бод!
Душмани дилсиёхи ту гарқа ба хун чу лола бод!
Зулфи сиёхи пурхамат чашми чароғи олам аст,
Қон зи насими давлаташ дар шикани кулола бод!
Эй маҳи бурҷи маъдалат, чашми чароғи оламӣ,
Бодаи соф доимат дар қадаҳу пиёла бод!
Чун ба хавои мидхатат Зӯҳра шавад таронахон,
Ҳосидат аз симоӣ он ҳамдами оҳу нола бод!
Нӯҳ табаки сипехру он курсан симу зар, ки хаст,
Бар лаби хони қисматат сахлтарин навола бод!
Духтари фикри бикри ман маҳрами хилвати ту шуд,
Маҳр чунин арӯсро ҳам ба кафат хавола бод!
Зурван кохи рафъатат рост зи фарти иртифоъ
Роҳравони ваҳро роҳи ҳазорсола бод!
Ҳофиз агар ба васли ту шод нашуд зи ҳар ғаме,
Дар ғам ҳаҷри рӯи ту мӯниси ғам чу лола бод!



• • •

Қай шеъри тар ангезад, хотир, ки ҳазин бошад,
Як нукта дар ин маънӣ гуфтему ҳамин бошад.
Аз лаъли ту гар ёбам ангуштарии зинҳор,
Сад мулки Сулаймонам дар зери нигин бошад.
Ғамнок набояд буд аз таъни ҳасуд, эй дил,
Шояд, ки чу вобинӣ, ҳайри ту дар ин бошад.
Ҳар, к-ӯ накунад фаҳме з-ин килки хаёлангез,
Нақшаш ба ҳаром, ар худ суратгари Чин бошад.
Ҷоми маю хуни дил ҳар як ба қасе доданд,
Дар доираи қисмат, авзоъ чунин бошад.
Дар кори гулобу гул ҳукми азали ин буд,
К-ин шохиди бозорӣ в-он парданишин бошад.
Он нест, ки Ҳофизро риндӣ бишуд аз хотир,
К-ин собиқаи пешин то рӯзи пасин бошад.



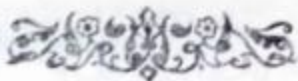
• • •

Хуш омад гул в-аз он хуштар набошад,
Ки дар дастат ба чуз соғар набошад.
Замони хушдилий дарьёбу дарьёб,
Ки доим дар садаф гавхар набошад.
Ғанимат дону май хӯр дар гулистон,
Ки гул то ҳафти дигар набошад.
Аё пурлаъл карда қоми заррин,
Бибахшо бар касе, к-аш зар набошад.
Бие, эй шайху аз хумхонаи мо,
Шаробе хӯр, ки дар кавсар набошад.
Бишӯй аврок агар ҳамдарси мой,
Ки илми ишк дар дафтар набошад.
Зи ман бинишӯ дил дар шохиде банд,
Ки хуснаш бастан зебар набошад.
Шаробе беҳуморам бахш, ё раб,
Ки бо ҷай ҳеч, дарди сар набошад.
Ман аз ҷон бандан султон Увайсам,
Агарчи ёдаш аз ҷокар набошад.
Ба тоҷи оламорияш, ки хуршед
Чунин зебандан афсар набошад.
Қасе гирад хато дар назми Ҳофиз,
Ки ҳечаш лутф дар гавхар набошад.



• • •

Гул бе рухи ёр хуш набошад,
Бе бода баҳор хуш набошад.
Тарфи чаману тавофи бустон
Бе лолаузор хуш набошад.
Рақсидани сарву ҳолати гул
Бе савти ҳазор хуш набошад.
Ҳар нақш, ки дасти ақл бандад,
Ќуз нақши нигор хуш набошад.
Ќон нақди муҳаққар аст, Ҳофиз,
Аз баҳри нисор хуш набошад.



• • •

Нафаси боди сабо мушкфишон хоҳад шуд,
Олами пир дигарбора чавон хоҳад шуд.
Арғавон чоми ақиқӣ ба суман хоҳад дод,
Чашми наргис ба шақонқ нигарон хоҳад шуд.
Ин татовул, ки кашид аз ғами хичрон булбул,
То саропардан гул наъразанон хоҳад шуд.
Гар зи масҷид ба харобот шудам, хурда мағир,
Маҷлиси ваъз дароз асту замон хоҳад шуд.
Эй дил, ар ишрати имрӯз ба фардо ғиганӣ,
Мояи нақди бакоро кӣ замон хоҳад шуд?
Моҳи шаъбон манех аз даст қадах, к-ин хуршед,
Аз назар то шаби иди рамазон хоҳад шуд.
Гул азиз аст ғанимат шумуредаш сӯхбат,
Кӣ ба боғ омад аз ин роҳу аз он хоҳад шуд.
Мутрибо, маҷлиси унс аст ғазалхону суруд,
Чанд гӯй, кӣ чунин рафту чунон хоҳад шуд.
Ҳофиз аз баҳри ту омад сӯи иқлими вучуд,
Қадаме нех ба видоаш, кӣ равон хоҳад шуд.



• • •

Маро меҳри сиёҳчашмон зи сар беруи нахоҳад шуд,
Қазон осмон аст ину дигаргун нахоҳад шуд.
Рақиб озорхо фармуду ҷои ошӣ нагзошт,
Магар оҳи саҳархезон сӯи гардун нахоҳад шуд?
Маро рӯзи азал коре ба ҷуз риндӣ нафармуданд,
Ҳар он қисмат, ки он ҷо рафт, аз он афзуи нахоҳад шуд.
Худоро, мӯхтасиб, моро ба фаръеди дафу най бахш,
Ки сози шаръ аз ин афсона беқонун нахоҳад шуд.
Маҷоли ман ҳамин бошад, ки пинҳон меҳри ӯ варзам.
Қанори бўсу оғӯшаш ҷӣ гӯям, чун нахоҳад шуд?
Шароби лаълу ҷои амну ёри меҳрубон соқӣ,
Дило, кай беҳ шавад қорат, агар ақиқи нахоҳад шуд?
Машӯӣ, эй дида, нақши ғам зи лавҳи синан Ҳофиз,
Ки захми теги дилдор асту ранги хун нахоҳад шуд.



• • •

Рӯзи хичрону шаби фурқати ёр охир шуд,
Задам ин фолу гузашт ахтару қор охир шуд,
Он ҳама нозу танаъум, ки ҳазон мефармуд,
Оқибат дар қадами боди баҳор охир шуд.
Шукри эзид, ки ба иқболи кулаҳгӯшан гул
Навбати боди даю шачкати ҳор охир шуд.
Субҳи уммед, ки буд мӯътакифи пардаи ғайб,
Гӯ: бурун ой, ки қори шаби тор охир шуд.
Он парешонии шабхон дарозу ғами дил,
Ҳама дар сояи ғесуи нигор охир шуд.
Боварам нест зи бадахдин айём ханӯз
Қиссан ғусса, ки дар давлати ёр охир шуд.
Соқиё, лутф намудӣ, қадахат пурмай бод,
Ки ба тадбири ту ташвиши ҳумор охир шуд.
Дар шумор арҷи наёвард касе Хофизро,
Шукр, қ-он меҳнати беҳадду шумор охир шуд.



• • •

Ситорае бидурахшиду мохи маҷлис шуд,
Дили рамидаи моро рафику мӯнис шуд.
Нигори ман, ки ба мактаб нарафту хат нанавишт,
Ба ғамза маъсалаомӯзи сад мударрис шуд.
Ба бӯи ӯ дмли бемори ошиқон чу сабо,
Фидои орази насрину чашми наргис шуд.
Ба садри мастабаам менишонад акнун дӯст,
Ғадон шаҳр ниғаҳ кун, ки мири маҷлис шуд.
Хаёли оби Хизир басту қоми Искандар,
Ба чуръанӯшии Султон Абулфаворис шуд.
Тарабсарон муҳаббат кунун шавад маъмур,
Ки тоқи абруи ёри манаш муҳандис шуд.
Лаб аз тарашшуҳи май пок кун, барои худо,
Ки хотирам ба ҳазорон гунаҳ мувасвис шуд.
Қарашман ту шаробе ба ошиқон паймуд,
Ки илм беҳабар афтоду ақл беҳис шуд,
Чу зар азизвучуд аст назми ман, оре,
Қабули давлатиён кимиён ин мис шуд,
Зи роҳи майкада, ёрон, инон бигардонед,
Чаро ки Ҳофиз аз ин роҳ рафту муфлис шуд.



• • •

Гудохт чои, ки шавад кори дил тамому нашуд,
Бисўхтаму дар ин орзуи хому нашуд.
Ба лоба гуфт шабе: «Мири маҷлисӣ ту шавам»
Шудам ба рағбати хешаш камини гулому нашуд.
Паём дод, ки «Хоҳам нишаст бо риндон».
Бишуд ба риндиву дурдикашем ному нашуд.
Равост, дар бар агар метапад кўбатарӣ дил,
Ки дида дар раҳи худ печутоби дому нашуд.
Бад-он ҳавас, ки ба мастӣ бибўсам он лаби лаъл
Чӣ хун, ки дар дилам афтод ҳамчу чому нашуд.
Ба кўн ишқ манех бе далели роҳ қадам,
Ки ман ба хеш намудам сад эҳтимоми нашуд.
Фиғон, ки дар талаби ганҷномаи мақсуд,
Шудам хароби ҷаҳоне зи ғам тамоми нашуд.
Дареғу дард, ки дар ҷустуҷўи ганҷи ҳузур
Басе шудам ба гадоӣ бари кироми нашуд.
Ҳазор хила барангехт Ҳофиз аз сари фикр
Дар он ҳавас, ки шавад он нигор роми нашуд.



• • •

Ерӣ андар кас намебинем, ёронро чӣ шуд?
Дӯстӣ кай охир омад, дӯстдоронро чӣ шуд?
Оби ҳайвон тирагун шуд, Хизри фаррухпай кучост?
Хун чакад аз шохи гул, абри баҳоронро чӣ шуд?
Кас намегӯяд, ки ёре дошт ҳаққи дӯстӣ,
Ҳақшиносонро чӣ ҳол афтод, ёронро чӣ шуд?
Лаъле аз кони мурувват барнаёмад, солҳост,
Тобиши хуршеду сазӣи боду боронро чӣ шуд?
Шаҳри ёрон буду хоки меҳрубонон ни диёр,
Меҳрубонӣ кай саромад, шаҳриёнро чӣ шуд?
Гӯи тавфику каромат дар миён афгандаанд,
Кас ба майдон дарнамеояд, саворонро чӣ шуд?
Сад ҳазорон гул шукуфту бонги мурге барнахост,
Андалебонро чӣ пеш омад, ҳазоронро чӣ шуд?
Зӯҳра созе хуш намесозад, магар удаш бисӯхт,
Кас надорад завқи мастӣ, майгусоронро чӣ шуд?
Ҳофиз, асрори илоҳӣ кас намедонад, ҳамӯш!
Аз кӣ мепурсӣ, ки даври рӯзгоронро чӣ шуд?



• • •

Зоҳиди хилватишнин дӯш ба майхона шуд,
Аз сари паймон бирафт бо сари паймона шуд.
Сӯфии маҷлис, ки дӣ чому қадах мешикаст,
Боз ба як чуръа май оқилу фарзона шуд.
Шоҳиди аҳди шабоб, омада будаш ба хоб,
Боз ба пиронасар ошину девона шуд.
Мутбъъе мегузашт роҳзани дину дил,
Дар пай он ошно аз хама бегона шуд.
Оташи рухсори гул, хирмани булбул бисӯхт,
Чехраи хандони шамъ офати парвона шуд.
Гиръи шому саҳар, шукр, ки зоеъ нагашт,
Қатраи борони мо гавҳари якдона шуд.
Наргиси соқӣ бихонд ояти афсунгарӣ,
Халқани авроди мо, маҷлиси афсона шуд.
Манзили Ҳофиз кунун борғаи подшост,
Дил бари дилдор рафт, чоӣ бари чонон шуд.



* * *

Дӯш аз чаноби Осаф пайки башорат омад,
К-аз хазрати Сулаймон ишрат ишорат омад.
Хони вучуди моро аз оби бода гил кун,
Вайронсарои дилро гохи иморат омад.
Иш шарҳи бенихоят, к-аз зулфи ёр гуфтанд,
Ҳарфест аз ҳазорон, к-андар иборат омад.
Айбаш бипӯш зинҳор, эй хиркаи майолуд,
К-он ёри покдоман баҳри зиёрат омад.
Имрӯз ҷои ҳар кас пайдо шавад зи ҳубон,
К-он мохи маҷлисафрӯз андар садорат омад.
Бар тахти Ҷам, ки тоҷаш меъроҷи осмон аст,
Ҳиммат нигар, ки мӯре бо он ҳақорат омад.
Аз ҷашми шӯҳаш, эй дил, имони худ ниғаҳ дор,
К-он ҷодуи камонкаш бар азми горат омад.
Дарӣёст маҷлиси ӯ, дарӣёб вақт, дарӣёб,
Хон, эй зиёрасида, вақти тичорат омад.
Олудай ту, Хофиз, файзе, зи шох дархоҳ
К-он унсурӣ самохат баҳри таҳорат омад.



* * *

Ишқи ту ниҳоли ҳайрат омад,
Васли ту камоли ҳайрат омад.
Бас ғарқан ҳоли васл, к-охир,
Ҳам бар сари ҳоли ҳайрат омад,
На васл бимонаду на восил
Он чо, ки ҳаёли ҳайрат омад.
Аз ҳар тарафе, ки гӯш кардам,
Овози суоли ҳайрат омад.
Шуд мунҳазим аз қамоли иззат
Онро, ки ҷалоли ҳайрат омад.
Сар то қадами вучуди Ҳофиз
Дар ишқ ниҳоли ҳайрат омад.



• • •

Дар намозам хами абрӯи ту бо ёд омад,
Холате рафт, ки меҳроб ба фаръёд омад.
Аз ман акнун таман сабру дилу хуш мадор,
Қ-он таҷаммул, ки ту дидӣ, ҳама бар бод омад.
Бода софӣ шуду мургони чаман маст шуданд,
Мавсими ошиқиву қор ба бунъёд омад.
Бӯи беҳбуд зи авзон ҷаҳон мешунавам,
Шодӣ овард гулу боди сабо шод омад.
Эй арӯси хунар, аз бахт шикоят манамоӣ,
Ҳаҷлаи ҳуси биёрой, ки домод омад.
Дилфиребони наботӣ ҳама зевар бастанд,
Дилбари мост, ки бо ҳусни худодод омад.
Зери боранд дарахтон, ки тааллуқ доранд,
Эй хушо сарв, ки аз бори ғам озод омад.
Мутриб, аз гуфтаи Ҳофиз газале нағз бихон,
То бигӯям, ки зи аҳди тарабам ёд омад.



Мужда, эй дил, ки дигар боди сабо бозомад,
Худхуди хушхабар аз тарфи Сабо бозомад.
Баркаш эй мурғи сахар, нағман Довудӣ боз,
Ки Сулаймони гул аз боди сабо бозомад.
Орифе ку, ки кунад фаҳм забони савсан,
То бипурсад, ки чаро рафту чаро бозомад?
Мардумӣ карду карам бахти худодод ба ман,
Қ-он бути сангдил аз роҳи вафо бозомад.
Лола бӯи ман нӯшини бишунид аз булбул,
Догдла буду ба уммеи даво бозомад.
Чашми ман дар раҳи ин қофилан роҳ бимонд,
То ба гӯши дилам овози «ларо» бозомад.
Гарчи Ҳофиз дарӣ ранҷиш заду паймон бишикаст,
Лутфи ӯ бин, ки ба сулҳ аз дарӣ мо бозомад.





• • •

Мужда, эй дил, ки Масехонафасе меояд,
Ки зи анфоси хушаш бӯи касе меояд.
Аз ғами ҳичр мақун нолаву фаръёд, ки ман
Задаам фолеву фаръёдрасе меояд.
З-оташи водии эмин на манам хурраму бас,
Мусӣ он ҷо ба умеди қабасе меояд.
Ҳеҷ кас нест, ки дар кӯи туаш коре нест,
Ҳар кас он ҷо ба тариқи ҳавасе меояд.
Қас надонист, ки манзилғаи мақсуд кучост,
Ин қадар хаст, ки бонги чарасе меояд.
Чуръае деҳ, ки ба майхонаи арбоби қарам,
Ҳар ҳарифе зи пан мултамасе меояд.
Дӯстро гар сари пурсидани бемори ғам аст,
Гӯ, биё хуш, ки ҳанӯзаш нафасе меояд.
Ҳабар аз булбули ин боғ бипурсед, ки ман
Нолае мешунавам, к-аз қабасе меояд.
Ер дорад сари сайди дили Ҳофиз, ёрон,
Шохбозе ба шикори мағасе меояд.



• • •

Сабо ба тахнияти пири майфурӯш омад,
Ки мавсими тарабу айшу нозу нӯш омад.
Ҳаво Масеҳнафас гашту бод нофакушой,
Дарахт сабз шуду мурғ дар хурӯш омад.
Танӯри лола чунон барфурӯхт боди баҳор,
Ки гунча ғарқи арақ гашту гул ба чӯш омад.
Ба гӯши хуш нинош аз ману ба ишрат кӯш,
Ки ин сухан сахар аз хотифам ба гӯш омад;
«Зи фикри тафриқа боз оӣ, то шавӣ, маҷмӯъ,
Ба ҳукми он, ки чу шуд аҳраман, сурӯш омад».
Зи мурғи субҳ надонам, ки савсани озод,
Чӣ гӯш кард, ки бо даҳ забон хамӯш омад?
Чӣ ҷои сӯхбати номаҳрам аст маҷлиси унс,
Сари пиёла бипӯшон, ки ҳирқапӯш омад.
Зи хонақоҳ ба майхона меравад Ҳофиз,
Магар зи мастин зӯҳду риё ба хуш омад?



• • •

Сахарам давлати бедор ба болин омад,
Гуфт: «Бархез, ки он Хусрави Ширин омад.
Кадахе даркашу сархуш ба тамошо бихиром,
То бибинӣ, ки нигорат ба чӣ он омад?
Муждагонӣ бидех, эй хилватии нофакушой,
Ки зи сахрои Хутан охун мушкин омад».
Гирья обе ба рухи сӯхтагон бозовард,
Нола фаръёдраси ошиқи мискин омад.
Мурғи дил боз хаводори камонабруест,
Эй кабутар, нигарон бош, ки шохин омад.
Соқие, май бидеху ғам махӯр аз душману дӯст,
Ки ба коми дили мо он бишуду ин омад.
Расми бадахдин айём чу дид абри баҳор,
Гирьяаш бар суману сунбулу насрин омад.
Чун сабо гуфтаи Ҳофиз бишунид аз булбул,
Анбарафшон ба тамошони раёҳин омад.



• • •

Сари савдои ту андар сари мо мегардад,
Бин, ки андар сари шӯрида чиҳо мегардад!
Ҳар кӣ дил дар хами чавғони сари зулфи ту баст,
Лочарам гӯйсифат бе сару по мегардад.
Гарчи бедоду ҷафо мекунад он дилбари мо,
Ҳамчунон дар пай ӯ дил ба вафо мегардад.
Аз ҷафон фалаку ғуссаи даврон сад бор,
Бар танам пирахани сабр қабо мегардад.
Дар заифиву низоӣ тани бечораи ман
Чун хилолест, ки ангуштнамо мегардад.
Булбули табъи ман аз ғурқати гулзори рухаш
Дергоҳест, ки бе баргу наво мегардад.
Ба ҳаводории он сарвқади лолаузор
Басе ошуфтаву саргашта чу мо мегардад.
Дили Ҳофиз чу сабо бар сари кӯи ту муқим,
Дардмандест ба умеди даво мегардад.



• • •

На ҳар кӣ чехра барафрӯхт, дилбарӣ донад,
На ҳар кӣ оина созад, Сикандарӣ донад.
На ҳар кӣ тарфи кулаҳ қач ниҳоду тунд нишаст,
Кулохдориву ҷини сарварӣ донад.
Ту бандагӣ чу гадоён ба шартӣ музд макун,
Ки дӯст худ равиши бандарпарварӣ донад.
Фуломи ҳиммати он ринди офиятсӯзам,
Ки дар гадосифатӣ кимнӯғарӣ донад.
Вафову аҳд нақӯ бошад, ар биёмӯзӣ,
Вагарна ҳар кӣ ту бинӣ, ситаиғарӣ донад.
Бибоҳтам дили девонаву надонистам,
Қи одамибачае шеваи парӣ донад.
Ҳазор нуқтаи бориқтар зи мӯ ин ҷост,
На ҳар кӣ сар битарошад, қаландарӣ донад.
Мадори нуқтаи биниш зи холи туст маро,
Қи қадри гавҳари якдона гавҳарӣ донад.
Ба қадду чехра ҳар он кас, ки шохӣ хубон шуд,
Ҷаҳон бигирад, агар додгустарӣ донад.
Зи шеъри дилкаши Ҳофиз касе бувад огоҳ,
Қи лутфи таъу суҳан гуфтани дарӣ донад.



* * *

Ҳар кӣ шуд маҳрами дил, дар ҳарами ёр бимонд,
В-он кӣ ин кор надонист, дар инкор бимонд.
Агар аз парда бурун шуд дили ман, айб макун,
Шукри эзид, ки на дар пардаи пиндор бимонд.
Сӯфиён воситаданд аз гарави май ҳама рахт,
Далқи мо буд, ки дар хонаи хаммор бимонд.
Мӯҳтасиб шайх шуду фиски худ аз ёд бибурд,
Қиссаи мост, ки дар ҳар сағр бозор бимонд.
Ҳар маи лаъл к-аз он даста булӯр, ки ситадем,
Оби ҳасрат шуду дар чашми гуҳарбор бимонд.
Қуз дили ман, к-аз азал то ба абад ошиқи ўст,
Қовидон кас, нашунидам, ки дар ин кор бимонд.
Гашт бемор, ки чун чашми ту гардад наргис,
Шеваи ту нашудаш ҳосилу бемор бимонд.
Аз садои сухани ишқ надидам хуштар
Едгоре, ки дар ин гунбади даввор бимонд.
Доштам далқеву сад айби маро менушид.
Хирқа раҳни маю мутриб шуду зуннор бимонд.
Бар ҷамоли ту чунон сурати Чин хайр он шуд,
Ки ҳадисаш ҳама ҷо бар дару девор бимонд.
Ба тамошоғаҳи зулфаш дили Ҳофиз рӯзе
Шуд, ки бозояду қовид гирифтор бимонд.



• • •

Расид мужда, ки айёми ғам нахоҳад монд,
Чунон намонду чунин низ ҳам нахоҳад монд.
Ман арчи дар назари ёр хоксор шудам,
Рақиб низ чунин мӯхтарам нахоҳад монд.
Чу пардадор ба шамшер мезанад ҳамаро,
Қасе муқими харими ҳарам нахоҳад монд.
Чӣ ҷои шукру шикоят зи нақши неку бад аст,
Чу бар саҳифаи ҳастӣ рақам нахоҳад монд.
Суруди мачлиси Ҷамшед, гуфтаанд, ин буд,
Ки ҷоми бода биёвар, ки Ҷам нахоҳад монд.
Ғанимате шумур, эй шамъ, васли парвона,
Ки ин муомила то субҳдам нахоҳад монд.
Тавонгаро, дили дарवेशи худ ба даст овар,
Ки маҳзани зару ганҷи дирам нахоҳад монд.
Бар ин равоки забарҷад навиштаанд ба зар,
Ки ҷуз нақъи аҳли қарам нахоҳад монд.
Зи меҳрубонии ҷонон тамаъ мабур, Ҳофиз,
Ки нақши ҷавру нишони ситам нахоҳад монд.



Эй пистаи ту ханда зада бар хадиси қанд,
Муштоқам, аз барои худо, як шакар биханд!
Тӯбӣ зи қомати ту наёрад, ки дам занад,
З-и кисса бигзарам, ки сухан мешавад баланд.
Хохӣ, ки барнахезадат аз дида рӯди хун,
Дил дар ҳавои сӯхбати рӯди касон мабанд.
Гар чилва менамой вар таъна мезанӣ,
Мо нестем мӯътақиди шайхи худписанд.
З-ошуфтагии ҳоли ман огоҳ, кай шавад.
Оиро, ки дил нагашт гирифтори ин каманд?
Бозори шавк гарм шул, он сарвақад кучост?
То чони худ бар оташи рӯиш кунам сипанд.
Чое, ки ёри мо ба шакарханда дам занад,
Эй писта, кистӣ ту? Худоро, ба худ маханд!
Ҳофиз, чу тарки ғамзан туркон намекуӣ,
Донӣ кучост чон ту? Хоразм ё Хучанд.



* * *

Баъд аз ин дасти ману домани он сарри балеанд,
Ки ба болон чаман аз буну беҳам баржанд.
Ҳоҷати мутрибу май нест, ту бурқаъ бикушо,
Ки ба рақс оварадам оташи рӯят чу сипанд.
Ҳеч рӯе нашавад оннан ҳаҷлаи бахт,
Магар он рӯй, ки моланд бар он сумми саманд,
Гуфтам: «Асрори ғамат ҳар чӣ бувад, гӯ: мебош!»
Сабр аз ин беш надорам чӣ кунам то каю чанд?»
Макуш он оҳуи мушкини маро, эй сайёд,
Шарм аз он чашми сияҳ дору мабандаш ба каманд.
Мани хокӣ, ки аз ин дар натавомам бардост,
Аз кучо бўса занам бар лаби он қасри балеанд,
Бозмастон дил аз он ғесуи мушкин, Ҳофиз
З-он, ки девона ҳамон беҳ, ки бувад андар банд.



• • •

Хасби ҳоле нанавиштиву шуд айёме чанд,
Махраме ку, ки фиристам ба ту пайгоме чанд?
Мо бад-он мақсади оӣ натавонем расид,
Ҳам магар пеш ниҳад лутфи шумо гоме чанд.
Чун май аз хум ба сабӯ рафту гул афганд ниқоб,
Фурсати айш ниғаҳ дору бизан чоме чанд.
Қанди омехта бо гул на илоҷи дили мост,
Бӯсае чанд баромез ба дашноме чанд.
Зохид, аз кӯчаи риндон ба саломат бигузар,
То харобат накунад сӯҳбати бадноме чанд.
Айби май чумла чу гуфтӣ, хунараш низ бигӯй,
Нафи ҳикмат макун аз баҳри дили оме чанд.
Эй гадоёни харобот, худо ёри шумост,
Чашми инъом мадоред зи анъоме чанд.
Пирӣ майхона чӣ хуш гуфт ба дурдикаши хеш,
Ки: «Мағӯ ҳоли дили сӯхта бо хоме чанд».
Ҳофиз аз шавқи руҳи меҳрфурӯғи ту бисӯхт,
Қомгоро, назаре кун сӯи ноқоме чанд.



• • •

Дӯш вақти саҳар аз ғусса начотам доданд,
В-андар он зулмати шаб оби ҳаётам доданд.
Беҳуд аз шаъшази партави зотам карданд,
Бода аз қоми таҷаллӣ ба сифотам доданд.
Чӣ муборак саҳаре буду чӣ фархунда шабе
Он шаби кадр, ки ин тоза баротам доданд.
Баъд аз ин рӯи ману оннаи васфи чамол,
Ки дар он ҷо хабар аз чилваи зотам доданд.
Ман агар қомраво гаштаму хушдил, чӣ аҷаб?
Мустаҳик, будаму инҳо ба закотам доданд.
Ҳотиф он рӯз ба ман муждаи ин давлат дод,
Ки бад-он ҷавру ҷафо сабру суботам доданд.
Ин ҳама шахду шакар, к-аз суҳанам мерезад,
Аҷри сабрест, к-аз он шоҳи наботам доданд.
Ҳиммати Ҳофизу анфоси саҳархезон буд,
Ки зи банди ғами айём начотам доданд.



Дӯш дидам, ки малонк дари майхона заданд,
Гиля одам бисирештанду ба паймона заданд.
Сокинони ҳарамӣ сатру афофи малакут,
Ба мани роҳнишини бодаи мастона заданд.
Осмон бори амонат натавонист кашид,
Қуръан қор ба номи мани девона заданд.
Чанги ҳафтоду ду миллат ҳамаро узр бинех,
Чун надиданд ҳақиқат, раҳи афсона заданд.
Шукри эзид, ки миёни ману ӯ сулҳ афтод,
Сӯфиён рақскунон соғари шукрона заданд.
Оташ он нест, ки аз шӯълаи ӯ хандад шамъ,
Оташ он аст, ки дар хирмани парвона заданд.
Қас чу Ҳофиз накушод аз руҳи андеша ниқоб,
То сари зулфи суханро ба қалам шона заданд.



• • •

Накдхоро бувад оё, ки не́ре гиранд,
То ҳама савминадорон пан коре гиранд.
Маслиҳатдиди ман он аст, ки ёрон ҳама кор
Бигузоранду ҳама турран ёре гиранд.
Хуш гирифтанд ҳарифон сари зулфи соқӣ,
Гар фалакшон бигузорад, ки қароре гиранд
Куввати бозун парҳез ба хубон мафурӯш,
Қ-андар ин хайл хисоре ба саворе гиранд.
Е раб, ин баччаи туркон, чӣ далеранд ба хум,
Қи ба тирӣ мижа ҳар лаҳза шикоре гиранд.
Рақс бар шеърӣ тару^г нолаи най хуш бошад,
Хоса рақсе, ки дар он дасти нигоре гиранд.
Ҳофиз, абнои замонро ғами мискинон нест,
З-ин миён гар битавон бех, ки каноре гиранд.



• • •

Гар майфурӯш хочати риндон раво кунад,
Эзид гунаҳ бибахшаду дафъи бало кунад.
Соқӣ, ба ҷоми адл бидеҳ бода, то гадо
Гайрат наёварад, ки ҷаҳон пурмало кунад.
Хаққо, к-аз ин ғамон бирасад муждан амон,
Гар солике ба аҳди амонат вафо кунад.
Гар ранҷ пеш ояду гар роҳат, эй ҳаким,
Нисбат макун ба ғайр, ки инҳо худо кунад.
Дар корхонае, ки раҳи ақлу фазл нест,
Фаҳми заиф рон фузули ҷаро кунад?
Мутриб, бисоз парда, ки кас беачал намурд,
В-он к-ӯ на ин тарона сарояд, хато кунад.
Моро, ки дарди ишқу балои хумор кушт,
Е васли дӯст ё ман софӣ даво кунад.
Ҷон рафт дар сари маю Ҳофиз ба ишқ сӯхт,
Исодаме кучост, ки эҳён мо кунад?



• • •

Дило, бисӯз, ки сӯзи ту корҳо бикунад,
Ниёзи нимшабӣ дафъи сад бало бикунад.
Итоби ёри паричеҳра ошиқона бикаш,
Қи як карашма талофин сад ҷафо бикунад.
Зи мулк то малакуташ ҳиҷоб бардоранд,
Ҳар он, ки хидмати ҷоми ҷаҳоннамо бикунад.
Табиби ишқ Масеҳодам асту мушфиқ, лек
Чу дард дар ту набинад, киро даво бикунад?
Ту бо ҳудои худ андоз кору дил хуш дор,
Ки раҳм агар накунад, муддаӣ, худо бикунад.
Зи баҳти хуфта мзлулам, бувад, ки бедоре,
Ба вақти фотиҳан субҳ як дуо бикунад.
Бисӯхт Ҳофизу бӯе ба зулфи ёр набурд,
Магар далолати ин давлаташ сабо бикунад.



• • •

Маро ба риндиву ишқ он фузул айб кунад,
Ки эътироз бар асрори илми ғайб кунад.
Камоли сирри мухаббат бибин, на нукси гуноҳ,
Ки ҳар кӣ беҳунар афтад, назар ба айб кунад.
Зи атри хури бихишт он нафас барояд бўй,
Ки хоки майкадан мо абири ҷайб кунад.
Калиди ганҷи саодат қабули аҳли дил аст,
Мабод он, ки дар ин нукта шакку райб кунад.
Шубони водии эмин ғаҳе расад ба мурод,
Ки чанд сол ба ҷон хидмати Шуайб кунад.
Зи дида хун бичаконад фасонаи Ҳофиз,
Чу ёди вақти шабобу замони шайб кунад.



• • •

Маро ба васли ту гар з-он, ки дастрае бошад,
Дигар зи толен хешам чӣ мултамас бошад?
Агар ба ҳар ду ҷаҳон як нафас занам бо дӯст,
Маро зи ҳар ду ҷаҳон ҳосил он нафас бошад.
Бар остони ту ғавғои ошиқон чӣ аҷаб?
Ки ҳар кучо шакарестон бувад, мағас бошад.
Чӣ хочат аст ба шамшери қатл ошиқро,
Ки ним ҷони маро як карашма бас бошад.
Аз ин сабаб, ки маро дастӣ бахт кӯтоҳ аст,
Қаям ба сарви баланди ту дастрае бошад?
Раҳи ҳалос кучо бошад он ғарикеро,
Ки сели меҳнати ишқаш зи пешу пас бошад?
Ҳазор бор шавам ошнӯву дигар бор
Маро бибинаду гӯяд, ки ин чӣ кас бошад?
Хуш аст бодан рангину сӯхбати ҷонон,
Мудом Ҳофизи мискин дар ин ҳавас бошад.



• • •

Тоири давлат агар боз гузоре бикунад,
Ёр боз ояду бо васл қароре бикунад.
Дидаро дастгахи дурру гуҳар гарчи намонд,
Бихӯрад хуневу тадбири нисоре бикунад.
Дӯш гуфтам: «Бикунад лаъли лабаш чораи ман»,
Ҳотифи ғайб нидо дод, ки: «Оре бикунад».
Қас наёрад бари ӯ дам занад аз қиссаи мо,
Магараш боди сабо гӯшгузоре бикунад.
Додаам боз назарро ба тазарве парвоз,
Бозхонад магараш нақшу шикоре бикунад.
Шаҳр холист зи ушшок, бувад к-аз тарафе,
Марде аз хеш бурун ояду коре бикунад.
Қу қариме, ки зи базми тарабаш ғамзадае
Чуръае даракашаду дафъи хуморе бикунад?
Ё вафо ё хабари васли ту ё марги рақиб,
Бувад оё, ки фалак з-ин ду-се коре бикунад?
Ҳофизо, гар наравӣ аз дари ӯ, ҳам рӯзе
Гузаре бар сарат аз гӯша каноре бикунад.



• • •

Ишкат на сарсарист, ки аз сар бадар шавад,
Мехрат на оразист, ки ҷои дигар шавад.
Ишқи ту дар вучудаму меҳри ту дар дилам
Бо шир дар дарун шуду бо ҷои бадар шавад.
Дардест дарди ишк, ки андар илочи ӯ,
Ҳарчанд сазӣ беш намоӣ, батар шавад.
Аввал яке манам, ки дар ин шаҳр ҳар шабе
Фаръеди ман эн ишк бар афлоқ бар шавад.
Гар э-он, ки ман сиришк фишонам ба Зиндарӯд,
Қишти Ироқ ҷумла ба якбор тар шавад.
Дӣ дар миёни зулф бидидам рухи нигор
Бар ҳайате, ки абр мухити қамар шавад.
Гуфтам, ки: «Ибтидо кунам аз бўса», Гуфт: «не!
Бигзор то, ки моҳ эн ақраб бадар шавад!»
Эй дил, ба ёди лаъли вай ар бода меҳӯрӣ,
Мағзор, ҳон, ки муддаиёро хабар шавад.
Ҳофиз сар аз лаҳад ба дар орад ба пойбӯс,
Гар хоки ӯ ба пой шумо пайсинпар шавад.



• • •

Килки мушкини ту рӯзе, ки зи мо ёд кунад,
Бибарад аcri дусад банда, ки озод кунад,
Қосиди манзили Салмо, ки саломат бодаш,
Чӣ шавад гар ба саломе дили мо шод кунад?
Имтихон кун, ки бaсе ганҷи муродат бидиҳанд,
Гар харобе чу маро лутфи ту обод кунад.
Е раб, андар дили он Хусрӯви Ширин андоз,
Ки ба раҳмат назаре ҷониби Фарход кунад.
Шохро беҳ бувад аз тоати садсолаву зӯҳд
Қадри яксоата умре, ки дар ӯ дод кунад.
Холиё шеваи ноzi ту зи бунёдам бурд,
То дигарбора ҳақимона чӣ бунёд кунад.
Гавҳари поки ту аз мидҳати мо мустағнист,
Фикри машшота чӣ бо хусни худодод кунад?
Раҳ набурдем ба мақсуди худ андар Шероз,
Хуррам он рӯз, ки Ҳофиз раҳи Бағдод кунад.



• • •

Он кист к-аз рӯн карам бо мо вафодорӣ кунад,
Бар чон бадкоре, чу ман, як дам накӯкорӣ кунад.
Аввал ба бонги ною най орад ба дил пайгоми вай,
В-он гаҳ ба як паймона май бо ман вафодорӣ кунад.
Дилбар, ки чон фарсуд аз ӯ, коми дилам накшуд аз ӯ,
Навмед натвон буд аз ӯ, бошад, ки дилдорӣ кунад,
Гуфтам: «Гирех накшудаам з-он турра то ман будаам».
Гуфто: «Манаш фармудаам, то бо ту таррорӣ кунад».
Пашминапӯши тундхӯ, к-аз ишқ нашиндаст бӯ,
Аз мастияш рамзе бигӯ, то тарки хушъерӣ кунад.
Чун ман гадон бенишон, мушкил бувад ёре чунон,
Султон кучо айши нӣхон бо ринди бозорӣ кунад.
З-он турран пурпечу хам, сахл аст, агар бинам ситам,
Аз банду занҷираш чӣ ғам, ҳар кас, ки айёри кунад?
Шуд лашкари ғам беадад аз бахт меҳоҳам мадад,
То фаҳри дин Абдуссамад, бошад, ки ғамхорӣ кунад.
Бо чашми пурнайранги ӯ, Ҳофиз, макун оҳанги ӯ,
К-он турран шабранги ӯ бисъер таррорӣ кунад.



• • •

Он май ки дӯш соқин мо дар пиёла кард,
Тадбири зӯҳди зоҳиди ҳафтодсола кард.
Бо ҷони ташнағони ғамат бодаи сабӯҳ
Қард он ҷӣ дӯш бо гули сероб жола кард.
Дар боғи даҳр ғунҷаи рӯи ту то шикуфт
Бас хуни дил, ки дар дили хунини лола кард.
Ҳаргиз ба сӯи мо нанавиштӣ ту номае
Бо он, ки дил ба номи ту чандин рисола кард.
Туғронависи хусн ба дорулқазои ишқ
Бе май нарафт, номи ту андар пиёла кард.
Бар ях навишт котиби девони оразат
Ҳар бўсае, ки чашми ту моро хавола кард.
Хун гашт ҷони Ҳофизи мискини хастадил,
Аз бас, ки дар фироқи лабат оху нола кард.



• • •

Сарви чамони ман чаро майли чаман намекунад,
Ҳамдами гул намешавад, ёди суман намекунад?
Дӣ гилае зи туррааш кардаму аз сари фусӯс
Гуфт, ки: «Ин сиёҳи қач гӯш ба ман намекунад».
То дили харзагарди ман, рафт ба чини зулфи ӯ,
З-он сафари дарози худ азми ватан намекунад.
Пеши камони абруяш лоба ҳамекунам, вале
Гӯшкашида аст, аз он гӯш ба ман намекунад.
Бо ҳама атфи доманат оядам аз сабо аҷаб,
Қ-аз гузари ту хокро мушки Хутан намекунад.
Чун зи насим мешавад зулфи бунафша пуршикан,
Ваҳ, ки дилам чӣ ёд аз он аҳдшикан намекунад.
Дил ба умеди рӯи ӯ ҳамдами ҷон намешавад,
Ҷон ба ҳавои кӯи ӯ хидмати тан намекунад.
Сокии симсоқи ман гар ҳама дурд медиҳад,
Кист, ки тан чу ҷоми май ҷумла даҳан намекунад.
Дастхуши ҷафо мақун оби руҳаш, ки ғайзи абр,
Бе мадади сиришқи ман, дурри Адан намекунад.
Куштаи ғамзаи ту шуд Ҳофизи ношунидапанд,
Тег сазост ҳар киро дарки суҳан намекунад.



• • •

Дар назарбозии мо беҳабарон хайронанд.
Ман чунинам, ки намудам, дигар эшон донанд.
Оқилон нуқтаи паргори вучуданд, вале
Ишқ донанд, ки дар ин доира саргардонанд.
Чилвагоҳи руҳи ӯ дидаи ман таиҳо нест,
Моҳу хуршед ҳамин оина мегардонанд.
Аҳди мо бо лаби шириндаҳанон баст худо,
Мо ҳама бандаву ин қавм худовандонанд.
Муфлисонеку хавон маю мутриб дорем,
Оҳ агар хирқай пашмин ба гарав настананд.
Васфи руҳсоран хуршед зи ҳаффош мапурс,
Ки дар ин оина соҳибназарон хайронанд.
Лофи ишқу гила аз ёр,— зиҳи лофи дурӯғ,
Ишқбозони чунин мустаҳики хичронанд.
Магарам чашми сиёҳи ту биёмӯзад қор,
Варна мастуриву мастӣ ҳама қас натвонанд.
Гар ба нузҳатҳои арвоҳ барад бӯи ту бод,
Ақлу ҷон гавҳари ҳастӣ ба нисор афшонанд.
Гар шаванд оға аз андешаи мо мугбачагон,
Баъд аз ин хирқай сӯфӣ ба гарав настананд.
Зохид ар риндии Ҳофиз накунад фаҳм, чӣ бок?
Дев бигрезад аз он қавм, ки Куръонхонанд.



• • •

Суманбӯён губори ғам, чу биншинанд, биншонанд,
Парируён қарор аз дил, чу бистезанд, бистонанд.
Ба фитроки чафо дилхо чу барбанданд, барбанданд.
Зи зулфи анбарин чонхо, чу бикшоянд, бифшонанд.
Ба умре як нафас бо мо, чу биншинанд, бархезанд,
Ниҳоли шавқ дар хотир, чу бархезанд, биншонанд.
Сиришки гӯшагиронро чу даръёбанд, дур ёбанд,
Руҳи меҳр аз сахархезон нагардонанд, агар донанд.
Зи чашмам лаъли руммонӣ, чу меҳанданд, меборанд
Зи рӯям рози пинҳонӣ, чу мебинанд, меҳонанд.
Давои дарди ошиқро касе, к-ӯ сахл пиндорад,
Зи фикр онон, ки дар тадбири дармонанд, дар монанд.
Дар ин ҳазрат чу муштоқон, ниёз оранд, ноз оранд,
Ки бо ин дард агар дар банди дармонанд, дармонанд.
Чу Мансур, аз мурод онон, ки бар доранд, бардоранд,
Бад-ин даргоҳ Ҳофизро чу меҳонанд, меронанд.



• • •

Ғуломи наргиси масти ту тоҷдоронанд,
Хароби бодаи лаъли ту хушёронанд.
Туро сабову маро оби дида шуд ғаммоз
Вагарна ошиқу маъшук роздоронанд.
Зи зери зулфи дуто чун гузар кунӣ, бинигар,
Қи аз ямину ясорат чӣ беқароронанд.
Гузор кун, чу сабо, бар бунафшазору биби,
Қи аз татовули зулфат чӣ сӯғворонанд.
Насибӣ мост бихишт, эй худошинос, бирав,
Қи мустаҳикқи каромат гунаҳгоронанд.
На ман бар он гули ораз ғазал сарояму бас,
Қи андалеби ту аз ҳар тараф ҳазоронанд.
Ту дастгир шав, эй Хизри пайхучаста, ки ман
Пиёда меравамӯ хамроҳон саворонанд.
Биё ба майкадаву чехра арғавонӣ кун,
Марав ба савмаа, к-он ҷо сиёҳкоронанд.
Халос Ҳофиз аз он зулфи тобдор мабод,
Қи бастагони каманди ту растагоронанд.



• • •

Онон, ки хокро ба назар кимиё кунанд,
Оё бувад, ки гӯшан чашме ба мо кунанд?
Дардам нихуфта беҳ зи табибони муддаи,
Бошад, ки аз хазонаи ғайбам даво кунанд.
Маъшук чун ниқоб зи рух дарнамекашад,
Ҳар кас ҳикояте ба тасаввур чаро кунанд?
Чун ҳусни оқибат на ба риндиву зоҳидист,
Он беҳ, ки қори худ ба иноят раҳо кунанд.
Бе маърифат мабош, ки дар манъазиди ишк,
Аҳли назар муомила бо ошно кунанд.
Ҳоле даруни парда басте фитна меравад,
То он замон, ки парда барафтад, чиҳо кунанд?
Гар санг аз ин ҳадис бинолад, аҷаб мадор,
Соҳибдилон ҳикояти дил хуш адо кунанд.
Май хӯр, ки сад гуноҳ зи ағъёр дар хичоб,
Бехтар зи тоате, ки ба рӯву риё кунанд.
Пироҳане, ки ояд аз ӯ бӯи Юсуфам,
Тарсам, бародарони ғайраш кабо кунанд.
Бигзар ба кӯи майкада, то зумраи ҳузур
Авқоти худ зи баҳри ту сарфи дуо кунанд.
Пинҳон зи ҳосидон ба худам хон, ки мунъимон,
Хайри нӯҳон барои ризон худо кунанд.
Ҳофиз, давоми васл муяссар намешавад,
Шоҳон кам илтифот ба холи гадо кунанд.



• • •

Оиро, ки чоми софии сахбош медиханд,
Медон, ки дар ҳарими ҳарам чош медиханд.
Сӯфӣ, мабош мункири риндон, ки нақди ишқ,
Рӯзи азал ба мардуми қаллош медиханд.
Соқӣ, биёр бодан гулранги мушкбӯй,
Қ-арбоби ақл заҳмати авбош медиханд.
Аз лаззати ҳаёт надорад таматтӯе
Имрӯз ҳар кӣ ваъда ба фардош медиханд.
Мутриб бисоз пәрдаи ушшоқи бенаво,
Қ-оиро, ки бенавост, навоҳош медиханд.
Ҳофиз ба тарки ҷаиннату фирдавс мекунад,
Ғар дар ҳарими васли ту маъвош медиханд.



• • •

Шохидон гар дилбарӣ з-ин сон кунанд,
Зохидонро раҳна дар имон кунанд.
Ҳар кучо он шохӣ наргис бишкуфад,
Гулрухонаш дида наргисдон кунанд.
Эй ҷавони сарвақад, гӯё бизан,
Пеш аз он, к-аз қоматат ҷавгон кунанд.
Ошиқонро бар сари худ ҳукм нест,
Ҳар ҷӣ фармони ту бошад, он кунанд.
Пеши ҷашмам камтар аст аз қатрае
Он ҳикоятҳо, ки аз тӯфон кунанд.
Ери мо чун гирад огози симоъ,
Қудсиён бар арш дастафшон кунанд.
Мардуми ҷашмам ба хун оғушта шуд,
Дар кучо ин зулм бар инсон кунанд?
Хуш баро бо ғусса, эй дил, к-аҳли роз
Айши хуш дар бутан хичрон кунанд.
Сар макаш, Ҳофиз, зи охи ними шаб,
То чу субҳат оина рахшон кунанд.



• • •

Гуфтам: «Қаям даҳону лабат комрон кунанд?»
Гуфто: «Ба чашм, ҳар чӣ ту гӯӣ, чунон кунанд».
Гуфтам: «Хирочи Миср талаб мекунад лабат».
Гуфто: «Дар ин муомила камтар зиён кунанд».
Гуфтам: «Ба нуктаи даҳанат худ кӣ бурд роҳ?»
Гуфт: «Ин хикоятест, ки бо нуктадон кунанд».
Гуфтам: «Санампараст машав, бо самад нишин».
Гуфто: «Ба кӯи ишқ ҳам ину ҳам он кунанд».
Гуфтам: «Ҳавои майкада ғам мебарад зи дил».
Гуфто: «Хуш он касон, ки диле шодмон кунанд».
Гуфтам: «Шаробу хирқа на онни мазҳаб аст».
Гуфт: «Ин амал ба мазҳаби пири мугон кунанд».
Гуфтам: «Зи лаъли нӯшлабон пирро чӣ суд?»
Гуфто: «Ба бўсан шакаринаш ҷавон кунанд».
Гуфтам, ки: «Хоча кай ба сари ҳаҷла меравад?»
Гуфт: «Он замон, ки Муштариву Маҳ кIRON кунанд».
Гуфтам: «Дуои давлати ту вирди Ҳофиз аст».
Гуфт: «Ин дуо малонки ҳафт осмон кунанд».



• • •

Воизон ин чилва дар болои минбар мекунанд,
Чун ба хилват мераванд, он кори дигар мекунанд.
Мушкиле дорам зи донишманди маҷлис бозпурс:
Тавбафармоён чаро худ тавба камтар мекунанд?
Гӯиё бовар намедоранд рӯзи доварӣ,
Қ-ин ҳама қалбу дағал дар кори довар мекунанд.
Е раб, ин навдавлатонро бар хари худшон нишон,
Қ-ин ҳама ноз аз ғуломи турку астар мекунанд.
Эй гадон хонақаҳ, барҷаҳ, ки дар дайри муғон
Медиханд обеву дилхоро тавонгар мекунанд.
Хусни бепоёни ӯ чандон, ки ошиқ мекушад,
Зумран дигар ба ишқ аз ғайб сар бар мекунанд.
Бар дари майхонаи ишқ, эй малак тасбех гӯй,
Қ-андар он ҷо тинати одам мухаммар мекунанд.
Субҳдам аз арш меомад хурӯше, ақл гуфт:
«Қудсиён гӯй, ки шеърӣ Ҳофиз аз бар мекунанд».



• • •

Донӣ, ки ҷангу уд ҷӣ тақрир мекунанд?
Пинхон хӯред бода, ки таъзир мекунанд.
Номуси ишқу равнақи ушшоқ мебаранд,
Айби ҷавону сарзаниши пир мекунанд.
Ќуз қалби тира ҳеҷ нашуд ҳосилу ханӯз,
Ботин дар ин ҳаёл, ки иксир мекунанд.
Гӯянд рамзи ишқ мағӯеду машнавед,
Мушқил ҳикоятест, ки тақрир мекунанд.
Мо аз буруни дар шуда мағрури сад фиреб,
То худ даруни парда ҷӣ тадбир мекунанд.
Ташвиши вақти пири мугон медиҳанд боз,
Ин соликон нигар, ки ҷӣ бо пир мекунанд.
Сад мулки дил ба ними назар метавон харид,
Хубон дар ин муомила тақсир мекунанд.
Қавме ба ҷидду ҷаҳд ниҳоданд васли дӯст,
Қавме дигар ҳавола ба тақдир мекунанд.
Филҷумла эътимод макун бар суботи даҳр,
Қ-ин корхонаест, ки тағйир мекунанд.
Май хӯр, ки шайху Ҳофизу муфтиву мӯхтасиб,
Чун нек бингарӣ, ҳама тазвир мекунанд.



• • •

Шароби бегашу соқии хуш ду доми раҳанд,
Ки зиракони ҷаҳон аз камандашон нараҳанд.
Ман арчи ошикаму ринду масту номасиёх,
Ҳазор шукр, ки ёрони шаҳр бегунаҳанд.
Ҷафо на пешаи дарवेशӣ асту роҳравӣ,
Биёр бода, ки ин солиқон на марди раҳанд.
Мабин ҳақир гадоёни ишқро, к-ин қавм,
Шаҳони бекамару хусравони бекулаҳанд.
Ба хуш бош, ки хангоми боди истиғно
Ҳазор хирмани тоат ба ӯим ҷав наниханд.
Мақун ки кавкабаи дилбарӣ шикаста шавад,
Чу бандагон бигурезанду ҷокарон бичаҳанд.
Ғуломи ҳиммати дурдиқашони якрангам,
На он гурӯҳ, ки азрақлибосу дилсияҳанд.
Қадам манех ба ҳаробот, ҷуз ба шартӣ адаб,
Ки соқинони дараш маҳрамони подшаҳанд.
Ҷаноби ишқ баланд аст, ҳиммате, Ҳофиз,
Ки ошиқон раҳи беҳимматон ба худ надиҳанд.



Бувад оё, ки дари майкадаҳо бикшоянд,
Гирех аз кори фурубастан мо бикшоянд?
Агар аз баҳри дили зоҳиди худбин бастанд,
Дил қавӣ дор, ки аз баҳри худо бикшоянд.
Ба сафон дили риндони сабуҳизадагон,
Бас дари баста ба мифтоҳи дуо бикшоянд.
Номан таъзияти духтари раз бивисед,
То хама муғбачагон зулфи дудо бикшоянд.
Гесун чанг бибурред ба марги ман ноб,
То харифон хама хун аз мижаҳо бикшоянд.
Дари майхона бибастанд, худоё, маписанд,
Ки дари хонаи тазвиру риё бикшоянд.
Ҳофиз, ин хирқа, ки дорӣ, ту бибинӣ фардо,
Ки чӣ зуннор зи зераш ба дағо бикшоянд.



* * *

Солхо дафтари мо дар гарави сахбо буд,
Равнақи майкада аз дарсу дуои мо буд.
Некии пири мугон бин, ки чу мо, бадмастон,
Хар чӣ кардем, ба чашми карамаш зебо буд.
Дафтари дониши мо чумла бишӯед ба май,
Ки фалак дидаму дар касди дили доно буд.
Аз бутон он талаб, ар хуснишиносӣ, эй дил,
Қ-ин касе гуфт, ки дар илми назар бино буд.
Дил чу паргор ба хар сӯ даваронӣ мекард.
В-андар он доира саргаштаи побарҷо буд.
Мутриб аз дарди мухаббат амале мепардохт,
Ки ҳақимони ҷаҳонро мижа хунполо буд.
Мешукуфтам зи тараб з-он, ки чу гул бар лаби ҷӯй,
Бар сарам сояи он сарви сихиболо буд.
Пири гулранги ман андар ҳақи азракпӯшон,
Рухсати хубс надод, ар на хикоятҳо буд.
Қалби андудан Ҳофиз бари ӯ харҷ нашуд,
Қ-ин муомил ба ҳама айби нихон бино буд.



• • •

Ед бод он, ки ниҳонат назаре бо мо буд.
Рақами меҳри ту бар чехраи мо пайдо буд.
Ед бод он, ки чу чашмат ба итобам мекушт,
Мӯъчизи Исавият дар лаби шаккархо буд.
Ед бод он, ки сабӯхизада дар мачлиси унс,
Чуз ману дӯст набудему худо бо мо буд.
Ед бод он, ки рухат шамъи тараб меафрӯхт
В-ин дили сӯхта парвонаи нопарво буд.
Ед бод он, ки дар он базмгаҳи хулку адаб
Он, ки ӯ хандан мастона задӣ, сахбо буд.
Ед бод он, ки чу ёкутқадаҳ ханда задӣ,
Дар миёни ману лаъли ту ҳикоятҳо буд.
Ед бод он, ки нигорам чу камар барбастӣ,
Дар рикобаш маҳи нав пайки ҷаҳонпаймо буд.
Ед бод он, ки хароботнишин будаму маст
В-он ҷӣ дар масҷидам имрӯз кам аст, он ҷо буд.
Ед бод он, ки ба ислоҳи шумо мешуд рост,
Назми ҳар гавҳари носуфта, ки Ҳофизро буд.



• • •

То зи майхонаву май ному нишон хоҳад буд,
Сари мо хоки раҳи пири муғон хоҳад буд.
Халқаи пири муғон аз азалам дар гӯш аст,
Бар ҳамонем, ки будему ҳамон хоҳад буд.
Бар сари турбати мо чун гузарӣ, ҳиммат хох,
Қи зиёратгаҳи риндони ҷаҳон хоҳад буд.
Бирав, эй зоҳиди худбин, ки зи ҷашми ману ту,
Рози ин парда ниҳон асту ниҳон хоҳад буд.
Турки ошиққуши ман маст бурун рафт имрӯз,
То дигар хуни кӣ аз дида равон хоҳад буд.
Ҷашмам он дам, ки зи шавқи ту ниҳад сар ба лаҳад,
То дами субҳи қиёмат нигарон хоҳад буд.
Бахти Ҳофиз гар аз ин гуна мадад фармояд,
Зулфи маъшуқа ба дасти дигарон хоҳад буд.



• • •

Пеш аз инат беш аз ин андешаи ушшоқ буд,
Меҳрварзини ту бо мо шӯҳраи офоқ буд.
Ед бод он сӯхбати шабҳо, ки бо нӯшинилабон,
Баҳси сирри ишқу энкри ҳалқаи ушшоқ буд.
Пеш аз ин, к-ин сакфи сабзу токи мино баркашанд,
Манзари ҷашми маро абрӯи ҷонон тоқ буд.
Аз дами субҳи азал то охири шони абад,
Дӯстиву меҳр бар як аҳду як мисоқ буд.
Сояи маъшук агар афтод бар ошиқ чӣ шуд?
Мо ба ӯ мӯхтоҷ будем, ӯ ба мо муштоқ буд.
Хусни маҳрӯни мачлис гарчи дил мебурду дин
Баҳси мо дар лутфи табӯ хуби ахлоқ буд.
Бар дари шоҳам гадое нуктае дар кор кард,
Гуфт: «Бар ҳар хон, ки биништам, худо раззоқ буд».
Риштаи тасбеҳ агар бигсаст, маъзурам бидор,
Дастам андар домани соқии симинсоқ буд.
Дар шаби қадр ар сабуҳи кардаам, айбам макун,
Сархуш омад ёру ҷоме бар канори тоқ буд.
Шеърӣ Ҳофиз дар замони Одам андар боғи хулд
Дафтари насрину гулро зинати авроқ буд.



• • •

Ед бод он, ки сари кӯи туам манзил буд,
Дидаро равшанӣ аз хоки дарат ҳосил буд.
Рост чун савсану гул аз асари сӯхбати пок,
Бар забон буд маро он чӣ туро дар дил буд.
Дил чу аз пири хирад накли маонӣ мекард,
Ишқ мегуфт ба шарҳ он чӣ бар ӯ мушкил буд.
Оҳ аз ин ҷавру тазаллум, ки дар ин домғаҳ аст,
В-оҳ аз он айшу танаъум, ки дар он маҳфил буд.
Дар дилам буд, ки бедӯст набошам ҳаргиз,
Чӣ тавон кард, ки саъйи ману дил ботил буд.
Дӯш бар ёди харифон ба харобот шудам,
Хуми май дидам хун дар дилу по дар гил буд.
Бас бигаштам, ки бипурсам сабаби дарди фироқ.
Муфтин ақл дар ин масъала лояқил буд.
Ростӣ, хотами фирӯзаи Бӯисҳоқӣ
Хуш дурахшид, вале давлати мустаъчил буд.
Дидӣ он қаҳқаҳан кабки хиромон, Ҳофиз,
Ки эн сарпанҷан шохини қазо ғофил буд.



• • •

Хастагонро чу талаб бошаду кувват набувад,
Гар ту бедод кунӣ, шартӣ мурувват набувад.
Мо чафо аз ту надидему ту худ напсандӣ
Он чӣ дар мазхаби арбоби тариқат набувад.
Хира он дида, ки обаш набарад гирьяи ишқ,
Тира он дил, ки дар ӯ шамъи мухаббат набувад.
Давлат аз мурғи хумоюн талабу сояи ӯ,
З-он, ки бо зоғу заған шахпарӣ давлат набувад.
Гар мадад хостам аз пири муғон, айб мақун,
Шайхи мо гуфт, ки дар савмаа химмат набувад.
Чун таҳорат набувад, Қазъаву бутхона якест,
Набувад хайр дар он хона, ки исмат набувад.
Хофизо, илму адаб варз, ки дар маҷлиси шох
Ҳар киро нест адаб, лоиқӣ сӯхбат набувад.



• • •

Катли ни хаста ба шамшери ту тақдир набуд,
Варна ҳеҷ аз дили бераҳми ту тақсир набуд.
Мани девона чу зулфи ту раҳо мекардам,
Ҳеҷ лоиқтарам аз халкаи занҷир набуд.
Е раб, оинаи хусни ту ҷӣ ҷавҳар дорад,
Ки дар ӯ охи маро қуввати таъсир набуд?
Сар зи ҳасрат ба дари майкадаҳо баркардам,
Чун шиносои ту дар савмаа як пир набуд.
Нозанинтар зи қадат дар ҷамани ноз наруст,
Хуштар аз нақши ту дар олами тасвир набуд.
То магар ҳамчу сабо боз ба кӯи ту расам,
Ҳосилам дӯш ба ҷуз нолзи шабгир набуд.
Он кашидам зи ту, эй оташи хичрон, ки чу шамъ
Ҷуз фанон худам аз дасти ту тадбир набуд.
Ояте буд азоб андӯхи Ҳофиз бе ту,
Ки бари ҳеҷ касаш хочати тафсир набуд.



• • •

Корам зи даври чарх ба сомон намерасад,
Хун шуд дилам зи дарду ба дармон намерасад.
Бо хоки роҳ рост шудам, лек хамчунон
То обрӯ намеравадам, нон намерасад.
Пайпорае намеканам аз ҳеҷ устухон,
То сад ҳазор захм ба дандон намерасад.
Серам зи ҷони худ ба дили ростон, вале
Бечораро ҷӣ чора, чу фармон намерасад.
Аз орзуи гашта гаронбори ғам дилам,
Овах, ки орзуи ман арзон намерасад.
Яъкубро ду дида зи хасрат сафед шуд,
Овозае зи Миср ба Қайвон намерасад.
Аз хашмат аҳли ҷаҳл ба Қайвон расидаанд,
Ќуз охи аҳли фазл ба Қайвон намерасад.
Аз дастбурди ҷаври фалак аҳли фазлро
Ин гусса бас, ки даст сӯи ҷон намерасад.
То сад ҳазор хор намерӯяд аз замин,
Аз гулбуне гуле ба гулистон намерасад.
Суфӣ, бишӯй занги дили худ ба оби май,
Қ-аз шустушӯи хирқаат ғуфрон намерасад.
Ҳофиз, сабур бош, ки дар роҳи ошиқӣ
Ҳар кас, ки ҷон надод, ба ҷонон намерасад.



• • •

Дӯш дар халқаи мо қиссан гесуи ту буд,
То дили шаб сухан аз силсилаи мӯи ту буд.
Дил, ки аз новаки мижғони ту дар хун мегашт,
Боз муштоки камонхонаи абрӯи ту буд.
Ҳам афуллоҳ сабо қ-аз ту паёме овард,
Варна дар кас нарасидем, ки аз кӯи ту буд.
Олам аз шӯру шари ишқ хабар ҳеҷ надошт,
Фитнаангези ҷаҳон ғамзани ҷодуи ту буд.
Мани саргашта ҳам аз аҳли саломат будам,
Доми роҳам шикани турраи хиндуи ту буд.
Бикушо банди қабо, то бикушояд дили ман,
Ки кушоде, ки маро буд, зи пахлуи ту буд.
Ба вафои ту, ки бар турбати Ҳофиз бигузар,
Қ-аз ҷаҳон мешуду дар орзуи рӯи ту буд.



• • •

Дӯш меомаду рухсора барафрӯхта буд,
То кучо боз дили ғамзадае сӯхта буд.
Расми ошиқкушиву шеваи шахрошӯбӣ
Чомае буд, ки бар комати ӯ дӯхта буд.
Чони ушшоқ сипанди рухи худ медонист
В-оташи чехра бад-ин кор барафрӯхта буд.
Гарчи мегуфт, ки зорат бикушам, медидам,
Ки ниҳонаш назаре бо мани дилсӯхта буд.
Куфри зулфаш раҳи дин мезаду он сангиндил,
Дар паяш машъале аз чехра барафрӯхта буд.
Дил бәсе хун ба каф овард, вале дида бирехт,
Аллах, аллах, кӣ талаф карду кӣ андӯхта буд.
Ер мафрӯш ба дуньё, ки бәсе суд накард
Он, ки Юсуф ба зари носара бифрӯхта буд.
Гуфту хуш гуфт: «Бирав хирқа бисӯзон, Ҳофиз»
Е раб ин, қалбшиносӣ зи кӣ омӯхта буд.



• • •

Як-ду чомам дй сахаргах иттифоқ афтода буд,
В-аз лаби соқй шаробам дар мазоқ афтода буд.
Аз сари масти дигар бо шоҳиди аҳди шабоб,
Раҷъате меҳостам, лекин талоқ афтода буд.
Дар мақомоти тариқат ҳар кучо қардем сайр,
Офиятро бо назарбозй фироқ афтода буд.
Соқнй, чоми дамодам дех, ки дар сайри тариқ
Ҳар кй ошиқваш наёмад, дар нифоқ афтода буд.
Эй муаббир, муждае фармо, ки дўшам офтоб,
Дар шакархоби сабўхй ҳамвисоқ афтода буд.
Нақш мебастам, ки гирам гўшае з-он чашми маст,
Тоқату сабр аз ҳами абрўш тоқ афтода буд,
Гар накардй Нусратуддин шоҳи Яхъё аз қарам,
Қори мулку дин зи назму иттисоқ афтода буд.
Ҳофиз он соат, ки ин назми парешон менавишт,
Тоири фикраш ба домн иштиёқ афтода буд.



• • •

Гавҳари махзани асрор ҳамон аст, ки буд,
Хушкан меҳр бад-он мӯхру нишон аст, ки буд.
Ошиқон зумран арбоби амонат бошанд,
Лочарам чашми гуҳарбор ҳамон аст, ки буд.
Аз сабо пурс, ки моро хама шаб то дами субҳ
Бӯи зулфи ту ҳамон мӯниси ҷон аст, ки буд.
Толиби лаълу гуҳар нест, вагарна хуршед
Ҳамчунон дар амали маъдану кон аст, ки буд.
Қуштан ғамзан худро ба зиёрат даръёб,
З-он ки бечора ҳамон дилнигарон аст, ки буд.
Ранги хуни дили моро, ки ниҳон медорӣ,
Ҳамчунон дар лаби лаъли ту аён аст, ки буд.
Зулфи хиндуи ту гуфтам, ки дигар раҳ назанад,
Солҳо рафту бад-он сирату сон аст, ки буд.
Ҳофизо, бознамо қиссан хунобан чашм,
Ки бар ин чашма ҳамон об равон аст, ки буд.



• • •

Лиллахулҳамд, ки ёрам зи сафар бозомад,
Шоду хуррам зи дари ахли назар бозомад,
Ба аларрағми рақиб он, ки ҳама умри дароз,
Дур буд аз назари мо, ба назар бозомад.
Ери берунини мо аз дари арбоби дарун,
Давлате буд, ки як бори дигар бозомад.
Аз фироқаш дили мо дар хатаре буд азим,
Ҳиммате дор, ки чонам зи хатар бозомад.
Ошиқи бедилу мискин, ки дилу ҷон шуд аз ӯ,
Дили ранчур аз ин шахду шакар бозомад.
То гирифт аз лаби чун шахди ту ҷон ҷошнияш,
Гар ба по рафт, зи кӯи ту ба сар бозомад.
Сафари кӯи ту чун Ҳофизи пурдари гузид,
Аз ғами ғурбату аз ранчи сафар бозомад.



• • •

Дидам ба хоби хуш, ки ба дастам пиёла буд,
Таъбир рафту кор ба давлат хавола буд.
Чил сол ранҷу ғусса кашидему оқибат
Тадбири мо ба дасти шароби дусола буд.
Он нофои мурод, ки мехостам зи бахт,
Дар чини зулфи он бути мушкинкулола буд.
Аз даст бурда буд хумори ғамам сахар,
Давлат мусонд омаду май дар пиёла буд.
Бар остони майкада хун меҳӯрам мудом,
Рӯзи мо зи хони қадар ин навола буд.
Ҳар, к-ӯ нақошт меҳру зи хубӣ гуле начид,
Дар рахгузори бод ингаҳбони лола буд.
Бар тарфи гулшанам гузар афтод вақти субҳ,
Он дам, ки кори мурғи сахар оху нола буд.
Дидем шеърӣ дилкаши Ҳофиз ба мадҳи шох,
Як байт аз он қасида беҳ аз сад рисола буд.
Он шохӣ тундхамла, ки хуршеди шерғир,
Пешаш ба рӯзи маърака камтар ғазола буд.



• • •

Ба кӯи майкада, ё раб, сахар чӣ машғала буд?
Ки чӯши шохиду соқиву шамъу машғала буд.
Хадиси ишқ, ки аз ҳарфу савт мустағнист,
Ба нолаи дафу най дар хурӯшу валвала буд.
Мубоҳисе, ки дар он маҷлиси чунун мерафт,
Варон мадрасаву қолу қили масъала буд.
Дил аз карашман соқӣ ба шукр буд, вале
Зи номусондин бахташ андаке гила буд.
Киёс кардаму он чашми ҷодувонаи маст
Хазор сохири чун Сомиреш дар гала буд.
Бигуфтамаш: «Ба лабам бўсае хаволат кун».
Ба ханда гуфт: «Қаят бо ман ин муомила буд?»
Зи ахтарам назаре саъд дар раҳ аст, ки дӯш:
Миёни моху рухи ёри ман мукобила буд.
Дахони ёр, ки дармони дарди Хофиз дошт,
Фигон, ки вақти мурувват чӣ тағҳавсала буд.



...

Он ёр, к-аз ў хонаи мо чои парӣ буд,
Сар то қадамаш чун парӣ аз айб барӣ буд.
Дил гуфт фурукаш кунам ин шаҳр ба бўяш,
Бечора надонист, ки ёраш сафарӣ буд.
Танҳо на зи рози дили ман парда барафтод,
То буд фзлак, шеваи ў пардадарӣ буд.
Манзури хирадманди ман он мох, ки ўро,
Бо хусни адаб шеваи сохибназарӣ буд.
Аз ҷанги манаш ахтари бадмехр бадар бурд,
Оре, ҷӣ кунам, давлати даври қамарӣ буд.
Ўзре бинех, эй дил, ки ту дарवेशиву ўро
Дар мамлакати хуси сари тоҷварӣ буд.
Авқоти хуш он буд, ки бо дӯст ба сар рафт,
Боқӣ ҳама беҳосиливу беҳабарӣ буд.
Хуш буд лаби обу гулу сабзаву насрин,
Афсӯс, ки он ганчи равон рахгузарӣ буд.
Худро бикуш, эй булбул, аз ин рашк, ки гулро
Бо боди сабо вақти сахар чилвагарӣ буд.
Ҳар ганчи саодат, ки худо дод ба Ҳофиз,
Аз юмни дуои шабу вирди сахарӣ буд.



• • •

Мусулмонон, маро вақте диле буд,
Ки бо вай гуфтамӣ, гар мушките буд.
Ба гирдобе чу меафтодам аз ғам,
Ба тадбираш умеди сохиле буд.
Диле ҳамдарду ёре маслиҳатбин,
Ки истизхори ҳар аҳли диле буд.
Зи ман зоеъ шуд андар кӯи чонон,
Чӣ домангир, ё раб, манзили буд.
Хунар беайби хирмон нест, лекин
Зи ман махрумтар кай соиле буд?
Бар ин чони парешон раҳмат оред,
Ки вақте кордоне, комиле буд.
Маро то ишқ таълими сухан кард,
Ҳадисам нуктаи ҳар махфиле буд.
Мағӯ дигар, ки Ҳофиз нуктадон аст,
Ки мо дидему маҳкам чоҳиле буд.



• • •

Дар азал ҳар, к-ӯ ба файзи давлат арзонӣ бувад,
То абад чоми муродаш ҳамдами чонӣ бувад.
Ман ҳамон соат, ки аз май хостам шуд тавбакор,
Гуфтам ин шох ар диҳад боре, пушаймонӣ бувад.
Худ, гирифтам, к-афганам саччода чун савсан ба дӯш,
Ҳамчу гул бар хирқа ранги май мусулмонӣ бувад.
Бе чароғи чом дар хилват намеёрам нишаст,
З-он, ки кунчи аҳли дил бояд, ки нуронӣ бувад.
Ҳиммати оӣ талаб, чоми мурассаъ, гӯ, мабош,
Риндро оби инаб ёкути руммонӣ бувад.
Гарчи бесомон намояд кори мо, сахлаш мабин,
К-андар ин кишвар гадоӣ рашки султонӣ бувад.
Некномӣ хохӣ, эӣ дил, бо бадон сӯхбат мадор.
Худписандӣ, чони ман, бурхонӣ нодонӣ бувад.
Маҷлиси унсу баҳору баҳси шеър андар миён,
Настадан, чоми май аз чонон, гарончонӣ бувад.
Дӣ азизе гуфт: «Ҳофиз меҳӯрад пинҳон шароб».
Эӣ азизи ман, гунаҳ он бех, ки пинҳонӣ бувад.



• • •

Кунун, ки дар чаман омад гул аз адам ба вучуд,
Бунафша дар қадами ӯ ниҳод сар ба сучуд.
Бинӯш чоми сабӯхӣ ба нолзи дафу чанг,
Бибӯс ғабғаби соқӣ ба нағмаи наю уд.
Ба даври гул манишин бе шаробу шохиду чанг,
Ки ҳамчу рӯзи бақо ҳафтае бувад маъдуд.
Шуд аз фурӯғи раёҳин чу осмон равшан
Замин ба ахтари маймуну толен масъуд.
Зи дасти шохиди симинузори Исодам
Шароб нӯшу раҳо кун ҳадиси Оду Самуд.
Ҷаҳон чу хулди барин шуд ба даври савсану гул,
Вале чӣ суд, ки дар вай на мумкин аст хулуд
Чу гул савор шавад бар ҳаво, Сулаймонвор,
Саҳар, ки мурғ дарояд ба нағмаи Довуд.
Ба боғ тоза кун онни дини зардуштӣ,
Кунун, ки лола барафрӯхт оташи Намруд.
Бихоҳ чоми сабухӣ ба ёди Осафи аҳд,
Вазири мулки Сулаймон Имодидин Маҳмуд.
Бувад, ки маҷлиси Ҳофиз ба юмни тарбияташ,
Ҳар он чӣ металабад, ҷумла бошадаш мавҷуд.



* * *

Аз дида хуни дил хама бар рӯи мо равад,
Бар рӯи мо зи дида, чӣ гӯям, чиҳо равад?
Мо дар даруни сина хавое нухуфтаем,
Бар бод агар равад дили мо, з-он хаво равад.
Хуршеди ховарӣ кунад аз рашк чома чок,
Гар мохи меҳрпарвари ман дар кабо равад.
Бар хоки роҳи ёр ниҳодем рӯи хеш,
Бар рӯи мо равост, згар ошно равад.
Сел аст оби дидаву ҳар кас, ки бигзарад,
Гар худ дилаш зи санг бувад, ҳам зи ҷо равад.
Моро ба оби дида шабу рӯз мочарост,
З-он раҳгузар, ки бар сари кӯяш ҷаро равад?
Хофиз ба кӯи майкада доим ба сидки дил,
Чун сӯфиёни савмаадор аз Сафо равад.



• • •

Чу даст бар сари зулфаш занам, ба тоб равад
В-ар ошті талабам, бар сари итоб равад.
Чу мохи нав раҳи наззорағони бечора
Занад ба гӯшан абруву дар ниқоб равад.
Шаби шароб харобам кунад ба бедорӣ
Вағар ба рӯз шикоят кунам, ба хоб равад.
Тариқи ишк, пурошӯбу фитнааст, эй дил,
Бияфтад он, ки дар ин роҳ бо шитоб равад.
Гадони дари чонон ба салтанат мафурӯш,
Қасе зи сояи ин дар ба офтоб равад.
Саводи номаи мӯи сиёҳ чун тай шуд,
Баёз кам нашавад, гар сад интиҳоб равад,
Хубобро чу фитад боди нахват андар сар,
Кулохдорияш андар сари сароб равад.



• • •

Аз сари кӯи ту ҳар, к-ӯ ба малолат биравад,
Наравад қорашу охир ба ҳичолат биравад.
Қорвоне, ки бувад бадрақааш хифзи худо,
Ба таҷаммул бинишинад, ба ҷалолат биравад.
Солиқ аз нури ҳидоят бибарад роҳ ба дӯст,
Ки ба ҷое нарасад, гар ба залолат биравад.
Қоми худ охири умр аз маю маъшук бигир,
Ҳайфи авқот, ки яксар ба батолат биравад,
Эй далели дили гумгашта, худоро, мададе,
Ки ғариб ар набарад раҳ, ба далолат, биравад.
Ҳукми мастуриву мастӣ ҳама бар хотимат аст,
Қас надонист, ки охир ба чӣ ҳолат биравад.
Ҳофиз, аз ҷашман ҳикмат ба каф овар ҷоме,
Бу, ки аз лавҳи дилат нақши ҷаҳолат биравад.



• • •

Харгизам нақши ту аз лавхи дилу чон наравад,
Харгиз аз ёди ман он сарви хиромон наравад.
Аз димоғи мани саргашта ҳаёли рухи дўст,
Ба чафои фалаку ғуссаи даврон наравад.
Дар азал баст дилам бо сари зулфат пайванд,
То абад сар нақашад в-аз сари паймон наравад.
Хар чӣ чуз бори ғамат бар дили мискини ман аст,
Биравад гар сари ман в-аз дили ман он наравад.
Ончунон меҳри туам дар дилу чон ҷой гирифт,
Ки агар сар биравад, аз дилу аз чон наравад.
Гар равад аз пай хубон дили ман, маъзур аст,
Дард дорад, ҷӣ кунад, к-аз пай дармон наравад?
Хар кӣ хоҳад, ки чу Ҳофиз нашавад саргардон,
Дил ба хубон надихад в-аз пай эшон наравад.



• • •

Хушо диле, ки мудом аз пай назар наравад,
Ба ҳар дараш, ки бихонанд, бе хабар наравад.
Тамаъ дар он лаби ширин накарданам авло,
Вале чӣ гуна мағас аз пай шакар наравад?
Саводи дидан ғамдидаам ба ашқ машӯй,
Ки нақши холи туам ҳаргиз аз назар наравад.
Зи ман чу боди сабо бӯи худ дарег мадор,
Чаро, ки бе сари зулфи туам ба сар наравад.
Дило, мабош чунин ҳарзагарду ҳарҷой,
Ки ҳеч кор зи пешат бад-ин хунар наравад.
Мақун ба чашми ҳақорат нигоҳ дар мани маст,
Ки обрӯи шарият бад-ин қадар наравад.
Мани гадо ҳаваси сарвқомате дорам,
Ки даст дар камараш, чуз ба симу зар наравад.
Ту, к-аз макорими ахлоқи олами дигарӣ,
Вафои аҳди ман аз хотират бадар наравад.
Сиёхноматар аз худ касе намебинам,
Чӣ гуна чун қаламаи дуди дил ба сар наравад?
Ба тоҷи худхудам аз раҳ мабар, ки бози сафед
Чу боша дар пай ҳар сайди мухтасар наравад.
Биёр бодаву аввал ба дасти Ҳофиз деҳ,
Ба шарти он, ки зи маҷлис сухан бадар наравад.



• • •

Соқӣ, ҳадиси сарву гулу лола меравад,
В-ин баҳе бо салосан ғассола меравад.
Май дех, ки наварӯси ҷаман ҳадди хусн ёфт,
Қор ин замон зи санъати даллола меравад.
Тайи макон бибину замон дар сулуки шеър,
Қ-ин тифли якшаба раҳи яксола меравад.
Он ҷашми ҷодувонаи обидфиреб бин,
Қ-аш қорвони сеҳр зи дунбола меравад,
Аз раҳ марав ба ишваи дунё, ки ин аҷуз,
Маккора менишинаду мӯҳтола меравад.
Боди баҳор мевазад аз гулситони шох
В-аз жола бода дар қадаҳи лола меравад.
Хофиз, зи шавқи маҷлиси султон Ғиёсиддин,
Ғофил машав, ки кори ту аз нола меравад.



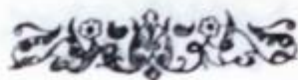
• • •

Тарсам, ки ашк дар ғами мо пардадар шавад
В-ни рози сар ба мӯҳр ба олам самар шавад.
Гӯянд санг лаъл шавад дар макоми сабр,
Оре, шавад, валеқ ба хуни ҷигар шавад.
Хоҳам шудан ба майкада ғирёну додхоҳ,
Қ-аз дасти ғам ҳалоси ман он ҷо магар шавад.
Аз ҳар карона тири дуо қардаам равон,
Бошад, қ-аз он миёна, яке қорғар шавад.
Эй ҷон, ҳадиси мо бари дилдор бозгӯ,
Лекин ҷунон мағӯ, ки саборо хабар шавад.
Аз кимиён меҳри ту зар гашт рӯи ман,
Оре, ба юмни лутфи шумо хок зар шавад.
Дар тангнон хайратам аз нахвати рақиб,
Е раб, мабод он, ки гадо мӯътабар шавад.
Бас нукта ғайри хуси бибояд, ки то касе
Мақбули таъби мардуми соҳибназар шавад.
Ин саркашӣ, ки қунгуран кохи васлрост,
Сарҳо бар остоиҳои ҳоки дар шавад.
Ҳофиз, ҷу нофаи сари зулфаш ба дасти туст,
Дам даркаш, ар на, боди саборо хабар шавад.



• • •

Гарчи бар воизи шахр ин сухан осон нашавад,
То риё варзаду солус, мусулмон нашавад.
Риндй омӯзу карам кун, ки на чандон хунар аст,
Хаявоне, ки нанӯшад маю инсон нашавад.
Гавхари пок бибояд, ки шавад қобили файз,
Варна ҳар сангу гиле лӯълӯву марҷон нашавад.
Исми аъзам бикунад кори худ, эй дил, хуш бош
Қи ба талбису хиял дев Сулаймон нашавад.
Ишқ меварзаму уммед, ки ин фани шариф,
Чун хунарҳои дигар мӯчиби хирмон нашавад.
Дӯш мегуфт, ки фардо бидихам коми дилат,
Сабабе соз, худоё, ки пушаймон нашавад.
Хусни хулқе зи худо металабам ҳӯи туро,
То дигар хотири мо аз ту парешон нашавад.
Зарраро то набувад химмати оӣ, Ҳофиз,
Толиби чашмаи хуршеди дурахшон нашавад.



... ..

Гар ман аз боғи ту як мева бичинам, чӣ шавад?
Пеши пое ба чароғи ту бибинам, чӣ шавад?
Ё раб, андар канафи сояи он сарви баланд.
Гар мани сӯхта як дам бинишинам, чӣ шавад?
Охир, эй хотами Чамшеди хумоюносор,
Гар фитад акси ту бар нақши нигинам, чӣ шавад?
Вои шаҳр чу меҳри малику шаҳна гузид.
Ман агар меҳри нигоре бигузинам, чӣ шавад?
Сарф шуд умри гаронмоя ба маъшуқаю май,
То аз онам чӣ ба пеш ояд, аз инам, чӣ шавад.
Хоча дониш, ки ман ошикаму ҳеч нагуфт,
Хофиз ар низ бидонад, ки чунинам, чӣ шавад?

Дар таҳрири ҷаҳонӣ баъзе ҷоиҳо ба ҷои ғайри дуруст
Дар ҷаҳонӣ баъзе ҷоиҳо ба ҷои ғайри дуруст
Дар ҷаҳонӣ баъзе ҷоиҳо ба ҷои ғайри дуруст
Дар ҷаҳонӣ баъзе ҷоиҳо ба ҷои ғайри дуруст
Дар ҷаҳонӣ баъзе ҷоиҳо ба ҷои ғайри дуруст
Дар ҷаҳонӣ баъзе ҷоиҳо ба ҷои ғайри дуруст
Дар ҷаҳонӣ баъзе ҷоиҳо ба ҷои ғайри дуруст
Дар ҷаҳонӣ баъзе ҷоиҳо ба ҷои ғайри дуруст
Дар ҷаҳонӣ баъзе ҷоиҳо ба ҷои ғайри дуруст
Дар ҷаҳонӣ баъзе ҷоиҳо ба ҷои ғайри дуруст



* * *

Бахт аз даҳони дӯст нишонам намедихад,
Давлат хабар зи рози нихонам намедихад.
Аз баҳри бўсае зи лабаш чон ҳамедихам,
Инам ҳамеситонаду онам намедихад.
Мурдам дар ин фироку дар он парда роҳ нест,
Е хасту пардадор нишонам намедихад.
Зулфаш кашид боди сабо чархи сифла бин,
Қ-он чо мачол боди вазонам намедихад.
Чандон, ки бар канор чу паргор мешудам,
Даврон чу нукта раҳ ба миёнам намедихад.
Шаккар ба сабр даст диҳад оқибат, вале
Бадахднн замона амонан намедихад.
Гуфтам: «Равам ба хобу бибином чамоли дӯст»,
Ҳофиз зи оху нола амонан намедихад.



• • •

Агар ба бодан рангин дилам кашад, шояд,
Ки бӯи хайр зи зӯҳди риё намеояд.
Чаҳониён хама гар манъи ман кунанд аз ишк,
Ман он кунам, ки худованди кор фармояд.
Тамазъ зи файзи каромат мабур, ки хулқи карим
Гунаҳ бибахшаду бар ошиқон бибахшояд.
Муқими халқаи зикр аст дил бад-он уммед,
Ки халқае зи сари зулфи ёр бикшояд.
Туро, ки хусни худодода хасту хачлаи бахт,
Чӣ ҳочат аст, ки машшотаат биёрояд?
Чаман хуш асту хаво дилкаш асту май беғаш,
Кунун ба чуз дили хуш ҳеҷ дарнамебояд.
Чамилаест арӯси чаҳон, вале хуш дор,
Ки ин муҳаддара дар акди кас намеояд.
Ба ханда гуфт, ки:— Хофиз, худойро маписанд,
Ки бӯсан ту руҳи мохро биёлояд.





* * *

Гуфтам: «Ғами ту дорам», Гуфто: «Ғамат сар ояд».
Гуфтам, ки: «Мохи ман шав!» Гуфто: «Агар барояд».
Гуфтам: «Зи меҳрварзон расми вафо биёмӯз!».
Гуфто: «Зи хубруён ин кор камтар ояд».
Гуфтам, ки: «Бар хаёлат роҳи назар бибандам»,
Гуфто, ки: «Шабрав аст ӯ, аз роҳи дигар ояд».
Гуфтам, ки: «Бӯи зулфат гумроҳи оламам кард».
Гуфто: «Агар бидонӣ, ҳам ӯт рахбар ояд».
Гуфтам: «Хушо ҳавое, к-аз боди субҳ хезад».
Гуфто: «Хунук насиме, к-аз кӯи дилбар ояд».
Гуфтам, ки: «Нӯши лаълат моро ба орзу кушт».
Гуфто: «Ту бандагӣ кун, к-ӯ бандапарвар ояд».
Гуфтам: «Дили раҳимат кай азми сулҳ дорад?»
Гуфто: «Мағӯй бо кас, то вақти он дар-ояд».
Гуфтам: «Замони ишрат дидӣ, ки чун сар омад?»
Гуфто: «Хамӯш, Ҳофиз, к-ин ғусса ҳам сар ояд».



Гуфтам, ки: «Хато кардиву тадбир на ин буд.»

Гуфто: «Чӣ тавон кард, ки тақдир чунин буд.»

Гуфтам, ки: «Басе хатти хато бар ту кашиданд.»

Гуфто: «Ҳама он буд, ки бар лавҳи ҷабин буд.»

Гуфтам, ки: «Қарини бадат афғанд бад-ин рӯз?»

Гуфто, ки: «Маро бахти бадӣ хеш қарин буд.»

Гуфтам: «Зи ман, эй мох, чаро меҳр буридӣ?»

Гуфто, ки: «Фалак бо мани бадмеҳр ба кин буд.»

Гуфтам, ки: «Басе ҷоми тааб хӯрдӣ аз ин пеш?»

Гуфто, ки: «Шифо дар қадаҳи бозпасин буд.»

Гуфтам, ки: «Ту, эй умр, чаро зуд бирафтай?

Гуфто, ки: «Фалонӣ, чӣ кунам? Умр ҳамин буд.»

Гуфтам, ки: «На вақти сафарат буд чуниин зуд.»

Гуфто, ки: «Магар маслиҳати вақт дар ин буд.»



• • •

Бар сари онам, ки гар зи даст барояд,
Даст ба коре занам, ки ғусса сар ояд
Хилвати дил нест чои сӯхбати азод,
Дев чу берун равад, фаришта дарояд.
Сӯхбати хукком зулмати шаби ялдост,
Нур зи хуршед чӯй, бу, ки барояд.
Бар дари арбоби бемуруввати дунё,
Чанд нишинӣ, ки хоча кай бадар ояд?
Тарки гадоӣ макун, ки ганҷ биёбӣ
Аз назари раҳраве, ки дар гузар ояд.
Солеху толеҳ матоъи хеш намуданд,
То кӣ қабул афтаду кӣ дар назар ояд?
Булбули ошиқ, ту умр хоҳ, ки охир
Боғ шавад сабзу шохи гул ба бар ояд
Ғафлати Ҳофиз дар ин сароча аҷаб нест,
Хар кӣ ба майхона рафт, беҳабар ояд.



* * *

Даст аз талаб надорам, то коми ман барояд,
Е тан расад ба чонон ё чон зи тан барояд.
Бикшой турбатамро баъд аз вафоту бингар,
К-аз оташи дарунам дуд аз кафан барояд.
Бинмой рух, ки халқе вола шаванду хайрон,
Бикшой лаб, ки фаръёд аз марду зан барояд.
Чон бар лаб асту хасрат дар дил, ки аз лабонаш,
Нагрифта хеч коме чон аз бадан барояд.
Аз хасрати дахонаш омад ба танг чонам,
Худ коми тангдастон, кай э-он даҳан барояд?
Гӯянд зикри хайраш дар хайли ишқбозон,
Хар ҷо, ки номи Ҳофиз дар анчуман барояд.



• • •

Чу офтоби май аз машриқи пиёла барояд,
Зи боғи орази соқӣ ҳазор лола барояд.
Насим дар сари гул бишкамад кулоли сунбул,
Чу аз миёни чаман бӯи он кулола барояд.
Ҳикояти шаби хичрон на он ҳикояти ҳолест,
Ки шаммае зи баёнаш ба сад рисола барояд.
Зи гарди хони нигуни фалак тамаъ натавон дошт,
Ки бе малолати сад ғусса як навола барояд.
Ба саъйи худ натавон бурд пай ба гавҳари мақсуд,
Хаёи бошад, к-ин кор бе ҳавола барояд.
Гарат чу Нӯҳи набӣ сабр хаст дар ғами тӯфон,
Бало бигардаду коми ҳазорсола барояд.
Насими зулфи ту чун бигзарад ба турбати Ҳофиз,
Зи хоки колбудаи сад ҳазор нола барояд.



• • •

Зиҳй хучаста замоне, ки ёр бозояд,
Ба коми ғамзадагон ғамгусор бозояд,
Ба пешн хайли хаёлаш кашидам аблақи чашм,
Бад-он умед, ки он шахсавор бозояд,
Агар на дар хамн чавғони ў равад сари ман,
Зи сар нағўяму сар худ чй кор бозояд.
Муқим бар сари рохаш нишастаам чун гард
Бад-он ҳавас, ки бад-ин раҳгузор бозояд.
Диле, ки бо сари зулфайни ў қароре дод,
Гумон мабар, ки бад-он дил қарор бозояд.
Чй қаврхо, ки кашиданд булбулон аз дай
Ба бўи он, ки дигар навбахор бозояд.
Зи нақшбанди қазо хаст умеди он, Ҳофиз,
Ки ҳамчу сарв ба дастам нигор бозояд.



• • •

Агар он тоири кудсӣ зи дарам бозояд,
Умри бигзашта ба пиронасарам бозояд.
Дорам уммед бар ин ашки чу борон, ки дигар
Барқи давлат, ки бирафт аз назарам, бозояд.
Он, ки тоҷи сари ман хоки кафи пояш буд,
Аз худо металабам, то ба сарам бозояд.
Ҳоҳам андар ақибаш рафт ба ёрони азиз,
Шахсам ар боз наёяд, хабарам бозояд.
Гар нисори қадами ёри гиромӣ накунам,
Гавҳари ҷон ба ҷӣ кори дигарам бозояд?
Кӯси навдавлатӣ аз боми саодат бизанам,
Гар бибинам, ки маҳи навсафарам бозояд.
Монеаш гулгули ҷанг асту шакархоби сабӯх,
Варна гар бишнавад охи сахарам, бозояд.
Орзуманди руҳи шоҳи чу моҳам, Ҳофиз,
Ҳиммате, то ба саломат зи дарам бозояд.



• • •

Нафас баромаду ком аз ту барнамеояд,
Фигон, ки бахти ман аз хоб дарнамеояд.
Сабо ба чашми ман андохт хоке аз кӯяш,
Ки оби зиндагиям дар назар намеояд.
Кади баланди туро то ба бар намегирам,
Дарахти кому муродам ба бар намеояд.
Магар ба рӯи дилорон ёри мо вар не,
Ба ҳеч вачҳи дигар кор барнамеояд.
Муқими зулфи ту шуд дил, ки хуш саводе дид
В-аз он ғариби балокаш хабар намеояд.
Зи шастӣ сидқ кушодам ҳазор тири дуо,
Вале чӣ суд яке коргар намеояд.
Басам хикояти дил хаст бо насими сахар,
Вале ба бахти ман имшаб сахар намеояд.
Дар ин ҳаёл ба сар шуд замони умру ҳафз
Балон зулфи сиёҳат, ба сар намеояд.
Зи баски шуд дили Ҳофиз рамида аз ҳама кас,
Кунун зи ҳалкаи зулфат бадар намеояд.



* * *

Чахон бар абруи ид аз ҳилол вусма кашид,
Ҳилоли ид дар абруи ёр бояд дид.
Шикаста гашт чу пушти ҳилол қомати ман,
Камони абруи ёрам чу вусма боз кашид.
Магар насими хатат субҳ дар чаман бигузашт,
Ки гул ба бӯи ту бар тан чу субҳ чома дарид.
Набуд ҷангу рубобу набиду уд, ки буд
Ғили вучуди ман оғуштаи гулобу набид.
Биё, ки бо ту бигӯям ғами малолати дил,
Чаро, ки бе ту надорам мачоли гуфтушунид.
Баҳон васли ту гар ҷон бувад, харидорам,
Ки ҷинси хуб мубассир ба ҳар ҷӣ дид, харид.
Чу моҳи рӯи ту дар шоми зулф медидам,
Шабам ба рӯи ту равшан чу рӯз мегардид.
Ба лаб расид маро ҷону барнаёмад ком,
Ба сар расид умеду талаб ба сар нарасид.
Зи шавқи рӯи ту Ҳофиз навишт ҳарфе ҷанд,
Бихон зи назмашу дар гӯш кун чу марворид.



• • •

Расид мужда, ки омад баҳору сабза дамид,
Вазифа гар бирасад, масрифаш гул асту набид.
Сафири мурғ баромад бати шароб кучост?
Фигон фитод ба булбул ниқоби гул кӣ кашид?
Зи меваҳои бихишӣ чӣ завқ дарёбад
Ҳар он, ки себи занахдони шоҳиде нагазид?
Мақун зи ғусса шикоят, ки дар тариқи талаб
Ба роҳате нарасид он, ки заҳмате накашид.
Зи рӯи соқии махваш гуле бичин имрӯз,
Кӣ гирди орази бӯстон хати бунафша дамид.
Чунон карашман соқӣ дилам зи даст бибурд,
Кӣ бо касе дигарам нест барги гуфтушунид.
Ман ин муракқаъи рангин чу гул бихоҳам сӯхт,
Кӣ пири бодафурӯшаш ба чуръае нахарид.
Баҳор мегузарад, додгустаро, дарёёб,
Кӣ рафт мавсиму Ҳофиз ханӯз май начашид.



• • •

Абри озорӣ баромад, боди наврӯзӣ вазид,
Вачхи май мецохаму мутриб, кӣ мегӯяд расид?
Шохидон дар чилваву ман шармсори кисаам,
Бори ишқу муфлисӣ саъб асту мебояд кашид.
Қахти чуд аст, обрӯи худ намебояд фурӯхт,
Бодаву гул аз бахон хирқа мебояд харид.
Гӯнӣ хоҳад кушуд аз давлатам коре, ки дӯш
Ман ҳамекардам дуову субҳи содиқ медамид.
Бо лабеву сад хазорон ханда омад гул ба боғ
Аз кариме гӯнӣ дар гӯшае бӯе шунид.
Домане гар чок шуд дар олами риндӣ, чӣ бок?
Чомае дар неқномӣ низ мебояд дарид.
Ин латиф, к-аз лаби лаъли ту ман гуфтам кӣ гуфт?
В-ин татовул, к-аз сари зулфи ту ман дидам, кӣ дид?
Адли султон гар напурсад ҳоли мазлумони ишқ,
Гӯшагиронро аз осоиш тамазъ бояд бурид.
Тири ошиққуш, надонам, бар дили Ҳофиз кӣ зад?
Ин қадар донам, ки аз шеъри тараш хун меҷакид.



• • •

Муоширон, зи ҳарифи шабона ёд оред,
Хукуки бандагии мухлисона ёд оред.
Еа вақти сархушӣ аз оху нолаи ушшок,
Ба савту нағмаи ҷангу ҷағона ёд оред.
Чу лутфи бода кунад ҷилва дар руҳи соқӣ,
Зи ошиқон ба суруду тарона ёд оред.
Чу дар миёни мурод оваред дасти умед,
Зи аҳди сӯхбати мо дар миёна ёд оред.
Саманди давлат агарчанд саркашида равад,
Зи ҳамраҳон ба сари тозиёна ёд оред.
Намехӯред замоне ғами вафодорон,
Зи бевафои даври замона ёд оред.
Ба вачҳи марҳамат, эй сокинони садри ҷалол,
Зи рӯи Ҳофизу ни остана ёд оред.



* * *

Биё, ки рояти Мансури подшоҳ расид,
Навиди фатху башорат ба меҳру моҳ расид.
Ҷамоли бахт зи рӯи зафар ниқоб андохт,
Ҷамоли адл ба фаръеди додхоҳ расид.
Сипехр даври хуш акнун кунад, ки моҳ омад,
Ҷаҳон ба коми дил акнун расад, ки шоҳ расид.
Зи қотиони тариқ он замон шаванд эмин
Қавофили дилу дониш, ки марди роҳ расид.
Азизи Миср ба рағми бародарони ғаюр
Зи қаъри чоҳ баромад, ба авҷи моҳ расид.
Қучост сӯфии Даччолфеъли мулҳидшакл?
Бигӯ бисӯз, ки Маҳди динпаноҳ расид.
Сабо, бигӯ ки чихо бар сарам дар ин ғами ишқ
Зи оташи дили сӯзону дуди оҳ расид?
Зи шавқи рӯи ту, шоҳо, бад ин асири фироқ
Ҷаҳон расид, к-аз оташ ба барги коҳ расид.
Марав ба хоб, ки Ҳофиз ба боргоҳи қабул
Зи вирди ними шабу дарси субҳгоҳ расид.



• • •

Бӯи хуши ту хар кӣ зи бодӣ сабо шунид,
Аз ёри ошно сухани ошно шунид.
Эй шохи хусн, чашм ба ҳоли гадо ғиган,
Қ-ин гӯш бас ҳикояти шоҳу гадо шунид.
Хуш мекунам ба бодаи мушкин машоми ҷон,
Қ-аз далқпӯши савмаа бӯи риё шунид.
Сирри худо, ки орифи солиқ ба кас нагуфт,
Дар ҳайратам, ки бодафурӯш аз кучо шунид?
Ё раб, кучост махрами розе, ки як замон
Дил шарҳи он диҳад, ки чӣ гуфту чиҳо шунид?
Инам сазо набуд дили ҳақгузори ман,
Қ-аз ғамгусори худ сухани носазо шунид.
Махрум агар шудам зи сари кӯи ӯ, чӣ шуд?
Аз гулшани замона кӣ бӯи вафо шунид?
Соқӣ, биё, ки ишқ садо мекунад баланд,
Қ-он кас, ки гуфт қиссаи мо, ҳам зи мо шунид.
Мо бода зери хирқа на имрӯз мекашем,
Сад бор пири майкада ин мочаро шунид.
Мо май ба бонги ҷанг на имрӯз меҳурем,
Бас давр шуд, ки гунбади ҷарх ин садо шунид.
Панди ҳаким маҳзи савоб асту айни ҳайр,
Фархунда он касе, ки ба самъи ризо шунид.
Ҳофиз, вазифаи ту дуо гуфтан асту бас,
Дар банди он мабош, ки нашинд ё шунид.



• • •

Бӯи мушки Хутан аз боди сабо меояд,
Ин ҷӣ бодест, к-аз ӯ бӯи шумо меояд?
Медихад мужда ба Яъкуби хазин аз Юсуф,
Е навиде зи Сулаймон ба Сабо меояд.
Накхати мушки Хутан медамад аз ҷайби насим,
Қорвоне магар аз мулки Хито меояд?
Барнадорам дил аз ӯ, то наравад ҷон зи танам,
Гӯш кун, к-аз суханам бӯи вафо меояд.
Пеши тири ғамаш, эй дил, сипар аз сини масоз,
Дида барбанд, ки пайкон зи ҳаво меояд.
Ишқи ҷонсӯзи ту пайваста маро мепурсад,
Подшохест, ки ёдаш зи гадо меояд.
Баски аз ашки манат пой фуру рафта ба гил,
Мардуми чашми маро аз ту ҳаё меояд,
Ҳофиз, аз бода мапархез, ки гул боз ба боғ,
Аз пан айш ба сад баргу наво меояд.



• • •

Муоширон, гирех аз зулфи ёр боз кунед,
Шабе хуш аст, бад-ин қиссааш дароз кунед.
Хузури хилвати унс асту дӯстон чамъанд,
Ва ин якод бихонеду дар фароз кунед.
Рубобу чанг ба бонги баланд мегӯянд,
Ки гуши хуш ба пайгоми аҳли роз кунед.
Ба чони дӯст, ки ғам пардаи шумо надарад,
Гар эътимод бар алтофи корсоз кунед.
Миёни ошиқу маъшук фарқ бисъёр аст,
Чу ёр ноз намояд, шумо ниёз кунед.
Нахуст мавъизаи пири сӯхбат ин харф аст,
Ки аз мусохиби ночинс эҳтироз кунед.
Хар он касе, ки дар ин халқа нест зинда ба ишқ,
Бар ӯ, намурда ба фатвои маи намоз кунед.
В-агар талаб кунад инъоме аз шумо Ҳофиз
Ҳаволаташ ба лаби ёри дилнавоз кунед.



Ало, эй тўтин гўёи асрор,
Мабодо холият шаккар зи минқор!
Сарат сабзу дилат хуш бод ҷовид,
Ки хуш нақше намудӣ аз хати ёр.
Сухан сарбаста гуфтӣ бо харифон,
Худоро, з-ин муаммо парда бардор!
Ба рӯи мо зан аз соғар гулобе
Ки хоболудаем, эй бахти бедор!
Чӣ раҳ буд ин, ки зад дар парда мутриб,
Ки мерақсанд бо ҳам масту хушёр?
Аз он афъюн, ки соқӣ дар май афганд,
Ҳарифонро на сар монду на дастор.
Сикандарро намебахшанд обе,
Ба зӯру зар муяссар нест ин кор.
Биёву холи аҳли дард бишнава,
Ба лафзи андаку маънии бисёр.
Бути чинӣ адуи дину дил ҳаст,
Худовандо, дилу динам ниғаҳ дор!
Ба мастурои мағӯ асрори мастӣ,
Ҳадиси ҷон мағӯ бо нақши девор!
Ба юмни давлати Мансуршоҳӣ—
Алам шуд Ҳофиз андар назми ашъор.
Худовандӣ ба ҷон бандагон қард,
Худовандо, аз офоташ ниғаҳ дор.



• • •

Ид асту охири гулу ёрон дар интизор,
Соқӣ, ба рӯи шоҳ бибин моху май биёр!
Дил баргирифта будам аз айёми гул, вале
Коре бикард химмати покони рӯзгор.
Дил дар чахон мабанду ба мастӣ суол кун
Аз файзи чому қиссаи Чамшеди комгор.
Чуз нақди чон ба даст надорам, шароб ку,
К-он низ бар карашмаи соқӣ кунам нисор?
Хуш давлатест хурраму хуш хусрави карим,
Е раб, зи захми чашми замонаш нигоҳ дор.
Май хӯр ба шеъри банда, ки зебе дигар диҳад,
Чоми мурассаи ту бад-ин дурри шохвор.
Гар фавт шуд сахур, чӣ нуқсон? Сабух хаст,
Аз май шаванд рӯзакушо толибони ёр.
З-он чо, ки пардапӯшин афви карими туст,
Бар қалби мо бибахш, ки нақдест камӣёр.
Тарсам, ки рӯзи ҳашр инон бар инон равад
Тасбеҳи шайху хирқои ринди шаробхор.
Ҳофиз, чу рафт рӯзаву гул низ меравад,
Ночор бода нӯш, ки аз даст рафт кор.



• • •

Сабо, зи манзили чонон гузар дарег мадор
В-аз ū ба ошиқи бедил хабар дарег мадор.
Ба шукри он, ки шукуфтӣ ба коми бахт, эй гул,
Насими васл зи мурғи сахар дарег мадор.
Ҳарифи ишқи ту будам, чу мохи нав будӣ,
Кунон, ки мохи тамоӣ, назар дарег мадор.
Ҷахону ҳар чӣ дар ū ҳаст, сахлу мухтасар аст,
Зи аҳли маърифат ин мухтасар дарег мадор.
Кунон, ки ҷашмаи қанд аст лаъли нӯшинат,
Сухан бигӯву зи тӯтӣ шакар дарег мадор.
Мақорими ту ба офоқ мебарад шоир,
Аз ū вазифаву зоди сафар дарег мадор.
Чу зикри хайр талаб мекуӣ, суҳан ин аст,
Ки дар баҳон суҳан симу зар дарег мадор.
Ғубори ғам биравад, ҳол хуш шавад, Ҳофиз
Ту оби дида аз ин раҳгузар дарег мадор.



...

Эй сабо, наххате аз кӯи фалонӣ ба ман ор,
Зору бемори ғамам, рохати ҷоне ба ман ор!
Қалби беҳосили моро бизан иксири мурод,
Яъне аз хоки дари дӯст нишоне ба ман ор!
Дар камингоҳи назар бо дили хешам ҷанг аст,
З-абруи ғамзаи ӯ тире камоне ба ман ор!
Дар ғарибиву фироқу ғами дил пир шудам
Соғари май зи қафи тозаҷавоне ба ман ор!
Мункиронро ҳам аз ин май ду-се соғар бичашон,
Вагар эшон наситонанд, равоне ба ман ор!
Соқӣ, ишрати имрӯз ба фардо мафиган,
Е зи девони қазо хатти амонӣ ба ман ор!
Дилам аз даст бишуд дӯш, ки Ҳофиз мегуфт,
К: — Эй сабо, наххате аз кӯи фалонӣ ба ман ор!



* * *

Дило, чандам бирезӣ хун, зи дида шарм дор, охир.
Ту низ, эй дида, хобе кун муроди дил барор, охир.
Манам, ё раб, ки чоноиро зи ораз бўса мечинам,
Дуон субҳдам дидӣ, ки чун омад ба кор охир.
Муроди дунъиву укбӣ ба ман баҳшид рӯзибахш,
Ба гӯшам қавли чанг аввал ба дастам зулфи ёр охир.
Чу бод аз хирмани дунон рабудан хӯшае то чанд?
Зи ҳиммат тӯшае бардору худ тухме бикор, охир.
Дило, дар мулки шабхезӣ гар аз андӯҳ нагрезӣ,
Дами сӯхбат башоратхо биёрад з-он диёр охир.
Бути чун моҳ зону зад, ман чун лаъл пеш овард,
Ту гӯӣ тоибам, Ҳофиз, зи соқӣ шарм дор охир.



• • •

Эй сабо, накхате аз хоки дари ёр биёр,
Бибар андӯхи дилу муждан дилдор биёр!
Нуктаи рӯхфазо аз даҳани дӯст бигӯ,
Номан хушхабар аз олами асрор биёр!
То муаттар кунам аз лутфи насими ту машом,
Шаммае аз нафахоти нафаси ёр биёр!
Ба нафои ту, ки хоки раҳи он ёри азиз
Бе ғуборе, ки падид ояд аз ағъёр, биёр!
Гарде аз рахгузари дӯст ба кӯрии ракиб
Баҳри осониши ин дидан хунбор биёр!
Хомиву содадилӣ шеваи ҷонбозон нест,
Хабаре аз бари он дилбари айёр биёр!
Шукри оиро, ки ту дар ишратӣ, эй мурғи ҷаман,
Ба асирони қафас муждан гулзор биёр!
Қоми ҷон талх шуд аз сабр, ки кардам бе дӯст,
Ишвае з-он лаби ширини шакарбор биёр!
Рӯзгорест, ки дил чехран мақсуд надид,
Соқиё, он қадахи оинакирдор биёр!
Далқи Ҳофиз ба чӣ арзад? Ба маяш рангини қум,
В-он гахаш масту хароб аз сари бозор биёр!



• • •

Рӯй бинмову вучуди худам аз ёд бибар,
Хирмани сӯхтагонро хама, гӯ, бод бибар!
Мо чу додем дилу дида ба тӯфони бало,
Гӯ, биё сели ғаму хона зи бунёд бибар.
Зулфи чун анбари хомаш кӣ бибӯяд, хайхот,
Эй дили хомтамаъ, ин суҳан аз ёд бибар.
Сина, гӯ, шӯълаи оташкадаи Форс бикуш,
Дида, гӯ, оби руҳи Дачлаи Бағдод бибар!
Давлати пири муғон бод, ки боқӣ сахл аст,
Дигаре, гӯ, бираву номи ман аз ёд бибар!
Саъй нокарда дар ин роҳ бо чое нарасӣ,
Музд агар металабӣ, тоати устод бибар!
Рӯзи маргам нафасе ваъдаи дидор бидех
В-он гаҳам то ба лаҳад фориғу озод бибар!
Дӯш мегуфт: «Ба мижғони дарозат бикушам»,
Ё раб, аз хотираш андешан бедод бибар.
Ҳофиз андеша кун аз нозукии хотири ёр,
Бирав аз дарғаҳаш, ин нолаву фарёд бибар!



• • •

Шаби вася асту тай шуд номан хачр,
Саломун фия хатто матлаъ-ул фачр.
Дило, дар ошиқӣ собитқадам бош,
Ки дар ин раҳ набошад кори бе ачр.
Ман аз риндӣ нахоҳам кард тавба,
Валав озитанӣ билхачр валхачр,
Баро, эй субҳи равшандил, худоро,
Ки бас торик мебинам шаби хачр.
Дилам рафту надидам рӯи дилдор,
Фигон аз ин татовул, оҳ аз ин зачр.
Вафо хоҳӣ, чафокаш бош, Хофиз
Фанннал рабҳа вал хисрона филтачр,



• • •

Гар бувад умр, ба майхона расам бори дигар,
Ба чуз аз хидмати риндон накунам кори дигар.
Хуррам он рӯз, ки бо дидан гириѐн биравам.
То занам об дари майкада як бори дигар,
Маърифат нест дар ин қавм, худоро, сабабе,
То барам гавҳари худро ба харидори дигар.
Ер агар рафту ҳақи сӯхбати дерин нашинохт,
Ҳошалилах, ки равам ман зи пай ёри дигар!
Гар мусонд шавадам доираи чархи кабуд,
Ҳам ба даст оварамаш боз ба паргори дигар.
Офият металабад хотирам, ар бигзорад
Ғамзан шӯхашу он турраи таррон дигар.
Рози сарбастан мо бин, ки ба дастон гуфтанд
Ҳар замон бо дафу най бар сари бозори дигар.
Ҳар дам аз дард бинолам, ки фалак ҳар соат.
Кунадам қасди дили реш ба озори дигар,
Бозгӯям: на дар ин воқиа Ҳофиз танхост,
Ғарқа гаштанд дар ин бодия бисъѐри дигар.



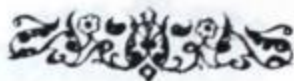
• • •

Эй хуррам аз фурӯги рухат долазори умр,
Бозо, ки рехт бе гули рӯят бахори умр.
Аз дида гар сиришк чу борон равад, равост,
Қ-андар ғамат чу барқ бишуд рӯзгори умр.
Ин як-ду дам, ки мӯхлати дидор мумкин аст,
Даръёб кори мо ки на пайдост кори умр.
То кай ман сабӯху шакархоби бомдод?
Хушъёр гард, ҳон, ки гузашт ихтиёри умр.
Дӣ дар гузор буду назар сӯи мо накард,
Бечора дил, ки ҳеч надид аз гузори умр.
Андеша аз муҳити фано нест ҳар киро
Бар нуқтаи даҳони ту бошад мадори умр.
Дар ҳар тараф зи хайли ҳаводис камингаҳест,
З-он рӯ инои гусиста давонад савори умр.
Бе умр зиндаам ману з-ин бас аҷаб мадор,
Рӯзи фирохро кӣ ниҳад дар шумори умр?
Ҳофиз, суҳан бигӯй, ки бар сафҳаи ҷаҳон
Ин нақш монад аз қаламат ёдгори умр.



• • •

Дигар зи шохи сарви сикӣ булбули сабур
Гулбонг зад, ки чашми бад аз рӯи гул ба дур!
Эй гул, ба шукри он, ки туй подшохи ҳуси,
Бо булбулони бедили шайдо макун ғурур!
Аз дасти ғайбати ту шикоят намекунам,
То нест ғайбате, надихад лазате ҳузур.
Гар дигарон ба айшу тараб хурраманду шод,
Моро ғами нигор бувад мояи сурур.
Зохид агар ба хуру кусур аст умедвор,
Моро шаробхона кусур асту ёр хур.
Май хӯр ба бонги чангу махӯр ғусса в-ар касе
Гӯяд туро, ки бода махӯр, гӯ: хувалғафур.
Хофиз, шикоят аз ғами хичрон чӣ мекуни?
Дар ҳаҷр васл бошаду дар зулмат аст нур.



Юсуфи гумгашта боз ояд ба Қанъон, ғам махӯр
Кулбан эҳзон шавад рӯзе гулистон, ғам махӯр!
Эй дили ғамдида ҳолат бех шавад, дил бад макун,
В-ин сари шӯрида бозояд ба сомон, ғам махӯр!
Гар баҳори умр бошад, боз бар тахти чаман
Чатри гул дар сар кашӣ, эй мурғи хушхон, ғам махӯр!
Даври гардун гар ду рӯзе бар муроди мо нарафт,
Доиман яксон намонад ҳоли даврон, ғам махӯр!
Ҳон машав навмед, чун вокиф най аз сирри ғайб,
Бошад андар парда бозихон пинҳон, ғам махӯр!
Эй дил, ар сели фано бунъеди ҳастӣ барканад,
Чун туро Нӯҳ аст киштибон, зи тӯфон, ғам махӯр.
Дар биёбон гар ба шавқи Қазъба хоҳӣ зад қадам,
Сарзанишҳо гар кунад хори мугелон, ғам махӯр!
Гарчи манзил бас хатарнок асту мақсад бас банд,
Ҳеч роҳе нест, к-онро нест поён, ғам махӯр!
Ҳоли мо дар фурқати чонону иброми рақиб,
Чумла медонад худон холгардон, ғам махӯр!
Ҳофизо, дар кунчи фақру хилвати шабхон тор,
То бувад вирдат дуову дарс Куръон, ғам махӯр!



* * *

Насихате кунамат, бишнаву баҳона магир,
Ҳар он чӣ носеҳи мушфиқ бигӯядат, бипазир,
Зи васли рӯи ҷавонон таматтуе бардор,
Ки дар камингаҳи умр аст макри олами пир.
Наими ҳар ду ҷаҳон пешни ошиқон ба ҷаве
Ки ин матон қалил асту он атои қасир.
Муошире хушу рӯде ба соз меҳоҳам,
Ки дарди хеш бигӯям ба нолаи баму зер.
Бар он сарам, ки нанӯшам маю гунаҳ накунам,
Агар мувофиқи тадбири ман шавад тақдир.
Чу қисмати азалӣ бе ҳузури мо қарданд,
Ҳар андаке на ба вақфи ризост, хурда магир.
Чу лола дар қадаҳам рез, соқие, маю мушк,
Ки нақши холи нигорам намеравад зи замир,
Биёр соғари дурри хушоб, эй соқӣ,
Ҳасуд гӯ: қарами осафӣ бибину бимир!
Ба азми тавба ниҳодам қадаҳ зи каф сад бор,
Вале қарашман соқӣ намекунад тақсир.
Ман дусолаву маҳбуби чордаҳсола,
Ҳамин бас аст маро сӯхбати сағиру кабир.
Дили рамидаи моро кӣ пеш мегирад?
Ҳабар диҳед ба Мачнуни хаста аз занҷир.
Ҳадиси тавба дар ин базмгаҳ мағӯ, Хофиз,
Ки соқиеи қамонабрӯят зананд ба тир.



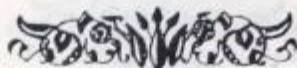
• • •

Рӯй бинмову маро гӯ, ки дил аз чон баргир,
Пеши шамъ оташи парвона ба чон, гӯ, даргир!
Дар лаби ташнаи ман бину мадор об дарег!
Бар сари куштаи хеш ову зи хокаш баргир.
Тарки дарвеш магир, ар набувад симу зараш,
Дар ғамат сим шумур ашку рухашро зар гир!
Чанг бинвозу бисоз, ар набувад уд, чӣ бок?
Оташам ишку дилам уду танам мачмар гир!
Дар самоъ ову зи сар хирка барандозу биракс,
В-арна бо гӯша раву хиркаи мо дар сар гир!
Суф баркаш зи сару бодаи софӣ даркаш,
Сим дарбозу ба зар симбаре дар бар гир!
Дӯст, гӯ, ёр шаву хар ду чаҳон душман бош!
Бахт, гӯ, пушт макун, рӯи замин лашкар гир!
Майли рафтан макун, эй дӯст, даме бо мо бош,
Бар лаби чӯй тараб чӯву ба каф соғар гир.
Рафта гир аз бараму з-оташу оби дилу чашм
Гунаам зарду лабам хушку канорам тар гир!
Ҳофиз, ораста кун базму бигӯ воизро,
Ки бибин мачлисаму тарки сари минбар гир!



• • •

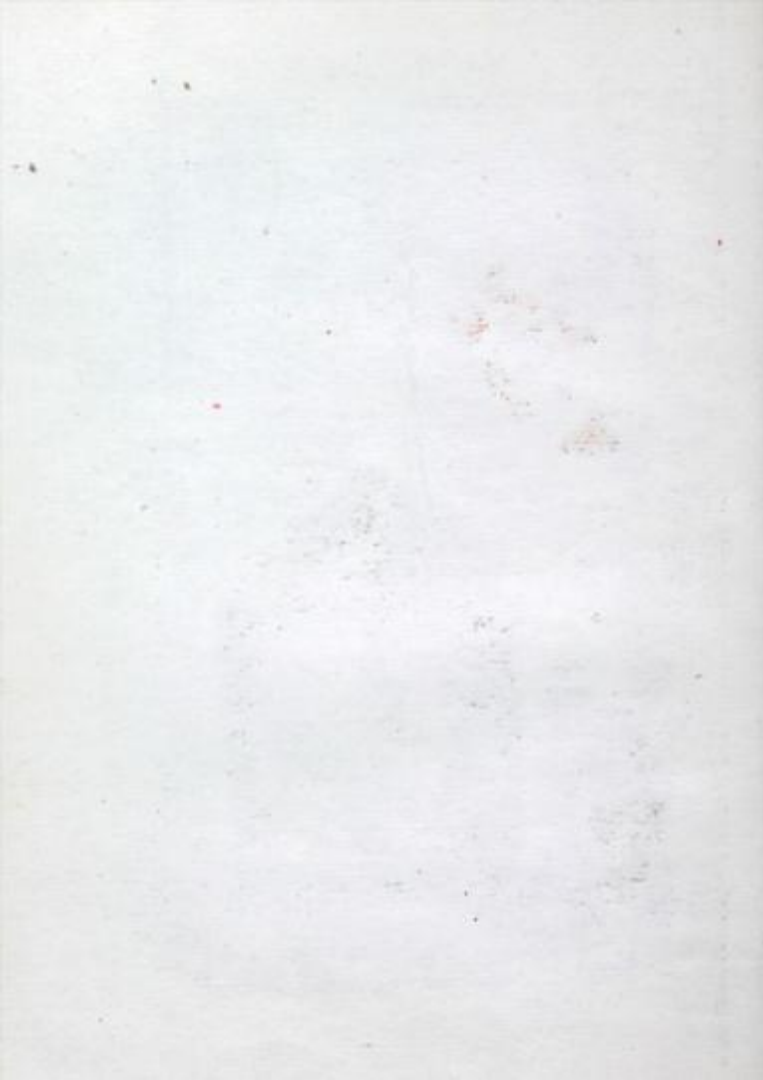
Ҳазор шукр, ки дидам ба коми хештан боз,
Зи рӯи сидку сафо гашта бо дилам дамсоз.
Равандагони тариқат раҳи бало сипаранд,
Рафиқи ишқ чӣ ғам дорад аз нишебу фароз?
Ғами ҳабиб ниҳон беҳ, зи гуфтугӯи рақиб,
Қи нест синаи арбоби кина маҳрами роз.
Агарчи хусни ту аз ишқи ғайр мустағнист,
Ман он наям, ки аз ин ишқбозӣ оям боз.
Чӣ гӯямат, ки зи сӯзи дарун чӣ мебинам,
Зи ашк пурс ҳикоят, ки ман наям ғаммоз.
Чӣ фитна буд, ки машшотан қазо ангехт,
Қи қард наргиси масташ сиях ба сурмаи ноз?
Бад-ин сипос, ки маҷлис мунаввар, аст ба дӯст,
Гарат чу шамъ чафое расад, бисӯзу бисоз!
Ғараз карашмаи хусн аст варна ҳочат нест
Ҷамоли давлати Маҳмудро ба зулфи Аёз.
Ғазалсарони Нохид сарфае набарад,
Дар он мақом, ки Ҳофиз бароварад овоз.



• • •

Манам, ки дида ба дидори дӯст кардам боз,
Чӣ шукр гӯямат эй корсози банданавоз?
Ниёзманди бало, гӯ, рух аз ғубор машӯй,
Ки кимиёи мурод аст хоки кӯи ниёз.
Зи мушкилоти тариқат инон матоб, эй дил,
Ки марди роҳ наяндешад аз нишебу фароз.
Таҳорат ар на ба хуни чигар кунад ошик,
Ба қавли муфтин ишқаш дуруст нест намоз.
Дар ин макоми мачозӣ ба ҷуз пиёла магир,
Дар ин сарочаи бозича ғайри ишқ мабоз.
Ба ними бӯса дуое бихар зи аҳли диле,
Ки қайди душманат аз ҷону ҷисм дорад боз.
Фиганд замзамаи ишқ дар Ҳичозу Ироқ
Навон бонги ғазалҳои Ҳофиз аз Шероз.







* * *

Эй сарви нози хусн, ки хуш меравӣ ба ноз,
Ушшокро ба нози ту ҳар лаҳза сад ниёз.
Фархунда бод талъати хубат, ки дар азал,
Бубридаанд бар кади сарват қабон ноз!
Онро ки бӯи аибари зулфи ту орзуст,
Чун уд, гӯ, бар оташи савдо бисӯзу соз.
Парвонаро зи шамъ бувад сӯзи дил, вале
Бе шамъи орази ту диламро бувад гудоз.
Сӯфӣ, ки бе ту тавба зи май карда буд дӯш,
Бишкаст аҳд, чун дари майхона дид боз.
Аз таънаи ракиб нагардад иёри ман,
Чун зар агар баранд маро дар дахони гоз.
Дил, қ-аз тавофи Қаъбаи кӯят вукуф ёфт,
Аз шавқи он ҳарим надорад сари Ҳичоз.
Чун бода боз бар сари хум рафт кафзанон,
Ҳофиз, ки дӯш аз лаби соқӣ шунид роз.



* * *

Даро, ки дар дили хаста тавон дарояд боз,
Биё, ки дар тани мурда равон дарояд боз.
Биё, ки фурқати ту чашми ман чунон дарбаст,
Ки фатҳи боби висолат магар кушояд боз.
Ғаме, ки чун сипаҳи Заинг мулки дил бигирифт,
Зи хайли шодии Руми рухат зудояд боз.
Ба пеши оннан дил ҳар он ҷӣ медорам,
Ба ҷуз ҳаёли ҷамолат наменамояд боз.
Бад-он масал, ки шаб обастан аст, рӯз аз ту,
Ситора мешумарам, то ки шаб ҷӣ зояд боз?
Биё, ки булбули матбуи хотири Ҳофиз,
Ба бӯи гулбуни васли ту месарояд боз!



• • •

Холи хунишдилои кӣ гӯяд боз,
В-аз фалак хуни Чам кӣ чӯяд боз?
Шармаш аз чашми майпарастон бод,
Наргиси маст агар бирӯяд боз.
Чуз фалотуни хумишнини шароб,
Сирри ҳикмат ба мо кӣ гӯяд боз?
Хар кӣ чун лола косагардон шуд,
З-ин ҷафо рух ба хун бишӯяд боз.
Накушояд дилам чу гунча агар,
Соғаре аз лабаш набӯяд боз.
Баски дар парда ҷанг гуфт сухан.
Бибураш мӯй, то намӯяд боз.
Гирди байтулҳароми хум Ҳофиз,
Гар намирад, ба сар бишӯяд боз.



• • •

Хуш он шабе, ки дарой ба сад карашмаву ноз,
Кунӣ ту ноз ба шӯхиву ман кашам ба ниёз,
Чу гулча сирри дарунаш кучо ниҳон монад
Дили маро, ки насими сабост махрами роз.
Чӣ халқаҳо, ки задам бар дари дил аз сари сӯз,
Ба бӯи субҳи висоли ту дар шабони дароз.
На ин замон мани шӯридадил ниҳодам рӯй,
Бар остони ту, к-андар азал ба сӯзу ниёз.
Дило, манол зи шоме, ки субҳ дар паи ўст,
Ки нешу нӯш ба ҳам бошаду нишебу фароз.
Ба як-ду қатра, ки исор кардӣ, эй хоҷа,
Басо, ки бар руҳи давлат кунӣ карашмаву ноз,
Ғубори хотири мо чашми ҳасм кӯр кунад,
Ту руҳ ба хок бинех, Ҳофизо, бисӯзу бисоз!



• • •

Биёву киштии мо дар шати шароб андоз,
Хурӯшу валвала дар чоии шайху шоб андоз!
Маро ба киштии бода дарафган, эй соқӣ,
Қи гуфтаанд: «накӯӣ куну дар об андоз»!
Зи кӯи майкада баргаштаам зи роҳи хато,
Маро дигар зи қарам дар раҳи савоб андоз!
Биёр э-ои ман гулранги мушкбӯ чоие,
Шарори рашқу ҳасад дар дили гулоб андоз.
Агарчи масту харобам, ту низ лутфе кун,
Назар бар ин дили саргаштан хароб андоз!
Ба ними шаб агарат офтоб мебояд,
Зи рӯи духтари гулҷехри раз ниқоб андоз!
Махил, ки рӯзи вафотам ба хок биспоранд,
Маро ба майкада бар, дар хуми шароб андоз!
Зи ҷаври ҷарх чу Ҳофиз, ба ҷон расид дилат,
Ба сӯи деви миҳан новаки шаҳоб андоз!



• • •

Хезу дар косан зар оби тарабинок андоз
Пештар э-он, ки шавад косан сар хокандоз.
Оқибат манзили мо водии хомӯшон аст,
Холӣ гулгула дар гунбади афлок андоз!
Чашми олуданазар аз рухи чонон дур аст,
Бар рухи ӯ назар аз оинаи пок андоз!
Ба сари сабзи ту, эй сари, ки чун хок шавам,
Ноз аз сар биниҳу соя бар он хок андоз!
Дили моро, ки зи мори сари зулфи ту бихаст,
Аз лаби худ ба шиғохонан таръёк андоз!
Мулки ин мазраа донӣ, ки суботе надихад,
Оташе аз чигари чом дар амлок андоз!
Ғусл дар ашк задам, к-аҳли тариқат гӯянд,
Пок шав аввалу пас дида бар он пок андоз!
Ё раб, он зоҳиди худбин, ки ба чуз айб надид,
Дуди охеш дар оинаи идрок андоз!
Чун гул аз нахати ӯ чома қабо кун, Ҳофиз
В-он қабо дар раҳи он қомати чолок андоз!



Барнаёмад аз таманнои лабат комам ханӯз,
Бар умеди чоми лаълат дурдошомам ханӯз.
Рӯзи аввал рафт динам дар сари зулфайни ту,
То чӣ хоҳад шуд дар ин савдо саранҷомам ханӯз.
Соқиё, як чуръае з-он оби оташгун, ки ман,
Дар миёни пухтагони ишқи ӯ хомам ханӯз.
Аз хато гуфтам шабе зулфи туро мушки Хутан,
Мезанад ҳар лаҳза теги мӯ бар андомам ханӯз.
Партави рӯи ту то дар хилватам дид офтоб,
Медавад чун соя ҳар дам бар дару бомам ханӯз.
Номи ман рафтаст рӯзе бар лаби қонон ба сахв,
Аҳли дилро бӯи қон меояд аз номам ханӯз.
Дар азал додаст моро соқии лаъли лабат,
Чуръае чоме, ки ман мадҳуши он қомам ханӯз.
Эй, ки гуфтӣ қон бидех, то бошадат ороми қон,
Қон ба ғамҳоят супурдам, нест оромам ханӯз.
Дар қалам овард Ҳофиз қиссаи лаъли лабат,
Оби ҳайвон меравад ҳар дам зи ақломам ханӯз.



• • •

Дилам рамидаи лӯливашест шӯрангез,
Дурӯғваъдаву қаттолвазъу рангомез.
Фидои пирохани чоки мохрӯён бод
Ҳазор чомаи таквову хирқаи парҳез
Хаёли холи ту бо худ ба хок хоҳам бурд,
Ки то зи холи ту хокам шавад абиромез.
Фаришта ишқ надонад, ки чист, эй соқӣ,
Бихоҳ чому гулобе ба хоки одам рез!
Пиёла бар кафанам банд, то сахарғаҳи ҳашр
Ба май зи дил бибарам ҳавли рӯзи растохез.
Фақиру хаста ба даргоҳат омадам, раҳме,
Ки чуз вилон туам нест ҳеч дастовез.
Биё, ки хотифи майхона дӯш бо ман гуфт,
Ки дар мақоми ризо бошу аз қазо магурез!
Миёни ошиқу маъшук ҳеч ҳоил нест,
Ту худ ҳичоби худӣ, Ҳофиз, аз миён бархез.



• • •

Сабо ба мақдами гул роҳи рӯҳ бахшад боз,
Кучост булбули хушгӯй, гӯ, барор овоз!
Дило зи ҳаҷр макун нола з-он, ки дар олам
Ғам асту шодиву хору гулу нишебу фароз.
Танам зи ҳаҷри ту чашм аз ҷаҳон фурӯ медӯхт,
Умеди давлати васли ту дод ҷонам боз.
Ба ҳеҷ дар наравам баъд аз ин зи ҳазрати дӯст,
Чу Қазба ёфтам, оям зи бутпарастӣ боз.
Маро ҷӣ фикр зи ҷаври туву ҷафои рақиб,
Асири ишк надорад ғам аз балои дароз.
Шабе ҷунин ба сахаргаҳ зи бахт хостаам,
Ки бо ту шарҳи саранҷоми худ кунам огоз.
Ғубори хотири мо ҷашми ҳасм кӯр кунад,
Ту руҳ ба ҳок неҳ, эй Ҳофизу бисӯзу бисоз.

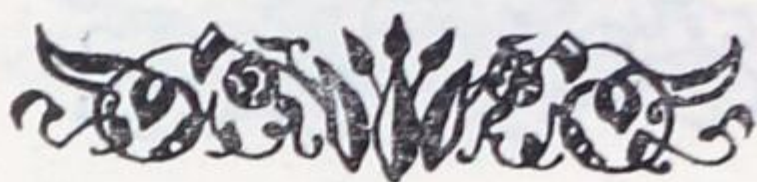


* * *

Эй сабо, гар бигзарӣ бар соҳили руди Арас,
Бӯса зан бар хоки он водиву мушкин кун нафас.
Манзили Салмо, ки бодаш ҳар дам аз мо сад салом,
Пурсадои сорбонон биниву бонги чарас.
Маҳмили чонон бибӯс, он гаҳ ба зорӣ арза дор,
Қ-аз фироқат сӯхтам, эй меҳрубон, фаръёд рас!
Ман, ки қавли носеҳонро хондамӣ қавли рубоб,
Гушмоле дидам аз хичрон, ки инам панд бас.
Ишрати шабгир кун, май нӯш, к-андар роҳи ишқ
Шабравонро ошноихост бо мири асас.
Ишқбозӣ кори бозӣ нест, эй дил, сар бисоз,
З-он, ки гӯи ишқ натвон зад ба чавғони ҳавас.
Дил ба рағбат месупорад чон ба чашми масти ёр,
Гарчи хушъёрон надоранд ихтиёри худ ба кас.
Тӯтиён дар шаккаристон комронӣ мекунанд,
В-аз таҳассур даст бар сар мезанад мискин магас.
Номи Ҳофиз гар барояд бар забони килки дӯст,
Аз чаноби ҳазрати шоҳам бас аст ин мултамас.



Гулузоре зи гулистони чаҳон моро бас,
З-ин чаман сояи он сарви равон моро бас.
Ману ҳамсӯхбати аҳли риё? Дурам бод!
Аз гаронони чаҳон ратли гарон моро бас!
Қасри фирдавс ба подоши амал мебахшанд,
Мо, ки риндему гадо, дайри муғон моро бас.
Бинишин бар лаби ҷӯву гузари умр бибин,
Қ-ин ишорат зи чаҳони гузарон моро бас.
Нақди бозори чаҳон бингару озори чаҳон,
Гар шуморо на бас ин суду зиён, моро бас.
Ер бо мост, ҷӣ хоҷат, ки зиёдат талабем?
Давлати сӯхбати он муниси ҷон моро бас!
Аз дари хеш, худоро, ба бихиштам мафирист,
Қи сари кӯи ту аз кавну макон моро бас.
Ҳофиз, аз машраби қисмат гила ноинсофист,
Табъи чун обу ғазалҳои равон моро бас!



* * *

Дило, рафиқи сафар бахти некхоҳат бас,
Насими равзаи Шероз пайки роҳат бас.
Дигар зи манзили чонон сафар макун, дарвеш,
Ки сайри маънавиву кунчи хонақоҳат бас.
В-агар камин бикушояд ғаме зи гӯшаи дил,
Ҳарими дарғаҳи пири муғон паноҳат бас.
Ба садри мастаба биншину соғари май нӯш,
Ки ин қадар зи ҷаҳон касби молу ҷоҳат бас.
Зиёдатӣ маталаб, кор бар худ осон кун,
Суроҳии маи лаълу бўти чу моҳат бас.
Фалак ба мардуми нодон диҳад зимомӣ мурод,
Ту аҳли фазливу дониш, ҳамин гуноҳат бас.
Ҳавои маскани маълуфу аҳди ёри қадим,
Зи роҳравони сафаркарда узрхоҳат бас.
Ба миннати дигарон хӯ макун, ки дар ду ҷаҳон
Ризои эзиду инъоми подшоҳат бас.
Ба ҳеҷ вирди дигар нест хоҳат, эй Ҳофиз,
Дуои ними шабу дарси субҳгоҳат бас.



• • •

Дарди ишке кашидаам, ки мапурс,
Заҳри ҳаҷре чашидаам, ки мапурс.
Гаштаам дар ҷаҳону охири қор
Дилбаре баргузидаам, ки мапурс.
Он чунон дар ҳавои хоки дараш
Меравад оби дидаам, ки мапурс.
Ман ба гӯши худ аз даҳонаш дӯш
Суханоне шунидаам, ки мапурс.
Сӯи ман лаб ҷӣ мегазӣ, ки магӯӣ?
Лаби лаъле газидам, ки мапурс!
Бе ту дар қулбаи гадоии хеш
Ранҷхое кашидаам, ки мапурс.
Ҳамчу Ҳофиз ғариб дар раҳи ишқ,
Ба мақоме расидаам, ки мапурс!



* * *

Дорам аз зулфи сиёҳаш гила чандон, ки мапурс.
Ки чунон з-ӯ шудаам бе сару сомон, ки мапурс.
Кас ба уммеди вафо тарки дилу дин макунод,
Ки чунонам ман аз ин карда пушаймон, ки мапурс!
Ба яке чуръа, ки озори касаш дар пай нест,
Заҳмате мекашам аз мардуми нодон, ки мапурс.
Зоҳид, аз мо ба саломат бигузар к-ин ман лаъл,
Дилу дин мебарад аз даст бад-он сон, ки мапурс.
Гуфтугӯҳост дар ин роҳ ки ҷон бигдозад,
Хар касе арбадае ин, ки мабин, он, ки мапурс.
Пурсониву саломат хавасам буд, вале
Шевае мекунад он наргиси фаттон, ки мапурс.
Гуфтам: «Аз гӯи фалак сурати холаш пурсам»
Гуфт: «Он мекашам андар хами ҷавгон, ки мапурс!»
Гуфтамаш: «Зулф ба хуни кӣ шикастӣ?» Гуфто:
«Ҳофиз, ин қисса дароз аст, ба Куръон, ки мапурс!»



* * *

Бозову дили танги маро мӯниси ҷон бош
В-ин сӯхтаро маҳрами асрори нихон бош!
З-он бода, ки дар майкадан ҷиқ фурушанд,
Моро ду-се соғар бидеҳу гӯ: рамазон бош!
Дар хирқа чу оташ задӣ, эй орифи солик,
Ҷаҳде куну сарҳалкаи риндони ҷаҳон бош!
Дилдор, ки гуфто: ба туам дил нигарон аст,
Гӯ, мерасам инак ба саломат, нигарон бош!
Хун шуд дилам аз ҳасрати он лаъли равонбахш,
Эй дурчи муҳаббат, ба ҳамон мӯҳру нишон бош!
То дар дилаш аз гусса губоре нанишинад,
Эй сели сиришк, аз ақибӣ нома равон бош!
Ҳофиз, ки ҳавас мекунадаш ҷоми ҷаҳонбин,
Гӯ: дар назари Осафи Ҷамшедмакон бош!



• • •

Агар рафиқи шафиқӣ, дурустпаймон бош!
Ҳарифи хонаву гармобаву гулистон бош!
Шиканҷи зулфи парешон ба дасти бод мадеҳ,
Мағӯ, ки хотири ушшок, гӯ, парешон бош!
Гарат хавост, ки бо Хизр ҳамнишин бошӣ,
Нихон зи чашми Сикандар чу оби хайвон бош!
Румузи ишқнавозӣ на кори ҳар мурғест,
Биёву навгули ин булбули ғазалхон бош!
Тариқи хидмату оини бандагӣ кардан,
Худойро, ки раҳо кун ба мову султон бош!
Дигар ба сайди ҳарам теғ бармакаш зинҳор,
В-аз он ҷӣ бо дили мо кардай, пушаймон бош!
Ту шамъи анҷуманӣ, якзабону якдил шав,
Ҳаёлу кӯшиши парвона бину хандон бош!
Қамоли дилбариву ҳусн дар назарбозист,
Ба шеваи назар аз нозирони даврон бош!
Ҳамӯш, Ҳофизу аз ҷаври ёр нола макун,
Туро кӣ гуфт, ки дар рӯи хуб хайрон бош?



Эй дил, гуломи шохи ҷаҳон бошу шоҳ бош,
Пайваста дар химои лутфи илоҳ бош!
Аз хоричӣ ҳазор ба як ҷав намехаранд,
Гӯ кӯҳ то ба кӯҳи мунофиқ сипоҳ бош!
Чун Аҳмадам шафеъ бувад рӯзи растаҳез,
Гӯ, ин тани балокаши ман пургуноҳ бош!
Оиро, ки дӯстии Алӣ нест, кофир аст,
Гӯ, зоҳиди замонаву гӯ, шайхи роҳ бош!
Имрӯз зиндаам ба валои ту, ё Алӣ,
Фардо ба рӯҳи поки имомон гувоҳ бош!
Қабри имоми ҳаштуми султони дин Ризо,
Аз ҷон бибӯсу бар дари он боргоҳ бош!
Дастат намерасад, ки бичинӣ гуле зи шоҳ,
Боре ба пон гулбунӣ эшон гиёҳ бош!
Марди худошинос ки тақво талаб кунад,
Хоҳӣ сапедҷомаву хоҳӣ сиёҳ бош!
Ҳофиз, тариқи бандагии шоҳ пеша кун,
В-он гоҳ дар тариқ ҷу мардони роҳ бош!



* * *

Ба даври лола қадах гиру бериё мебош!
Ба бўи гул нафасе хамдами сабо мебош!
Нагӯямат, ки ҳамасола майпарасти кун,
Се моҳ май хӯру нӯх моҳ порсо мебош!
Чу пири солики ишқат ба май хавола кунад,
Бинӯшу мунтазири раҳмати худо мебош!
Гарат хавост, ки чун Чам ба сирри ғайб расӣ,
Биеву хамдами ҳоми ҷаҳоннамо мебош!
Чу гунча гарчи фурубастагист кори ҷаҳон,
Ту хамчу боди баҳорӣ гирехкушо мебош!
Вафо мачӯӣ зи кас, в-ар суҳан намешунавӣ,
Ба ҳарза толиби симургу кимӣ мебош!
Муриди тоати бегонагон машав, Ҳофиз,
Вале муошири риндони порсо мебош!



* * *

Бас харобам зи ғами ёри хароботии хеш,
Мезанад ғамзаи ӯ новаки ғам бар дили реш.
Ба ту пайвастаму аз ғайри ту дил бибридам,
Ошнои ту надорад сари бегонаву хеш.
Ба иноят назаре кун, ки мани дилшударо
Наравад бе мадади лутфи ту коре аз пеш.
Охир, эй подшаҳи мулки ваҷоҳат, чӣ шавад,
Гар лаби лаъли ту резад намаке бар дили реш.
Хирмани сабри мани сӯхтадил дода ба бод,
Чашми масти ту, ки бикшод камин аз пасу пеш.
Гар чалипон сари зулф зи ҳам бикшой.
Бас мусулмон, ки шавад куштаи он кофаркеш.
Паси зону манишину ғами беҳуда махӯр,
Ки зи ғам хӯрдани ту ризқ нагардад каму беш.
Чунки ин кӯшиши бефоида суде надихад,
Пас, маёзор дили худ зи ғам, эй дурандеш,
Пурсиши Ҳофизи дилсӯхта кун, баҳри худо,
Нест аз шоҳ аҷаб, гар бинавозад дарвеш.



• • •

Суфӣ, гуле бичину мураккаъ ба хор бахш
В-ин зӯҳди хушкро ба ман хушгувор бахш!
Томоту шатҳ дар раҳи оҳанги чанг нех,
Тасбеҳу тайласон ба маю майгусор бахш!
Зӯҳди гарон, ки шохиду сокӣ намехаранд,
Дар ҳалқан чаман ба насими баҳор бахш!
Роҳам шароби лаъл зад, эй мири ошиқон,
Хуни маро ба чоҳи занахдони ёр бахш!
Е раб, ба вақти гул гунаҳи банда афв кун
В-ин мочаро ба сарви лаби қўйбор бахш!
Эй он, ки раҳ ба машраби мақсуд бурдай,
З-ин баҳр катрае ба мани хоксор бахш!
Шукронаро, ки чашми ту рӯи бутон надид,
Моро ба авфу лутфи худовандгор бахш!
Сокӣ, чу шох нӯш кунад бодан сабӯҳ,
Гӯ: чоми зар ба Ҳофизӣ шабзиндадор бахш!



* * *

Боғбон гар панҷ рӯзе сӯхбати гул боядаш,
Бар чафои хори хичрон сабри булбул боядаш.
Эй дил андар банди зулфаш аз парешонӣ манол,
Мурғи зирак чун ба дом афтад, таҳаммул боядаш.
Ринди оламсӯзро бо маслиҳатбинӣ чӣ кор?
Қори мулк аст он, ки тадбиру тааммул боядаш,
Тақья бар таквину дониш дар тариқат кофирист,
Роҳрав гар сад хунар дорад, таваккул боядаш.
Бо чунии зулфу рухаш бодо назарбозӣ ҳаром,
Ҳар кӣ рӯи ёсамину чаъди сунбул боядаш.
Нозхо з-он наргиси мастонааш бояд кашид,
Ия дили шӯрида то он чаъди кокул боядаш.
Сокиё, дар гардиши соғар тааллул то ба чанд?
Давр чун бо ошиқон афтад, тасалсул боядаш!
Қист, Ҳофиз, то нанӯшад бода бе овози рӯд,
Ошиқи мискин чаро чандин таҷаммул боядаш?



* * *

Фикри булбул ҳама он аст, ки гул шуд ёраш,
Гул дар андеша, ки чун ишва кунад дар кораш.
Дилрабой ҳама он нест, ки ошнқ бикӯшанд,
Хоча он аст, ки бошад ғами хидматгораи.
Ҷон он аст, ки хун мавҷ занад дар дили лаъл,
З-ин тағобун, ки хзаф мешиканад бозораи.
Булбул аз файзи гул омӯхт сухан парна набуд,
Ин ҳама қавлу ғазал таъбия дар минқораи.
Эй, ки дар кӯчаи маъшуқаи мо меғузари,
Барҳазар бош, ки сар мешиканад девораи!
Он сафарқарда, ки сад қофила дил ҳамраҳи ўст.
Ҳар кучо ҳаст, худоё, ба саломат дораи!
Сӯхбати офиятат гарчи хуш афтод, эй дил,
Ҷониби инқ азиз аст, фуру мағзораи!
Сӯфии сархуш аз ин даст, ки қач қард кулоҳ
Ба ду ҷоми дигар ошуфта шавад дастораи.
Дили Ҳофиз, ки ба дидори ту хӯғар шуда буд,
Нознавардан висол аст, маҷӯ озораи!



Шароби талх мехоҳам, ки мардафган бувад зӯраш,
Ки то як дам биесям зи душмёву шару шӯраш.
Симои даҳри дунпарвар надорад шахди осонш,
Мазоқи хирсу оз, эй дил, бишӯй аз талху аз шӯраш.
Биевар май, ки натвон шуд зи макри осмон эмин
Зи лаъби Зӯҳран чангиву Миррихи силахшӯраш.
Қаманди сайди Баҳромӣ бияфган, ҷоми Чам бардор,
Ки ман паймудам ин сахро на Баҳром асту на гӯраш.
Бие, то дар ман софит рози даҳр биноям,
Ба шарти он, ки нанмой ба қачтабъони дилкӯраш.
Назар кардан ба дарвешон, мунофи бузургӣ нест,
Сулаймон бо ҷунон ҳашмат назархо буд бо мӯраш.
Қамони абруи ҷонон наменчад сар аз Хофиз,
Валекин ханда меояд бад-ин бозуи безӯраш.



...

Хушо Шерозу вазъи бемисолаш,
Худовандо, ниғаҳ дор аз заволаш.
Зи Рукнободи мо сад лавҳашаллоҳ
Кя умри Хизр мебахшад зулолаш.
Миёни Чаъфарободу Мусалло,
Абиромез меояд шамолаш.
Ба Шероз ову файзи рӯҳи қудсӣ
Бичӯй аз мардуми соҳибкамолаш.
Кя номи қанди Мисрӣ бурд он ҷо,
Ки ширинон надоданд иифиолаш?
Сабо з-он лӯли шағули сармаст,
Чӣ дорӣ оғаҳӣ, чун аст, холаш?
Гар он ширипписар хунам бирезад,
Дило, чун шири модар кун ҳалолаш!
Мақун аз хоб бедорам, худоро,
Ки дорам хилвате хуш бо ҳаёлаш.
Чаро, Хофиз, ту метарсидӣ аз ҳаҷр,
Нақардӣ шукри айёми висолаш?



• • •

Чу баршикаст сабо зулфи анбарафшонаш,
Ба ҳар шикаста, ки пайваст, тоза шуд чонош.
Кучост ҳамнафасе, то ба шарҳ арза диҳам,
Ки дил чӣ мекашад аз рӯзгори ҳичронаш?
Замона аз вараки гул мисоли рӯи ту баст,
Вале эн шарми ту дар ғунча кард пинхонаш.
Ту хуфтаиву нашуд ишкро карона надид,
Таборакаллаҳ аз ин раҳ, ки нест поёнаш.
Чамоли Қазъба магар узри рахравон хоҳад,
Ки чони зиидадилон сӯхт дар биёбонаш?
Бад-ин шикастан байтулҳазан кӣ меорад,
Нишони Юсуфи дил аз чаҳи занахдонаш?
Бигирам он сари зулфу ба дасти хоҷа диҳам,
Ки сӯхт Ҳофизи бедил эн макру дастонаш.



Е раб, ин навгули хандон, ки сунурдӣ ба манаш,
Месупорам ба ту аз чашми ҳасуди чаманаш.
Гарчи аз кӯи вафо ғашт ба сад марҳала дур,
Дур бод офати даври фалак аз чону танаш!
Гар ба манзилғаҳи Салмо расӣ, эй боди сабо,
Чашмдорам, ки саломе бирасонӣ зи манаш.
Ба адаб нофакушой кун аз он зулфи сиёҳ,
Ҷои дилҳои азиз аст, ба ҳам бармазанаш!
Гӯ, дилам ҳаққи вафо бо хату ҳолат дорад.
Мӯҳтарам дор дар он турраи анбаршиканаш.
Дар мақоме, ки ба ёди лаби ӯ май нӯшанд,
Сифла он маст, ки бошад хабар аз ҳештанаш.
Ирзу мол аз дари майхона нашоёд андӯхт.
Ҳар кӣ ин об ҳӯрад, рахт ба дарёе ғиганаш.
Ҳар кӣ тарсад зи малол, андӯхи нишқаш на ҳалол,
Сари мову қадамаш ё лаби мову даҳанаш.
Шеърӣ Ҳофиз ҳама байтулғазали маърифат аст,
Офарин бар нафаси дилкашу лутфи суханаш!



• • •

Бибурд аз ман карору тоқату хуш
Бути сангиндилли симинбаноғӯш.
Нигоре, чобуке, шанге, кулаҳдор.
Зарифе, махваше, турке, қабонӯш.
Зи тоби оташи савдои ишқаш
Ба сони дег доим мезанам чӯш.
Чу пирохан шавам осудахотир
Гараш ҳамчун қабо гирам дар оғӯш.
Агар нӯсида гардад устухонам,
Нагардад меҳраш аз чонам фаромӯш.
Дилу динам, дилу динам бибурдаст
Бару дӯшаш, бару дӯшаш, бару дӯш.
Давои ту, давои туст, Ҳофиз,
Лаби нӯшаш, лаби нӯшаш, лаби нӯш.



• • •

Ба чидду ҷаҳд ҷу коре намеравад аз пеш,
Ба кирдигор раҳокарда бех масолеҳи хеш.
Ба подшоҳии олам фуру наёрад сар,
Агар зи сирри қаноат хабар шавад дарвеш.
Зи санги тафриқа хоҳӣ, ки мунҳанӣ нашавӣ,
Машав ба сони тарозу ту дар паи каму беш.
Риён зоҳиди солус ҷони ман фарсуд,
Кадах биёру бинех марҳаме бар ин дили реш!
Бинӯш бода, ки қассоми сунъ қисмат кард,
Дар офариниш аз анвоъ нӯшдоруву неш.
Риё ҳалол шуморанду ҷони бода ҳаром.
Зиҳӣ тариқату миллат, зиҳӣ шарнату кеш!
Ба дилрабой агар худ саромадӣ, ҷӣ аҷаб,
Ки нури хусни ту буд аз асоси олам беш.
Даҳони танги ту дилхоҳи ҷони Ҳофиз шуд,
Ба ҷон бувад хатарам з-ин дили муҳоландеш.



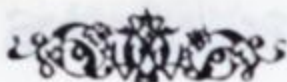
• • •

Сахар зи хотифи ғайбам расид мужда ба гӯш,
Ки даври шох Шучоъ аст, май далер бинӯш.
Шуд он, ки аҳли назар бар канора мерафтанд,
Ҳазор гуна суҳан дар даҳону лаб комӯш.
Ба савти чанг бигӯем он ҳикоятҳо
Ки аз нухуфтани он деги сина мезад чӯш.
Шароби хонағни тарси мӯхтасиб хӯрда
Ба рӯи ёр бинӯшему бонги нӯшонӯш.
Зи кӯи майкада душаш ба дӯш мебурланд,
Имоми шаҳр, ки сачҷода мекашид ба дӯш.
Дило, далолати хайрат кунам ба роҳи наҷот,
Мақун ба фиск мубохоту зӯҳд ҳам мафурӯш.
Маҳалли нури таҷаллист рои анвари шох,
Чу қурби ӯ талабӣ, дар сафои ният кӯш!
Ба чуз санои ҷалолаш масоз вирди замир
Ки ҳаст гӯши дилаш маҳраи паёми сурӯш.
Румузи маслиҳати мулк хусравон донанд,
Ғадон гӯшанишинӣ ту, Ҳофизо, махурӯш!



* * *

Хотифе аз гӯшаи майхона дӯш,
Гуфт:— «Бибахшанд гунаҳ, май бинӯш!»
Лутфи илоҳӣ бикунад кори хеш,
Муждаи раҳмат бирасонад сурӯш.
Ин хиради хом ба майхона бар,
То маи лаъл оварадаш хун ба чӯш,
Гарчи висолаш на ба кӯшиш диҳанд,
Ҳар қадар, эй дил, ки тавонӣ бикӯш.
Лутфи худо бештар аз чурми мост,
Нуктаи сарбаста чӣ донӣ, хамӯш!
Гӯши ману ҳалқаи гесуи ёр,
Рӯи ману хоки дари майфурӯш!
Риндии Ҳофиз на гуноҳест саъб
Бо карами подшаҳи айбпӯш.
Довари дин шоҳ Шучоъ, он, ки кард,
Рӯҳқудус ҳалқаи амраш ба гӯш.
Эй малик-ул-арш муродаш бидех
В-аз хатари чашми бадаш дор гӯш.



* * *

Дар аҳди подшоҳи хатобахши чурмӯш
Ҳофиз каробакаи шуду муфтии пиёлаиӯш.
Сӯфӣ зи кунҷи савмаа бо пои хум нишаст,
То дид мӯхтасиб, ки сабӯ мекашад ба дӯш.
Аҳволи шайху қозиву шарб-ал-яхудашон,
Кардам суол субҳдам аз пири майфурӯш,
Гуфто:— Нагуфтанист сухан, гарчи маҳрамай,
Даркаш забону парда нигах дору май бинӯш!
Соқӣ, баҳор мерасаду вачҳи май намонд,
Фикре бикун, ки хуни дил омад зи ғам ба қӯш,
Ишқ асту муфлисиву ҷавониву навбаҳор,
Узрам пазиру чурм ба зайли карам бинӯш!
То чанд ҳамчу шамъ забоноварӣ кунӣ?
Парвонаи мурод расад, эй муҳиб, ҳамуш!
Эй подшоҳи сурату маънӣ, ки мисли ту,
Нодида ҳеҷ дидаву нашнинада ҳеҷ гӯш,
Чандон бимон, ки хирқан азрак қунад қабул,
Бахти ҷавонат аз фалаки пири ҷанданӯш!



• • •

Дӯш бо ман гуфт пинҳон роздоне тезхуш,
Аз шумо пинҳон нашоёд кард сирри майфурӯш.
Гуфт:— Осон гир бар худ корҳо, к-аз рӯи табъ
Сахт мегирад ҷаҳон бар мардумони сахткӯш.
В-он гахам дардод ҷоме, к-аз фурӯғаш бар фалак
Зӯҳра дар рақс омаду барбатзанон мегуфт:— нӯш!
Бо дили хунии лаби хандон биёвар ҳамчу ҷом,
Не гарат захме расад, ой чу ҷанг андар хурӯш.
То нагардӣ ошно, з-ин парда рамзе нашнави,
Гӯши номахрам набошад ҷои пайғоми сурӯш.
Гӯш кун панд, эй писар в-аз баҳри дунё ғам махӯр,
Гуфтамат чун дур ҳадисе, гар тавонӣ, дор гӯш,
Дар ҳарими ишқ натвон зад дам аз гуфтушунид,
З-он, ки он ҷо ҷумла аззо ҷашм бояд буду гӯш,
Бар бисоти нуктадонон худфурӯшӣ шарт нест,
Е сухан дониста гӯ, эй марди оқил, ё ҳамӯш!
Соқиё, май дех, ки риндиҳои Ҳофиз, ғажам кард
Хусрави соҳибқирони ҷурмбаҳши айбӯш.



* * *

Эй хама шакли ту матбуъу хама чои ту хуш,
Дилам аз ишван ширини шакархон ту хуш.
Хамчу гулбарги таре хаст вучуди ту латиф,
Хамчу сарви чамани хулд саропон ту хуш.
Шеваву нози ту ширин, хату холи ту малех,
Чашму абруи ту зебо, қаду болон ту хуш.
Хам гулистони хайлам зи ту пурнакшу нигор,
Хам машоми дилам аз зулфи сумансон ту хуш.
Дар рахи ишк, ки аз сели бало нест гузор,
Кардаам хотири худро ба таманион ту хуш.
Шукри чашми ту чӣ гӯям, ки бад-он беморӣ,
Мекунад дарди маро аз рухи зебон ту хуш.
Дар биёбони талаб гарчи зи хар сӯ хатар аст,
Меравад Хофизи бедил ба тавадлон ту хуш.



* * *

Канори обу пои беду табъи шеърӯ ёре хуш,
Муошир дилбаре ширину соқӣ гулъӯзоре хуш.
Ало, эй давлати толеъ, ки кадри вақт медонӣ,
Гуворо бодат ин ишрат, ки дорӣ рӯзгоре хуш.
Ҳар он касро, ки дар хотир зи ишқи дилбаре борест,
Сипанде, гӯ бар оташ нех ки дорад кору боре хуш.
Арӯси табъро зевар зи фикри бикр мебандам,
Бувад, к-аз дасти айёмам ба даст афтад ингоре хуш.
Шаби сӯхбат ғанимат дону доди хушдилӣ бистон,
Ки маҳтобе дилафрӯз асту тарфи лолазоре хуш.
Мае дар косаи чашм аст сокиро баномэзад,
Ки мастӣ мекунад бо ақлу мебахшад хуморе хуш.
Ба ғафлат умр шуд, Ҳофиз, биё бо мо ба майхона,
Ки шангӯлони сармастат биёмӯзанд коре хуш.

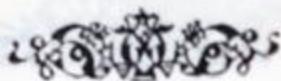


Гарам қабул кунӣ в-ар биронӣ аз дари хеш,
Нагардам аз ту чудо в-ар фидо кунам сари хеш.
Ба ишқи рӯи ту гуфтам, ки чон барафшонам,
Дигар ба шарм дарафтодам аз муҳаққари хеш.
Ту донӣ, ар бинавозӣ вагар биранҷонӣ,
Чунон, ки дар дилат ояд, ба рои анвари хеш.
Маро насихати бегона манфиат накунад,
Чу розиям, ки чафо бидам аз ситамгари хеш.
Агар баробари хешам ба ҳукм бигзорӣ,
Хаёли рӯи ту нагзорам аз баробари хеш.
Хадиси сабри ман аз рӯи ту ҳамон масал аст,
Ки сабри тифл ба шир аз канори модари хеш.
Назар ба чониби мо кун, ки миннат асту савоб,
Ки ҳеҷ халқ набинӣ ба хусни манзари хеш.
Чӣ бар сар омадам аз шавқ, голибо, донӣ,
Ҳамон, ки мӯрчаро бар сар омад аз пари хеш.
Ту сар ба сӯҳбати Ҳофиз дароварӣ, хайхот,
Зихӣ ҳаёл, ки ман кардаам мусаввари хеш!



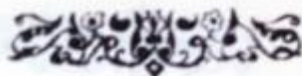
* * *

Мачмаи хубиву лутф аст узори чу маҳаш,
Лекинаш меҳру вафо нест, худоё, бидеҳаш!
Дилбарам шохиди тифл асту ба бозӣ рӯзе
Бикушад зораму дар шаръ набошад гунаҳаш.
Ман ҳамон бех, ки аз ӯ нек ниғаҳ дорам дил,
Ки бадӯ нек надидасту надорад ниғаҳаш.
Бӯи шир аз лаби ҳамчун шакараш меояд,
Гарчи хун меҷакад аз шевани чашми сияҳаш.
Чордахсола бӯте чобуки ширин дорам,
Ки ба ҷои ҳалқа ба гӯш аст маҳи чордахаш.
Аз пан он гули навруста дили ман, ё раб,
Худ кучо шуд, ки надидем дар ин чанд гаҳаш?
Ёри дилдори ман ар қалб бад-ин сон шиканад,
Бибарад зуд ба ҷондорни худ подшаҳаш.
Ҷои ба шукрона кунам сарф, гар он донан дур
Садафи синан Ҳофиз бувад оромгаҳаш.



• • •

Маро корест мушкил бо дили хеш,
Ки гуфтан менаёрам мушкили хеш.
Хаёлат донаду ҷони ман аз ғам,
Ки ҳар шаб дар ҷӣ қорам бо дили хеш.
Зи воқасмондагон ёде кун охир,
Ҷӣ ронӣ тунд, ҷоно, маҳмили хеш?
Басе гаштам ҷу Мачиун кӯху сахро,
Магар ёбам суроғ аз манзили хеш?
Маро дар аввали манзил раҳ афтод,
Қай омад киштиям бар соҳили хеш?
Ҷӣ фурсатҳо, ки гум кардам дар ин роҳ.
Зи бахти хобноки ғофили хеш!
Бикун ҷавлоне, охир дар, раҳи мо,
Ҷу Ҳофиз хок кард обу гили хеш.



• • •

Дилам рамида шуду гофилам мани дарвеш,
Ки он шинкори саргаштаро чӣ омад пеш?
Чу бед бар сари имони хеш меларзам,
Ки дил ба дасти камонабрӯест кофиркеш.
Хаёли ҳавсалаи баҳр мепазад, хайхот,
Чихост дар сари ин қатраи мухоландеш?
Бинозам он сияхи шӯхи офияткушро,
Ки мавҷ мезанадаш оби нӯш бар сари неш.
Зи остини табибон ҳазор хун бичакад,
Гарам ба таҷриба дасте ниханд бар дили реш.
Ба кӯи майкада гириёну сарфиганда равам,
Чаро, ки шарм ҳамеоядам зи ҳосили хеш.
На умри Хиэр бимонад, на мулки Искандар,
Низоъ бар сари дунёи дун мақун, дарвеш!
Бад-он камар нарасад дасти ҳар гадо, Хофиз,
Хазонае ба каф овар зи ганҷи Қоруи беш!



Мо озмудаем дар ин шаҳр бахти хеш,
Берун кашнд бояд аз ин варта рахти хеш.
Азбаски даст мегазаму оҳ мекашам,
Оташ задам чу гул ба тани лахт-лахти хеш.
Дӯшам зи булбуле чӣ хуш омад, ки месуруд,
Гул гӯш паҳи карда зи шохи дарахти хеш,
Қ-эй дил, ту шод бош, ки он ёри тундхӯ,
Бисёр тундхӯй нишинад зи бахти хеш.
Хохӣ, ки сахту сустӣ ҷаҳон бар ту бигзарад,
Бигзар зи аҳди сусту суҳанҳон сахти хеш!
Вакт аст, к-аз фироқи туву сӯзи андарун
Оташ дарафканам ба ҳама рахту паҳти хеш.
Эй Ҳофиз, ар мурод муяссар шудӣ мудом,
Ҷамшед инз дур намондӣ зи тахти хеш.



* * *

Аз ракибат дилам наёфт халос,
З-он, ки «Ал-қосу ло ҷаиббу-л-қос».
Мӯхтасиб хум шикасту ман сари ӯ,
Синна би-с-синна ва-л-чуруху қасос.
Ҳамчу Исоист ҷоми май, ки мудом,
Мурдари зинда мекунад ба хавос.
Мутриби ман, раҳе бизан, ки ба чарх
Муштарӣ Зӯҳраваш шавад раққос,
Ғавҳар аз баҳр қай бурун орад,
Тарки сар то намекунад ғаввос.
Нақде аз ишк ҷӯй, не аз ақл,
То ки ҳолис шавӣ, чу зарри халос.
Ҳофиз аз дил зи мусхафи руҳи дӯст
Хонд Алҳамду суран Ихлос.



• • •

Нест касро зи каманди сари зулфи ту халос,
Мекушй ошиқи мискину натарсй зи қасос.
Ошиқи сўхтадил то ба биёбони фано
Наравад дар ҳарамн чон, нашавад хосалхос.
Чон ниҳода ба миён шамъсифат аз сари сидқ,
Кардам исор тани хеш зи рӯи ихлос.
Ба ҳаводориву ихлос чу парвона зи шавқ
То насўзй, ту наёбй зи ғами нишқ халос.
Кимиён ғами нишқи ту тани хокни ман
Зари холис кунад, арчанд бувад ҳам чу расос.
Оташе дар дили девонаи мо афкандй,
Ки чу гардем ҳамеша ба ҳавоят раққос.
Қимати дурри гаронмоя надонанд авом,
Ҳофизо, гавҳари якдона мадеҳ чуз ба хавос.



• • •

Биё, ки мешунавам бўи ҷои аз он ораз,
Ки ёфтам дили худро нишон аз он ораз.
Маоние, ки зи хуре ба шарҳ мегӯянд,
Зи хусну лутф бипурс ин баён аз он ораз.
Ба гил бимонда қадӣ сарви ноз аз он қомат,
Хичил шудааст гули гулситон аз он ораз.
Ба шарм монда тани ёсамин аз он гесӯ,
Ба хун нишаста дили арғавон аз он ораз.
Гирифта нофан Чин бўи мушк аз он гесӯ,
Гулоб ёфта бўи ҷинон аз он ораз.
Зи меҳри рӯи ту хуршед гашта ғарқи арақ,
Низор монда маҳи осмон аз он ораз.
Зи назми дилкаши Ҳофиз чакид оби ҳаёт,
Ҷунон ки хун шуда, ҷоно, ҷакон аз он ораз.



• • •

Хусну ҷамоли ту ҷаҳон ҷумла гирифта тӯлу арз,
Шамси фалак хична шуда, аз рухи хуби моҳи арз.
Дидани хусну хубият бар ҳама халқ вочиб аст,
Сачдан дарғаҳи ту бар ҷумла малонқ аст фарз
Аз рухи туст муктабис ҳур зи ҷаҳорум осмон,
Ҳамчу замини ҳафтумин монда ба зерӣ бори қарз,
Ҷон, ки фидон ӯ нашуд, мурдан ҷовидон бувад,
Тан, ки асирӣ ту нашуд, лонки ӯст қатъу фарз.
Бӯса ба хоки пой ӯ даст кучо диҳад туро?
Қиссан шавк, Ҳофизо, бод расонадаш ба арз.



• • •

Касам ба хашмату чоҳу чалоли шох Шучоъ,
Ки нест бо касам аз баҳри молу чоҳ низоъ.
Шароби хонагням бас, ман мугона биёр,
Ҳарифи бода расид, эй рафики тавба, видоъ.
Худойро, ба маям шустушӯи хирқа кунед,
Ки ман намешунавам бӯи хайр аз ин авзоъ.
Бибин, ки раксунон меравад ба нолаи чанг
Касе, ки руҳса нафармудӣ истимон самоъ.
Ба ошиқон назаре кун ба шукри ин неъмат,
Ки ман ғуломи мутеам, ту подшоҳи мутоъ.
Ба файзи чуръан чоми ту ташнаем вале
Намекунем далерӣ, намедихем судоъ.
Чабини чехраи Ҳофиз худо чудо макунод,
Зи хоки борғаи кибриён шох Шучоъ.



Бомдодон, ки эн хилватгахи кохи ибдоъ,
Шамъи ховар фиганад бар хама атроф шуоъ.
Баркашад онна аз чайби уфук чарху дар он
Бинамояд рухи гетй ба хазорон анвоъ.
Дар завоён тарабхонаи Чамшеди фалак
Аргунун соз кунад Зӯхра ба оҳанги самоъ.
Чанг дар гулгула онд, ки кучо шуд мункир?
Чом дар қалқақа онд, ки кучо шуд манноъ?
Вазъи даврон бинигар, соғари ишрат баргир,
Ки ба ҳар ҳолате ин аст беҳини авзоъ.
Турраи шохиди дунёе хама банд асту фиреб,
Орифон бар сари ин ришта наҷӯанд инзоъ.
Умри Хусрав талаб, ар нафъи ҷаҳон мепохй,
Ки вучудест атобахши карими наффоъ.
Мазҳари лутфи азал равшании ҷашми амал.
Чомеи илму амал, ҷони ҷаҳон шох Шучоъ.



* * *

Ба фарри давлати гетифурузи шоҳ Шучоъ,
Ки ҳаст дар назари ман ҷаҳон ҳақир матоъ.
Биёр май, ки ҷу хуршед машъал афрузад,
Расад ба кулбаи дарвеш низ файзи шуоъ.
Суроҳиеву ҳарифи хушам зи дунё бас,
Ки ғайр аз ин ҳама асбоби тафриқасту судоъ.
Бирав адибу насихат мағӯ, ки дигар ту
Набиниям пас аз ин ҳеҷ гаҳ ба кунҷи биқоъ.
Зи зӯҳди Ҳофизу томоти ӯ малул шудам,
Ба сози руду ғазал гӯй бо суруди самоъ.



Дар вафон ишқи ту машхури хубонам чу шамъ,
Шабнишини кӯи сарбозону риндонам чу шамъ.
Рӯзу шаб хобам намеояд ба чашми ғампараст,
Баски дар беморни ҳаҷри ту гириёнам чу шамъ.
Риштан сабрам ба микрози ғамат бибрида шуд,
Ҳамчунон дар оташи меҳри ту сӯзонам чу шамъ.
Гар кумайти ашқи гулгунам набудӣ гармрав,
Кай шудӣ равшан ба гетӣ рози пинхонам чу шамъ?
Дар миёни обу оташ ҳамчунон саргарми туст
Ин дили зори низори ашкборонам чу шамъ.
Дар шаби ҳичрон маро парвонаи васле фирист,
Варна аз дардат ҷаҳонеро бисӯзонам чу шамъ.
Бе ҷамоли оламори ту рӯзам чун шаб аст,
Бо ҷамоли ишқи ту дар айни нуқсонам чу шамъ.
Кӯҳи сабрам нарма шуд чун мум дар дастӣ ғамат,
То дар обу оташи ишқат гудозонам чу шамъ.
Ҳамчу субҳам як нафас боқист бе дидори ту,
Ҷеҳра бинмо, дилрабо, то ҷон барафшонам чу шамъ.
Сарфарозам кун шабе аз васли худ, эй нозанин,
То мунаввар гардад аз дидорат айвонам чу шамъ.
Оташи меҳри туро Ҳофиз, аҷаб дар сар гирифт,
Оташи дил кай ба оби дида биншонам чу шамъ?



* * *

Сахар ба бӯи гулистон даме шудам дар бор,
Ки то чу булбули бедил кунам илочи димор.
Ба чилваи гули сурӣ нигоҳ мекардам,
Ки буд дар шаби тира ба равшанӣ, чу чарор.
Чунон ба хусиу чавонии хештан мағрур,
Ки дошт аз дили булбул хазор гуна фарор.
Кушода наргиси раъно зи ҳасрат об аз чашм,
Ниҳода лола зи савдо ба қону дил сад доғ.
Забон кашида чу теге ба сарзаниш савсан,
Дахон кушода шақоиқ чу мардуми игор.
Яке чу бодапарастон суроҳӣ андар даст,
Яке чу сокии мастон ба каф гирифта аёғ.
Нишоту айшу чавонӣ чу гул ғанимат дон,
Ки, Хофизо, набувад бар расул ғайри балор.



Толеъ агар мадад кунад, доманаш оварам ба каф,
Гар бикашам, зихй тараб, в-ар бикӯшад, зихй шараф!
Тарфи карам зи кас набаст ни дили пурумеди ман,
Гарчи сухан ҳамебарад қиссан ман ба ҳар тараф.
Аз ҳамин абруи туам ҳеҷ қушонше нашуд,
Ваҳ, ки дар ин ҳаёли қач умри азиз шуд талаф.
Абруи дӯст қай шавад дастқаши ҳаёли ман,
Қас назадаст аз ин камон тири мурод бар ҳалаф.
Чанд ба ноз парварам меҳри бутони сангдил,
Еди падар намекунад ин писарони ноҳалаф.
Ман ба ҳаёли зоҳидӣ гӯшанишину турфа он-к,
Муғбачае зи ҳар тараф мезанадам ба ҷангу даф.
Беҳабаранд зоҳидон, нақш бихону лотақил,
Масти риёст мӯхтасиб, бода бидеху лотаҳаф.
Сӯфини шаҳр бин, ки чуи лукман шубҳа меҳӯрад,
Пордумаш дароз бод он ҳаявони хушалаф.
Ҳофиз, агар қадам занӣ, дар раҳи хонадон ба сидқ,
Бадрзаки раҳат шавад ҳиммати шаҳнаи Начаф.



* * *

Забони хома надорад сари баёни фирок
Вагарна шарҳ диҳам бо ту достони фирок.
Дареғи муддати умрам, ки бар умеди висол
Ба сар расиду наёмад ба сар замони фирок.
Саре ки бар сари гардун ба фахр месудам,
Ба ростон, ки ниҳодам бар остони фирок.
Чӣ гуна боз кунам бол дар ҳавои висол,
Ки рехт мурғи дилам пар дар ошъёни фирок?
Кунун чӣ чора, ки дар баҳри ғам ба гирдобе,
Фитод заврақи сабрам зи бодбони фирок?
Басе намонд, ки киштии умр ғарқа шавад
Зи мавҷи шавқи ту дар баҳри бекарони фирок,
Агар ба дасти ман афтад, фирокро бикушам,
Ки рӯзи ҳаҷр сияҳ боду хонумони фирок!
Рафиқи хайли хаёлему ҳамнишини шикеб,
Қарини оташи ҳичрону ҳамқирони фирок.
Чӣ гуна даъвии васлат кунам ба чон, ки шудааст,
Танам вакили қазову дилам замони фирок.
Зи сӯзи шавқ дилам шуд кабоб дур аз ёр,
Мудом хуни цигар меҳӯрам зи хони фирок.
Фалак чу дид сарамро асири чанбари ишк,
Бибаст гардани сабрам ба ресмони фирок.
Ба пой шавқ агар ин рах, ба сар шудӣ, Ҳофиз,
Ба дасти ҳаҷр надодӣ касе инони фирок.



* * *

Мабод кас чу мани хаста мубталон фирок,
Ки умри ман хама бигзашт дар балон фирок.
Ғарибу ошиқу бедил фақиру саргардон,
Кашида меҳнати айёму доғҳои фирок.
Кучо равам, ҷи кунам, холи дил киро гӯям,
Ки доди ман биситонад, диҳад ҷазои фирок?
Фироқро ба фироқи ту мубтало созам,
Чунон, ки хун бичаконам зи дидаҳои фирок.
Ман аз кучову фирок аз кучову ғам зи кучо,
Магар бизод маро модар аз барои фирок?
Зи дарди ҳаҷру фироқам даме ҳалосӣ нест,
Худойро, биситон доду дех сазои фирок!
Ба доғи ишқи ту Ҳофиз чу булбули сахарӣ,
Занад ба рӯзу шабон хунфишон навои фирок.



• • •

Мақоми амну ман бегашу рафики шафик,
Гарат мудом муяссар шавад, зихй тавфик.
Чахону кори чахон ҷумла ҳеч дар ҳеч аст,
Ҳазор бор ман ин нуқта кардаам таҳқиқ.
Дареғу дард, ки то ин замон надонидам,
Ки кимиёи саодат рафик буд, рафик!
Ба маъмане раву фурсат шумур ғанимати вақт,
Ки дар камингаҳи умранд қотиёни тарик.
Биё, ки тавба зи лаъли нигору хандаи чом
Ҳикоятест, ки аклаш намекунад тасдиқ.
Агарчи мӯи миёнат ба ҷун мане нарасад,
Хуш аст хотирам аз фикри ин ҳаёли дақиқ.
Ҳаловате, ки туро дар ҷаҳи занаҳдон аст,
Ба кунҳи он нарасад сад ҳазор фикри амиқ.
Агар ба ранги ақиқе шуд ашки ман, ҷӣ аҷаб,
Ки мӯҳри хотами лаъли ту ҳаст, ҳамчу ақиқ.
Ба ханда гуфт, ки, Ҳофиз, ғуломи табъи туям,
Бибин, ки то ба ҷӣ ҳаддам ҳамекунад таҳмиқ.



• • •

Агар шароб хӯрӣ, чуръае фишон бар хок,
Аз он гуноҳ, ки нафъе расад ба ғайр, чӣ бок?
Бирав, ҳар он чӣ ту дорӣ, бихӯр, дарег махӯр,
Ки бедареғ занад рӯзгор теги халок.
Ба хоки пой ту, эй сарви нозпарвари ман,
Ки рӯзи воқеа по вомагирам аз сари хок.
Чи дӯзахӣ, чи бихиштӣ, чи одамӣ, чи парӣ,
Ба мазҳаби хама куфри тариқат аст имсоқ.
Мухандиси фалакӣ роҳи дайри шашчихатӣ
Чунон бибаст, ки раҳ нест зери дайри мағок.
Фиреби духтари раз турфа мезанад раҳи ақл,
Мабод то ба қиёмат хароб торуми тоқ.
Ба роҳи майкада, Хофиз, хуш аз чаҳон рафтӣ,
Дуои аҳли дилат бод мӯниси дили пок.



* * *

Ҳазор душманам ар мекунанд қасди ҳалок,
Гарам ту дӯстӣ, аз душманон надорам бок!
Маро умеди висоли ту зинда медорад,
Вагарна ҳар дамам аз ҳаҷри туст бими ҳалок.
Нафас-нафас агар аз бод бишнавам бӯят,
Замон-замон чу гул аз ғам кунам гиребон чок.
Равад ба хоб ду чашм аз ҳаёли ту, ҳайҳот,
Бувад сабур дил андар фироқи ту хошок
Агар ту захм занӣ беҳ, ки дигаре маҳрам,
В-агар ту захр диҳӣ, беҳ, ки дигаре таръёк.
Би зарби сайфика қатло ҳаётуно абадан,
Лизинна рӯхӣ қад тоба ан якуна фидок.
Инон мапеч, ки гар мезанӣ ба шамшерам,
Сипар кунам сару дастат надорам аз фитрок.
Туро чунон, ки тӯй, ҳар назар кучо бинад,
Ба қадри дониши худ ҳар касе кунад идрок.
Ба чашми ҳалқ азизи ҷаҳон шавад Ҳофиз,
Қи бар дари ту нихад рӯи масканат бар хок.



* * *

Эй дили реши маро бо лаби ту ҳаққи намак,
Ҳақ нигаҳ дор, ки ман меравам, аллоҳ маак.
Туй он гавҳари покиза, ки дар олами қудс
Зикри хайри ту бувад ҳосили тасбеҳи малак.
Дар хулуси манат ар хаст шаке, таҷриба кун,
Қас неъри зари холис нашиносад чу маҳак.
Гуфта будӣ, ки шавам масту ду бўсат бидихам,
Ваъда аз ҳад бишуду мо на ду дидему на як.
Бикушо пистаи хандону шакаррезӣ кун,
Халкро аз даҳани хеш маяндоз ба шак.
Чарх барҳам занам ар ғайри муродам гардад,
Ман на онам, ки забунӣ кашам аз чархи фалак.
Чун бари Ҳофизи хешаш нагузорӣ боре,
Эй ракиб, аз бари ӯ як-ду кадам дуртарак!



* * *

Хушхабар бош, эй насими шамол,
Ки ба мо мерасад замони висол!
Қиссат-ул-нишки ла-инфисома лахо,
Фусимат хо хуно лисон-ул-қол.
Мо ли Салмо ва ман би эй Салмин,
Айна чиронуно ва кайфа-л-хол?
Афати-д-дору баъда офиятин,
Фасъалу ҳолаҳо ани-л-атлол.
Фӣ чамол-на-камоли нилта мунаи,
Сараф-аллоху анка айна камол.
Е барид-ул-хамӣ, ҳамоқаллоҳ
Мархабаи, мархабаи! Таола таол!
Арсан базмгоҳ ҳолӣ монд,
Аз ҳарифону чоми молемол.
Соя афканд ҳолиё шаби ҳаҷр,
То чӣ бозанд шабравони ҳаёл.
Турки мо сӯи кас наменигарад,
Оҳ аз ин кибриёву чоҳу ҷалол!
Ҳофизо, нишку собирӣ то чанд?
Нолан ошиқон хуш аст, бинол!



* * *

Шамамту рӯха видодин ва шимту барқа висол,
Биё, ки бӯи туро мирам, эй насими шамол!
Уҳодиян ба чамол-ил-хабиби қиф ва-нзил,
Ки нест сабри чамилам зи иштиёқи чамол.
Ҳикояти шаби хичрон фуру гузошта бех,
Ба шукри он, ки барафганд парда рӯзи висол.
Биё, ки пардаи гулрезии ҳафт хонаи чашм
Қашидаем ба таҳрири коргоҳи ҳаёл.
Чу ёр бар сари сулҳ асту узр металабад,
Тавон гузашт зи ҷаври рақиб дар ҳама хол.
Ба ҷуз ҳаёли даҳони ту нест дар дили танг,
Ки кас мабод чу ман дар паи ҳаёли муҳол.
Қатили ишқи ту шуд Ҳофизии ғариб, вале
Ба ҳоки мо гузаре кун, ки хуни мот ҳалол!



• • •

Дорон ҷаҳон, нусрати дин, хусрави комил,
Яҳъё бинни Музаффар малики олиму одил.
Эй, дарғахи ислом паноҳи ту кушода,
Бар рӯи замин равзанаи чону дари дил.
Таъзими ту бар чону хирад вочибу лозим,
Инъоми ту бар кавну макон ғоизу шомил.
Рӯзи азал аз килки ту як катра сиёҳӣ
Бар рӯи маҳ афтод, ки шуд ҳалли масоил.
Хуршед чу он холи сияҳ дид, ба дил гуфт:
Эй қоч ки ман будамӣ он хиндун муқбил.
Шоҳо, фалак аз базми ту дар рақсу самоъ аст,
Дасти тараб аз домани ин замзама мағсил.
Май нӯшу ҷаҳон бахш, ки аз зулфи камандат
Шуд гардани бадхоҳ гирифтори салосил.
Даври фалакӣ яксара бар минҳачи адл аст,
Хуш бош, ки золим набарад роҳ ба маъзил.
Ҳофиз, қалами шоҳи ҷаҳон максоди ризқ аст,
Аз баҳри маишат макун андешаи ботил.



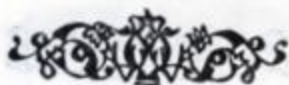
* * *

Ба вақти гул шудам аз тавбаи шароб хичил
Ки кас мабод зи кирдори носавоб хичил!
Салохи мо ҳама доми раҳ асту ман з-ин баҳо-
Наям зи шохиду соқӣ ба ҳеҷ боб хичил.
Бувад, ки ёр наранчад зи мо ба хулқи карим,
Ки аз суол малулему аз ҷавоб хичил.
Зи хун, ки рафт шаби дӯш дар сарочаи чашм,
Шудем дар назари раҳравони хоб хичил.
Равост наргиси маст, ар фиганд сар дар пеш,
Ки шуд зи шеваи он чашми пуритоб хичил.
Туй, ки хубтарӣ з-офтобу шукри худо,
Ки нестам зи ту дар рӯи офтоб хичил.
Хиҷоби зулмат аз он баст оби Хизр, ки гашт
Зи шеъри Ҳофизу он табъи хамчу об хичил.

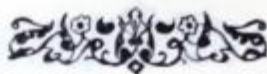


• • •

Агар ба кӯн ту бошад маро мачоли вусул,
Расад ба давлати васли ту кори ман ба усул.
Қарор бурда зи ман он ду наргиси раъно,
Фароғ бурда зи ман он ду чодун макхул.
Чу бар дари ту мани бенавои безару зӯр,
Ба ҳеҷ боб надорам раҳи хуручу духул.
Кучо равам, ҷӣ кунам, чора аз кучо ҷӯям,
Ки гаштаам зи ғаму ҷаври рӯзгор малул?
Мани шикастан бадҳол зиндагӣ ёбам,
Дар он замон, ки ба теги ғамат шавам мактул.
Харобтар зи дили ман ғами ту ҷой наёфт,
Ки сохт дар дили тангам қароргоҳи нузул.
Дил аз ҷавоҳири меҳрат чу сайқале дорад,
Бувад зи занги ҳаводис ҳар онна маскул,
Ҷӣ ҷурм кардаам, эй ҷону дил, ба ҳазрати ту,
Ки тоати мани бедил намешавад макбул?
Ба дарди ишқ бисозу ҳамӯш кун, Ҳофиз,
Румузи ишқ макун фош пеши аҳли уқул.



Ҳар кас, ки надорад ба ҷаҳон меҳри ту дар дил,
Ҳаққо, ки бувад тоати ӯ зоеу ботил.
Бардоштаи аз ишқи ту дил фикри муҳолест,
Аз ҷони худ осон бувад, аз ишқи ту мушқил.
Аз ишқи ту носеҳ ҷу маро манъ намояд,
Эй дӯст, магар ҳам ту кунӣ ҳалли масоил.
Гаштем ҷаҳонро, ки бубинему надидем
Ҳамчуи ту касе зебо дар шаклу шамоил.
Эй зоҳиди худбин, ба дари майкада бигзар,
Он дилбари ман бин, ки бувад мири қабонл.
Аз васли ту шустанд рақибон зи тамаъ даст,
Чун гашт маро коми дил аз лаъли ту ҳосил.
Ҳофиз, ту бирав бандагии пири муғои кун,
Бар домани ӯ даст зану аз ҳама бигсил.



• • •

Хар нуктае, ки гуфтам дар васфи он шамоил,
Хар к-ӯ шунид гуфто: «Лиллохи дурри қоил».
Тахсили ишқу риндӣ осон намуд аввал,
Охир бисӯхт чонам, дар касби ин фазоил.
Халлоҷ бар сари дор ин нукта хуш сарояд:
«Аз шофey мапурсед амсоли ин масоил».
Гуфтам, ки кай бибахӣш бар қони нотаваонам?
Гуфт: он замон, ки набвад қон дар миёна хоил.
Дил додаам ба ёре, шӯхе, каше, нигоре,
Мурзият-ус-сачоё, маҳмудат-ул-хасоил.
Дар айни гӯшагирӣ, будам чу чашми мастат,
В-ақнуи шудам чу мастон бар абруи ту моил.
Аз оби дида сад раҳ тӯфони Нӯҳ дидам,
В-аз лавҳи сина ҳаргиз нақшат нагашт зоил.
Эй дӯст, дасти Хофиз таъвизи захми чашмаст,
Е раб, бибинам онро дар гарданат ҳамоил!



* * *

Эй рухат чун хулду лаълат салсабил,
Салсабилад карда чону дил сабил.
Сабзпӯшони хатат бар гирди лаб,
Ҳамчу мӯхронанд гирди Салсабил.
Новаки чашми ту дар ҳар гӯшае,
Ҳамчу ман афтода дорад сад қатил.
Е раб, ин оташ, ки дар қони ман аст,
Сард кун з-он сон, ки кардӣ бар Халил.
Ман намеёбам мачол, эй дӯстон,
Гарчи дорад ӯ чамоле бас ҷамил.
Пон мо лағ асту манзил бас дароз,
Дастӣ мо кӯтоҳу хурмо бар нахил.
Шоҳи оламро бақову иззу ноз
Боду ҳар чизе, ки бошад з-ин қабил.
Ҳофиз аз сарпанҷан ишқи нигор
Ҳамчу мӯр афтода шуд дар пон пил.



* * *

Ишқбозиву чавониву шароби лаълфом,
Мачлис унсу харифи ҳамдаму шурби мудом,
Сокии шаккардаҳону мутриби ширинсухан,
Ҳамнишине неққирдору надиме неқном,
Шоҳиде аз лутфу покӣ рашки оби зиндагӣ,
Дилбаре дар ҳусну ҳубӣ ғайрати моҳи тамом,
Базмгоҳи дилнишин чун қасри фирдавси барин,
Гулшане пирумонаш чун равзаи доруссалом,
Сафинишони неқхоҳу пешқорон боадаб,
Дӯстдорон соҳибасрору харифон дӯстком,
Бодаи гулранги талхи тези хушхори сабук,
Нуклаш аз лаъли нигору нақлаш аз ёқути хом,
Ғамзан соҳӣ ба яғмон хирад охихта тег,
Зулфи чонон аз барои сайди дил густурда дом,
Нуктадоне баъзагӯ чун Ҳофизӣ ширинсухан,
Баҳишомӯзе ҷаҳонафрӯз чун Ҳоҷӣ Қавом,
Ҳар кӣ ин ишрат нахоҳад, хушдилии бар вай табоҳ,
В-он ки ин мачлис наҷӯяд, зиндагӣ бар вай харом.



• • •

Бархабо, тоири фаррухпаи фархундапаём,
Шайра макдам, чӣ хабар, дӯст кучо, роҳ қадам?
Э раб, ин қофиларо лутфи азал бадрақа бод,
Э аз ӯ хасм ба дом омаду маъшуқа ба ком.
Аҷабон ману маъшуқи маро поён нест,
Бар чӣ оғоз надорад, напазирад анҷом.
Ул эн ҳад бурд танаъум, нафасе рух бинамо,
Барв менозаду хуш нест, худоро, бихиром!
Душман дилдор чу зуннор ҳамефармояд,
Зирав, эй шайх, ки шуд бар тани мо хирқа харом!
Азурғи рӯхам, ки ҳамезад эн сари сидра сафир,
Эқибат донан холи ту фиғандаш дар дом.
Ташми бемори маро хоб на дархӯр бошад,
Ман лаху яқтулу доун данафун кайфа яном.
Ту тараххум накуни бар мани мухлис, гуфтам:
Тока даъвои ва хо анта ва тилка-л-айём.
Софиз ар майл ба абруи ту дорад, шояд,
Тоӣ дар ғӯшан меҳроб кунанд аҳли калом.



• • •

Ошиқи рӯи чавоне хушу навхостаам
В-аз худо давлати ин ғам ба дуо хостаам.
Ошику ринду назарбозаму мегӯям фош,
То бидонӣ, ки ба чандин хунар орастаам.
Шармам аз хирқаи олудан худ меояд,
Ки бар ӯ васла ба сад шӯъбада перостаам
Хуш бисӯз аз ғамаш, эй шамъ, ки инак ман низ
Ҳам бад-ин кор камар баставу бархостаам.
Бо чунин хайратам аз даст бишуд сарфои кор,
Дар ғам афзудаам он ч-аз дилу ҷон костаам.
Ҳамчу Ҳофиз ба харобот равам ҷомақабо,
Бу, ки дар бар кашад он дилбари навхостаам.



Бушро, из-ис-саломату ҳаллат би эй салам,
Лиллоҳи ҳамду мӯътарафи ғоят-ин-ниам,
Он хушхабар кучост, ки ин фатҳи мужда дод,
То ҷон фишонамаш чу зару сим дар қадам.
Аз бозгашти шоҳ дар ин турфа манзил аст,
Оҳанги ҳасми ӯ ба саропардаи адам.
Паймонишкан ҳар оина гардад шикастаҳол,
Инна-л-ъухда инда малик-ин-наҳйӣ зимаи
Мечуст аз саҳоби амал раҳмате, вале
Чуз дидаам муоина берун надод нам.
Дар нили ғам фитод, сипехраш ба танз гуфт:
Алона кад надамта ва мо янфаъу-н-надам.
Соқӣ, чу ёр маҳруху аз аҳли роз буд,
Ҳофиз бихӯрд бодаву шайху ғакех ҳам.



Бозой, сокиё, ки ҳавоҳои хидматам,
Муштоқи бандативу дуогун давлатам.
З-он ҷо, ки файзи ҷоми саодатфурӯи туст,
Берун шудӣ, намойи зулмоти ҳайратам.
Ҳарчанд гарқи баҳри гуноҳам зи сад чихат,
То ошнои нишқ шудам, з-аҳли раҳматам.
Айбам мақун ба риндиву бадномӣ, эй ҳаким,
Қ-ин буд сарнавишт зи девоии қисматам.
Май хӯр, ки ошнқӣ на ба касб асту ихтиёр,
Ин мавҳибат расид зи мероси фитратам.
Ман, к-аз ватан сафар нагузидам ба умри ҳеш,
Дар нишқи дидани ту ҳавоҳои гурбатам.
Дарёёву кӯҳ дар раҳу ман ҳаставу заиф,
Эй Хиёри пайхучаста, мадад кун ба ҳимматам!
Дурам ба сурат аз дари давлатсарои ту,
Лекин ба ҷону дил зи муқимонии ҳазратам.
Ҳофиз ба пеша ҷашми ту ҳоҳад сушурд ҷон,
Дар ин ҳаёлам, ар бидиҳад умир ифҳлатам.



* * *

Дӯш бемории чашми ту бибурд аз дастам,
Лек аз лутфи лабат сурати ҷон мебастам.
Ишқи ман бо хати мушкини ту имрӯзӣ нест,
Дергохест, к-аз ин ҷоми ҳилолӣ мастам.
Аз суботи худам ин нукта хуш омад, ки ба ҷавр
Дар сари кӯи ту аз пой талаб нанашастам.
Офият чашм мадор аз мани майхонанишин,
Ки дам аз хидмати риндон задаам, то ҳастам.
Дар раҳи ишқ аз он сӯи фано сад хатар аст,
То нагӯӣ, ки чу умрам ба сар омад, растам.
Баъд аз инам ҷӣ ғам аз тирӣ качандози ҳасуд,
Чун ба маҳбуби камонабруи хул пайвастам.
Бӯса бар дурчи ақиқи ту ҳалол аст маро,
Ки ба афсӯсу ҷафо мӯҳри вафо нашкастам.
Санами лашкариям ғорати дил карду бирафт,
Ох агар отифати шоҳ нагирад дастам!
Рутбати дониши Ҳофиз ба фалак бар шуда буд,
Кард ғамхории шамшоди баландат пастам.

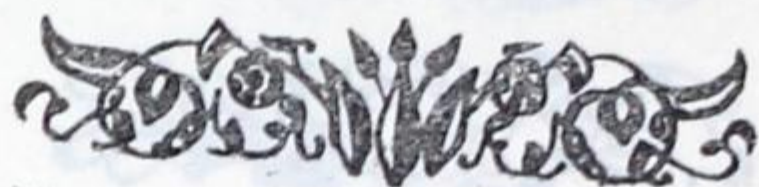


Ба ғайр аз он, ки бишуд дину дониш аз дастам,
Биё, бигӯ, ки зи ишқат чӣ тарф барбастам?
Агарчи хирмани умрам ғами ту дод ба бод,
Ба хоки пон азизат, ки аҳд нашкастам.
Чу зарра гарчи ҳакирам, бибин ба давлати ишқ.
Ки дар ҳавои рухат чун ба меҳр пайвастам.
Биёр бода, ки умрест, то ман аз сари ами,
Ба кунчи офият аз баҳри айш нанашастам.
Агар зи мардуми хушбӯӣ, эй наснхатгӯй,
Сухан ба хок маяфган, чаро, ки ман мастам.
Чӣ гуна сар зи хиҷолат бароварам бари дӯст,
Ки хидмате ба сазо барнаёмад аз дастам.
Бисӯхт Ҳофизу он ёри дилнавоз нагуфт,
Ки марҳаме бифиристам, чу хотираш хастам.



• • •

Зулф бар бод мадеҳ то надихӣ барбодам,
Ноз бунъёд макун, то накани бунъёдам.
Май махӯр бо хама кас, то нахӯрам хуни чигар,
Сар макаш, то накашад сар ба фалак фаръёдам.
Зулфро халқа макун, то накуний дар бандам,
Турраро тоб мадеҳ то надихӣ барбодам.
Ери бегона машав, то набурӣ аз хешам,
Ғами агъёр махӯр, то накуний ношодам.
Рух барафрӯз, ки фориг кунӣ аз барги гулам,
Қад барафроз, ки аз сара кунӣ озодам.
Шамъи хар чамъ машав, в-арна бисӯзӣ моро,
Еди хар қавм макун, то наравӣ аз ёдам.
Шӯҳраи шаҳр машав, то наняхам сар дар кӯҳ,
Шӯри Ширин манамо, то накуний Фарҳодам.
Раҳм кун бар мани мискину ба фаръёдам рас,
То ба хоки дари Осаф нарасад фаръёдам.
Ҳофиз аз ҷаври ту хошо, ки бигардонад рӯй,
«Ман аз он рӯз, ки дар банди туам, озодам».



* * *

Фош мегӯяму аз гуфтаи худ дилшодам,
Бандаи ишқаму аз ҳар ду ҷаҳон озодам.
Тоири гулшани қудсам, чӣ диҳам шарҳи фирок,
Ки дар ин домғаҳи ҳодиса чун афтодам?
Ман малак будаму фирдавси барин ҷоям буд,
Одам овард дар ин дайри харобободам.
Сояи тубиву дилҷӯии ҳуру лаби ҳавз,
Ба ҳавои сари кӯи ту бирафт аз ёдам.
Нест бар лавҳи дилам ҷуз алифи қомати ёр,
Чӣ кунам, ҳарфи дигар ёд надод устодам.
Қавкаби бахти маро ҳеҷ мунаҷҷим нашинохт,
Ё раб, аз модари гетӣ ба чӣ толеъ зодам?
То шудам ҳалқабагӯши дари майхонаи ишқ,
Ҳар дам ояд ғаме аз нав ба муборакбодам.
Меҳӯрад хуни дилам мардумаки дида, сазост,
Ки чаро дил ба чигаргӯшаи мардум додам?
Пок кун чехраи Ҳофиз ба сари зулф зи ашк,
В-арна ин сели дамодам бибарад бунъёдам.



• • •

Маро мебиниву ҳар дам зиёдат мекуни дардам,
Туро мебинаму майлам зиёдат мешавад ҳар дам.
Зи сомонам нампурсӣ, намедонам чӣ сир дорӣ,
Ба дармонам намокӯшӣ, намедонӣ магар дардам?
На роҳаст ин, ки бигзорӣ маро бар хоку бигрезӣ,
Гузорам ору бозам пурс, то хоки раҳат гардам.
Надорам дастат аз доман, ба чуз дар хоку он дам ҳам,
Чу бар хокам равон гардӣ, бигирад доманат гардам.
Фурӯ рафт аз ғами ишқат дамам, дам медиҳӣ то кай?
Димор аз ман баровардӣ намегӯӣ баровардам.
Шабе дилро ба торикӣ зи зулфат боз мечустам,
Рухат медидаму ҷоми хилолӣ боз меҳӯрдам.
Кашидам дар барат ногоҳу шуд дар тоб гесӯят,
Ниҳодам бар лабат лаброву ҷону дил фидо кардам.
Ту хуш мебош бо Ҳофиз бирав, гӯ, хасм ҷон медеҳ,
Чу гармӣ аз ту мебинам чӣ бок аз хасми дамсардам.



• • •

Солҳо пайравии мазҳаби риндон кардам,
То ба фатвои хирад хирс ба зиндон кардам.
Ман ба сарманзили анқо на ба худ бурдам роҳ
Қатъи ин марҳала бо мурғи Сулаймон кардам.
Сояе бар дили решаи ғиған, эй ганҷи мурод,
Ки ман ин хона ба савдон ту вайрон кардам.
Тавба кардам, ки набӯсам лаби соқиву кунун,
Мегазам лаб, ки чаро гӯш ба нодон кардам?
Дар хилофомади одат биталаб ком, ки ман
Қасби ҷамъият аз он зулфи парешон кардам.
Нақши мастуриву мастӣ на ба даст ману туст.
Он чӣ султони азал гуфт: Бикун!—он кардам.
Дорам аз лутфи азал ҷаннати фирдавс тамаъ,
Гарчи дарбонии майхона фаровон кардам.
Ин, ки пиронасарам сӯхбати Юсуф бинавохт,
Аҷри сабрест, ки дар кулбаи эҳзон кардам.
Гар ба девони ғазал садришинам, чӣ аҷаб?
Солҳо бандагии соҳиби девон кардам.
Субҳ хезиву саломат талабӣ, чун Ҳофиз,
Ҳар чӣ кардам, ҳама аз давлати Қуръон кардам.



• • •

Дишаб ба сели ашк раҳи хоб мезадам,
Накше ба ёди хатти ту бар об мезадам.
Абруи ёр дар назару хирқа сӯхта,
Чоме ба ёди гӯшан меҳроб мезадам.
Ҳар мурғи фикр, к-аз сари шохи сухан бичаст,
Бозаш зи турраи ту ба мизроб мезадам.
Рӯи нигор дар назарам чилва менамуд
В-аз дур бўса бар рухи маҳтоб мезадам.
Чашмам ба рӯи соқиву гӯшам ба қавли ҷанг,
Фоле ба чашму гӯш дар ин боб мезадам.
Нақши ҳаёли рӯи ту то вақти субҳдам
Бар коргоҳи дидаи беҳоб мезадам.
Соқӣ ба савти ин ғазалам коса мегирифт,
Меғуфтам ин суруду ман ноб мезадам.
Хуш бод вақти Ҳофизу фоли муроди ком
Бар номи умру давлати аҳбоб мезадам.

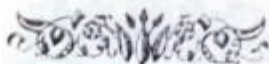


• • •

Заррасон то дар хавои меҳри рухсори туам,
Нест як соат қарор аз шавки дидори туам.
Ҷони ширин дар ғамат додам, вале бахшид боз
Тоза ҷоне, хандаи лаъли шакарбори туам.
Иичунин моил, ки бо ағъёр мебинам туро,
Қай кунам бовар, агар гӯй, ки: «Ман ёри туам».
Бар сари онам, ки гар афтад туро коре ба ман,
Рӯ натобам, гар шавад сар дар сари кори туам.
Ту кашӣ ҳар лаҳза теғу ман сар андозам ба пеш,
Чун кунам, шармандаи алтофи бисъёри туам.
Доштам умре чу Ҳофиз бар даҳан мӯҳри сулук,
Оқибат дар гуфтугӯ овард гуфтори туам.



Ҳарчанд пиру хастадило нотавон шудам,
Ҳар гах, ки ёди рӯи ту кардам, чавон шудам.
Шукри худо, ки ҳар чӣ талаб кардам аз худо,
Бар мунтаҳои ҳиммати худ комрон шудам.
Эй гулбуни чавон бари давлат бихӯр, ки ман
Дар сояи ту булбули боғи ҷинон шудам.
Аввал зи тахту ғавқи вучудам хабар набуд,
Дар мактаби ғами ту ҷуниб нуктадон шудам.
Қисмат ҳаволатам ба ҳаробот мекунад,
Ҳарчанд, к-ниҷунини шудаму онҷунон шудам.
Он рӯз бар дилам дари маънӣ кушуда шуд,
Қ-аз сокинони дарғаҳи пири муғон шудам.
Дар шоҳроҳи давлати сармад ба тахти баҳт
Бо ҷоми май ба коми дили дӯстон шудам.
Аз он замон, ки фитнаи ҷашмат ба ман расид,
Эмин зи шарри фитнаи охиразмон шудам.
Ман пири солу моҳ наям, ёр бевафост,
Бар ман ҷу умр мегузарад, пир аз он шудам.
Дӯшам навид дод иноят, ки Хофизо,
Бозо, ки ман ба афви гуноҳат замон шудам.



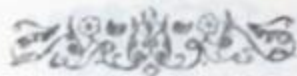
• • •

Хамин на киссан он шӯхи бевафо гӯям,
Ки боз чун бирасад, боз аз ибтидо гӯям,
Худойро, ки бубин, эй рафиқ мислиҳате,
Ки холи хеш бигӯям ба ёр, то гӯям.
Шабе ба он маҳ агар сӯхбат иттифок афтад,
Зи ман фасона агар бишнавад, чихо гӯям?
Гирех-гирех шуда хун дар дилам, вале зи касе
Чу кори ман накушояд, аз он чаро гӯям?
Кунам хикояти ӯ бо хавли ӯ хама шаб,
Зи ошно сухане пеши ошно гӯям.
Ба як сухан наनावозӣ аз он лабам, Ҳофиз,
Ту худ бигӯӣ, ки ман ин сухан кучо гӯям?
Мағӯ: «Давои худ аз дигарон талаб, Ҳофиз!»
Кучо равам, чӣ кунам, дарди худ киро гӯям?



• • •

Хаёли рӯи ту дар коргоҳи дида кашидам.
Ба сурати ту нигоре надидаму нашунидам.
Умеди хочагиям буд, бандагии ту ҷустам,
Ҳавои салтанатам буд, хидмати ту гузидам.
Агарчи дар талабат ҳаминони боди шамолам,
Ба гарди сарви хиромони қоматат нарасидам.
Ба шавқи чашмаи нӯшат ҷӣ қатраҳо, ки фишондам,
Зи лаъли бодафурӯшат, ҷӣ ишваҳо, ки харидам.
Зи ғамза бар дили решаи ҷӣ тирҳо, ки кушодӣ,
Зи ғусса бар сари кӯят ҷӣ борҳо, ки кашидам.
Зи кӯи ёр биёр, эй насими субҳ ғуборе,
Ки бӯи хуни дили реш аз он туроб шунидам.
Гуноҳи чашми сиёҳи ту буду гардани дилхоҳ,
Ки ман чу охун ваҳшӣ зи одамӣ бирамидам.
Чу ғунча бар сарам аз кӯи ӯ гузашт насиме,
Ки парда бар дили хунии ба бӯи ӯ бидаридам.
Ба хоки пой ту савганду нури дидан Ҳофиз,
Ки бе руҳи ту фурӯғ аз чароғи дида надидам.



Зи дасти кӯтаҳи худ зери борам,
Ки аз болобаландон шармсорам.
Магар занҷири мӯе гирадам даст
Вагарна сар ба шайдой барорам.
Зи чашми ман бипурс авзон гардуи,
Ки шаб то рӯз ахтар менуморам.
Бад-ин шукрона мебӯсам лаби чом,
Ки кард оғаҳ зи рози рӯзгорам.
Агар гуфтам дуои майфурушон,
Чӣ бошад, ҳаққи неъмат мегузорам.
Ман аз бозӯи худ дорам басе шукр,
«Ки зӯри мардумозорӣ надорам».
Саре дорам чу Ҳофиз маст, лекни,
Ба лутфи он саре уммедворам.



• • •

Гарчи афтод эн зулфаш гираҳе дар қорам,
Ҳамчунон чашми умед аз қарамаш меборам
Ба тараб ҳама мақуи сурхӣи рӯям, ки чу чом,
Хуни дил аке буруи меҳна аз руҳсорам.
Пардаи мутрибам аз даст буруи хоҳад бурд,
Оҳ, агар э-он, ки дар ин парда набӯшад борам!
Посбони ҳарамӣ дил шудаам шаб ҳама шаб,
То дар ин парда чуз андешан ӯ нагзорам.
Манам он шоирӣ соҳир, ки ба афсуни суҳан
Аз нан қилк ҳама қанду шакар меборам.
Дидан бахт ба афсонаи ӯ шуд дар хоб,
Қу насиме эн иноят, ки қунад бедорам.
Чуи туро дар гузар, эй ёр, намеёрам дид,
Бо қӣ гӯям, ки бигӯяд суҳане бо ёрам?
Дӯш меғуфт, ки Ҳофиз ҳама рӯйсту риё,
Ба чуз аз хоки дараш бо қӣ бувад бозорам?



• • •

Гар даст диҳад хоки кафи пои нигорам,
Бар лавҳи басар хатти ғуборе бинигорам.
Бар бӯи канори ту шудам ғарқу умед аст
Аз мавҷи сиришкам, ки расонад ба канорам.
Парвонаи ӯ гар бирасад дар талаби чон,
Чун шамъ хама дам ба даме чон бисипорам.
Имрӯз макаш сар зи вафои ману андеш
З-он шаб, ки ман аз ғам ба дуо даст барорам.
Зулфайни сиёҳи ту ба дилдори ушшоқ
Доданд, қарореву бибурданд қарорам.
Эй бод, аз он бода насиме ба ман овар,
Қ-он бӯи шифобахш бувад дафъи хуморам.
Гар қалби диламро наниҳад дӯст нёре,
Ман нақди равон дар дамаш аз дида шуморам.
Доман мазфишон аз мани хокӣ, ки пас аз марг
З-ни дар натавонад, ки барад бод ғуборам.
Ҳофиз, лаби лаълаш чу маро чони азиз аст,
Умре бувад он лаҳза, ки чоиро ба лаб орам.



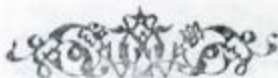
* * *

Дар ниҳонхонаи ишрат санаме хуш дорам,
Қ-аз сари зулфу рухаш наъл дар оташ дорам.
Ошиқи риндаму майхора ба овози баланд,
В-ин ҳама мансаб аз он хури париваш дорам.
Гар ту з-ин даст маро бесару сомон дорӣ,
Ман ба охи саҳарат зулф мушавваш дорам.
Гар чунин чехра кушояд хати зангорини дӯст,
Ман рухи зард ба хуноба мунаққаш дорам.
Гар ба кошонаи риндон қадаме хохӣ зад,
Нукл шеърӣ шакарину ман беғаш дорам.
Новаки ғамза биёру расани зулф, ки ман
Ҷангҳо бо дили маҷрӯҳи болокаш дорам.
Хофизо, чун ғаму шодин ҷаҳон даргузар аст,
Бехтар он аст, ки ман хотири худ хуш дорам.



• • •

Дилатро гар хачар гуфтем, гуфтем,
Қадатро гар шаҷар гуфтем, гуфтем.
Хататро мушк агар хондем, хондем.
Қадатро сари агар гуфтем, гуфтем.
Бигуфтемат, ки дорӣ то камар мӯй,
Зи мӯят то камар гуфтем, гуфтем.
Зи бод он дам, ки зулфат гашт дарҳам,
Зи мавҷаш гар шамар гуфтем, гуфтем.
Чу гаштӣ э-он лаби ширин шакарбор,
Лабатро гар шакар гуфтем, гуфтем.
Намудӣ чун ба мо рухсору абрӯ,
Гарат шамсу камар гуфтем, гуфтем.
Чӣ шуд гар ту ракиbero, ки хохӣ,
Гадон дар ба дар гуфтем, гуфтем.
Туро дар маҷлис риндонӣ олам,
Агар тоҷи гуҳар гуфтем, гуфтем.
Чу Хофиз холи худро бо дахонат,
Ба вачҳи мухтасар гуфтем, гуфтем.



* * *

Маро ахдест бо чонон, ки то чон дар бадан дорам,
Ҳаводорони кӯяшро чу чони хештан дорам.
Сафои хилвати хотир аз он шамъи Чигил чӯям,
Фурӯги чашму нури дил аз он моҳи Хутан дорам.
Ба кому орзӯи дил чу дорам хилвате ҳосил,
Чӣ фикр аз ҳубси бадгӯён миёни анҷуман дорам.
Маро дар хона сарве ҳаст, к-андар сояи қаддаш
Фароғ аз сарви бўстониву шамшоди чаман дорам.
Гарам сад лашкар аз ҳубон ба қасди дил камин созанд,
Бихамдуллоҳи-вал-минна, буте лашкаршикан дорам.
Сазад, к-аз хотами лаълаш занам лофи Сулаймонӣ,
Чу нсми аъзамам бошад, чӣ бок аз ахраман дорам.
Ало, эй пири фарзона, макун маънам зи майхона,
Ки ман дар тарки паймона дили паймоншикан дорам.
Худоро, эй рақиб, имшаб замоне дида бар ҳам неҳ,
Ки ман бо лаъли хомӯшаш ниҳонӣ сад сухан дорам.
Чу дар гулзори нқболаш хиромонам, бихамдуллоҳ,
На майли долаву насрин, на барги настаран дорам.
Ба риндӣ шӯҳра шуд Ҳофиз миёни ҳамдамон, лекин
Чӣ ғам дорам, ки дар олам Қавомуддин Ҳасан дорам.



* * *

Ман кӣ бошам, ки бар он хотири отир гузарам,
Лутфхо мекуни, эй хоки дарат тоҷи сарам!
Дилбаро, банданавозит кӣ омӯхт, бигӯ,
Ки ман ин зани ба рақибони ту ҳаргиз набарам.
Ҳимматам бадрақан роҳ кун, эй тоири қудс,
Ки дароз аст раҳи мақсаду ман навсафарам.
Эй насими сахарӣ, бандагини ман бирасон,
Гӯ, фаромӯш макун, вақти дуон сахарам.
Хуррам он рӯз, к-аз ин марҳала барбандам бор,
В-аз сари кӯи ту пурсанд рафиқон хабарам.
Пояи назм баланд асту чахонгир, бигӯ:
То кунад подшахи баҳр дахон пургухарам.
Ҳофизо, шояд агар дар талаби гавҳари васл
Дида дарёе кунам аз ашқу дар ӯ ғӯта хӯрам.



• • •

Ту ҳамчу субҳиву ман шамъи хилвати сахарам,
Табассуме куну чон бин, ки чун ҳамесупарам.
Чунии, ки дар дили ман доғи зулфи саркаши туст,
Бунафшазор шавад турбатам, чу даргузарам.
Бар остони муродат кушодаам дари чашм,
Ки як назар фиганӣ, худ фигандӣ аз назарам!
Чӣ шукр гуямат, эй хайли ғам, афокаллоҳ.
Ки рӯзи бекасӣ, охир, намеравӣ зи сарам.
Ғуломи мардуми чашмам, ки бо сиёҳдилӣ
Ҳазор катра биборад, чу дарди дил шумарам.
Ба ҳар назар бути мо чилва мекунад, лекин
Қас ни карашма набинад, ки ман ҳаменигарам.
Ба хоки Ҳофиз агар ёр бигзарад чун бод,
Зи шавқ дар дили он тағно кафан бидарам.



• • •

Ба тегам гар кушад, дасташ нагирам
В-агар тирам занад, миннатназирам.
Қамони абрӯятро, гӯ, бизан тир,
Қи пеши дасту бозуят бимирам!
Ғами гетӣ гар аз поям дарорад,
Ба чуз соғар кӣ бошад дастгирам?
Барой, эй офтоби субҳи уммед,
Қи дар дасти шаби хичрон асирам.
Ба фаръёдам рас, эй пири харобот,
Ба як чуръа ҷавонам кун, ки пирам.
Ба гесӯи ту хӯрдам дӯш санганд,
Қи ман аз пои ту сар барнагирам.
Бисӯз ни хирқаи тақвий ту, Хофиз,
Қи гар оташ шавам, дар вай нагирам.



• • •

Мазан бар дил зи нӯки ғамза тирам,
Ки пеши чашми беморат бимирам!
Нисоби ҳусн дар ҳадди камол аст,
Закотам деҳ, ки мискину факирам.
Чу тифлон то кай, эй зоҳид, фиребӣ,
Ба себи бӯстону шахду ширам?
Чунон пур шуд фазои сина аз дӯст,
Ки ёди хеш гум шуд аз замирам.
Қадаҳ пур кун, ки ман дар давлати ишк
Чавонбахти чаҳонам, гарчи пирам.
Қароре бастаам бо майфурӯшон,
Ки рӯзи ғам ба чуз соғар нагирам.
Мабодо чуз ҳисоби мутрибу май,
Агар нақше кашад килки дабирам.
Дар ин ғавго, ки кас касро напурсад,
Ман аз пири мугон миннатпазирам.
Хушо он дам, к-аз истиғнон мастӣ,
Фароғат бошад аз шоҳу вазираи.
Ман он мурғам, ки ҳар шому саҳаргоҳ,
Зи боми арш меояд сафирам.
Чу Ҳофиз ганчи ӯ дар сина дорам,
Агарчи муддаӣ бинад хакирам.



• • •

Намози шони ғарибон чу гирья огозам,
Ба мӯяхон ғарибона кисса пардозам.
Ба ёди ёру диёр он чунон бигирьям зор,
Ки аз ҷаҳон раху расми сафар барандозам.
Ман аз диёри хабибам, на аз билоди ғариб,
Мухаймино, ба рафиқони худ расон бозам.
Худойро, мададе, эй рафики рах, то ман
Ба кӯи майкада дигар алам барафрозам.
Хирад зи пирии ман кай ҳисоб баргирад,
Ки боз бо санамии тифл ишқ мебозам?
Ба ҷуз сабову шамолам намешиносад кас,
Азизи ман, ки ба ҷуз бод нест дамсозам.
Ҳавои манзили ёр оби зиндагонии мост,
Сабо, биёр насиме зи хоки Шерозам.
Сиришкам омаду айбам бигуфт рӯй ба рӯй,
Шикоят аз кӣ кунам, хонагист ғаммозам.
Зи ҷанги Зӯҳра шунидам, ки субҳдам мегуфт,
Ғуломи Ҳофизӣ хушлаҳчан хушовозам.



* * *

Гар даст расад бар сари зулфайни ту бозам,
Чун гӯй чӣ сарҳо, ки ба чангони ту бозам.
Зулфи ту маро умри дароз аст, вале нест
Дар даст сари мӯе аз он умри дарозам.
Парвонаи роҳат бидех, эй шамъ, ки имшаб
Аз оташи дил пеши ту чун мум гудозам.
Он дам, ки ба як ханда диҳам ҷон чу сурӯш,
Мастони ту хоҳам, ки гузоранд намозам.
Чун нест вучуди мани олуда намозӣ,
Дар майкада э-он кам нашавад сӯзу гудозам.
Дар масҷиду майхона ҳаёлат агар олд,
Меҳроб камонхонаи абрӯи ту созам.
Гар хилвати моро шабе аз рух бифурӯзӣ,
Чун субҳ бар офоки ҷаҳон сар бифарозам.
Маҳмуд бувад оқибати кор дар ни роҳ
Гар сар биравад дар сари савдон Аёзам.
Ҳофиз, ғами дил бо кӣ бигӯям, ки дар ни давр
Ҷуз ҷом нашоёд, ки бувад маҳрами розам.



Дар хароботи муғои гар гузар афтад бозам,
Ҳосили хиркаву саччода равон дарбозам.
Ҳалқан тавба гар имрӯз чу зухход занам,
Ҳозини майкада фардо накунад дар бозам.
В-ар чу парвона диҳад даст фароғи боле,
Чуз бад-он орази шамъе набувад парвозам.
Сӯхбати хур нахоҳам, ки бувад айни кусур
Ба ҳаёли ту агар бо дигаре пардозам.
Сирри савдон ту дар сина бимондӣ пинҳон,
Чашми тардоман агар фош накардӣ розам.
Мурғсон аз қафаси хок ҳавой гаштам,
Ба ҳавое, ки магар сайд кунад шахбозам.
Ҳамчу чанг ар ба каноре надихӣ коми дилам,
Аз лаби хеш чу най як нафасе бинвозам!
Моҷарои дили саргашта нагӯям бо кас,
З-он, ки чуз теги ғамат нест касе дамсозам.
Гар ба ҳар мӯй саре бар тани Ҳофиз бошад,
Ҳамчу зулфат ҳамаро дар қадамаи андозам.



* * *

Муждаи васли ту ку, к-аз сари ҷон бархезам?
Тоирӣ кудсаму аз доми ҷаҳон бархезам.
Ба валои ту, ки гар банди хешам хонӣ,
Аз сари хоҷагии кавну макон бархезам.
Е раб, аз абри ҳидоят бирасон бороне,
Пештар э-он, ки чу гарде зи миён бархезам.
Бар сари турбати ман бо маю мутриб биниши,
То ба бӯят зи лаҳад рақсунон бархезам.
Хезу боло бинамо, эй бути ширинҳаракот,
К-аз сари ҷону ҷаҳон дастфишон бархезам.
Гарчи пирам, ту шабе, тағ дар оғӯшам каш,
То сахаргаҳ зи канори ту ҷавон бархезам.
Рӯзи маргам нафасе мӯҳлати дидор бидеҳ,
То чу Ҳофиз зи сари ҷону ҷаҳон бархезам.



* * *

Чаро на дар паи азми днѣри худ бошам?
Чаро на хоки сари кӯи ёри худ бошам?
Ғами ғарибиву ғурбат чу барнаметоам.
Ба шаҳри худ раваму шаҳриёри худ бошам.
Зи маҳрамони саропардаи висол шавам,
Зи бандагони худовангори худ бошам.
Чу кори умр на пайдост, боре он авло,
Ки рӯзи воқиа пеши нигори худ бошам.
Зи дасти бахти ғароихобу кори бесомон,
Ғарам бувад ғилзе роздори худ бошам.
Ҳамеша пешан ман ошқибу риндаи буд,
Дигар бикӯшаму машғули кори худ бошам.
Бувад, ки лутфи азал раҳнамун шавад, Хофиз,
Вагарна то ба абад шармсори худ бошам.



• • •

Ман дӯстдори рӯи хушу мӯи дилкашам,
Мадхуши чашми масту ман софи бегашам.
Гуфтӣ: «Зи сирри аҳди азал як сухан бигӯ»,
Он гаҳ бигӯямат, ки ду паймона даркашам.
Ман одами бихиштиям, аммо дар ин сафар,
Холе асири ишқи чавонони махвашам.
Дар ошиқӣ гузир набошад зи созу сӯз,
Истодаам чу шамъу матарсон зи оташам.
Шероз маъдани лаби лаъл асту кони хуси,
Ман чавхарии муфлисам, иро мушаввашам.
Азбаски чашми маст дар ин шаҳр дидаам,
Ҳақко, ки май намехӯрам акнуну сархушам.
Шаҳрест пуркарашмаву хубон зи шаш чихат,
Чизем нест в-арна харидори хар шашам.
Баҳт ар мадад диҳад, ки кашам раҳт сӯи дӯст,
Гесӯи хур гард фишонад зи мафрашам.
Хофиз арӯси табъи маро чилла орзуст,
Оинде надорам, аз он ҷо мекашам.



Хаёли рӯи ту чун бигзарад ба гулшани чашм,
Дил аз пай назар ояд ба сӯи равзани чашм.
Сазон такъягаҳат манзаре намебинам,
Манам зи оламу ин гӯшае муайяни чашм.
Биё, ки лаълу гухар дар нисори макдами ту
Зи ганҷхонаи дил мекашам ба махзани чашм.
Сахар сиришки равонам сари харобӣ дошт,
Гарам на хуни чигар мегирифт домани чашм.
Нахуст рӯз, ки дидам рухи ту, дил мегуфт:
«Агар расад халале, хуни ман ба гардани чашм».
Ба бӯи муждан васли ту то сахар шаби дӯш
Ба роҳи бод ниҳодам чароғи равшани чашм.
Ба мардумӣ, ки дили дардманди Хофизро
Мазан ба новаки дилдӯзи мардумафгани чашм.





* * *

Ман, ки аз оташи дил чун хуми май дар чӯшам,
Мӯҳр бар лаб зада, хун меҳӯраму хомӯшам,
Қасди ҷон аст тамаъ дар лаби ҷонон кардан,
Ту маро бин, ки дар ин кор ба ҷон меқӯшам.
Ман кай озод шавам аз ғами дил, чун хар дам
Ҳиндуи зулфи буте ҳалқа кунад дар гӯшам?
Ҳошалиллаҳ, ки наям мӯътақиди тоати хеш,
Ин қадар ҳаст, ки ғаҳ-ғаҳ қадаҳе менӯшам.
Ҳаст умедам, ки ал-ар-рағми адӯ рӯзи ҷазо,
Файзи афваш наниҳад бори гунаҳ бар дӯшам.
Падарам равзаи ризвон ба ду гандум бифурӯхт,
Ман ҷаро мулки ҷаҳонро ба ҷаве нафрӯшам?
Хирқапӯшии ман аз ғояти диндорӣ нест,
Пардае бар сари сад айби ниҳон мепӯшам.
Ман, ки хоҳам, ки нанӯшам ба ҷуз аз ровақи хум,
Чӣ кунам, гар сухани пири муғон напӯшам?
Гар аз ин даст занад мутриби маҷлис раҳи ишқ,
Шеърӣ Ҳофиз бибарад вақти самоъ аз хушам.



• • •

Гар ман аз сарзаниши муддаён андешам,
Шеван мастиву риндӣ наравад аз пешам.
Зӯҳди риндони навомӯхта роҳи бадахист,
Ман, ки бадноми ҷаҳонам, ҷӣ салоҳ андешам?
Шоҳи шӯридасарон хон мани бесомонро,
З-он, ки дар камхирадӣ аз ҳама олам бешам,
Бар ҷабин нақш кун аз хуни дили ман ҳоле,
То бидонанд, ки қурбони ту, кофиркешам.
Эътиқоде биномову бигузар, баҳри худо,
То дар ин хирқа надонӣ, ки ҷӣ нодарвешам.
Шеърӣ хунбори ман, эй бод, бад-он ёр расон,
Қи зи миғзони сина ҷаҳон рағи ҷон зад нешам.
Ман агар бода хӯрам в-ар на, ҷи қорам бо қас,
Ҳофизи рози худо орифи вақти хешам.



* * *

Ҳичоби чехраи ҷои мешавад ғубори танам,
Хушо даме, ки аз он чехра парда барфиганам.
Чуини қафас на сазон, чу ман хушилхонест,
Равам ба гулшани ризвон, ки мурғи он чаманам,
Аён нашуд, ки чаро омадам, кучо рафтам?
Дареғу дард, ки ғофил зи кори хештанам!
Чӣ гуна тавф кунам дар фазон олами кудс,
Ки дар сарочаи таркиб тахтабанди танам.
Агар зи хуни дилам бўи шавқ меояд,
Аҷаб мадор, ки ҳамдарди нофои Хутанам.
Тарози пирохани заркашам мабин, чуи шамъ,
Ки сӯзхост нихонӣ даруни пираханам.
Биёву ҳастии Ҳофиз зи пеши ӯ бардор,
Ки бо вучуди ту кас нашнавад зи ман, ки манам.



Чил сол беш рафт, ки ман лоф мезанам,
Қ-аз чокарони пири мугон камтарин манам.
Харгиз зи юмни отифати пири майфурӯш
Соғар тихй нашуд зи ман софи равшанам.
Аз чохи ишқу давлати риндони покбоз
Пайваста садри мастабаҳо буд масканам.
Дар шони ман ба дурдкашй занни бад мабар,
Қ-олуда гашт чома, вале покдоманам.
Хайф аст булбуле чу ман акнун дар ин қафас,
Бо ин лисони азб ки хомуш чу савсанам.
Обу хавои Форс ачаб сифлапарвар аст,
Ку ҳамраҳе, ки хайма аз ин хок барканам?
Шахбози дастӣ подшаҳам, ин чӣ ҳолат аст,
Қ-аз ёд бурдаанд хавои нишеманам?
Тӯроншахи хучаста, ки дар ман-язиди фазл
Шуд миннати мавоҳиби ӯ тавқи гарданам.
Хофиз, ба зери хирка қадах то ба кай кашй?
Дар базми хоҷа парда зи қорат барафганам!



* * *

Умрест, то ман дар талаб ҳар рӯз ғоме мезанам,
Дастӣ шафоат ҳар замон дар неқномӣ мезанам.
Бе моҳи меҳрафрӯзи худ, то бигзаронам рӯзи худ.
Доме ба роҳе менихам, мурге ба доме мезанам.
Авраиғ ку? Гулчеҳр ку? Нақши вафову меҳр ку?
Ҳоле ман андар ошиқӣ дови тамоме мезанам.
То бу, ки ёбам оғаҳӣ аз сояи сарви сикҳӣ,
Гулбонги ишқ аз ҳар тараф бар хушхироме мезанам.
Ҳарчанд к-он ороми дил, донам набахшад коми дил,
Нақши ҳаёле мекашам, фоли давоме мезанам.
Донам сар орад гуссаро, рангин барорад қиссаро,
Ин оҳи ҳунафшон, ки ман дар субҳу шоме мезанам.
Бо он, ки аз вай ғоибам, в-аз май чу Хофиз тоибам
Дар маҷлиси рӯҳониён гоҳ-гоҳ чоме мезанам.



* * *

Бе ту, эй сарви равон, бо гулу гулшан чӣ кунам?
Зудфи сунбул чӣ кашам, орази савсан чӣ кунам?
Ох, к-аз таъни бадхоҳ надидам рӯят,
Нест чуи оинаам, рӯй зи оҳан чӣ кунам?
Бирав, эй носеху бар дурдкашон хурда-магир,
Қорфармой қадар мекунад, ин, ман чӣ кунам?
Барки ғайрат чу чунин меҷаҳад аз мумкинӣ ғайб,
Ту бифармо, ки мани сӯхтахирман чӣ кунам?
Шохи туркон чу писандиду ба чоҳам андохт,
Дастгир ар нашавад лутфи Таҳамтан, чӣ кунам?
Мададе гар ба чароге накунад оташи Тӯр,
Чоран тирашаби водии эман, чӣ кунам?
Ҳофизо, ҳудди барии хонаи мавруси ман аст,
Андар ин манзили вайрона нишеман чӣ кунам?



• • •

Ман на он риндам, ки тарки шоҳиду соғар кунам,
Мӯхтасиб донад ки ман ин корҳо камтар кунам.
Ман, ки айби тавбакорон карда бошам борҳо,
Тавба аз май вақти гул девона бошам, гар кунам.
Ишқ дурдонасту ман ғаввосу даръё майкада,
Сар фурӯ бурдам дар он ҷо, то кучо сар бар кунам.
Лола соғаргиру наргис масту бар ман номи фиск,
Доварӣ дорам басе, ё раб, киро довар кунам?
Бозкаш як дам инон, эй турки шахрошӯби ман,
То зи ашқу чехра роҳат пурзару ғавҳар кунам.
Ман, ки аз ёқуту лаъли ашқ дорам ганҷҳо,
Қай назар дар файзи хуршеди баландахтар кунам?
Чун сабо мачмӯан гулро ба оби лутф шуст,
Қачдилам хон, гар назар бар сафҳан дафтар кунам.
Аҳду паймони фалакро нест чандон эътибор,
Аҳд бо паймона бандам, шарт бо соғар кунам.
Ман, ки дорам дар гадоӣ ганҷи султонӣ ба даст,
Қай тамаъ дар гардиши гардуни дунпарвар кунам?
Гарчи гардолуди факрам, шарм бод аз химматам,
Гар ба оби чашмаи хуршед доман тар кунам.
Ошиқонро гар дар оташ меписандад лутфи дӯст,
Тангчашмам, гар назар бар чашмаи кавсар кунам.
Дӯш лаълаш ишвае меодод Ҳофизро, вале
Ман на онам, к-аз вай ин афсонаҳо бовар кунам.



• • •

Санамо, бо ғами ишки ту чӣ тadbир кунам,
То ба кай дар ғами ту нолаи шабгир кунам.
Дили девона аз он шуд, ки насихат шунавад,
Магараш ҳам зи сари зулфи ту занҷир кунам.
Он чӣ дар муддати хичри ту кашидам, хайҳот,
Дар яке нома муҳол аст, ки таҳрир кунам.
Бо сари зулфи ту маҷмӯи парешонии хеш
Қу маҷоле, ки саросар хама тақрир кунам?
Он замон, к-орзуи дидани чонам бошад,
Дар назар нақши руҳи хуби ту тасвир кунам.
Гар бидонам, ки висоли ту бад-ни даст диҳад.
Дину дилро хама дарбозаму тавфир кунам.
Дур шав аз барам, эй воизу бехуда мағӯй,
Ман на онам, ки дигар гӯш ба тазвир кунам.
Нест уммеди салоҳе зи фасоди Ҳофиз,
Чунки тақдир чунин аст, чӣ тadbир кунам?



* * *

Дида даръё кунаму сабр ба сахро фиғанам,
В-андар ин кор дили хеш ба даръё фиғанам.
Аз дили танги гунаҳгор барорам охе,
Қ-оташ андар чигари Одаму Ҳаво фиғанам.
Мояи хушдилий он қост, ки дилдор он қост,
Мекунам ҷаҳд, ки худро магар он ҷо фиғанам.
Бикушо банди қабо, эй маҳи хуршедкулох,
То чу зулфат сари савдозада дар по фиғанам.
Хӯрдаам тири фалак, бода бидеҳ, то сармаст
Укда дар банди камар — таркаши Чавзо фиғанам.
Чуръан чом бар ин тахти равон афшо нам,
Гулгули чанг дар ин гунбади мино фиғанам.
Хофизо, такъя бар айём чу сахв асту хато,
Ман чаро ишрати имрӯз ба фардо фиғанам?



• • •

Дӯш савдон рухаш, гуфтам, зи сар берун кунам,
Гуфт: «Ку занҷир, то тадбири ин мачиун кунам»,
Коматашро сарв гуфтам, сар кашид аз ман ба хашм,
Дӯстон, аз рост меранҷад нигорам, чун кунам?
Нукта носанчида гуфтам, дилрабо, маъзур дор,
Шевае фармой, то ман табъро мавзун кунам.
Зардрӯй мекашам з-он табъи нозук бегуноҳ,
Соқие, чоме бидеҳ, то чехраро гулгун кунам.
Эй насими манзили Лайлӣ, худоро, то ба кай
Рабъро бар ҳам занам, атлодро Ҷайхун кунам.
Ман, ки раҳ бурдам ба ганҷи ҳусни бепоёни дӯст,
Сад гадое ҳамчу худро баъд аз ин Қоруи кунам.
Эй шаҳи соҳибқирон, аз банда Ҳофиз ёд кун,
То дуои давлати он ҳусни рӯзафзуи кунам.



* * *

Ба азми тавба саҳар, гуфтам, истихора кунам,
Баҳори тавбашикан мерасад, чӣ чора кунам?
Сухан дуруст бигӯям: наметавонам дид,
Ки май хӯранд ҳарифону ман назора кунам.
Чу ғунча бо лаби хандон ба ёди маҷлиси шоҳ
Пиёла гираму аз шавқ чома пора кунам.
Ба даври лола димоғи маро илоҷ кунед,
Гар аз миёнаи базми тараб канора кунам.
Зи рӯи дӯст маро чун гули мурод шукуфт,
Ҳаволаи сари душман ба санги хора кунам.
Гадои майкадаам, лек вақти мастӣ бин,
Ки ноз бар фалаку ҳукм бар ситора кунам.
Маро, ки нест раҳу расми луқмапарҳезӣ,
Чаро маломати ринди шаробхора кунам?
Ба тахти гул бинишонам буте чу султоне,
Зи сунбулу суманаш соз тавқу ёра кунам.
Зи бода хӯрдани пинҳон малул шуд Ҳофиз,
Ба бонги барбату най розаш ошкора кунам.



* * *

Ҳошо, ки ман ба мавсими гул тарки май кунам,
Ман лофи ақл мезанам, ин кор кай кунам?
Мутриб кучост, то ҳама маҳсули зӯхду илм,
Дар кори чангу барбату овози най кунам.
Аз қилуқоли мадраса ҳоле дилам гирифт,
Якчанд низ хидмати маъшуқу май кунам.
Кай буд дар замона вафо? Чоми май биёр,
То ман ҳикояти Чаму Қовуси Кай кунам.
Аз номаи сиёҳ натарсам, ки рӯзи ҳашр
Бо файзи лутфи ӯ сад аз ин нома тай кунам.
Ку пайки субҳ, то гилаҳои шаби фирок,
Бо он хучастатолеи фархундапай кунам?
Ин чони орият, ки ба Ҳофиз супурд дӯст,
Рӯзе рухаш бибинаму таслими вай кунам.



* * *

Рӯзгоре шуд, ки дар майхона хидмат мекунам,
Дар либоси факр кори ахли давлат мекунам.
То кай андар доми васл орам тазарви хушхиром?
Дар каминам в-интизори вақти фурсат мекунам.
Воизи мо бӯи ҳақ нашинд, бишнава, к-ин сухан
Дар хузураш низ мегӯям, на ғайбат мекунам.
Бо сабо афтону хезон меравам то кӯи дӯст
В-аз рафиқони раҳ истимдоди ҳиммат мекунам.
Хоки кӯят заҳмати мо бариатобад беш аз ин,
Луфтҳо кардӣ, буто, таҳфифи заҳмат мекунам.
Зулфи дилбар доми роҳу ғамзааш тири балост,
Ёд дор, эй дил, ки чандинат насихат мекунам.
Дидан бадбин бипӯшон, эй карими айбпӯш,
З-ин далерихо, ки ман дар кунҷи хилват мекунам.
Ҳофизам дар маҷлисе, дурдикашам дар маҳфиле,
Бингар ни шӯҳӣ, ки чун бо халқ санъат мекунам!



• • •

Зи бод накхати зулфи дутот мечӯям,
Зи бода лаъли лаби чоңфазот мечӯям.
Насими гулшани фирдавсу оби чашмаи Хизр
Ба хоки пот, ки аз хоки пот мечӯям.
Агар ту пил бирониву асб дарбозӣ,
Чӣ гуна рух бинихам маи, ки мот мечӯям.
Чафо мачӯву маёзор беш аз ин моро,
Фулом, гӯ, чӣ ту гӯӣ, чафот мечӯям!
Табиби дарди маро гуфтамаш хате бинавис,
Чавоб дод, ки Ҳофиз давои мечӯям.



* * *

Ман тарки ишқи шоҳиду соғар намекунам,
Сад бор тавба кардаму дигар намекунам.
Боғи бихишту сояи тубиву қасри хур
Бо хоки кӯи дӯст баробар намекунам.
Талқини дарси аҳли назар як ишорат аст,
Гуфтам киноятеву мукаррар намекунам.
Ҳаргиз намешавад зи сари худ хабар маро,
То дар миёни майкада сар бар намекунам.
Носеҳ ба таън гуфт, ки: «Рав тарки ишқ кун»,
Мӯҳтоҷи ҷанг нест, бародар, намекунам.
Ин тақвиям тамом, ки бо шоҳидони шаҳр
Нозу карашма бар сари минбар намекунам.
Ҳофиз, ҷаноби пири муғон ҷои давлат аст,
Ман тарки хокбӯсии ин дар намекунам.



* * *

Ба мижгони сияҳ кардӣ ҳазорон раҳна дар динам,
Биё, к-аз чашми беморат ҳазорон дард барчинам.
Ало, эй ҳамнишини дил ки ёронат бирафт аз ёд,
Маро рӯзе мабод он дам, ки бе ёдӣ ту биншинам.
Ҷаҳон пир асту бебунёд, аз ин Фарҳодкуш фарёд,
Ки кард афсуну найрангаш, малул аз чони ширинам.
Зи тоби оташи дурӣ шудам ғарқи арақ чун гул,
Биёр, эй боди шабгире насиме з-он арақчинам.
Ҷаҳони фониву боқӣ, фидои шохиду соқӣ,
Ки султонии оламо туфайли ишқ мебинам.
Агар бар чон ман ғайре гузинад дӯст, ҳоким ўст,
Ҷаромам бод, агар ман чон ба чон дӯст бигзинам!
Сабоҳ-ул-хайр зад булбул, кучой, соқӣ, барҳез,
Ки ғавғо мекунад дар сар ҳаёли хоби дӯшинам.
Шаби рехлат ҳам аз бистар равам дар қасри хур-ул-ин,
Агар дар вақти чон додан ту бошӣ шамъи болинам.
Ҳадиси орзумандӣ, ки дар ин нома сабт афтод,
Ҳамоно бегалат бошад, ки Ҳофиз дод талқинам.



• • •

Ҳолиё маслиҳати вақт дар он мебинам,
Ки кашам рахт ба майхонаву хуш бинишнам,
Чоми май гираму аз ахли риё дур шавам,
Яъне аз халқи ҷаҳон покдиле бигзинам.
Ҷуз суроҳиву китобам набувад ёри надим,
То ҳарифони дағоро ба ҷаҳон кам бидам.
Сар ба озодагӣ аз халқ барорам чун сарв,
Гар диҳад даст, ки доман зи ҷаҳон дарчидам.
Баски дар хиркаи олуда задам лофи салоҳ
Шармеори руҳи соқиву ман рангинам.
Синаи танги ману бори ғами ӯ, ҳайхот,
Марди ин бори гарон нест дили мискинам.
Бандаи Осафи аҳдам, дилам аз роҳ мабар,
Ки агар дам занам, аз ҷарх бихоҳад кинам.
Бар дилам гарди ситамхост, худоё маписанд,
Ки муқаддар шавад оинаи меҳроннам.
Ман агар ринди харобатаму гар Ҳофизи шаҳр,
Ин матоам, ки ҳамебиниву камтар зинам.



* * *

Гарам аз даст бархезад, ки бо дилдор биншинам,
Зи чоми васл май нӯшам, зи боғи айш гул чинам.
Шароби талхи сӯфисӯз бунъёдам бихоҳад бурд,
Лабам бар лаб нех, эй соқиву бистон чони ширинам.
Магар девона хоҳам шуд дар ин савдо, ки шаб то рӯз
Сухан бо мох мегӯям, парӣ дар хоб мебинам.
Лабат шаккар ба мастон доду чашмат май ба майхорон,
Манам, к-аз ғояти хирмон на бо онам, на бо инам.
Чу ҳар хоке, ки бод овард, файзе бурд аз инъомат,
Зи холи банда ёд овар, ки хидматгори деринам.
На ҳар, к-ӯ нақши назме зад, каломаш дилпазир афтад:
Тазарви турфа ман гирам, ки чолок аст шоҳинам.
Агар бовар намедорӣ, рав аз суратгари Чин пурс,
Ки Монӣ нусха мехоҳад зи нӯки килки мушкинам.
Вафодориву ҳақгӯӣ на кори ҳар касе бошад,
Ғуломи Осафи сонӣ Ҷалолулҳаққи ваддинам.
Румузи мастиву риндӣ зи ман бишнава, на аз Ҳофиз,
Ки бо чому қадаҳ ҳар дам надими моху парвинам.



* * *

Дар хароботи мугон нури худо мебинам,
Ин аҷаб бин, ки чӣ нуре зи кучо мебинам.
Чилва бар ман мафурӯш, эй маликулҳоч, ки ту
Хона мебиниву ман хонахудо мебинам,
Хоҳам аз зулфи бутон нофакушой кардан,
Фикри дур аст ҳамоно, ки хато мебинам.
Сӯзи дил, ашки равон, охи сахар, нолаи шаб,—
Ин ҳама аз назари лутфи шумо мебинам.
Ҳар дам аз рӯи ту нақше занадам роҳи ҳаёл,
Бо кӣ гӯям, ки дар ин парда чӣҳо мебинам?
Қас надидаст зи мушки Хутану нофои Чин
Он чӣ ман ҳар сахар аз боди сабо мебинам.
Дӯстон, айби назарбозии Ҳофиз макунед,
Ки ман ўро зи муҳиббони шумо мебинам.



• • •

Ғами замона, ки ҳечаш карон намебинам,
Давош чуз, ман чун арғавон намебинам.
Ба тарки хидмати пири муғон нахоҳам гуфт,
Чаро, ки маслиҳати худ дар он намебинам.
Зи офтоби қадаҳ иртифоъи айш бигир,
Чаро, ки толеъи вақт ончунон намебинам.
Нишони аҳли худо ошикист, бо худ дор,
Ки дар машоихи шаҳр ин нишон намебинам.
Бад-ин ду дидан ҳайрони ман ҳазор афсӯс,
Ки бо ду онна рӯяш аён намебинам.
Қади ту то бишуд аз ҷӯйбори дидан ман,
Ба ҷои сарв чуз оби равон намебинам.
Дар ин хумор қасам ҷуръае намебахшад,
Бибин, ки аҳли диле дар ҷаҳон намебинам.
Нишони мӯи миёнаш, ки дил дар ӯ бастам,
Зи ман мапурс, ки худ дар миён намебинам.
Ману сафинаи Ҳофиз, ки чуз дар ин дарё
Бизоати сухани дурфишон намебинам.



* * *

Хуррам он рӯз, к-аз ин манзили вайрон биравам,
Рохати чон талабам в-аз пай чонон биравам.
Гарчи донам, ки ба чое набарад роҳ ғариб,
Ман ба бӯи сари он зулфи парешон биравам.
Дилам аз ваҳшати зиндони Сикандар бигирифт,
Рахт барбандаму то мулки Сулаймон биравам.
Чун сабо бо дили бемору тани бетоқат
Ба ҳаводории он сарви хиромон биравам.
Дар раҳи ӯ чу калам гар ба сарам бояд рафт,
Бо дили захмкашу дидан гириён биравам.
Назр кардам, гар аз ин ғам бадар оям рӯзе,
То дари майкада шодону газалхон биравам.
Ба ҳаводории ӯ заррасифат рақсунон,
То лаби чашмаи хуршеди дурахшон биравам.
Тозиёро ғами аҳволи гаронборон нест,
Порсоён, мададе, то хушу осон биравам!
В-ар чу Ҳофиз зи биёбон набарам раҳ беруи,
Ҳамраҳи кавкаби Осафи даврон биравам.



...

Гар аз ин манзили вайрон ба сӯи хона равам,
Дигар он ҷо, ки равам, оқилу фарзона равам.
3-ин сафар гар ба саломат ба ватан бозрасам,
Назр кардам, ки ҳам аз роҳ ба майхона равам.
То бигӯям, ки чӣ кашфам шуд аз ин сайру сулук,
Ба дари савмаа бо барбату паймона равам.
Ошноёни раҳи ишқ гарам хун бихӯранд,
Нокасам, гар ба шикоят сӯи бегона равам.
Баъд аз ин дастӣ ману зулфи чу занҷири нигор,
Чанду чанд аз паи коми дили девона равам.
Гар бибинам хами абрӯи чу меҳробаш боз,
Сачдаи шукр кунам в-аз паи шукрона равам.
Хуррам он дам, ки чу Ҳофиз ба таваллои вазир
Сархуш аз майкада бо дӯст ба кошона равам.



• • •

Он, ки помоли чафо кард чу хоки роҳам,
Хок мебӯсаму узри қадамаш меҳоҳам.
Ман на онам, ки зи чаври ту бинолам, хошо,
Бандаи мӯътақиду чокари давлатҳоҳам.
Бастаам дар хами гесун ту уммеди дароз,
Он мабодо, ки кунад дасти талаб кӯтоҳам.
Зарраи хокаму дар кӯи туам ҷой хуш аст.
Тарсам, эй дӯст, ки бодае бибарад ногоҳам,
Пири майхона саҳар ҷоми ҷаҳонбинам дод,
В-андар он оина аз хусни ту кард огоҳам.
Сӯфӣи савмаан олами қудсам, лекин,
Ҳолиё дайри мугон аст хаволатгоҳам.
Бо мани роҳнишини хезу сӯи майдони ой,
То дар он ҳалқаи бибинӣ, ки ҷӣ соҳибҷоҳам.
Хушам омад, ки саҳар хусрави Ховар меғуфт,
Бо ҳама подшаҳӣ банди Тӯроншоҳам.
Маст бигзаштиву аз Ҳофизат андеша набуд,
Оҳ агар домани хусни ту бигирад оҳам!



Ин чӣ шӯр аст, ки дар даври қамар мебинам,
Хама офоқ пур аз фитнаву шар мебинам.
Пешан подшаҳон нест ба чуз ҷавру ситам,
Адлу нисоф хама зеру забар мебинам.
Ҳар касе рӯзи беҳи металабад аз айём,
Иллат он аст, ки ҳар рӯз батар мебинам.
Аблаҳонро хама шарбат зи гулобу канд аст,
Кути доно хама аз хуни чигар мебинам.
Асби тозӣ шуда маҷрӯх ба зери полон,
Тавқи заррин хама дар гардани ҳар мебинам.
Духтаронро хама ҷанг асту чадал бо модар,
Писаронро хама бадхои падар мебинам.
Ҳеҷ раҳме на бародар ба бародар дорад,
Ҳеҷ шафқат на падарро ба писар мебинам.
Панди Ҳофиз бишунав, хоҷа, бирав некӣ кун,
Ки ман ин панд беҳ аз дурру гуҳар мебинам.



• • •

Дидор шуд муяссару бўсу канор ҳам,
Аз бахт шукр дораму аз рӯзгор ҳам.
Зохид, бирав, ки толеъ агар толен ман аст,
Ҷомам ба даст бошаду зулфи нигор ҳам.
Мо айби кас ба мастиву риндӣ намекунем,
Лаъли бутон хуш асту ман хушгувор ҳам.
Эй дил, башорате диҳамат, мӯхтасиб намонд,
В-аз май ҷаҳон пур асту бути майгусор ҳам.
Хотир ба дасти тафриқа додан на зиракист,
Маҷмӯае бихоҳу суроҳӣ биёр ҳам.
Бар хокиёни ишқ фишон ҷуръан лабаш,
То ҳок лаългуи шаваду мушқбор ҳам.
Он шуд, ки ҷашми бад нигарон будӣ аз камин.
Ҳасм аз миён бирафту сиришк аз канор ҳам.
Чун қонинот ҷумла ба бўи ту зиндаанд,
Эй офтоб, соя зи ман бармадор ҳам.
Чун обрӯи долаву гул файзи ҳусни туст,
Эй абри лутф, бар мани ҳокӣ бибор ҳам.
Ҳофиз асири зулфи ту шуд, аз худо битарс,
В-аз интисофи Осафи Ҷамиқтидор ҳам.
Бурҳони мулку дин,

ки зи дасти вазораташ

Айёми қон ямин шуду даръё ясор ҳам.
Бар ёди раъи анвари ў осмон ба субҳ,
Ҷон мекунад фидову кавокиб нисор ҳам.
Гӯи замин рабудан ҷавғони адли ўст
В-ин баркашида гунбади нилӣ ҳисор ҳам.

Азми сабукинони ту дар чунбиш оварад
Ин пойдор маркази олиматор хам.
То аз натиҷаи фалаку таври даври ўст
Табдили моху солу хазону баҳор хам,
Холӣ мабод кохи ҷалолаш зи сарварон
В-аз соқиёни сарвқади гульнзор хам.



* * *

Дардам аз ёр асту дармон низ ҳам,
Дил фидон ў шуду ҷон низ ҳам.
Ии, ки мегӯянд: он хуштар зи хуси,
Ёри ман ин дораду он низ ҳам.
Ёд бод он, к-ӯ ба қасди хуни мо
Аҳдро бишкасту паймон низ ҳам.
Достон дар парда мегӯям, вале
Гуфта хоҳад шуд ба дастон низ ҳам.
Чун саромад давлати шабҳои васл,
Бигзарад айёми хичрон низ ҳам.
Ҳар ду олам як фурӯғи рӯи ўст,
Гуфтамат пайдову пинҳон низ ҳам.
Эътимодест бар кори ҷаҳон,
Балки бар гардуни гардон низ ҳам.
Ошиқ аз қозӣ натарсад, май биёр,
Балки аз яргуи султон низ ҳам.
Мӯҳтасиб донад, ки Ҳофиз ошиқ аст,
В-Осафи мулки Сулаймон низ ҳам.



Мо беғамони маст дил аз даст додаем,
Ҳамрози ишқу ҳамнафаси чоми бодаем.
Бар мо басте камони маломат кашиданд,
То кори худ зи абруи чонон кушодаем.
Эй гул, ту дӯш доғи сабӯҳи кашидай,
Мо он шақонкем, ки бо доғ зодаем.
Пири муғон зи тавбан мо гар малул шуд,
Гӯ, бода соф кун, ки ба уэр истодаем.
Қор аз ту меравад, мададе, эй далели роҳ,
Қ-инсоф медихему зи роҳ уфтодаем.
Чун лола май мабину кадах дар миёни қор,
Ин доғ бини, ки бар дили хуни ниҳодаем.
Гуфтӣ, ки:— Ҳофиз, ни ҳама рангу ҳаёл чист?
Накши ғалат мабин, ки ҳамон лавҳи содаем.



* * *

Умрест то ба роҳи ғамат рӯ ниҳодаем,
Рӯву риён халқ ба як сӯ ниҳодаем
Току равоқи мадрасаву қолуқили илм,
Дар роҳи ҷому соқии маҳрӯ ниҳодаем.
Ҳам ҷон бад-он ду наргиси ҷоду супурдаем,
Ҳам дил бад-он ду сунбули хинду ниҳодаем.
Умре гузашт, то ба умеди ишорате
Чашме бад-он ду ғӯшан абрӯ ниҳодаем.
Мо мулки офият на ба лашкар гирифтаем,
Мо тахти салтанат на ба бозу ниҳодаем.
То сеҳри чашми ёр ҷӣ бозӣ кунад, ки боз
Бунёд бар карашман ҷоду ниҳодаем
Бе зулфи саркашан сари савдой аз малол,
Ҳамчун бунафша бар сари зону ниҳодаем.
Дар ғӯшан умед ҷу наззорагони моҳ
Чашми талаб бар он хами абрӯ ниҳодаем.
Гуфти, ки:— Ҳофизо, дили саргаштаат кучост?
Дар халқаҳои он хами гесӯ ниҳодаем.



Мо бад-ин дар на пай ҳашмату ҷоҳ омадаем,
Аз бади ҳодиса ин ҷо ба панох омадаем.
Раҳравӣ манзили ишқему зи сарҳадди адам
То ба иқлими вучуд ин ҳама роҳ омадаем.
Сабзаи хатти ту дидему зи бустони бихишт
Ба талабгории ин меҳргӣҳ омадаем.
Бо чунин ганҷ, ки шуд хозини ӯ Рӯҳамин,
Ба гадоӣ ба дари хонаи шоҳ омадаем.
Лангарӣ ҳилми ту, эй киштии тавфик, кучост?
Ки дар ин баҳри қарам фарқи гуноҳ омадаем.
Обрӯ мееравад, эй абри хатопӯш, бибор,
Ки ба девони амал номасиҳ омадаем.
Ҳофиз, ин хирқаи пашмина биандоз, ки мо
Аз пай қофила бо оташи оҳ омадаем.

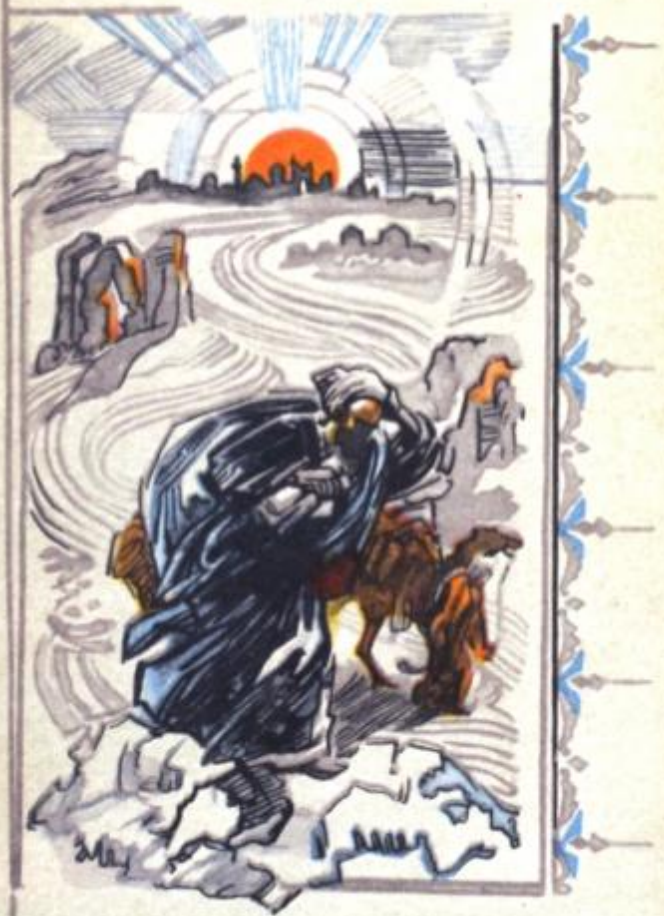


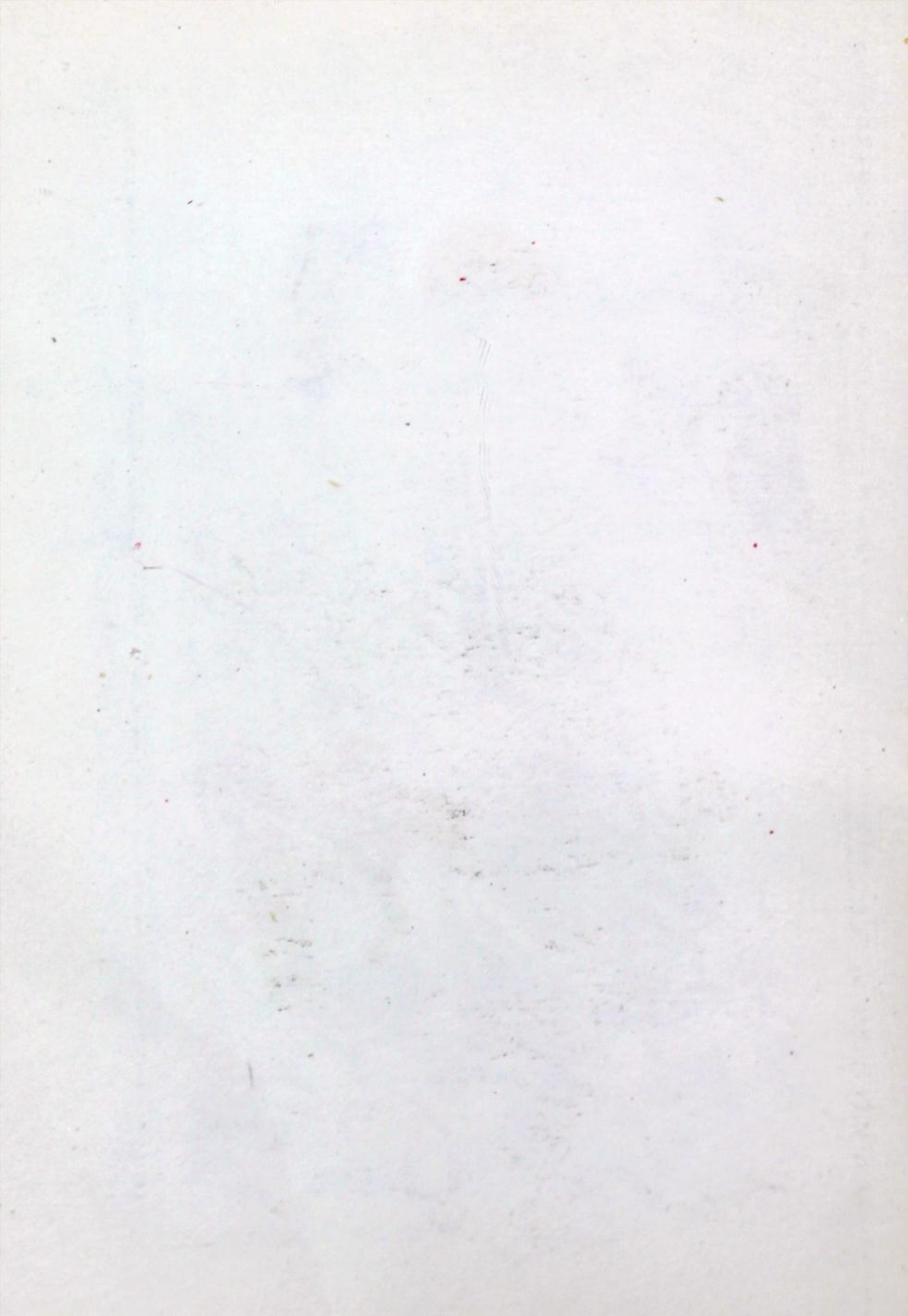
• • •

Фатвин пири мугон дораму қавлест кадим,
Ки ҳаром аст май он чо, ки на ёр аст надим.
Чок хоҳам задан ин далки рией, чӣ кунам?
Рӯхро сӯхбати ночинс азобест алим.
То магар чуръа фишонад лаби ҷонон бар ман,
Солҳо шуд, ки манам бар дари майхона муқим.
Магараш хидмати дерини ман аз ёд бирафт,
Эй насими сахарӣ, ёд диҳаш аҳди қадим!
Баъди сад сол агар бар сари хокам гузарӣ,
Сар барорад зи гилам рақсунон азми рагим.
Дилбар аз мо ба сад уммед ситад аввал дил,
Зоҳиран аҳд фаромуш накунад хулқи карим.
Ғунча, ғу, тағдил аз кори фурубаства мабош,
Қ-аз дами субҳ мадад ёбаду анфоси насим!
Фикри бехбуди худ, эй дил, зи дари дигар кун,
Дарди ошиқ нашавад бех, зи мудовои ҳаким.
Ғавҳари маърифат имрӯз, ки бо худ бибарӣ,
Қи насиби дигарон аст нисоби зару сим.
Дом сахтаст, магар ёр шавад лутфи худо,
В-арна одам набарад сарфа зи шайтони раҷим.
Ҳофиз, ар симу зарат нест, чӣ шуд? Шоқир бош,
Чӣ бех аз давлати лутфи суҳану таъби салим?



Хез, то аз дари майхона кушоде талабем,
Ба рахи дӯст нишину мууроде талабем.
Зоди роҳи харами васл надорем, магар
Ба гадои зи дари майкада зоде талабем.
Лаззати доғи ғамат бар дили ман бод харом,
Агар аз чаври ғами ишки ту доде талабем.
Нуктаи холи ту бар лавҳи басар натовон зад,
Магар аз мардумаки дида мидоде талабем.
Ишвае аз лаби ширини ту дил хост ба ҷон,
Ба шакарханда лабат гуфт: «Мазоде талабем!»
То бувад нусхаи атрӣ дили савдозадаро,
Аз хати ғолиясон ту саводе талабем.
Чун ғаматро натавон ёфт магар дар дили шод,
Мо ба уммеди ғамат хотири шоде талабем.
Бар дари мадраса то чанд нишинӣ, Ҳофиз?
Хез, то аз дари майхона кушоде талабем.







* * *

Мо зи ёрон чашми ёрӣ доштем,
Худ ғалат буд, он чӣ мо пиндоштем.
То дарахти дӯстӣ кай бар диҳад?
Ҳолиё рафтему тухме коштем.
Гуфтугӯ оини дарвешӣ набуд,
В-арна бо ту мочароҳо доштем.
Шеваи чашмат фиреби чанг дошт,
Мо ғалат кардему сулҳ ангоштем.
Гулбунӣ ҳуснат на худ шуд дилфурӯз,
Мо дами ҳиммат бар ӯ бигмоштем.
Нуктаҳо рафту шикоят кас накард,
Ҷониби ҳурмат фурӯ нагзоштем.
Гуфт: «Худ додӣ ба мо дил, Ҳофизо!
Мо муҳассил бар касе нагмоштем».



* * *

Салоҳ аз мо чӣ мечӯӣ, ки мастонро сало гуфтем,
Ба даври наргиси мастат саломатро дуо гуфтем.
Дари майхонаам бикшо, ки ҳеҷ аз хонақаҳ накшуд,
Гарат бовар бувад, в-ар на, сухан ин буду мо гуфтем.
Ман аз чашми ту, эӣ соқӣ, хароб афтодаам, лекин
Балое, к-аз ҳабиб ояд, ҳазораш марҳабо гуфтем.
Агар бар ман набахшӣ, пушаймонӣ хӯрӣ охир,
Ба хотир дор ин маънӣ, ки дар хидмат кучо гуфтем.
Қадат гуфтам, ки шамшод аст, бас хичлат ба бор овард,
Ки ин нисбат чаро додему ин бўхтон чаро гуфтем?
Цигар чун нофаам хун гашт, кам з-инам намебояд,
Чазои он, ки бо зулфат сухан аз чин хато гуфтем.
Ту оташ гаштӣ, эӣ Ҳофиз, вале бо ёр дарнагрифт,
Зи бадахдӣ гул, гӯӣ, ҳикоят бо сабо гуфтем.



• • •

Мо дарси сахар дар раҳи майхона ниҳодем,
Махсули дуо дар раҳи ҷонона ниҳодем.
Дар хирмани сад зоҳиди оқил занад оташ
Ин доғ, ки мо бар дили девона ниҳодем.
Султони азал ганҷи ғами ишқ ба мо дод,
То рӯй дар ин манзили вайрона ниҳодем.
Дар дил надихам раҳ пас аз ин меҳри бутонро,
Мӯҳри лаби ӯ бар дари ин хона ниҳодем.
Дар хирка аз ин беш мунофиқ натавои буд,
Бунъёд аз ин шеваи риндона ниҳодем.
Чун меравад ин киштии саргашта, ки, охир,
Ҷон дар сари он гавҳари якдона ниҳодем.
Алминнати лиллаҳ, ки чу мо бедилу дин буд
Оиро, ки лақаб оқилу фарзона ниҳодем.
Қонсӯ ба ҳаёле зи ту будем, чу Ҳофиз,
Ё раб, ҷӣ гадо ҳиммати шоҳона ниҳодем.



* * *

Бигзор, то зи шореи майхона бигзарем,
Қ-аз баҳри чуръае хама мӯхточи он дарем.
Рӯзи нахуст чун дами риндӣ задему ишқ,
Шарт он бувад, ки чуз раҳи он шева наспарем.
Чое, ки тахту маснади Чам меравад ба бод,
Гар ғам хӯрем, хуш набувад, беҳ, ки май хӯрем.
То бу, ки даст дар камари ӯ тавон задан,
Дар хуни дил нишаста чу ёкути аҳмарем.
Вонз мақун насихати шӯридагон, ки мо
Бо хоки кӯи дӯст ба фирдавс наангарем.
Чун сӯфиён ба ҳолату рақсанд муктадо,
Мо низ ҳам ба шӯъбада дасте бароварем.
Аз чуръаи ту хоки замин қадри лаъл ёфт,
Бечора мо, ки пешн ту аз хок камтарем,
Ҳофиз, чу раҳ ба кунгуран кохи васл нест,
Бо хоки остонаи ин дар ба сар барем.



* * *

Хез, то хиркан сӯфӣ ба харобот барем,
Шатху томот ба бозори хурофот барем.
Сӯи риндони қалаидар ба раҳоварди сафар
Далки бастомиву саҷҷодаи томот барем.
То хама хилватиён чоми сабӯҳӣ гиранд,
Чанги субҳӣ ба дари пири муноҷот барем.
Бо ту он аҳд, ки дар водии Эйман бастем,
Ҳамчу Мӯсо аранӣ гӯӣ ба миқот барем.
Қӯси номуси ту бар кунгуран арш занем,
Алами ишқи ту бар боми самовот барем.
Хоки кӯи ту ба сахрои қиёмат фардо,
Ҳама бар фарқи сар аз баҳри мубоҳот барем.
В-ар ниҳад дар раҳи мо хори маломат зоҳид,
Аз гулистониш ба зиндони мукофот барем.
Шармамон бод зи пашминаи олудан хеш,
Гар бад-и фазлу хунар номи каромот барем.
Қадри вақт ар нашиносад дилу коре накунад,
Бас ҳиҷолат, ки аз ин ҳосили авқот барем.
Фитна мсборад аз ин сақфи муқарнас, бархез,
То ба майхона паноҳ аз хама офот барем.
Дар биёбони фано гум шудан, охир, то кай?
Раҳ бипурсем, магар пай ба муҳиммот барем.
Ҳофиз, оби руҳи худ бар дари ҳар сифла мареъ,
Ҳоҷат он бех, ки бари қозини ҳоҷот барем.



• • •

Биё, то гул барафшонему май дар соғар андозем,
Фалакро сакф бишкофему тархе нав дарандозем.
Агар ғам лашкар ангезад, ки хуни ошиқон резад,
Ману соқй ба ҳам созему бунёдаш барандозем.
Шароби аргавониро гулоб андар қадах резем,
Насими атргардонро шакар дар мичмар андозем.
Чу дар даст аст руде хуш, бизан, мутриб, суруде хуш,
Ки дастафшон ғазал хонему покӯбон сар андозем.
Сабо, хоки вучуди мо бад-он олиҷаноб андоз,
Бувад, к-он шохи хубонро назар бар манзар андозем.
Яке аз ақл мелофад, дигар томот мебофад,
Биё, к-ин доварихоро ба пеши довар андозем.
Бихишти адн агар хоҳй, биё бо мо ба майхона,
Ки аз пон хумат рӯзе ба хавзи Қавсар андозем.
Сухандониву хушхонй намеварзанд дар Шероз,
Биё, Ҳофиз, ки то худро ба мулке дигар андозем.



• • •

Сӯфӣ, биё, ки хиркаи солус баркашем,
В-ин нақши заркро хати бутлон ба сар кашем.
Назри футӯхи савмаа дар ваҷҳи май ниҳем,
Далки риё ба оби харобот баркашем.
Фардо агар на равзаи ризвои ба мо диҳанд,
Ғилмон зи равза, хур зи ҷаннат бадар кашем.
Берун ҷаҳем сархушу аз базми сӯфиён
Ғорат кунем бодаву шохид ба бар кашем.
Ишрат кунем в-арна, ба ҳасрат кушандамон
Рӯзе ки раҳти ҷон ба ҷаҳони дигар кашем.
Сирри худо, ки дар тутуқи ғайб мунзавист
Мастанааш ниқоб зи руҳсор баркашем.
Ку чилвае зи абруи ӯ, то чу моҳи нав,
Гӯи сипеҳр дар ҳамаи ҷавғони зар кашем.
Ҳофиз, на ҳадди мост чунин лофҳо задан,
Пой аз гилеми хеш ҷаро бештар кашем?



• • •

Дўстон, вақти гул он бех, ки ба ишрат кўшем,
Сухани аҳли дил аст ниу ба ҷон бинишем.
Нест дар кас караму вақти тараб мегузарад,
Чора он аст, ки саччода ба май бифрўшем.
Хуш хавоест фарахбахш, худоё, бифирист,
Нозанине, ки ба рўяш ман гулгун нўшем.
Аргуниунсози фалак рахзани аҳли хунар аст,
Чун аз ин гусса нанолему чаро нахрўшем?
Гул ба ҷўш омаду аз май назадемаш обе,
Лочарам э-оташи хирмону хавас мечўшем.
Мекашем аз қадахи лола шароби мавхум.
Чашми бад дур, ки бе мутрибу май мадхушем.
Хофиз, ин холи ачаб бо кӣ тавон гуфт, ки мо
Булбулонем, ки дар мавсими гул хомўшем.



• • •

Мо шабе даст барорему дуое бикунем,
Ғами хичрони туро чора зи ҷое бикунем,
Дили бемор шуд аз даст, рафиқон, мададе,
То табибаш ба сар орему давое бикунем.
Он, ки бе чурм бираячиду ба теғам заду рафт,
Бозаш оред, худоро, ки сафое бикунем.
Хушк шуд беҳи тараб, роҳи харобот кучост?
То дар он обу ҳаво нашъунамое бикунем.
Малад аз хотири риндон талаб, эй дил, в-ариз
Қори сазб аст, мабодо, ки хатое бикунем!
Соия тоири камҳавсала коре накунад,
Талаб аз соия маймуни хумое бикунем.
Дилам аз парда бишуд, Хофизи хушлаҳча кучост
То ба қавлу ғазалаш созу навое бикунем?

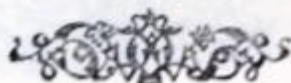


• • •

Сарам хуш асту ба бонги баланд меғӯям,
Ки ман насими ҳаёт аз пиёла мечӯям.
Убуси зӯҳд ба вачҳи хумор наншинад,
Муриди хирқан дурдикашони хушхӯям.
Шудам фасона ба саргаштагӣ чу абруи дӯст,
Кашида дар хамаи чавғони хеш чун гӯям.
Гарам на пири мугон дар ба рӯй бикшояд,
Қадам дар бизанам, чора аз кучо чӯям?
Мақуи дар ин ҷаманам сарзаниш ба худрӯй,
Чунон, ки парваришам медиҳанд, мерӯям.
Ту хонақоҳу харобот дар миёна мабин,
Худо гувост, ки ҳар ҷо, ки ҳаст бо ӯям.
Ғубори роҳи талаб кимӣён беҳрӯзист,
Ғуломи давлати он хоки анбаринбӯям.
Зи шавқи наргиси масти баландболое,
Чу лола ба қадах афтода бар лаби чӯям.
Биёр май, ки ба фатвои Ҳофиз аз дили пок
Ғубори зарқ ба файзи қадах фуру шӯям.



Мо нагӯем баду майл ба ноҳақ накунем,
Чоман кас сияху далқи худ азрак накунем.
Айби дарвешу тавонгар ба каму беш бад аст,
Кори бад, маслиҳат он аст, ки мутлақ накунем.
Рақами мағлата бар дафтари дониш назанем.
Сирри ҳақ бар вараки шӯъбада мулҳақ накунем.
Шоҳ агар чуръан риндон на ба ҳурмат нӯшад,
Илтифоташ ба ман софи мураввақ накунем.
Хуш биронем ҷаҳон дар назари роҳравон,
Фикри асби сияху зини мугаррақ накунем.
Осмон киштии арбоби ҳунар мешиканад,
Такъя он бех, ки бар ин баҳри муаллақ накунем.
Гар баде гуфт ҳасудеву рафиқе ранчид,
Гӯ, ту хуш бош, ки мо гӯш ба аҳмақ накунем.
Ҳофиз, ар ҳасм хато гуфт, нагирем бар ӯ.
В-ар ба ҳақ гуфт, чадал бо сухани ҳақ накунем.



• • •

Борхо гуфтааму бори дигар мегӯям,
Ки мани дилшуда ин раҳ на ба худ мепӯям.
Дар паси онна тӯтисифатам доштаанд,
Он ҷӣ устода азал гуфт, бигӯ, мегӯям.
Ман агар хорам, агар гул чаманорое хаст,
Ки аз он даст, ки мепарвардам, мерӯям.
Дӯстон, айби мани бедили хайрон макунед.
Гавахаре дораму сохибназаре мегӯям.
Гарчи бо далки муламмаъ ман гулгун айб аст,
Мекунам айб, к-аз ӯ ранги риё мешӯям.
Хандаву гирияи ушшоқ зи чое дигар аст,
Месароям ба шабу вақти сахар мемӯям.
Хофизам гуфт, ки хоки дари майхона мабӯй,
Гӯ, макун айб, ки ман мушки Хутан мебӯям.



• • •

Гарчи мо бандагони подшаҳем,
Подшоҳони мулки субҳгаҳем.
Ганҷ дар остину киса тижъ,
Ҷоми гетинамову хоки раҳем.
Хушбӯри хузуру масти ғурур,
Баҳри тавҳиду ғарқан гунаҳем.
Шоҳиди бахт чуи карашма кунад,
Мо-ш оннаи руҳи чу маҳем.
Шоҳи бедорбахтро ҳар шаб
Мо ниғаҳбони афсару кулаҳем.
Гӯ, ғанимат шумор сӯхбати мо,
Ки ту дар хобу мо ба дидагаҳем.
Шоҳ Мансур воқиф аст, ки мо
Рӯи ҳиммат ба ҳар кучо, ки ниҳем,
Душманонро аз хун кафан созем,
Дӯстонро қабри фатҳ диҳем.
Ранги тазвир пеши мо набувад,
Шери сурҳему афъие сияҳем.
Воми Ҳофиз бигӯ, ки боздиханд,
Қардаи эътирофу мо гуваҳем.



• • •

Фотихае, чу омадӣ бар сари хастае бихон,
Лаб бидушо, ки медиҳад лаъли лабат ба мурда ҷон.
Он, ки ба пурсиш омаду фотиха хонда меравад,
Гӯ, нафасе, ки рӯхро мекунам аз паяш равон.
Эй, ки табиби хастай, рӯи забони ман бибин,
Қин даму дуди синаам бори дил аст бар забон.
Гарчи шаб устухони ман, қард зи меҳр гарму рафт,
Ҳамчу табам намеравад оташи меҳр аз устухон.
Холи дилам зи холи ту ҳаст дар оташаш ватан,
Чашмам аз он ду чашми ту хаста шудасту нотавон.
Бознишон ҳароратам з-оби ду дидаву бибин,
Набзи маро, ки медиҳад ҳеҷ зи зиндагӣ нишон?
Он, ки мудом шишаам аз ман айш додааст,
Шишаам аз ҷӣ мебарад пеши табиб ҳар замон?
Ҳофиз, аз оби зиндагӣ шеърӣ ту дод шарбатам,
Тарки табиб кун, биё, нусхаи шарбатам бихон.



• • •

Чандон, ки гуфтам ғам бо табибон,
Дармон накарданд мискин ғарибон.
Он гул, ки ҳар дам дар дасти бод аст,
Гӯ, шарм бодат аз андалебон.
Е раб, амон деҳ, то боз бинад
Чашми муҳиббон рӯи ҳабибон.
Дурчи муҳаббат бар мӯҳри худ мост,
Е раб, мабодо коми рақибон.
Эй мунъим, охир, бар хони чудат
То чанд бошем аз бенасибон?
Хофиз нагаштӣ, шайдон гетӣ,
Ғар мешунидӣ панди адибон.



• • •

Месӯзам аз фироқат, рӯ аз чафо бигардон,
Ҳичрон балон мо шуд, ё раб, бало бигардон!
Маҳ чилва менамояд бар сабзхинги гардун,
То ӯ ба сар дарояд, бар рахш по бигардон!
Марғулро барафшон, яъне ба рағми сунбул,
Гирди чаман бухуре ҳамчун сабо бигардон!
Яғмон ақлу динро беруи хиром сармаст,
Дар сар кулоҳ бишкан, дар бар кабо бигардон.
Эй нури чашми мастон, дар айни интизорам,
Чанги хазину ҷоме бинвоз ё бигардон!
Даврон хаменависад бар оразаш хати хуш,
Ё раб, навиштаи бад аз ёри мо бигардон!
Ҳофиз зи хубрӯён бахтат ҷуз ни қадар нест,
Гар нестат ризое, ҳукми қазо бигардон!



• • •

Е раб, он охун мушкин ба Хутан бозрасон,
В-он сикхисарви равонро ба чаман бозрасон!
Дили озурдаи моро ба насиме бинавоз,
Яъне он чони зи таи рафта ба таи бозрасон!
Моҳу хуршед ба манзил чу ба амри ту расанд,
Ери махруи маро низ ба ман бозрасон!
Дидаҳо дар талаби лаъли ямонӣ хун шуд,
Е раб он кавкаби рахшон ба Яман бозрасон!
Бирав, эй тоири маймуни хумоюнталъат,
Пеши Анқо суҳан аз зоғу заған бозрасон!
Суҳан ин аст, ки мо бе ту нахоҳем ҳаёт,
Бишнав, эй пайки хабаргиру суҳан бозрасон.
Он, ки будӣ ватанаш дидан Ҳофиз, ё раб,
Ба муродаш зи ғарибӣ ба ватан бозрасон!



• • •

Худоро кам нишин бо хирқапӯшон,
Рух аз риндони бесомон мапӯшон!
Дар ин хирқа басте олудагӣ ҳаст,
Хушо вақти қабони майфурушон!
Дар ин суфивашон дурде надидам,
Ки софӣ бод айши дурдиӯшон!
Ту нозуктабъиву тоқат наёрӣ
Гарониҳои мушти далкпӯшон.
Чу мастам кардаӣ, мастур маншин,
Чу нӯшам додаӣ, захирам манӯшон!
Биёву зарқи ин солусиёи бин,
Сурухӣ хундиду барбат хурушон.
Зи дилгармин Ҳофиз барҳазар бош,
Ки дорад синае чун деги чушон.



• • •

Шохи шамшодқадон, хусрави шириндаханон,
Ки ба мижгон шиканэд қалби ҳама сафшиканон,
Маст бигзашту назар бар мани дарвеш андохт,
Гуфт: «Эй чашму чароғи ҳама ширинсуханон!
То кай аз симу зарат киса тикӣ хоҳад буд?
Бандаи ман шаву бар хӯр зи ҳама симтанион!
Қамтар аз зарра най, паст машав, меҳр биварз,
То ба хилватгаҳи хуршед расӣ чархзанон.
Бар ҷаҳон такья макуи, гар қадаҳе май дорӣ,
Шодии зӯҳрачабинион хӯру нозукбаданон.
Домани дӯст ба даст ору зи душман бигусил,
Марди яздон шаву фориг гузар аз ахриманон!»
Пири паймонакаши ман, ки равонаш хуш бод,
Гуфт: «Парҳез кун аз сӯхбати паймоншиканон!»
Бо сабо дар ҷамани лола сахар мегуфтам,
Ки: «Шахидони кианд ин ҳама хуникафанон?»
Гуфт: «Ҳофиз ману ту маҳрами ин роз наем,
Аз ман лаъл ҳикоят куну шириндаханон!»



• • •

Баҳору гул тарабзигез гашту тавбашикан,
Ба шодин рухи гул беҳи ғам зи дил баркан.
Расид боди сабо, ғунча дар хаводорӣ
Зи худ бурун шуду бар худ дарияд пирокан.
Тариқи сидқ биёмӯз аз оби софӣи дил,
Ба ростӣ талаб озодагӣ зи сарви чаман.
Зи дастбурди сабо гирди гул кулола нигар,
Шиканчи гесун сунбул бибин ба рӯи суман.
Арӯси ғунча расид аз ҳарам ба толеи саъд,
Ба илҳи дилу дин мебарад ба вачҳи ҳасан.
Сафири булбули шӯридаву нафири ҳазор
Барои васли гул ояд бурун зи байти ҳазан.
Ҳадиси сӯҳбати хубону чоми бода бигӯ
Ба қавли Хофизу фатвон пири соҳибфан.



• • •

Чу гул ҳар дам ба бӯят чома бар тан
Кунам чок аз гиребон то ба доман.
Танатро дид гул, гӯй, ки дар боғ,
Чу мастон чомаро бидрид бар тан.
Ман аз дастӣ ғамат мушкил барам ҷон,
Вале дилро ту осон бурдӣ аз ман.
Ба қавли душманон баргаштӣ аз дӯст,
Нагардад ҳеч кас бо дӯст душман.
Танат дар чомъ, чун дар чом бода,
Дилат дар сина, чун дар сим охан.
Бибор, эй шамъ, ашк аз чашми хуни,
Ки шуд сӯзи дилат бар халқ равшан.
Мақун, к-аз синаам охи ҷигарсӯз
Барояд ҳамчу дуд аз роҳи равзан.
Диламро машкану дар по маяндоз,
Ки дорад дар сари зулфи ту маскан.
Чу дил дар зулфи ту бастаст Хофиз,
Бад-ин сон кори ӯ дар по маянған.



• • •

Афсари султони гул пайдо шуд аз тарфи чаман,
Макдамаш ё раб муборак бод бар сарву суман.
Хуш ба ҷои хештан буд ин нишастӣ хусравӣ,
То нишинад ҳар касе акиун ба ҷои хештан.
Хотами Ҷамро башорат деҳ ба хусни хотимат,
Қисми аъзам кард аз ӯ кӯтоҳ дасти аҳриман.
То абад маъмур бод ин хона, к-аз хоки дараш
Ҳар нафас бо бӯи раҳмон мевазад боди Яман.
Шавкати пури Пашангу теги оламгири ӯ
Дар ҳама «Шаҳнома»-ҳо шуд достони анҷуман.
Хинги ҷавгонии ҷархат ром шуд дар зерӣ зин,
Шахсаворо, ҷун ба майдон омадӣ, гӯе бизан!
Ҷӯйбори мулкро оби равон шамшерӣ туст,
Ту дарахти адл биншон, беҳи бадхоҳон бикан!
Баъд аз ин нашгифт агар бо нақхати хулқи хушат,
Хезад аз саҳрон Эзаҷ нофои мушки Хутан.
Гӯшагирон интизори ҷилвае хуш мекунанд,
Баршикан тарфи кулоҳу бурқаъ аз рух барфиган.
Эй сабо, бар соқии базми Атобак арза дор,
То аз он ҷоми зарафшон ҷуръае бахшад ба ман.
Машварат бо ақл кардам, гуфт: Ҳофиз, май бинӯш,
Соқӣё, май деҳ ба кавли мустаҳори мӯътаман.



Эй хусрави хубон, назаре сӯи гадо кун,
Раҳме ба мани сӯхтаи бе сару по кун!
Дорад дили дарвеш таманнои ингоҳе,
З-он чашии сияхмаст ба як ғамза даво кун!
Гар моҳ занад лоф, ки монад ба чамолат,
Бинм-й рухи хешу маҳ ангуштинамо кун.
Эй сарви чамон, аз чаману бог замоне.
Бихром дар ин базму дусад чома қабо кун!
Шамъу гулу парвонаву булбул ҳама чамъанд,
Эй дӯст, биё раҳм ба танҳони мо кун!
Бо дилшудагон ҷавру ҷафо то ба кай, охир?
Оҳанги вафо, тарки ҷафо баҳри худо кун.
Машнав сухани душмани бадгӯй, худоро,
Бо Ҳофизи мискини худ, эй дӯст, вафо кун!



• • •

Хуштар аз фикри маю чом чӣ хоҳад будан?
То бибинам, ки саранҷом чӣ хоҳад будан?
Ғами дил чанд тавон хӯрд, ки айём намонд,
Гӯ: на дил бошу на айём, чӣ хоҳад будан?
Мурғи камҳавсаларо гӯ, ғами худ хӯр, ки бар ӯ
Раҳми он кас, ки нихад дом, чӣ хоҳад будан?
Бода хӯр, ғам махӯру панди муқаллид маниюш,
Эътибори сухани ом чӣ хоҳад будан?
Дастрани ту ҳамон бех, ки шавад сарф ба ком,
Донӣ, охир, ки ба ноком чӣ хоҳад будан?
Пири майхона ҳамехонд муаммояе дӯш,
Аз хати чом, ки фарҷом чӣ хоҳад будан?
Бурдам аз рах дили Хофиз ба дафу чағу газал,
То ҷазон мани бадном чӣ хоҳад будан?



• • •

Донӣ, ки чист давлат? Дидори ёр дидан,
Дар кӯи ӯ гадоӣ бар хусравӣ гузидан.
Аз ҷон тамаъ буридан осон бувад, валекин
Аз дӯстони ҷонӣ мушкил тавон буридан.
Хоҳам шудан ба бустон, чун гулча бо дили танг
В-он ҷо ба некномӣ пирохане даридан,
Гаҳ чун насим бо гул рози нухуфта гуфтаи,
Гаҳ сирри ишқбозӣ, аз булбулон шунидан,
Бӯсидани лаби ёр аввал зи даст мағзор,
Қ-охир малул гардӣ, аз дасту лаб газидан.
Фурсат шумор сӯхбат, к-аз ин дуруха манзил
Чун бигзарем, дигар натовон ба ҳам расидан.
Гӯӣ бирафт Хофиз аз ёди шоҳ Яхё.
Е раб, ба ёдаш овар дарвеш парваридан!



Диламро шуд сари зулфи ту маскан,
Бад-ин сонаш фурӯ магзору машкан!
В-агар дил сар кашад чун зулф аз хат,
Ба даст ораш, вале дар по маяфган!
Ба дастам нест чун зулфи ту вачҳе.
Ки дар пояш фишонам зар ба доман.
Чу шамъ ар пешам ой дар шаби тор,
Шавад чашмам ба дидори ту равшан.
Зи васфи қоматат наншинам озод,
Ҳама тан гар забон бошам чу савсан.
Ба гулзорам чӣ кор акнун, ки гаштаст
Қаҳон бар чашмам аз рӯят чу гулшан.
Зи меҳрат гар битобам заррае рӯй,
Чу хуршеде фуруд ояд зи равзан.
Кучо бар тунги шаккар даст ёбад,
Гар андешад магас аз бодбезан?
Чу Ҳофиз мочарои ишқбозӣ,
Намегӯяд касе бар вачҳи аҳсан.



• • •

Манам, ки шӯхраи шахрам ба ишқ варзидан,
Манам, ки дида наёлудаам ба бад дидан.
Вафо кунему маломат кашему хуш бошем,
Ки дар тариқати мо кофарист ранчидан.
Ба пири майкада гуфтам, ки: — «Чист роҳи начот?»
Бихост ҳоми маю гуфт: «Роз пӯшидан».
Муроди дил зи тамошон боғи олам чист?
Ба дасти мардуми чашм аз руҳи ту гул чидан.
Ба майпарастӣ аз он нақши худ задам бар об,
Ки то хароб кунам нақши худ парастидан.
Ба раҳмати сари зулфи ту восиқам в-арна,
Қашиш чу набвад аз он сӯ, чӣ суд кӯшидан.
Инон ба майкада хоҳем тофт з-ин мачлис.
Ки ваъзи беамалон вочиб аст нашиндан.
Зи хатти ёр биёмӯз меҳр бо руҳи хуб,
Ки гирди орази хубон хуш аст гардидан.
Мабӯс чуз лаби соқиву ҳоми май, Ҳофиз,
Ки дасти зӯхдфурӯшон хатост бӯсидан.



• • •

Эй рӯи мохманзари ту навбахори хуси,
Холу хати ту маркази лутфу мадори хуси.
Дар чашми пурхумори ту пинҳон фусуни сеҳр,
Дар зулфи бекарори ту пайдо карори хуси.
Моҳе натофт ҳамчу ту аз бурҷи некуй,
Сарве нахост чуи қадат аз ҷӯйбори хуси.
Хуррам шуд аз малохати ту аҳли дилбарӣ,
Фаррух шуд аз латофати ту рӯзгори хуси.
Аз доми зулфу донан холи ту дар чаҳон
Як мурғи дил намонд нағашта шикори хуси.
Донм ба лутф дояи табъ аз миёни ҷон
Мепарварад ба ноз туро дар канори хуси.
Гирди лабат бунафша аз он тозаву тар аст,
К-оби ҳаёт меҳурзӣ аз ҷӯйбори хуси.
Ҳофиз тамаъ бурид, ки бинад назри ту,
Дайёр нест ғайри ту андар диёри хуси.



. . .

Эй шом, ба кӯи мо гузар кун!
Эй субҳ, ба холи мо назар кун!
Дар зулмати шаб танам бифарсуд,
Е раб, шаби зулматам сахар кун!
Эй боди сабо, бигӯ ба ёрам,
Бар куштаи хештан гузар кун!
Гар кушта шудам ба доғи хачрат,
Худро бари теғи ӯ сипар кун!
Аз зулфи камонкашаш бипарҳез,
В-аз новаки ғамзааш ҳазар кун!
Эй дил, чу намерасӣ ба мақсуд,
Дам даркашу қисса мухтасар кун!
Ҳофиз, агарат ҳавои васл аст,
Барҳез зи ҷову тарки сар кун!



• • •

Гулбаргро зи сунбули мушкин ниқоб кун,
Яъне, ки рух бипӯшу ҷаҳоне хароб кун!
Бифшон арак зи чехраву атрофи боғро
Чун шишаҳои дидан мо, пургулоб кун.
Айёми гул чу умр ба рафтан шитоб кард,
Соқӣ, ба даври бодаи гулгун шитоб кун!
Бикшо ба шева наргиси пурҳои мастро
В-аз рашк ҷашми наргиси раъно ба хоб кун!
Бӯи бунафша бишнаву зулфи нигор гир,
Бингар ба ранги долаву азми шароб кун!
З-он ҷо, ки расму одати ошиқкушии туст,
Бо душманон қадаҳ кашу бо мо итоб кун!
Ҳамгун хубоб дида ба рӯи қадаҳ кушой,
В-ин хонаро қиёс асос аз хубоб кун!
Ҳофиз висол металабад аз раҳи дуо,
Е раб, дуои хастадилон мустаҷоб кун!



Мо сархушему бодан мо дар пиёла кун!
Бадмастро ба ғамзан соқй ҳавола кун!
Дар чоми моҳ бодан чун офтоб рез,
Бар рӯи рӯз сунбули шабро гулола кун!
Эй пири хонақаҳ, ба харобот шав даме,
Ғусле барору тавбаи ҳафтодсола кун!
Сӯфӣ, ба ғирья чехраи мачлис бишӯ чу шамъ
В-оҳанги рақси мо ҳама аз оҳу нола кун!
Ғар наварӯси даҳр дарояд ба ақди ту,
Маҳри ду кавни Ҳофизаш андар қабола кун!



• • •

Субҳ аст, сокиё, кадаҳе пуршароб кун,
Даври фалак даранг надорад шитоб кун!
З-он пештар, ки олами фонӣ шавад хароб,
Моро зи чоми бодаи гулгун хароб кун!
Хуршеди май зи машриқи соғар тулӯъ кард,
Гар барги айш металабӣ, тарки хоб кун!
Рӯзе, ки чарх аз гили мо кӯзаҳо кунад,
Зинҳор косаи сари мо пуршароб кун!
Мо марди зӯҳду тавбаву томот нестем,
Бо мо ба чоми бодаи софӣ хитоб кун!
Кори савоб бодапарастист, Ҳофизо,
Бархезу азми қазм ба кори савоб кун!



• • •

Зи дар дарову шабистони мо мунаввар кун!
Ҳавои маҷлиси рӯхониён муаттар кун!
Агар фақеҳ насихат кунад, ки ишқ мабоз.
Пиёлае бидиҳаш, гӯ, димоғро тар кун!
Ба чашму абрӯи чонон супурдаам дилу қон,
Биё, биёву тамошон тоқу манзар кун!
Ситораи шаби хичрон намефишонад нур,
Ба боми қаср барову чароғи маҳ бар кун!
Бигӯ ба хозини ҷаннат, ки хоки ин манзил
Ба тӯҳфа бар сӯи фирдавсу уди миҷмар кун!
Аз ин музавваҷаҳу хирқа нек дар тангам,
Ба як карашмаи сӯфивашам қаландар кун!
Чу шохидони ҷаман зери дасти хусни туанд,
Қарашма бар суману ҷилва бар санавбар кун!
Фузули нафс ҳикоят басте кунад, соқӣ,
Ту кори худ мадеҳ аз дасту май ба соғар кун!
Ҳичоби дидаи идрок шуд, шуои ҷамол,
Биёву хирғаи хуршедро мунаввар кун!
Тамаъ ба қанди висоли ту ҳадди мо набувад,
Ҳаволатам ба лаби лаъли ҳамчу шаккар кун!
Лаби пиёла бибӯс, он гаҳе ба мастон дех,
Бад-ин дақиқа димоғи муоширон тар кун!
Пас аз мулозимати айшу ишқи маҳрӯён
Зи корҳо, ки кунӣ, шеърӣ Ҳофиз аз бар кун!



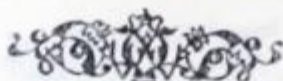
• • •

Эй нури чашми ман, сухане ҳаст, гӯш кун!
Чун соғарат пур аст, бинӯшону нӯш кун!
Дар роҳи ишқ васвасаи аҳриман басест,
Пеш ову гӯши дил ба паёми сурӯш кун!
Барги наво табах шуду сози тараб намонд,
Эй ҷанг, нола баркашу эй даф, хурӯш кун!
Тасбеҳу хирка лаззати мастӣ набахшадат,
Ҳиммат дар ин амал талаб аз майфурӯш кун!
Пирон сухан зи таҷриба гӯянд, гуфтамат,
Хон, эй писар, ки пир шавӣ, панд гӯш кун!
Бар хушманд силсила нанҳод дасти ишқ,
Хохӣ, ки зулфи ёр кашӣ, тарки хуш кун!
Бо дӯстон музояка дар умру мол нест,
Сад ҷон фидои ёри насихатниюш кун!
Сокӣ, ки ҷомат аз ман софӣ тикӣ мабод,
Чашми инояте ба мани дурдиӯш кун!
Сармаст дар қабри зарафшон чу бигзарӣ,
Як бўса назри Ҳофизи пашминапӯш кун.



• • •

Карашмае куну бозори сохирӣ бишикан,
Ба ғамза равнаку номуси сомирӣ бишикан!
Ба бод дех сару дастори оламе, яъне
Кулохгӯша ба онни сарварӣ бишикан!
Ба зулф гӯй, ки онни дилбарӣ бигуздор,
Ба ғамза гӯй, ки қалби ситамгарӣ бишикан!
Бурун хирому бибар гӯн хубӣ аз хама кас,
Сазои хур бидех, равнаки нарий бишикан!
Ба охувони назар шери офтоб бигир,
Ба абрувони дуто қавси Муштарӣ бишикан!
Чу атрсой шавад зулфи сунбул аз дами бод,
Ту қиматаш ба сари зулфи анбарӣ бишикан!
Чу андалеб фасохат фурушад, эй Хофиз,
Ту қадри ӯ ба сухан гуфтани дарӣ бишикан!



• • •

Болобаланди ишвагари нақшбози ман,
Кӯтоҳ кард қиссан зӯҳди дарози ман.
Дидӣ, дило, ки охири пириву зӯҳду илм,
Бо ман чӣ кард дидаи маъшуқабози ман.
Метарсам аз харобии имон, ки мебарад
Меҳробии абруи ту ҳузури намози ман.
Гуфтам ба далқи зарқ бипӯшам нишони ишқ,
Ғаммоз буд ашқу аён кард рози ман.
Маст аст ёру ёди ҳарифон намекунад,
Зикраш ба хайр, соқии мискиннавози ман.
Е раб, кай он сабо бивазад, к-аз насими он
Гардад шамомаи карамаш корсози ман.
Нақше бар об мезанам аз ғирья холиё,
То кай шавад қарини ҳақиқат мачози ман?
Бар худ чу шамъ хандазанон ғирья мекунам,
То бо ту, сангдил чӣ кунад сӯзу сози ман!
Зохид, чу аз намози ту коре намеравад,
Ҳам мастиин шабонаву розу ниёзи ман.
Ҳофиз зи ғирья сӯхт, бигӯ, холаш, эй сабо,
Бо шохи дӯстпарвару душмангудози ман.



• • •

Чун шавам хоки рахаш, доман бияфшонад зи ман,
В-ар бигӯям дил бигардон, рӯ бигардонад зи ман.
Рӯи рангинро ба хар кас менамояд ҳамчу гул,
В-ар бигӯям бозпӯшон, бозпӯшонад зи ман.
Чашми худро, гуфтам, охир, як назар сераш бибин,
Гуфт: «Меҳохӣ магар, то чӯи хун ронад зи ман?»
У ба хунам ташнаву ман бар лабаш, то чун шавад,
Қом бистонам аз ӯ ё дод бистонад зи ман!
Гар чу Фарходам ба талхӣ чои барояд, бок нест,
Бас хикоятҳои ширин бозмемонад зи ман.
Гар чу шамъаш пеш мирам, бар ғамам хандон шавад,
В-ар биранҷам, хогири нозук биранҷонад зи ман.
Дӯстон, чоӣ додаам баҳри дахонаш, бингаред,
Қ-ӯ ба чизе мухтасар чун боз мемонад зи ман?
Сабр кун, Ҳофиз, ки гар з-ин даст бошад дарси ғам,
Ишк дар хар гӯшае афсонае хонад зи ман.



* * *

Нуктаи дилкаш бигӯям: холи он махрӯ бибин,
Аклу чонро бастан занҷири он гесу бибин.
Айби дил кардам, ки ваҳшивазъу ҳарҷой мабош,
Гуфт: «Чашми шергиру ғунчи он оху бибин».
Ҳалқаи зулфаш тамошохонаи боди сабост,
Қони сад соҳибдил он чо бастан як мӯ бибин.
Обидони офтоб аз дилбари мо ғофиланд,
Эй маломатгӯ, худоро, рӯ мабин, он рӯ бибин.
Зулфи дилдуздаш саборо банд бар гардан ниҳод,
Бо ҳаводорони раҳрав ҳилаи ҳинду бибин.
Ин, ки ман дар ҷустуҷӯи ӯ зи худ фориг шудам,
Қас надидасту набинад мислаш, аз ҳар сӯ бибин.
Аз муроди шоҳ Мансур, эй фалак, сар барматоб,
Тезии шамшер бингар, қувваи бозу бибин!
Ҳофиз ар дар гӯшаи меҳроб менолад, равост,
Эй насихатгӯ, худоро, он хами абру бибин!



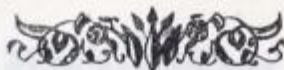
* * *

Шароби лаъл кашу рӯи маҳчабинон бин,
Хилофи мазҳаби онон ҷамоли инон бин!
Ба зери далқи муламмаъ камандҳо доранд,
Дароздастии ин кӯтахостинон бин!
Ба хирмани ду ҷаҳон сар фурӯ намеоранд,
Димоғи кибри гадоёну хӯшачинон бин!
Баҳои ними карашма ҳазор ҷон талабанд,
Ниёзи аҳли дилу нози нозанинон бин!
Ҳуқуқи сӯҳбати моро ба бод доду бирафт,
Вафои сӯҳбати ёрону ҳамнишинон бин!
Асири ишқ шудан чораи халоси ман аст,
Замири оқибатандеши пешбинон бин!
Кудурат аз дили Ҳофиз бибурд сӯҳбати дӯст,
Сафои ҳиммати покону покдинон бин!



• • •

Мефиган бар сафи риндон назаре беҳтар аз ин,
Бар дари майкада мекун гузаре баҳтар аз ин.
Дар ҳақи ман лабат ин лутф, ки мефармояд,
Сахт хуб аст, валекин қадаре беҳтар аз ин.
Он, ки фикраш гиреҳ аз кори ҷаҳон бикшояд,
Гӯ: «Дар ин кор бифармо назаре беҳтар аз ин!»
Носеҳам гуфт, ки: «Ҷуз ғам ҷӣ хунар дорад ишқ?»
Бирав, эй ҳоҷаи оқил, хунаре беҳтар аз ин?
Дил бад-он руди гиромӣ, ҷӣ кунам, гар надихам?
Модари даҳр назояд писаре баҳтар аз ин.
Ман чу гӯям, ки қадах нӯшу лаби соқӣ бўс,
Бишнава аз ман, ки нагӯяд дигаре беҳтар аз ин.
Қилки Ҳофиз шакаринмева наботест, бичин,
Ки дар ин боғ набинӣ самаре беҳтар аз ин.



• • •

Ба ҷони пири хароботу ҳаққи сӯҳбати ӯ,
Ки нест дар сари ман ҷуз хавон хидмати ӯ.
Биҳишт агарчи на ҷои гуноҳгорон аст,
Биёр бода, ки мустазҳирам ба ҳиммати ӯ.
Чароғи соиқан он саҳоб равшан бод,
Ки зад ба хирмани мо оташи муҳаббати ӯ.
Бар остонаи майхона гар саре бинӣ,
Мазан ба пой, ки маълум нест нийяти ӯ.
Биё, ки дӯш ба мастӣ сурӯши олами ғайб
Навид дод, ки ом аст файзи раҳмати ӯ.
Макун ба ҷашми ҳақорат нигоҳ дар мани маст,
Ки нест маъсияту зӯҳд бе машииати ӯ.
Намекунад дили ман майли зӯҳду тавба, вале
Ба номи хоҷа бикӯшему фарри давлати ӯ.
Мудом хирқан Ҳофиз ба бода дар гарав аст,
Магар зи хоки харобот буд тинати ӯ?



• • •

Гуфто: — Бурун шудӣ ба тамошон мохи нав,
Аз мохи абрувони манат шарм бод, рав!
Умрест, то дилат зи асирони зулфи мост,
Ғофил зи хифзи ҷониби ёрони худ машав!
Мафрӯш атри ақл ба хиндун зулфи мо,
Қ-он ҷо ҳазор нофои мушкин ба ними ҷав!
Тухми вафову меҳр дар ин кӯҳна киштзор,
Он гаҳ аён шавад, ки расад мавсими дарав.
Соқӣ, биёр бода, ки рамзе бигӯямат,
Аз сирри ахтарони куҳансайру мохи нав.
Шакли ҳилол ҳар сари маҳ медиҳад нишон
Аз афсари Сиёмаку тарки кулохи Зав.
Ҳофиз ҷаноби пирӣ мугон маъмани вафост,
Дарси ҳадиси иншқ бар ӯ хону э-у шунав.



Мазраи сабзи фалак дидаму доси маҳи нав,
Ёдам аз киштаи хеш омаду ҳангоми дарав.
Гуфтам: «Эй бахт, бихуспидиву хуршед дамид,»
Гуфт: «Бо ин ҳама аз собиқа навмед машав!»
Гар равӣ поку мучаррад чу Масеҳо ба фалак,
Аз чароғи ту ба хуршед расад сад партав!
Такья бар ахтари шабдузд макун, к-ин айёр
Тоҷи Ковус бибурду камари Қайхусрав.
Гӯшвори зару лаъл арчи гарон дорад гӯш,
Даври хубӣ гузарон аст, насихат бишунав.
Чашми бад дур зи холи ту, ки дар арсаи ҳусн
Байдақе ронд, ки бурд аз маҳу хуршед гарав.
Осмон, гӯ, мафурӯш ин азамат, к-андар ишқ
Хирмани маҳ ба чаве, хӯшаи парвин ба ду чав!
Оташи зӯҳду риё хирмани дин хоҳад сӯхт,
Ҳофиз, ин хиркаи пашмина бияндозу бирав!



• • •

Мутриби хушнаво, бигӯ тоза ба тоза, нав ба нав,
Бодаи дилкушо бичӯ тоза ба тоза, нав ба нав.
Бо санаме чу луъбате, хуш бинишин ба хилвате,
Бӯса ситон ба ком аз ӯ тоза ба тоза, нав ба нав.
Бар зи ҳаёт кай хӯрӣ, гар на мудом май хӯрӣ?
Бода бихӯр ба ёди ӯ тоза ба тоза, нав ба нав.
Сокии мохрӯи ман, мушки баҳорбӯи ман,
Зуд, ки пур кунам сабӯ тоза ба тоза, нав ба нав.
Шоҳиди дилрабои ман мекунад аз барои ман,
Нақшу нигору рангу бӯ тоза ба тоза, нав ба нав,
Боди сабо чу бигзарӣ, бар сари кӯи он парӣ,
Қиссаи Ҳофизаш бигӯ тоза ба тоза, нав ба нав.



* * *

Эй офтоб оинадори чамоли ту,
Мушки сиёҳ миҷмарагардони холи ту.
Саҳни сарои дида бишустам, вале чӣ суд,
Қ-ин гӯша нест дархӯри хели хаёли ту.
Дар авҷи нозу неъматӣ, эй подшоҳи хусн,
Ё раб, мабод то ба қиёмат заволи ту!
Матбуътар зи накши ту сурат набаст боз
Туғронависи абруи мушкинимисоли ту.
Дар чини зулфаш, эй дили мискин, чӣ гунай,
Қ-ошуфта гуфт боди сабо шарҳи холи ту?
Бархост бӯи гул, зи дари оштӣ дарой
Эй навбахори мо руҳи фархундафоли ту!
То осмон зи ҳалқабагӯшони мо шавад,
Қу ишвге зи абруи ҳамчун ҳилоли ту?
То пеша бахт боз равам таҳниятқунон,
Қу муждзае зи мақдами иди висоли ту?
Ин нуқтаи сиёҳ, ки омад мадори нур,
Аксест дар ҳадикан биниш зи холи ту.
Дар пеша шоҳ арзи кадомин чафо қунам:
Шарҳи ниёзмандии худ ё малоли ту?
Ҳофиз, дар ин каманд сари саркашон басест,
Савдон қач мапаз, ки набошад мачоли ту.



• • •

Эй хунбаҳои нофои Чин хоки роҳи ту,
Хуршед сояпарвари тарфи кулоҳи ту.
Наргис карашма мебарад аз ҳад бурун, хиром,
Эй ман фидои шеваи чашми сиёҳи ту!
Хунам бихӯр, ки ҳеч малак бо чунин чамол
Аз дил наёядаш, ки нависад гуноҳи ту,
Орому ҳоби халқи ҷаҳонро сабаб тӯй,
З-он шуд қанори дидаву дил такъягоҳи ту.
Бо ҳар ситорае сару қор аст ҳар шабам,
Аз ҳасрати фуруғи руҳи ҳамчу моҳи ту.
Ерони ҳамнишини ҳама аз ҳам чудо шуданд,
Моему остонаи давлатпаноҳи ту.
Ҳофиз, тамаъ мабур зи иноят, ки оқибат,
Оташ занад ба хирмани ғам дуди оҳи ту.



• • •

Эй дар чамани хубӣ рӯят чу гули худрӯ,
Чини шикани зулфат чун нофани Чини хушбӯ.
Моҳ аст рухат ё рӯз, мушк аст хатат ё шаб,
Сим аст барат ё оҷ санг аст дилат ё рӯ?
Лаълат ба дури дандон бишкаст лаби писта,
Зулфат ба хами чавгон бирбуд дилам чун гӯ.
Он роиҳан зулфат ё лахлаҳан анбар,
Ё ғолия месояд дар боғча хусни ӯ?
Гуфти сухани худро бо ёр бибояд гуфт,
Эй кош муяссар буд гуфтан сухане бо ӯ!
Бадгӯи ту он бошад, к-аз ёр кунад манъат,
Гар ёр накӯ бошад, машинав сухани бадгӯ.
Бо мо бех аз ин мебош, то роз нагардад фош,
Набвад бад, агар бошӣ бо дилшудагон некӯ.
Устои газал Саъдист пеши ҳама кас, аммо
Дорад сухани Ҳофиз тарзи сухани Ҳочу.



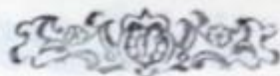
• • •

Эй қабои подшоҳӣ рост бар болои ту,
Зинати тоҷу ниги аз гавҳари волои ту.
Офтоби фатхро ҳар дам тулӯе медиҳад
Аз кулоҳи хусравӣ рухсори маҳсимон ту.
Чилвагоҳи тоири нқбол бошад ҳар кучо,
Соя андозад ҳумон чатри гардунсои ту.
Аз русуми шаръу ҳикмат бо ҳазорон ихтилоф,
Нуктае ҳаргиз нашуд фавт аз дили донои ту.
Оби ҳайвонаш зи минқори балоғат мечакад
Тӯтии хушлаҳча, яъне килки шаккарҳои ту.
Гарчи хуршеди фалак чашму чароғи олам аст,
Равшаноибахши чашми ўст хоки пои ту.
Он чӣ Искандар талаб карду надодаш рӯзгор,
Чуръае буд аз зулоли чоми чоначои ту.
Арзи ҳоҷат дар ҳарими ҳазратат мӯҳтоҷ нест,
Рози кас махфӣ намонад бо фурӯғи рои ту.
Хусраво, пиронасар Ҳофиз чавонӣ мекунад
Бар умеди афви қонбахши гунаҳфарсои ту.

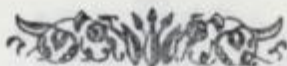


• • •

Тоби бунафша медиҳад турраи мушксон ту,
Пардаи ғунча медарад хандаи дилкушон ту.
Эй гули хушнаси ми ман, булбули хешро масъуз,
К-аз сари сидқ мекунад шаб ҳама шаб дуои ту.
Ман, ки малул гаштаӣ аз нафаси фариштагон,
Қолу мақоли оламе мекашам аз барои ту.
Давлати ишқ бин, ки чуи аз сари фахру ифтихор,
Гӯшан тоҷи салтанат мешиканад гадои ту.
Хирқан зӯхду чоми май гарчи на дархӯри ҳаманд,
Ин ҳама нақш мезанам аз ҷиҳати ризои ту.
Шӯри шароби ишқи ту он нафасам равад зи сар,
К-ин сари пурҳавас шавад ҳоки дари сарои ту.
Шоҳнишини чашми ман такъяғаҳи ҳаёли туст,
Ҷон дуост, шоҳи ман, бе ту мабод ҷон ту!
Хуш чаман аст оразат, хоса, ки дар баҳори ҳусн,
Ҳофизи хушқалом шуд мурғи сухансарои ту.



Эй хунбахон нофай Чин хоки рохи ту,
Хуршед сояпарвари тарфи кудохи ту.
Наргис карашма мебарад аз хад бурун, хиром,
Эй ман фидон шеван чашми сиёхи ту!
Хунам бихӯр, ки ҳеч малак бо чунин чамол
Аз дил наёядаш, ки нависад гуноҳи ту,
Орому хоби халқи ҷаҳонро сабаб туй,
З-он шуд канори дидаву дил такъягоҳи ту.
Бо ҳар ситорае сару кор аст ҳар шабам,
Аз ҳасрати фурӯғи руҳи ҳамчу моҳи ту.
Ерони ҳамнишини хама аз ҳам ҷудо шуданд,
Моему остонан дағлатпаноҳи ту.
Ҳофиз, тамаъ мабур ан иноят, ки оқибат,
Оташ занад ба хирмани ғам дуди охи ту.



• • •

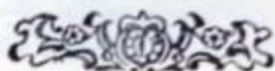
Эй дар чамани хубӣ рӯят чу гули худрӯ,
Чини шикани зулфат чун нофани Чини хушбӯ.
Моҳ аст рухат ё рӯз, мушк аст хатат ё шаб,
Сим аст барат ё оҷ санг аст дилат ё рӯ?
Лаълат ба дури дандон бишкаст лаби писта,
Зулфат ба хами чавгон бирбуд дилам чун гӯ.
Он роҳан зулфат ё лахлахан анбар,
Ё ғолия месояд дар богча хусни ӯ?
Гуфтӣ сухани худро бо ёр бибояд гуфт,
Эй кош муяссар буд гуфтан сухане бо ӯ!
Бадгӯи ту он бошад, к'аз ёр кунад манъат,
Гар ёр накӯ бошад, машнав сухани бадгӯ.
Бо мо беҳ аз ин мебош, то роз нагардад фош,
Набвад бад, агар бошӣ бо дилшудагон некӯ.
Устоди ғазал Саъдист пеши ҳама кас, аммо
Дорад сухани Ҳофиз тарзи сухани Ҳочу.



Маро чашмест хунафшон зи дасти он камонабрӯ,
Цахон бас фитна хоҳад дид аз он чашму аз он абрӯ.
Гуломи чашми он туркам, ки дар хоби хуши мастӣ
Нигорини гулшанаш рӯясту мушкини сонбон-абрӯ.
Хилоле шуд танам з-ин ғам, ки бо тугрон абрӯяш
Кӣ бошад мах, ки бинмояд зи тоқи осмон абрӯ?
Рақибон ғофилу моро аз он чашму чабини хар дам
Ҳазорон гуна пайғом асту хоҷиб дар миёни абрӯ.
Равони ғушагиронро чабиниаш турфа гулзорест,
Ки бар тарфи сумаишораи хамегардад чамон абрӯ
Дигар хуру париро кас нагӯяд бо чунон хусе,
Ки иро ичунини чашм асту оро ончунон абрӯ!
Ту, кофирдил, намебандӣ ниқоби зулфу метарсам,
Ки меҳробам бигардонад хами он дилситон абрӯ.
Агарчи мурғи зирак буд Ҳозиф дар хаводорӣ,
Ба тири ғамза сайдаш кард чашми он камонабрӯ.



Хатти узори ёр, ки бигрифт моҳ аз ў,
Хуш ҳалқаест, лек бадар нест роҳ аз ў.
Абрӯи дӯст гӯшан меҳроби давлат аст,
Он чо бимол чехраву ҳочат бихоҳ аз ў.
Эй чуръанӯши мачлиси Ҷам, сина пок дор,
Қ-оинаест чоми чаҳонбин, ки оҳ аз ў!
Қирдори аҳли савмнаам кард майпараст,
Ин дуд бин, ки номан ман шуд сиёҳ аз ў.
Султони ғам ҳар он чӣ тавонад, бигӯ, бикун,
Ман бурдаам ба бодафурӯшон паноҳ аз ў.
Соқӣ, чароғи май ба раҳи офтоб дор,
Гӯ: «Барфирӯз машъалаи субҳгоҳ аз ў!»
Обе ба рӯзномаи аъмоли мо фишон,
Бошад тавон сутурд хуруфи гуноҳ аз ў.
Оё дар ин хаёл, ки дорад гадон шаҳр,
Рӯзе бувад, ки ёд кунад подшоҳ аз ў?
Ҳофиз, ки сози мутриби ушшоқ соз кард,
Холӣ мабод арсаи ин базмгоҳ аз ў!



• • •

Гулбуни айш медамад, соқии гулѣузор ку?
Боди баҳор мевазад, бодаи хушгувор ку?
Хар гули нав зи гулруҳе ёд ҳамекунад, вале
Гӯши суҳаншунав кучо, дидаи эътибор ку?
Маҷлиси базми айшро ғолиия мурод нест,
Эй дами субҳи хушнафас, нофани зулфи ёр ку?
Хуснфурӯшии гулам нест таҳаймул, эй сабо,
Даст задам ба хуни дил баҳри худо, нигор ку?
Шамъи сахаргаҳи агар лоф зи орази ту азд,
Хасм забондароз шуд, ханчари обдор ку?
Гуфт: «Магар зи лаъли ман бўса надорӣ орзу?»
Мурдам аз ин хавас, вале қудрату ихтиёр ку?
Ҳофиз агарчи дар суҳан хозини ганҷи ҳикмат аст,
Аз ғами рӯзгори дун табъи суҳангузор ку?



• • •

Эй пайки ростон, хабари ёри мо бигӯ!
Ахволи гул ба булбули дастонсаро бигӯ!
Мо махрамони хилвати унсем, ғам махӯр,
Бо ёри ошно сухани ошно бигӯ!
Бар ҳам чу мезад он сари зулфайни мушкбор,
Бо мо сари чӣ дошт, зи баҳри худо, бигӯ?
Ҳар кас, ки гуфт хоки дари дӯст тӯтиёст,
Гӯ, ин сухан муоина дар чашми мо бигӯ!
Он кас, ки манъи мо зи харобот мекунад,
Гӯ, дар ҳузури пири ман ин мочаро бигӯ.
Гар дигарат бар он дари давлат гузар бувад,
Баъд аз адои хидмату арзи дуо бигӯ:
Ҳарчанд мо бадем, ту моро бад-он мағир,
Шоҳона мочарои гуноҳи гадо бигӯ.
Бар ин фақир номан он мӯхташам бихон,
Бо ин гадо хикояти он подшо бигӯ.
Ҷонхо зи доми зулф чу бар хок мефишонд,
Бар он ғариби мо чӣ гузашт, эй сабо, бигӯ?
Ҷонпарвар аст киссан арбоби маърифат,
Рамзе бирав, бипурсу ҳадисе, биё, бигӯ.
Ҳофиз, гарат ба маҷлиси ӯ роҳ медиҳанд,
Май нӯшу тарки зарқ барои худо бигӯ.



Хунук насими муанбар шамоман дилхох,
Ки дар ҳавои ту бархост бомдоди пагоҳ.
Далели роҳ шав, эй тоири хучасталиқо,
Ки дида об шуд аз шавқи хоки он даргоҳ.
Ба ёди шахси низорам, ки ғарки хуни дил аст,
Хилолро зи канори уфуқ кунед нигоҳ.
Манам, ки бе ту нафас мекашам, зиҳӣ хичлат!
Магар ту афв кунӣ, варна чист узри гуноҳ?
Зи дӯстони ту омӯхт дар тариқат меҳр
Сапедадам, ки сабо чок зад шиори сиёҳ.
Ба ишқи рӯи ту рӯзе, ки аз ҷаҳон биравам,
Зи турбатам бедамад сурхгул ба ҷои гиёҳ.
Мадех ба хотири нозук малолат аз ман зуд,
Ки Ҳофизӣ ту худ ин лаҳза гуфт: «Бисмиллоҳ!»



• • •

Айшам мудом аст аз лаъли дилхоҳ,
Қорам ба ком аст, алҳамдулиллоҳ!
Эй бахти саркаш, тангаш ба бар каш,
Гаҳ чоми зар каш, гаҳ лаъли дилхоҳ.
Моро ба риндӣ афсона карданд,
Шайхони чоҳил, пирони гумроҳ.
Аз дасти зоҳид кардем тавба
В-аз феъли обид, астағфируллоҳ!
Қоно, чӣ гуям шархи фироқат?
Чашмеву сад нам, қоневу сад ох!
Қофир мабинод ин ғам, ки дидаст
Аз қоматат сарв, аз оразат мох!
Шавқи лабат бурд аз ёди Ҳофиз
Дарси шабона, вирди сахаргоҳ.



• • •

Гар тег борад дар кӯн он мох,
Гардан ниҳодем, алхукму лиллоҳ.
Оини такво мо низ донем,
Лекин чӣ чора бо бахти гумроҳ?
Мо шайху воиз камтар шиносем,
Е чоми бода, ё қисса кӯтоҳ!
Ман ринду ошик, дар мавсими гул,
Он гоҳ тавба? Астағфируллоҳ!
Меҳри ту аксе бар мо наҷфанд,
Оинарӯё, оҳ аз дилат, оҳ!
Ас-с-бру муррун ва-л-умру фонин,
Е лайта шеърӣ ҳаттома алқоҳ.
Ҳофиз, чӣ ноӣ, гар васл хохӣ?
Хун боядат хӯрд дар гоҳу бегоҳ.



• • •

Висоли ӯ зи умри ҷовидон бех,
Худовандо, маро он дех, ки он бех!
Ба шамшерам заду бо кас нагуфтам,
Ки рози дӯст аз душман ниҳон бех!
Ба доғи бандагӣ мурдан бар ин дар,
Ба чони ӯ, ки аз мулки ҷаҳон бех!
Худоро, аз табиби ман бипурсед,
Ки охир кай шавад ин нотагон бех?
Гуле, к-он поймоли сарви мо гашт,
Бувад хокаш зи хуни арғавон бех.
Ба хулдам даъват, эй зоҳид, мафармо,
Ки ин себи занах з-он бўстон бех!
Дило доим гадон кӯн ӯ бош,
Ба ҳукми он, ки давлат ҷовидон бех.
Ҷавоно, сар матоб аз панди пирон,
Ки рон пир аз бахти ҷавон бех.
Шабе мегуфт: «Чашми кас надидаст,
Зи марвориди гӯшам дар ҷаҳон бех».
Агарчи Зиндаруд оби ҳаёт аст,
Вале Шерози мо аз Исфаҳон бех.
Сухан андар даҳони дӯст шаккар,
Валекин гуфтаи Ҳофиз аз он бех.



• • •

Ногаҳои парда барандохтай, яъне чӣ?
Маст аз хона бурун тохтай, яъне чӣ?
Зулф дар дасти сабо, гӯш ба пайғоми рақиб,
Инчунин бо ҳама дарсохтай, яъне чӣ?
Шоҳи хубониву манзури гадоён шудай,
Қадри ин мартаба нашнохтай, яъне чӣ?
На сари зулфи худ аввал ту ба дастам додӣ,
Бозам аз пой дарандохтай, яъне чӣ?
Суханат рамзи даҳон гуфту камар сирри миён
В-аз миён тег ба мо охтай, яъне чӣ?
Ҳар кас аз мӯҳраи меҳри ту ба нақше машғул,
Оқибат бо ҳама қач бохтай, яъне чӣ?
Ҳофизо, дар дили таиғат чу фуруд омад ёр,
Хона аз ғайр напардохтай, яъне чӣ?



* * *

Насиби ман чу харобот кардааст илох,
Дар ин миёна бигӯ, зоҳидо, маро чӣ гуноҳ?
Касе, ки аз азалаш чоми май насиб афтод,
Чаро ба ҳашр кунанд ин гуноҳро дархӯҳ?
Муроди ман зи харобот чунки ҳосил шуд,
Дилам зи мадрасаву хонақоҳ гашт снӯҳ.
Бигӯ ба зоҳиди солуси хирқапӯши дурӯй,
Ки дастн зарқ дароз асту остин кӯтоҳ.
Ту хирқаро зи барои ғайе ҳамапӯшӣ,
Ки то ба зарқ барӣ бандигони ҳақ аз роҳ.
Ғуломи ҳиммати дурдиқашони хушхӯям,
Ки ҳар ду кави наярзад ба пешашон як қоҳ.
Бирав гадои дари ҳар гадо машав, Ҳофиз,
Муроди хеш наёбӣ, магар бишайаллоҳ.



• • •

Дари сарои мугон рӯфта буду обзада,
Нишаста пиру салое ба шайху шоб зада.
Сабӯкашон хама дар бандагиш баста камар,
Вале зи тарки кулаҳ чатр бар сахоб зада.
Шуои чому қадах нури моҳ пӯшида,
Узори муғбачагон роҳи офтоб зада.
Арӯси бахт дар он ҳаҷла бо ҳазорон ноз
Шикаста касмаву бар барги гул гулоб зада.
Гирифта соғари ишрат фариштаи раҳмат,
Зи чуръа бар руҳи хуру нарий гулоб зада.
Зи шӯри арбадан шохидони ширинкор
Шакар шикаста, суман рехта, рубоб зада.
Салом кардаму бо ман ба рӯи хандон гуфт,
Ки; «Эй хуморкаши муфлиси шаробзада!
Кӣ ин кунад, ки ту кардӣ ба заъфи химмату рой,
Зи ганҷхона шуда, хайма бар хароб зада?
Висоли давлати бедор, тарсамат, надиханд,
Ки хуфтаӣ ту дар оғӯши бахти хобзада.
Фалак чанибакаши шоҳ Нусратуддин аст,
Биё, бибин малакаш даст дар рикобзада.
Хирад, ки мулҳими ғайб аст баҳри касби шараф,
Зи бони арш садаш бўса бар чаноб зада.
Биё, ба майкада, Ҳофиз, ки бар ту арза кунам,
Ҳазор саф зи дуохон мустачоб зада.»



* * *

Дӯш рафтам ба дари майкада хоболуда,
Хирқа тар, доману саччода шароболуда.
Смад афсӯскунон мугбачаи бодафурӯш,
Гуфт: «Бедор шав, эй раҳрави хоболуда!
Шустушӯе куну в-он гаҳ ба харобот хиром,
То нагардад зи ту ин дайри хароб олуда!
Ба ҳавои лаби шириндаҳанон чанд кунӣ
Цавҳари рӯҳ ба ёкути музоб олуда?
Ба таҳорат гузарон манзили пириву макун
Хилъати шайб чу ташрифи шабоб олуда.
Поку софӣ шаву аз чохи табиат бадар ой,
Ки сафое надихад оби туроболуда».
Гуфтам: — Эй чони чахон, дафтари гул айбе нест,
Ки шавад фасли баҳор аз ман ноб олуда!
Ошноёни раҳи ишқ дар ин баҳри амиқ,
Ғарқа гаштанду нагаштанд ба об олуда.
Гуфт: «Ҳофиз, лугазу нукта ба ёрон мафурӯш!»
Оҳ аз ин лутфи ба зивоъи итоб олуда.



• • •

Доманкашон ҳамешуд дар шарби заркашида,
Сад мохрӯ зи рашкаш чайби қасаб дарида.
Аз тоби оташи май бар гирди оразаш хай
Чун қатраҳои шабнам бар барги гул чакида.
Лафзи фасеҳи ширин, қадди баланди чобук,
Рӯе латифи зебо, чашми хуши кашида.
Екути ҷонфазояш аз оби лутф зода,
Шамшоди хушхиромаш дар ноз парварида.
Он лаъли дилкашаш бини в-он хандан дилошӯб,
В-он рафтани хушаш бини в-он гоми орамида!
Он охун сияхчашм аз доми мо бурун шуд,
Ерон, чӣ чора созам бо ин дили рамида?
Зинҳор то тавонӣ, аҳли назар маёзор,
Дунёе вафо надорад, эй нури ҳар ду дида!
То кай кашам нтебат аз чашми дилфиребат,
Рӯзе карашмае кун, эй ёри баргузида!
Бас шукр бозгӯям дар бандагии хоҷа,
Гар уфтад ба дастам он меван расида!
Гар хотири шарифат ранчида шуд зи Ҳофиз,
Бозо, ки тавба кардем аз гуфтаву шунида.



• • •

Аз хуни дил навиштам наздики ёр нома,
Иинӣ раайту даҳран мин ҳаҷрик-ал-қиёма.
Дорам ман аз фироқаш дар дида сад аломат,
Лайсат думуу аинӣ ҳозо лан-ал-алома.
Ҳарчанд к-озмудам, аз вай набуд судам,
Ман ҷарраб-ал-мучарраб, ҳаллат биҳи-и надома.
Пурсидам аз табибе ахволи дӯст, гуфто:
Фӣ бўъдиҳо азобун, фӣ қурбиҳа-с-салома!
Гуфтам маломат ояд, гар гирди дӯст гардам,
Валлоҳи мо раайно хуббан било малома.
Ҳофиз чу толиб омад, ҷоме ба ҷони ширин,
Хатто язуқу минҳо қазсан мин-ал-қарома.



• • •

Эй аз фурӯғи рӯят равшан чароғи дида,
Монанди чашми мастат, чашми ҷаҳон надида.
Ҳамчун ту нозанине сар то ба по латофат,
Гетӣ нишон надода, эзид наёфариди
Дар қасди ҷони ушшоқ абрӯву чашми мастат,
Гох ин камин кушода, гох он камон кашида.
То кай кабутари дил чун мурғи нимбисмил,
Бошад зи тири ҳаҷрат дар хоку хун тапида.
Дар пой хори ҳичрон афтода дар кашокаш
В-аз гулшани висолат ҳаргиз гуле начида.
Аз сӯзи сина ҳар дам дудам ба сар барояд,
Чун уд чанд бошам дар оташ орамида?
Ғар дасти ман нагирӣ, бо хоҷа бозгӯям,
К-аз ошиқони мискин дил бурдаӣ ба дида.





* * *

Чароғи рӯи туро шамъ гашт парвона,
Маро зи холи ту бо холи хеш парво на.
Хирад, ки қайди маҷонини ишқ мефармуд,
Ба бӯи сунбули зулфи ту гашт девона.
Ба бӯи зулфи ту гар чон ба бод рафт, чӣ бок?
Ҳазор чони гиромӣ фидои чонона!
Мани рамида зи ғайрат зи по фитодам дӯш,
Нигори хеш чу дидам ба дасти бегона.
Чӣ нақшҳо, ки барагехтему суд надошт,
Фусуни мо бари ӯ гаштааст афсона.
Бар оташи рухи зебои ӯ ба чои сипанд,
Ба ғайри холи сиёҳаш кӣ дид беҳ дона?
Ба мужда чон ба сабо дод шамъ дар нафасе,
Зи шамъи рӯи туаш чун расид парвона!
Маро ба даври лаби дӯст ҳаст паймоне,
Ки бар забон набарам чуз ҳадиси паймона.
Ҳадиси мадрасаву хонақаҳ мағӯй, ки боз
Фитод дар сари Ҳофиз ҳавои майхона.



* * *

Сахаргоҳон, ки махмури шабона
Гирифтам бода бо чаңу чағона.
Ниходам ақро рахтӯша аз май,
Зи шаҳри ҳастияш кардам равона.
Нигори майфурӯшам ишвае дод,
Қи эмин гаштам аз макри замона
Зи соқии камонабрӯ шунидам,
Қи: «Эй тири маломатро нишона!
Набандӣ э-он миён тарфе камарвор,
Агар худро бибинӣ дар миёна!»
Бирав ин дом бар мурғи дигар нех,
Қи Анқоро баланд аст ошъёна!
Қӣ баидад тарфи васл аз ҳусни шоҳе,
Қи бо худ ишқ бозад ҷовидона?
Надиму мутрибу соқӣ ҳама ўст,
Ҳаёли обу гил дар раҳ баҳона.
Бидеҳ киштии май, то ҳуш биронем
Аз ин даръёи нопаёдокарона.
Вучуди мо муаммоест, Ҳофиз,
Қи таҳқиқаш фусун асту фасона.



* * *

Ид асту мавсими гул соқӣ, биёр бода,
Хангоми гул кӣ дида бе май қадах ниҳода?
З-ин зӯҳду порсой бигрифт хотири ман,
Соқӣ, бидех шаробе, то дил шавад кушода!
Суфӣ, ки дӣ насихат мекард ошиқонро,
Имрӯз дидамаш маст тақво ба бод дода.
Ин як-ду рӯзи дигар гулро ғанимате дон,
Гар ошиқӣ тараб чӯ бо сокиёни сода!
Гул рафт, эй харифон, гофил чаро нишинед
Бе бонги руду чанге, бе ёру чоми бода?
Дар мачлиси сабӯҳӣ, донӣ чӣ хуш намояд?
Акси узори соқӣ дар чоми май фитода.
Мутриб чу парда созад, шояд агар бихонад,
Аз тарзи шеърӣ Ҳофиз дар базми шохзода.



* * *

Аз ман чудо машав, ки туам нури дидай,
Ороми ҷону муниси қалби рамидай.
Аз домани ту даст надоранд ошиқон,
Пирохани сабури эшон даридай.
Аз захми чашми даҳр мабодат газанд аз он-к,
Дар дилбарӣ ба гошти хубӣ расидай.
Манъам кунӣ зи ишқи вай, эй муфтии замон,
Маъзур дорамат, ки ту ўро надидай.
Он сарзаниш, ки кард туро дӯст, Хофизо,
Беш аз гилеми хеш магар по кашидай?



Соқй, биё, ки шуд қадахи лола пур зи май,
Томот то ба чанду хурофот то ба кай?
Бигзар зи кибру ноз, ки дидаст рӯзгор
Чини қабон Қайсару тарфи кулохи Қай.
Хушъёр шав, ки мурғи чаман маст гашт, ҳон!
Бедор шав, ки хоби адам дар пай аст, хай.
Хуш нозукона мечамӣ, эй шохи навбахор,
Қ-ошуфтагӣ мабодат аз ошӯби боди дай!
Бар меҳри чарху шеван ӯ эътимод нест,
Эй вой бар касе, ки шуд эмин зи макри вай!
Фардо шароби кавсару хур аз барои мост
В-имрӯз низ соқии маҳрӯву чоми май!
Боди сабо зи аҳди сибо ёд медиҳад,
Ҷондорое, ки ғам бибарад, дардех, эй субай.
Ҳашмат мабину салтанати гул, ки биспурад
Фарроши бод ҳар варақашро ба зерӣ пай.
Дардех ба ёди Ҳотами Тай чоми якмани,
То номаи сиёҳи бахилон кунем тай!
З-он май, ки дод хусну латофат ба арғавон,
Берун ғиганд лутфи мизоҷ аз руҳаш ба хай.
Маснад ба боғ бар, ки ба хидмат чу бандагон
Истодааст сарву камар баста аст най.
Ҳофиз, ҳадиси сеҳрфиреби хушат расид
То ҳадди Мисру Чину ба атрофи Руму Рай.



• • •

Ба савти булбулу кумрӣ агар нанӯшӣ май,
Илоҷ кай кунамат охир-ул-даво-ал кай?
Захирае бинех аз рангу бӯи фасли баҳор,
Ки мерасанд зи пай раҳзанони баҳману дай.
Чу гул ниқоб барафганду мурғ зад ху-ху,
Манех зи даст пиёла, чӣ мекуни ҳай-хай?
Шукӯхи салтанату хуси кай суботе дошт,
Зи тахти Чам сухане мондаасту афсари Қай.
Хазинадорин меросхорагон куфр аст,
Ба қавли мутрибу соқӣ, ба фатвин дафу най.
Замона ҳеҷ набахшад, ки бознастонад,
Мачӯ зи сифла мурувват, ки шеан лошай.
Навиштаанд бар айвонӣ ҷаннат-ул-наъво,
Ки ҳар кӣ ишван дунё харид, вой ба вай!
Сахо намонд, сухан тай кунам, шароб кучост?
Бидех ба шодин рӯху равони Холами Тай.
Бахил бӯи худо нашнавад, биё, Хофиз,
Пиёла гиру карам варз, ваззамони алай.



* * *

Лабаш мебӯсаму дармекашам май,
Ба оби зиндагонӣ бурдаам пай.
На розаш метавонам гуфт бо кас
На касро метавонам дид бо вай.
Лабаш мебӯсаду хун меҳӯрад чом,
Рухаш мебӯсаду гул мекунад хай.
Бидех чоми маю аз Чам макун ёд,
Кӣ медонад, ки Чам кай буду Қай кай?
Бизан дар парда чанг, эй мохи мутриб,
Рагаш бихрош, то бихрӯшам аз вай.
Гул аз хилват ба боғ овард маснад,
Бисоти зӯхд ҳамчун ғунча кун тай.
Чу чашмаш мастро махмур мағзор,
Ба ёди лаълаш, эй соқӣ, бидех май!
Наҷӯяд чон аз он қолиб чудой,
Ки бошад хуни чомаш дар рағу пай.
Забонат даркаш, эй Ҳофиз, замоне,
Ҳадиси безабонон бишнава аз най!



* * *

Махмури чоми ишқам, соқӣ, бидеҳ шаробе,
Пур кун қадах, ки бе май маҷлис надорад обе.
Васфи рухи чамолаш дар парда рост н-ояд,
Мутриб, бизан навое, соқӣ, бидеҳ шаробе!
Шуд халқа қомати ман, то баъд аз ин ракибат
З-ин дар дигар наронад моро ба ҳеҷ бобе.
Дар интизори рӯят мову умедворӣ,
Дар ишван висолат мову хаёлу хобе!
Махмури он ду чашмам, оё кучост чоме?
Бемори он ду лаълам, охир, к-ам аз ҷавобе!
Хофиз, чӣ мениҳӣ дил, ту дар хаёли хубон?
Қай ташна сер гардад аз ламъаи саробе.



• • •

Манам аз зулфи чун занчири ёре
Парешонтолее, девонаворе.
Ба ғайр аз ошиқиву майпарастӣ,
Зи дастам барнаёяд ҳеҷ коре.
Нагардад гирди ӯ ғам, ҳар кӣ бигрифт
Чу чашмаш гӯшаеву кунчи ғоре.
Зи борони сиришк аз чашми пурхун
Ҳарими кӯи ӯ шуд лолазоре.
Дар ин саҳрои ғам чун гирдбодам,
Ҳамеша беқароре, хоксоре.
Дар ин гулшан надидам ҷониби гул,
К-аз ӯ дар пой дил нашкаста хоре.
Набошад ҳеҷ ошиқ ҳамчу Ҳофиз,
Фақире, бекасе, безътиборе.



• • •

Манам, ки аз ту хамин қонсѣам ба як назаре,
Туй, ки меравиву сѣи мо наменигарѣ.
Зи ҳаҷру васли ту дар ҳайратам, чѣ чора кунам?
Ки дар даруни дилу қону ғоиб аз назарѣ,
Маро дар ин зуламот он, ки рахнамунѣ кард,
Ниѣзи нимишабѣ буду ғирѣи сахарѣ.
Зи ман ба ҳазрати Осаф кѣ мебарад пайғом
Ки ѣд ғир ду мисраѣ зи ман ба назми дарѣ:
Кулоҳи сарварият қач мабод бар сари ҳусн,
Ки зеби бахту сазовори тахту тоҷи сарѣ.
Мудом Ҳофизи дилхаста бандан дари туст,
Чаро зи роҳи талаттуф дар ѣ наменигарѣ?



* * *

Эй, ки бар моҳ аз хати мушкин ниқоб андохтӣ,
Лутф кардӣ, сояе бар офтоб андохтӣ.
То чӣ хоҳад кард бар мо обу ранги оразат,
Холиё найранги нақши худ бар об андохтӣ.
Гӯн хубӣ бурдӣ аз хубони Халлух, шод бош,
Ҷоми Қайхусрав талаб, к-Афросиёб андохтӣ.
Ҳар касе бар шамъи рухсорат ба вачҳе ишқ бохт,
З-он миён парвонаро дар изтироб андохтӣ.
Ганҷи ишқи худ ниҳодӣ дар дили вайрони мо,
Соияи давлат бар ин кунҷи хароб андохтӣ.
Зинҳор аз оби он ораз, ки шеронро аз он
Ташналаб кардӣву гурдонро дар об андохтӣ.
Ҳоби бедорон бибасти в-он ғаҳ аз нақши ҳаёл,
Тӯҳмате бар шабравони хели хоб андохтӣ.
Парда аз рух барфигандӣ,

як назар дар чилвагоҳ

В-аз ҳаё хуру париро дар хичоб андохтӣ.
Бода нӯш аз ҷоми оламбин, ки бар авранги Ҷам
Шоҳиди мақсудро аз рух ниқоб андохтӣ.
Аз фиреби наргиси маҳмуру лаъли майпараст,
Ҳофизӣ хилватнишинро дар шароб андохтӣ.
Аз барои сайди дил дар гарданаи занҷири зулф,
Чун каманди хусравӣ молиқрикоб андохтӣ.
Довари Дорошукӯх, эй он, ки тоҷи офтоб
Аз сари таъзим бар хоки ҷаноб андохтӣ.
Нусратуддин шоҳ Яхё, он, ки ҳасми мулкро
Аз дами шамшери чун оташ дар об андохтӣ.



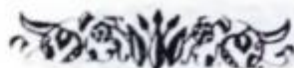
• • •

Эй дил, мабош як дам холӣ зи ишқу мастӣ,
В-он гаҳ бирав, ки растӣ аз нестиву ҳастӣ.
Гар ҷон ба таи бибинӣ, машғули кори ӯ шав,
Ҳар қиблае, ки бинӣ, бехтар зи худпараستӣ.
Бо заъфу нотавонӣ ҳамчун насим хуш бош,
Беморӣ андар ин раҳ бехтар зи тандурустӣ.
Дар мазҳаби тариқат ҳомӣ нишони куфр аст,
Оре, тариқи давлат, чолокиясту ҷустӣ.
То фазлу ақл бинӣ, бе маърифат нишинӣ,
Як нуктаат бигӯям, худро мабин, ки растӣ.
Дар остони ҷонон аз осмон бияндеш,
К-аз авҷи сарбаландӣ афти ба хоки пастӣ.
Хор арчи ҷон бикоҳад, гул узри он бихоҳад,
Саҳл аст талхин май дар ҷанби завқи мастӣ.
Сӯфӣ, пиёла паймо, Ҳофиз, қароба парҳез,
Эй кӯтахостинон, то кай дароздастӣ?



* * *

Эй зи шарми оразат гул карда хай,
Пурарақ пеши ақиқат чоми май.
Жола бар доласт ё бар гул гулоб,
Ё бар оташ об ё бар рӯт хай?
Мешуд аз чашм он камонабрӯву дил,
Аз паяш мерафту гум мекард пай.
Имшаб аз зулфаш нахоҳам дошт даст,
Рав, муаззин, бонг мезан, гӯ, ки хай!
Чангро бар дасти мутриб нех даме,
Гӯ, рагаш бихрошу бихрӯшаш зи пай!
Уд бар оташ неху манқал бисӯз,
Ғам мадор аз шиддати сармон дай.
Бо ту з-ин пас гар фалак хорӣ кунад,
Боз гӯ дар хазрати дорон Рай.
Хусрави офоқбахшиш, к-аз саҳо
Номан Ҳотам зи номаш гашт тай.
Он, ки баҳри чуръае чон медиҳад,
Ҷома з-ӯ бистону чома дех ба вай.
Дар бани Омир басте Мачнун шаванд,
Гар бурун ояд дигар Лайлӣ зи хай.
Най даме лаб бар лаби мутриб ниҳод,
Чангро дар зери нохун кард най.
Ҷоми май пеш ору чун Ҳофиз махӯр
Ғам, ки Ҷам кай буд ё Ковус кай?



* * *

Бо муддаӣ мағӯед асрори ишқу мастӣ,
То беҳабар бимирад, дар дарди худпарастӣ.
Ошиқ шав, ар на рӯзе, кори ҷаҳон сарояд,
Нохонда нақши мақсуд аз коргоҳи ҳастӣ.
Дӯш он санам ҷӣ хуш гуфт дар маҷлиси муғонам;
«Бо кофирон ҷӣ корат, гар бут намепарастӣ?»
Султони ман, худоро, зулфат шикаст моро,
То кай кунад сиёҳе чандин дароздастӣ?
Дар гӯшаи саломат мастур чун тавон буд,
То наргиси ту бо мо гӯяд рамузи мастӣ?
Ок рӯз дида будам, ни фитнаҳо, ки бархост,
Қ-аз саркашӣ замоне бо мо наменишастӣ,
Ишқат ба дасти тӯфон хоҳад супурд. Хофиз.
Чун барқ аз ин кашокаш пиндоштӣ, ки ҷастӣ?



* * *

Он голияхат гар сӯи мо нома навиштӣ,
Гардун варақи хастии мо дарнанавиштӣ.
Харчанд, ки ҳичрон самари васл бар орад,
Дехкони ҷаҳон кош ки ин тухм навиштӣ!
Омурзиши нақд аст касеро, ки дар ин ҷо
Ерест ҷу хуреву сарое ҷу бихиште.
Дар мастабаи ишқ танаъум натавон кард,
Ҷуи болиши зар нест, бисозем ба хиште.
Мафрӯш ба боғи Ираму нахвати Шаддод,
Як шиша маю нӯшлабеву лаби киште!
То кай ғами дунёён дани, эй дили доно?
Хайф аст зи хубе, ки шавад ошиқи зиште!
Олудагии хирқа харобии ҷаҳон аст,
Қу роҳраве, аҳли диле, поксириште?
Аз даст ҷаро хишт сари зулфи ту Хофиз,
Такдир ҷунии буд, ҷи кардӣ, ки нахиштӣ?



* * *

Эй қиссан бихишт зи кўят хикояте,
Шарҳи ҷамоли хур зи рўят ривояте.
Анфоси Исӣ аз лаби лаълат латифае,
Оби Хизир зи нўши лабонат кинояте.
Ҳар пора аз дили ману аз ғусса қиссае,
Ҳар сатре аз ҳисоли ту в-аз раҳмат ояте.
Қай атрсон маҷлиси рўҳониён шудӣ,
Гулро агар на бӯи ту қардӣ ривояте?
Дар орзӯи хоки дари ёр сўхтем,
Ед овар, эй сабо, ки нақардӣ ҳимояте!
Эй дил, ба ҳарза донишу умрат ба бод рафт,
Сад моя доштиву нақардӣ қифояте.
Бӯи дили қабоби ман офокро гирифт,
Ин оташи дарун бикунад ҳам сирояте.
Дар оташ ар ҳаёли руҳаш даст медиҳад,
Соқӣ, биё, ки нест зи дўзах шикояте.
Донӣ муроди Ҳофиз аз ин дарду ғусса чист?
Аз ту қарашмаеву зи Хусрав инояте!



• • •

Эй, ки бо силсилаи зулфи дароз омадай,
Фурсатат бод, ки девонанавоз омадай!
Соате ноз мафармову бигардон одат,
Чун ба пурсидани арбоби инёз омадай.
Пеши болои ту мирам чи ба сулҳу чи ба ҷанг,
Чун ба ҳар ҳол барозондан ноз омадай.
Обу оташ ба ҳам омехтай аз лаби лаъл,
Чашми бад дур, ки бас шӯъбадабоз омадай.
Офарин бар дили нарми ту, ки аз баҳри савоб,
Куштан ғамзан худро ба намоз омадай.
Зӯҳди ман бо ту чӣ санҷад, ки ба яғмон дилам
Масту ошуфта ба хилватгаҳи роз омадай.
Гуфт: «Ҳофиз, дигарат хирқа шароболуд аст,
Магар аз мазҳаби ин тоифа бозомадай?»



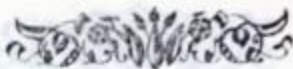
* * *

Сабат Салмо бисуд ғайҳо ғуодӣ,
Ва рӯҳӣ кулла явмин лӣ юнодӣ.
Нигоро, бар мани бедил бибахшой,
Ва восилнӣ ало рағм-ил-аодӣ.
Ҳабибо дар ғами савдои ишқат,
Таваккално ало раббил-ибодӣ.
А ман анкартанӣ ан ишқи Салмо,
Ту з-аввал он руҳи неҳкӯ биводӣ,
Қи ҳамчун мут бибутан дил ва эй раҳ,
Ғариқ-ул-ишқи фӣ баҳр-ил-видодӣ.
Бипай мочон ғаромат биспариман,
Ғарат як вай раваштӣ аз амодӣ.
Ғами ин дил бивотат хӯрд ночор,
Вағар на ӯ бинӣ он чат нашодӣ,
Дили Ҳофиз шуд андар чини зулфат,
Би лайлин музлимин валлоҳу ходӣ.



* * *

Дидам ба хоб дӯш, ки мохе баромадӣ,
К-аз акси рӯи ӯ шаби хичрон саромадӣ.
Таъбир рафт ёри сафаркарда мерасад,
Эй кош, ҳарчи зудтар аз дар даромадӣ.
Зикраш ба хайр, соқии фархундафоли мян,
К-аз дар мудом бо кадаҳу соғар омадӣ.
Хуш будӣ, ар ба хоб бидидӣ диёри хеш,
То ёди сӯхбаташ сӯи мо рохбар омадӣ.
Файзи азал ба зӯру зар ар омадӣ ба даст,
Оби Хизир насибаи Искандар омадӣ.
Он аҳд ёд бод, ки аз бому дар маро,
Хар дам паёми ёру хати дилбар омадӣ.
Кай ёфтӣ рақибӣ ту чандин маҷоли зулм,
Мазлуме ар шабе ба дари довар омадӣ.
Хомони раҳнарафта чӣ донанд завқи ишқ?
Дарёдилӣ бичӯй, далерӣ саромадӣ,
Он, к-ӯ туро ба сангдилӣ кард раҳнамун,
Эй кошки, ки пош ба санге баромадӣ.
Гар дигаре ба шеваи Ҳофиз задӣ рақам,
Мақбули табъи шоҳи хунарпарвар омадӣ.



* * *

Сахар бо бод меғуфтам хадиси орзумандӣ,
Чавоб омад, ки восиқ шав ба алтофи худовандӣ,
Дуои субҳу охи шаб калиди ганчи мақсуд аст,
Бад-ин роҳу равии мерав, ки бо дилдор пайвандӣ.
Қаламро он забон набвад, ки сирри ишқ ғўяд боз,
Варои ҳадди тақрир аст шарҳи орзумандӣ.
Ало, эй Юсуфи Мисрӣ, ки қардат салтанат мағрур,
Падарро бозпурс, охир, кучо шуд меҳри фарзандӣ?
Ҷаҳони пири раъноро тараххум дар ҷибиллат нест.
Зи меҳри ӯ чӣ мепурсӣ, дар ӯ ҳиммат чӣ мебандӣ?
Хумое чун ту олиқадр, хирси устухон то кай?
Дарег он сояи ҳиммат, ки бар ноаҳл афғандӣ!
Дар ин бозор агар судест бо дарвеш, хурсанд аст,
Худоё, мунъимаи гардон ба дарवेशиву хурсандӣ!
Ба шеъри Ҳофизи Шероз мераксанду менозанд,
Сияҳчашмони кашмириву туркони самарқандӣ.



• • •

Чӣ буд, ар дили он моҳ меҳрубон будӣ,
Ки ҳоли мо на чунин будӣ, ар чунон будӣ.
Бигуфтамӣ, ки чӣ арзад насими турраи дӯст,
Гарам ба ҳар сари мӯе ҳазор ҷон будӣ.
Бароти хушдилии мо чӣ кам шудӣ, ё раб,
Гараш нишони амон аз бади замон будӣ?
Гарам замона сарафроз доштиву азиз,
Сарири иззатам он хоки остон будӣ.
Зи парда кош бурун омадӣ, чу қатраи ашк,
Ки бар ду дидаи мо ҳукми ӯ равон будӣ.
Агар на доираи ишқ роҳ барбастӣ,
Чу нуқта Ҳофизи саргашта дар миён будӣ.



• • •

Чӣ қоматӣ, ки зи сар то кадам ҳама ҷонӣ,
Чӣ суратӣ, ки ба ҳеҷ одамӣ наместонӣ?
На суратӣ, ки гули гулситони фирдавсӣ
На қоматӣ, ки сикҳсарви боғи ризвонӣ.
Басе хикояти хуснат шунидаам, чоно,
Кунун, ки дидамат, алҳақ, ҳазор чандонӣ.
Танам чу ҷашми ту дорад нишони беморӣ,
Дилам чу зулфи ту дорад сари парешонӣ.
Зи ҳоки пой азири ту рӯ нагардонам,
Гарам ба дастӣ фирокат ба сар бигардонӣ.
Зи ҷустуҷӯи ту наншинам, арҷи ҳар нафасам
Миёни хуни дилу оби дида биншонӣ.
Ту чун сипеҳр ҷафопешанву аҳволам
Чу рӯзгор ниҳодаст рӯ ба вайронӣ.
Зи рӯи лутфу тарахҳум ҷаро набахшонӣ?
Чу дарду меҳнати Ҳофиз яқин ҳамедонӣ.



• • •

Чу сарв агар бихиромӣ даме ба гулзоре,
Хӯрад зи ғайрати рӯи ту ҳар гуле хоре.
Зи куфри зулфи ту ҳар халкаеву ошӯбе,
Зи сеҳри чашми ту ҳар гӯшаеву беморе.
Марав чу бахти ман, эй чашми масти ёр, ба хоб.
Ки дар пай аст зи ҳар сӯят охи бедоре.
Нисори хоки раҳат нақди чони ман, харчанд
Ки нест нақди равонро бари ту микдоре.
Дило, ҳамеша мазан лофи зулфи дилбандон,
Чу тирарой шавӣ, кай кушоядат коре?
Сарам бирафту замоне ба сар нарафт ин кор,
Дилам гирифту набудат ғами гирифторе,
Чу нукта, гуфтамаш, андар миёни доира ой,
Ба ханда гуфт, к: «Эй Ҳофиз, ин чӣ паргоре?»



* * *

Чун дар ҷаҳон хубӣ имрӯз комгорӣ,
Шояд, ки ошиқонро коме зи лаб барорӣ?
Бо ошиқони бедил то чанд нозу ишва?
Бар бедилони мискин то кай ҷафову хорӣ?
То чанд ҳамчу чашмат дар айни нотавонӣ?
То чанд ҳамчу зулфат дар тобу беқарорӣ?
Дарде, ки аз ту дорам, ҷавре, ки аз ту бидам,
Гар шаммае бидонӣ, шояд, ки раҳмат орӣ.
Асбоби ошиқиро бисъёр моя бояд,
Дилҳои ҳамчу оташ, ҷашмони рӯдборӣ.
Дар ҳаҷр монда будам, боди сабо расонид,
Аз бӯстони васлат бӯи умедворӣ.
Гарчи ба бӯи васлат дар ҳаҷр зинда гардам,
Сар барнаёрам аз хок аз рӯи шармсорӣ.
Аз бодаи висолат, гар чуръае бинӯшам,
То зиндаам, наварзам, онни хушъёрӣ.
Мо бандаму очиз, ту ҳокимиву қодир,
Гар мекашӣ ба зӯрам в-ар мекушӣ ба ворӣ.
Охир, тарахҳуме кун бар холи зори Хофиз,
То чанд ноумедӣ, то чанд хоксорӣ?



* * *

Хуштар аз кӯи харобот набошад чое,
Гар ба пиронасарам даст дихад маъвое.
Орзу мекунадам, — аз ту чӣ пинхон дорам? —
Шишае бодаву кунчеву рухи зебое.
Чои ман дайри мугон аст, мураввех ватане.
Рои ман рои бутон аст, муборак рои!
Чӣ кунӣ, гӯш, ки дар даҳр чу ман шайдо нест,
Нест ин чуз сухани булхаваси раъное.
Боадаб бош, ки ҳар кас натавонад гуфтан,
Сухани пир магар бархамане доное.
Санамо, ғайри ту дар хотири мо кай гунчад,
Ки маро нест ба ғайр аз ту ба кас парвое!
Раҳм кун бар дили маҷрӯҳу хароби Хофиз,
З-он, ки даст аз пай имрӯз якии фардое.



...

Шахрест пурзарифон в-аз ҳар тараф нигоре,
Ерон, салон ишқ аст, гар мекунед коре.
Чашми фалак набинад з-ин турфатар чавоне,
Дар дасти кас наяфтад з-ин хубтар шикоре.
Ҳаргиз, кӣ дида бошад чисме зи чон мураккаб?
Бар доманаш мабодо з-ин хокиён губоре!
Чун ман шикастаеро аз пешин худ ҷӣ ронӣ,
К-ам ғояти таваққӯъ бўсест ё каноре.
Май бегаш аст, биштоб, вақте хуш аст, даръёб,
Соли дигар кӣ дорад уммеди навбахоре?
Дар бўстон ҳарифон монанди лолаву гул,
Ҳар як гирифта чоме бар ёди рӯи ёре.
Чун ин гиреҳ кушоям в-ин роз чун намоям?
Дардеву саҳт дарде, кореву саъб коре!
Ҳар тори мӯи Ҳофиз дар дасти зулфи шӯхе,
Мушқил тавон нишастан дар ин чунин диёре-



• • •

Туро, ки ҳар чӣ мурод аст дар ҷаҳон, дорӣ,
Чӣ ғам зи ҳоли заифони нотавон дорӣ?
Бихоҳ чону дил аз бандаву равон биситон,
Ки ҳукм бар сари озодагон равон дорӣ.
Миён надориву дорам аҷаб, ки ҳар соат
Миёни маҷмаи ҳубон кунӣ миёндорӣ.
Баёзи рӯи туро нест нақш дархӯр аз он-к,
Саводе аз хати мушкин бар арғавон дорӣ.
Бинӯш май, ки сабукрӯхнаву латиф мудом,
Алалхусус дар он дам, ки сар гарон дорӣ.
Мақун итоб аз ин бешу ҷавр бар дили мо,
Мақун ҳар он чӣ тавонӣ, ки ҷои он дорӣ.
Ба ихтиёрат агар сад ҳазор тири ҷафост,
Ба қасди ҷони мани хаста дар камон дорӣ.
Бикаш ҷафои рақибон мудому ҷаври ҳасуд,
Ки саҳл бошад, агар ёри меҳрубон дорӣ.
Ба васли дӯст гарат даст медиҳад як дам,
Бирав, ки ҳар чӣ мурод аст дар ҷаҳон, дорӣ.
Чу гул ба доман аз ин боғ мебарӣ, Хофиз,
Чӣ ғам зи нолаву фаръеди боғбон дорӣ?



* * *

Сабо, ту накхати он зулфи мушкбӯ дорӣ,
Ба ёдгор бимонӣ, ки бӯи ӯ дорӣ.
Дилам, ки гавҳари асрори хусну ишқ, дар ўст,
Тавон ба дасти ту додан, гараш накӯ дорӣ.
Дар он шамоили матбӯъ ҳеч натвон гуфт,
Чуз ин қадар, ки рақибони тундхӯ дорӣ.
Навон булбулат, эй гул, қучо писанд афтад,
Ки гӯшу хуш ба мурғони ҳарзагӯ дорӣ?
Ба чуръан ту сарам маст гашт нӯшат бод,
Худ аз қадом хум аст ин, ки дар сабӯ дорӣ?
Ба саркашии худ, эй сарви чӯйбор, маноз,
Ки гар бад-ӯ расӣ, аз шарм сар фуру дорӣ.
Дам аз мамолики хубӣ чу офтоб задан
Туро расад, ки гуломони мохру дорӣ!
Қабон хуснфурӯшӣ туро бирозаду бас,
Ки ҳамчу гул хама онни рангу бӯ дорӣ.
Зи кунчи савмаа, Ҳофиз, маҷӯй гавҳари ишқ,
Қадам бурун нех, агар майли қустучӯ дорӣ.



* * *

Биёр бодаву бозам рахон зи махмурӣ,
Ки ҳам ба бода тавон кард дафъи ранчурӣ.
Ба як фиреб бидодам салоҳи хеш аз даст,
Дарег аз он ҳама зӯхду салоҳу мастурӣ!
Адиб чанд насихат кунӣ, ки ишқ мабоз,
Агарчи нест адаб ни суҳан ба дастурӣ.
Ба ишқ зинда бувад чони марди соҳибдил,
Агар ту ишқ наорӣ, бирав, ки маъзурӣ.
Расид давлати васлу гузашт меҳнати ҳаҷр,
Ниҳод кишвари дил боз рӯ ба маъмурӣ.
Ба ҳеҷ ваҷҳ набошад фуруғи маҷлиси унс,
Магар ба рӯи нигору шароби ангурӣ.
Зи сеҳри ғамзан фаттони хеш ғарра мабош,
Ки озмудаму суде надошт мағрурӣ.
Ба ҳар касе натавон гуфт рози худ, Ҳофиз,
Магар бад-он, ки кашидаст меҳнати дурӣ.



* * *

Падид омад русуми бевафой,
Намонд аз кас нишони ошноӣ.
Баранд аз фока назди ҳар ҳасисе
Кунон аҳли ҳунар дастӣ гадоӣ.
Касе, к-у фозил аст имрӯз дар даҳр,
Намебинад зи ғам як дам раҳой,
Валекин ҷохил аст андар танаъум,
Матон ӯ чу ҳаст ин дам баҳой.
В-агар шонр битӯнд шеърӣ чун об,
Ки дилро э-он ғазояд равшаной,
Набахшандаш ҷаве аз бухлу имсоқ,
Агар худ филмасал бошад Саной.
Хирад дар ғӯши ҳушам дӣ ҳамегуфт:
«Бирав, сабре бикун дар бепазӣ!
Қаноатро бизоат созу месӯз,
Дар ин дарду ано чун най навоӣ».
Биё, Хофиз, ба ҷон ин панд бишнав,
Ки гар аз по дарафти бо сар ой.







• • •

Эй, ки дар кӯи харобот мақоме дорӣ,
Чами вақти худӣ, ар даст ба чоме дорӣ.
Эй, ки бо зулфу рухи ёр гузорӣ, шабу рӯз
Фурсатат бод, ки хуш субҳеву шоме дорӣ.
Эй сабо, сӯхтагон бар сари раҳ мунтазиранд,
Гар аз он ёри сафаркарда паёме дорӣ.
Холи сарсабзи ту хуш донаи айшест, вале
Бар канори чаманаш вах, ки чӣ доме дорӣ.
Бӯи ҷон аз лаби хандони қадаҳ мешунавам,
Бишнава, эй хоҷа, агар з-он, ки машоме дорӣ.
Чун ба ҳангоми вафо ҳеҷ суботет набуд,
Мекунам шукр, ки бар ҷавр давоме дорӣ.
Номи нек ар талабад аз ту ғарибе, чӣ шавад?
Туй имрӯз дар ин шаҳр, ки номе дорӣ.
Бае дуои сахарат мӯниси ҷон хоҳад буд,
Ту, ки чун Хофиси шабхез ғулуме дорӣ.



• • •

Эй, ки махчурни ушшоқ раво медорӣ,
Ошиқонро зи бари хеш чудо медорӣ.
Ташнаи бодияро ҳам ба зулоле дарьёб,
Ба умеде, ки дар ин рах ба худо медорӣ.
Дил бибурдиву бихил кардамат, эй ҷон, лекин
Беҳ аз ин дор нигоҳаш, ки маро медорӣ.
Соғари мо, ки ҳарифони дигар менӯшанд,
Мо таҳаммул накунем, ар ту раво медорӣ.
Эй магас, арсан Симург на ҷавлонгаҳи туст,
Ирзи худ мебариву захимати мо медорӣ.
Ту ба таксири худ афтодӣ аз ин дар махрум,
Аз кӣ меноливу фарьёд чаро медорӣ?
Ҳофиз, аз подшаҳон поя ба хидмат талабанд,
Саъй нокарда чӣ уммеда ато медорӣ?



• • •

Рӯзгорест, ки моро нигарон медорӣ,
Мухлисонро на ба вазъи дигарон медорӣ.
Гӯшаи чашми ризое ба манат боз нашуд,
Ин чунин иззати соҳибназарон медорӣ?
Соид он бех, ки бишӯшӣ ту чу аз баҳри нигор
Даст дар хуни дили пурхунарон медорӣ.
На гул аз дасти ғамат расту на булбул дар боғ,
Ҳамаро наъразинон, чомадарон медорӣ.
Эй, ки дар далки муламмаъ талабӣ нақди хузур
Чашми сирре аҷаб аз беҳабарон медорӣ.
Чун туй наргиси боғи назар, эй чашму чароғ,
Сар чаро бар мани дилхаста гарон медорӣ?
Гавҳари қоми Ҷам аз қони ҷаҳоне дигар аст,
Ту таманно зи гили кӯзагарон медорӣ.
Падари таҷриба, эй дил, туй, охир, зи ҷӣ рӯй
Таман меҳру вафо з-ин писарон медорӣ?
Қисаи симу зарат пок бибояд пардохт
Ин тамаъҳо, ки ту аз симбарон медорӣ.
Гарчи риндиву харобӣ гунаҳи мост, вале
Ошиқе гуфт, ки ту банда бар он медорӣ.
Мағзарон рӯзи саломат ба маломат, Ҳофиз,
Ҷӣ таваққуъ зи ҷаҳони гузарон медорӣ?



• • •

Хуш кард ёварӣ фалакат, рӯзи доварӣ,
То шукр чун куниву чӣ шукрона оварӣ?
Он кас, ки уфтод, худояш гирифт даст,
Гӯ: «Бар ту бод то ғами афтодагон хӯрӣ?»
Дар кӯи ишқ шавкати шохӣ намехаранд,
Икрори бандагӣ куну изхори чокаӣ.
Соқӣ, ба муждагонии айш аз дарам дарой,
То як дам аз дилам ғами дунё бадар барӣ.
Дар шохрохи ҷоҳу бузургӣ хатар басест,
Он бех, к-аз ин гирева сабукбор бигзарӣ.
Султону фикри лашкару савдои тоҷу ганҷ,
Дарвешу амни хотиру кунчи қаландарӣ.
Як ҳарфи сӯфиёна бигӯям, иҷозат аст,
Эй нури дида, сулҳ бех аз ҷангу доварӣ!
Найли мурод бар ҳасаби фикру ҳиммат аст,
Аз шох назри хайру зи тавфик ёварӣ.
Ҳофиз, ғубори ғакру қаноат зи руҳ машӯй,
Қ-ин хок беҳтар аз амали кимиёгарӣ.



...

Туфайли ҳастии ишқанд одамиву парӣ,
Иродате бинамо, то саодате бибарӣ.
Бикӯш, хочаву аз ишқ бенасиб мабош,
Ки бандаро нахарад кас ба айби беҳунарӣ.
Ман сабӯху шакархоби субҳдам то чанд?
Ба узри нимишабӣ бошу гирьяи сахарӣ.
Ту худ чӣ лӯъбатӣ, эй шаҳсавори ширинкор,
Ки дар баробари чашмиву ғоиб аз назарӣ?
Ҳазор чони муқаддас бисӯхт з-ин ғайрат,
Ки ҳар сабоху масо шамъи маҷлиси дигарӣ.
Зи ман ба ҳазрати Осаф кӣ мебарад пайғом,
Ки ёд гир ду мисраъ зи ман ба назми дарӣ:
Биё, ки вазъи ҷаҳонро чунон, ки ман дидам,
Гар имтиҳон бикунӣ, май хӯриву ғам нахӯрӣ.
Қулоҳи сарварият қач мабод бар сари хусн,
Ки зеби тахту сазовори мулку тоҷи сарӣ.
Ба бӯи зулфу рухат мераванду меоянд,
Сабо ба ғолиясонву гул ба чилвагарӣ.
Чу мустаидди назар нестӣ, висол маҷӯӣ,
Ки ҷоми Ҷам накунад суд вақти бебасарӣ.
Дуои гӯшанишинон бало бигардонад,
Чаро ба гӯшан чашме ба мо наменигарӣ?
Биёву салтанат аз мо бихар ба мояи хусн,
В-аз ин муомила ғофил машав, ки ҳайф хӯрӣ.
Тариқи ишқ тариқи аҷаб хатарнок аст,
Наузубиллаҳ, агар раҳ ба мақсаде набарӣ.
Ба юмни хидмати Ҳофиз умед хаст, ки боз,
«Арӣ усумиру Лайлоя лайлатул қамарӣ».



Эй, ки доим ба хеш мағрурӣ,
Гар туро ишқ нест, маъзурий.
Гирди девонагонии ишқ мегард,
Ки ба ақлу ақила машхурӣ.
Масти ишқ нест дар сари ту,
Рав, ки ту масти оби ангурӣ.
Рӯи зард асту охи дардолуд,
Ошиқонро давои ранчурӣ.
Бигзар аз ному наини худ, Хофиз,
Соғари май талаб, ки махмурӣ.



* * *

Зи кӯи ёр меояд насими боди наврӯзӣ,
Аз ин бод ар мадад хохӣ, чароғи дил барафрӯзӣ.
Чу гул гар хурдае дорӣ, худоро, сарфи ишрат кун,
Ки Қоруноро ғалатҳо дод савдои зарандӯзӣ.
Зи чоми гул дигар булбул чунон масти маи лаъл аст,
Ки зад бар чархи фирӯза сафири бахти фирӯзӣ.
Ба сахро рав, ки аз доман ғубори ғам бняфшонӣ,
Ба гулзор о, ки аз булбул ғазал гуфтан биёмӯзӣ.
Чу имкони хулуд, эй дил, дар ин фирӯза айвон нест,
Маҷоли айшу фурсат дон ба фирӯзиву беҳрӯзӣ.
Тариқи комбахшӣ чист тарки коми худ кардан,
Кулоҳи сарварӣ он аст, к'аз ин тарк бардӯзӣ.
Сухан дар парда меғӯям, чу гул аз ғунча берун оӣ,
Ки беш аз панҷ рӯзе нест ҳукми мири наврӯзӣ.
Надонам навҳан кумрӣ ба тарфи чӯйборон чист,
Магар ӯ низ ҳамчун ман ғаме дорад шабонрӯзӣ?
Мае дорам чу чон софиву сӯфӣ мекунад айбаш,
Худоё, ҳеҷ оқилро мабодо бахти бад рӯзӣ!
Қудо шуд ёри ширинат, кунун танҳо нишин, э шамъ,
Ки ҳукми осмон ин аст, агар созӣ в-агар сӯзӣ.
Ба уҷби илм натвон шуд зи асбоби тараб маҳрум,
Биё, соқӣ, ки ҷохилро ҳанитар мерасад рӯзӣ.
Май андар маҷлис Осаф ба наврӯзи Ҷалолӣ нӯш,
Ки бахшад ҷуръае ҷомат ҷаҳонро сози наврӯзӣ.
Ҷанобаш порсоёнрост меҳробӣ дилу дида,
Ҷабинаш субҳхезонрост рӯзи фатҳу фирӯзӣ.
На Ҳофиз мекунад танҳо дуои хоҷа Тӯроншоҳ,
Зи мадҳи Осафӣ хоҳад идиву наврӯзӣ.



• • •

Умр бигзашт ба бехосиливу булхавасӣ,
Эй писар, чоми маям дех, ки ба пирӣ бирасӣ.
Чӣ шакархост дар ин шаҳр, ки қонё шудаанд,
Шоҳбозони тариқат ба мақоми мағасӣ.
Дӯш дар хайли ғуломони дараш мерафтам,
Гуфт: — Эй ошиқи бечора, ту боре чӣ касӣ?
Бо дили хуншуда чун нофа хушаш бояд буд,
Ҳар кӣ машхури ҷаҳон гашт ба мушкиннафасӣ.
Ламаа-л-барку мин-ат-Тури ва онасту бихӣ
Фа лаалӣ лақа отин би шиҳобин қабасӣ.
Қорвон рафту ту дар хобу биёбон дар пеш,
Ваҳ, ки бас беҳабар аз ғулғули чандин ҷарасӣ!
Бол бикшову сафир аз шачари тубо зан,
Хайф бошад чу ту мурге, ки асири қафасӣ!
То чу мичмар нафасе домани ҷонон гирам,
Ҷон ниҳодем бар оташ зи пай хушнафасӣ.
Чанд пӯяд ба ҳавон ту зи ҳар сӯ Ҳофиз,
Яссаруллоҳу тариқан бика ё мултамасӣ.



Ҳазор чаҳд бикардм ки ёри ман бошӣ,
Муродбахши дили беқарори ман бошӣ.
Чароғи дидан шабанидадори ман гардӣ,
Аниси хотири уммедвори ман бошӣ.
Чу хусравони малоҳат ба бандагон нозанд,
Ту дар миёна худовандгори ман бошӣ.
Аз он ақиқ ки хуни дилам зи ишваи ўст,
Агар кунам гилае, ғамгусори ман бошӣ.
Дар он чаман, ки бутон дастӣ ошиқон гиранд,
Гарат зи даст барояд, нигори ман бошӣ.
Шабе ба кулбаи эҳзони ошиқон ой,
Даме аниси дили сугвори ман бошӣ.
Шавад ғазолан хуршед сайди лоғари ман,
Гар охуе чу ту як дам шикори ман бошӣ.
Се бўса к-аз ду лабат кардай вазиған ман,
Агар адо накуни, қарздори ман бошӣ.
Ман ин мурод бибинам ба худ, ки ними шабе
Ба қон ашки равон дар қанори ман бошӣ.
Ман арчи Ҳофизи шаҳрам, чаве намеарзам,
Магар ту аз қарами хеш ёри ман бошӣ.



• • •

Эй дил, он дам, ки хароб аз ман гулгун бошй,
Бе зару ганҷ ба сад хашмати Қорун бошй.
Дар мақоме, ки садорат ба фақирон бахшанд,
Чашмдорам, ки ба ҷо аз ҳама афзун бошй.
Дар раҳи манзили Лайлй, ки хатархост дар он,
Шарти анвал қадам он аст, ки Мачнун бошй.
Нуқтан ишқ намудам ба ту ҳон, сахб макун,
В-арна чун бингарй, аз донра берун бошй.
Қорвон рафту ту дар хобу биёбон дар пеш.
Кай равй? Раҳ эн кй пурсй? Чй кунй? Чун бошй?
Тоҷи шохй талабй, гавҳари зотй бинамой,
В-ар худ аз тухман Чаншеду Фаридун бошй.
Соғаре нӯш куну чуръа бар афлок фишон,
Чанду чанд аз ғами айём ғитархун бошй?
Ҳофиз, аз факр макун нола, ки гар шеър ин аст,
Ҳеҷ хушдил написандад, ки ту махзун бошй.



• • •

Умр бигзашт ба беҳосиливу булҳавасӣ,
Эй писар, чоми маям деҳ, ки ба пирӣ бирасӣ.
Чӣ шакарҳост дар ин шаҳр, ки қонё шудаанд,
Шоҳбозони тариқат ба мақоми мағасӣ.
Дӯш дар хайли ғуломони дараш мерафтам,
Гуфт: — Эй ошиқи бечора, ту боре чӣ касӣ?
Бо дили хуншуда чуи нофа хушаш бояд буд,
Ҳар кӣ машҳури ҷаҳон гашт ба мушкиннафасӣ.
Ламаа-л-барқу мин-ат-Тури ва онасту бихӣ
Фа лааллӣ лака отин би шиҳобин қабасӣ.
Қорвон рафту ту дар хобу биёбон дар пеш,
Ваҳ, ки бас беҳабар аз ғулғули чандин ҷарасӣ!
Бол бикшову сафир аз шаҷари тубо зан,
Хайф бошад чу ту мурге, ки асири қафасӣ!
То чу миҷмар нафасе домани ҷонон гирам,
Ҷон ниҳодем бар оташ зи паи хушнафасӣ.
Чанд пӯяд ба ҳавон ту зи ҳар сӯ Ҳофиз,
Яссаруллоху тариқан бика ё мултамасӣ.



• • •

Навбаҳор аст, дар он кӯш, ки хушдил бошӣ,
Ки басе гул бидамад бозу ту дар гил бошӣ!
Маи нағӯям, ки кунун бо кӣ нишину чӣ бинӯш?
Ки ту худ донӣ, агар зираку оқил бошӣ.
Чанг дар парда ҳамин медихадат панд, вале
Ваъзат он гоҳ кунад суд, ки қобил бошӣ.
Дар чамаи ҳар варақе дафтари ҳоле дигар аст,
Ҳайф бошад, ки зи кори ҳама ғофил бошӣ.
Нақди умрат бибарад ғуссаи дунё ба газоф,
Гар шабу рӯз дар ин қиссаи мушкил бошӣ.
Гарчи роҳест пур аз бим зи мо то бари дӯст,
Рафтаи осон бувад, ар воқифи манзил бошӣ.
Ҳофизо, гар мадад аз бахти баландат бошад,
Сайди он шохиди матбуъашамоил бошӣ.



* * *

Ҳазор чаҳд бикардам ки ёри ман бошӣ,
Муродбахши дили беқарори ман бошӣ.
Чароғи дидан шабзинадори ман гардӣ,
Аниси хотири уммедвори ман бошӣ.
Чу хусравони малоҳат ба бандагон нозанд,
Ту дар миёна худовандгори ман бошӣ.
Аз он ақиқ ки хунии дилам зи ишваи ўст,
Агар кунам гилае, ғамгусори ман бошӣ.
Дар он чаман, ки бутон дасти ошиқон гиранд,
Гарат зи даст барояд, нигори ман бошӣ.
Шабе ба кулбаи эҳзони ошиқон ой,
Даме аниси дили сугвори ман бошӣ.
Шавад ғазолаи хуршед сайди лоғари ман,
Гар охуе чу ту як дам шикори ман бошӣ.
Се бўса к-аз ду лабат кардай вазифаи ман,
Агар адо накуни, қарздори ман бошӣ.
Ман ин мурод бибинам ба худ, ки ними шабе
Ба қои ашки равон дар қанори ман бошӣ.
Ман арчи Ҳофизи шаҳрам, ҷае намеарзам,
Магар ту аз қарами хеш ёри ман бошӣ.



• • •

Эй дил, он дам, ки хароб аз ман гулгун бошӣ,
Бе зару ганҷ ба сад хашмати Қорун бошӣ.
Дар мақоме, ки садорат ба фақирон бахшанд,
Чашмдорам, ки ба ҷо аз ҳама афзун бошӣ.
Дар раҳи манзили Лайлӣ, ки хатарҳост дар он,
Шарти аввал қадам он аст, ки Мачиун бошӣ.
Нуқтаи ишқ намудам ба ту ҳон, сахв мақун,
В-арна чун бингарӣ, аз донра берун бошӣ.
Қорвон рафту ту дар хобу биёбон дар пеш.
Қай равӣ? Раҳ зи кӣ пурсӣ? Чӣ кунӣ? Чун бошӣ?
Тоҷи шохӣ талабӣ, гавҳари зотӣ биномӣ,
В-ар худ аз тухман Ҷамшеду Фаридун бошӣ.
Соғаре нӯш куну чуръа бар афлок фишон,
Чанду чанд аз ғами айём ғитархун бошӣ?
Ҳофиз, аз факр мақун нола, ки гар шеър ин аст,
Ҳеҷ хушдида написандад, ки ту маҳзун бошӣ.



З-де гурь рини, ие бар гурь гурьор мекниш,
Хат бар санифие гурь гурьор мекниш.
Аине тараминине антохине маре
З-де сје нешт ларне де барор мекниш.
Кохин рини, еу баре сакоре де дје гурь
Хар дие де киле сакоре дур еур мекниш.
Хар дие де дје не киле килеуе чинне мект
Ае килеине де коине килеор мекниш.
Гурьин: — Саре еу бастин фетрине ие киле,
Сале ие, еур еу килеине ие бар мекниш.
Де чинне абуре еу еи килеине дур киле?
Бат е-и киле, ие бар мекне барор мекниш.
Бат а, ие чинне бат не гурьин дие мекниш.
Еи киле гурь, ие дие ие ие киле мекниш.
Киле, дур еи килеине ие киле дур?
Мил мекнине гурьин дурор мекниш.



* * *

Сулаймо мунзу ҳаллат би-л-Ироқӣ
Улоқӣ ман навоҳо мо улоқӣ
Ало, эй сорбони маҳмили дӯст,
Ило рукбоникум тола-штиёқӣ
Хирад дар Зиндарӯд андозу май нӯш,
Ба гулбонги ҷавонони ироқӣ.
Рабӣ-ул-умри фӣ маръо ҳимокум,
Ҳамокаллоху ё аҳд-ат-талоқӣ.
Биё, соқӣ, бидеҳ ратли гаронам,
Саҳокаллоху мин каъс-ид-диҳоқӣ
Ҷавонӣ боз меорад ба ёдам
Самоъи ҷангу дастафшони соқӣ
Ман боқӣ бидеҳ то масту хушдил,
Ба ёрон барфишонам умри боқӣ.
Дарунам хун шуд аз нодидани дӯст,
Ало таъсан ли айём-ил-фироқӣ.
Думуъӣ баъдукум лотаҳкируҳо,
Фа кам баҳрин амиқин мин савоқӣ,
Даме бо неклоҳон муттафиҳ бош,
Ҷанимат дон умури иттифоқӣ.
Бисоз, эй мутриби хушхону хушгӯ
Ба шеърӣ форсӣ савти ироқӣ.
Арӯси бас хушӣ, эй духтари раз,
Вале гаҳ-гаҳ сазовори талоқӣ.
Масехон мучаррадро бирозад,
Кӣ бо хуршед созад ҳамвисоқӣ,
Висоли дӯстон рӯзии мо нест,
Бихон, Ҳофиз, газалҳои фироқӣ.



З-ин хуш рақам, ки бар гули рухсор мекашӣ,
Хат бар саҳифан гулу гулзор мекашӣ.
Ашки ҳарамнишини ниҳонхонаи маро
З-он сӯи ҳафт парда ба бозор мекашӣ.
Қохил равӣ, чу бодӣ саборо ба бӯи зулф
Ҳар дам ба қайди силсила дар қор мекашӣ.
Ҳар дам ба ёди он лаби майғуну чашми маст
Аз хилватам ба хонаи хаммор мекашӣ.
Гуфти: — Сари ту бастан фитроки мо шавад,
Саҳл аст, агар ту заҳмати ин бор мекашӣ.
Бо чашму абруи ту чӣ тадбири дил кунам?
Ваҳ з-ин камон, ки бар мани бемор мекашӣ.
Боз о, ки чашми бад зи рухат дафъ мекунад,
Эй тоза гул, ки домон аз ин хор мекашӣ.
Ҳофиз, дигар чӣ металабӣ аз наими даҳр?
Май меҳӯриву турраи дилдор мекашӣ.



...

Катубту қиссата шавқӣ ва мадмаъӣ боқӣ
Биё, ки бе ту ба чои омадам зи ғамнокӣ.
Басо, ки гуфтаам аз шавқ бо ду дидан худ:
«Аё манозила Салмо, фа айна сомоқӣ»
Ачиб воқеаеву ғариб ходисае,
Ана-с табарту қатилан ва қотилӣ шоқӣ.
Киро расад, ки кунад айби домани покат,
Ки ҳамчу қатра, ки бар барги гул чакад, покӣ?
Зи хоки пой ту дод обрӯи долаву гул,
Чу килки сунъ рақам зад ба обиву хокӣ,
Сабо абирфишон гашт, соқие, бархез,
Ва хоти шамсата кармин мутаййибини зокӣ.
Даъ-ит-такосула тағним, фа қад чаро масалуи,
Ки зоди роҳравон чустӣ асту чолоқӣ.
Асар намонд зи ман бе шамоилат, оре,
Аро маосира махъёе мин мухайёқӣ.
Зи васфи хусни ту Ҳофиз чӣ гуна нутқ эзнад,
Ки ҳамчу сунъи худонву рон идроқӣ.



• • •

Е мабсимаи юҳоки дурчан миная-лаолай,
Е раб чӣ дархӯр омад гирдаш хати ҳилолай.
Ҳоле ҳаёли васлат хуш медиҳад фиребам,
То худ чӣ нақш бозад ин сурати ҳаёлай.
Май дех агарчи гаштам номаснӯҳи олам,
Навмед кай тавон буд аз лутфи лоязолай?
Соқӣ, биёр чоме в-аз хилватам бурун каш,
То дар ба дар бигардам каллошу лоуболай.
Аз чор чиз мағзар, гар оқиливу зирак,
Амну шароби бегаш, маъшуку чои ҳолай.
Чун нест нақши даврон дар ҳеҷ хол собит,
Ҳофиз, мақун шикоят, то май хӯрем ҳолай.
Софест чоми хотир дар даври Осафи аҳд,
Қум фа-сӣ раҳиқан асфо миная-зулолай.
Ал-мулку қад табохо мин чаддихи ва чаддих,
Е раб, ки ҷовидон бод ин қадру ин маволай!
Маснадфурӯзи давлат, қони шукӯху шавкат,
Бурҳони мулку миллат, Бунасири Булмаолай.



• • •

Саломуллохи мо карра-л-лаёли,
Ва човатти-л-масонӣ ва-л-масоли.
Ало водӣ-л-арокӣ ва ман алайҳо,
Ва доран би-л-ливо фавқа-р-римолӣ.
Дуогӯи ғарибони ҷаҳонам,
Ва адъу би-т-тавотур ва-т-таволи.
Ба ҳар манзил, ки рӯ орад, худоро,
Нигаҳ дораш ба лутфи лоязоли!
Манол, эй дил, ки дар занҷири зулфаш
Ҳама ҷамъият аст ошуфтахоли.
Зи хаттат сад ҷамоли дигар афзуд,
Ки умрат бод сад соли Ҷалоли.
Ту мебояд, ки бошӣ в-арна сахл аст
Зиёни моян ҷоҳиву моли.
Бар он наққоши қудрат офарин бод,
Ки гирди маҳ кашад хатти ҳилоли!
Фа хуббука роҳатӣ фӣ кулли ҳайини,
Ва зикрук мӯнисӣ фӣ кулли ҳоли.
Сувайдои дили ман то қиёмат
Мабод аз ишқу савдои ту холи.
Қучо ёбам висоли чун ту шоҳе
Мани бадноми ринди лоуболи.
Худо донад, ки Ҳофизро ғараз чист?
Ва илмуллоҳи ҳасбӣ мин суоли.



• • •

Бигрифт кори хуснат, чун ишқи ман камоле,
Хуш бош э-он, ки набвад ни хар дуру заволе.
Дар ваҳм менагунчад, к-андар тасаввури ақл,
Ояд ба ҳеҷ маъний э-ни хубтар мисоле.
Шуд хатти умр ҳосил, гар э-он ки бо ту моро
Харғиз ба умр рӯзе рӯзӣ шавад висоле.
Он дам, ки бо ту бошам, як сол ҳаст рӯзе,
В-он дам, ки бе ту бошам як лаҳза ҳаст соле.
Чун ман ҳаёли рӯят, чоно, ба хоб бидам,
К-аз хоб менабинад чашмам ба чуз ҳаёле.
Раҳм ор бар дили ман, к-аз меҳри рӯи хубат
Шуд шахси нотаваонам бориқ чун ҳилоле,
Ҳофиз макун шикоят, гар васли дӯст ҳоҳӣ,
Э-ни бештар бибояд бар ҳичрат аҳтимоле.



• • •

Рафтам ба боғ субҳдаме, то чинам гуле,
Омад ба гӯш ногаҳам овози булбуле.
Мискин чу ман ба ишқи гуле гашта мубтало,
В-андар чаман фиганда зи фаръёд гулгуле.
Мегаштам андар он чаману боғ дам ба дам,
Мекардам андар он гулу булбул тааммуле.
Гул ёри хуси гаштаву булбул қарини ишк,
Онро тафаззуле наву иро табаддуле.
Чун кард дар дилам асар овози андалеб,
Гаштам чунон, ки ҳеҷ намондам таҳаммуле
Бае гул шукуфта мешавад ин боғро, вале
Қас бебалон хор начидаст аз ӯ гуле.
Хофиз, мадор умеди фараҳ аз мадори чарх,
Дорад ҳазор айбу надорад тафаззуле.



• • •

З-он ман ишк, к-аз ў пухта шавад ҳар хоме,
Гарчи моҳи рамазон аст, биёвар чоме!
Рӯзхо рафт, ки дасти мани мискин нагирифт,
Зулфи шамшодкаде сонди симандоме.
Рӯза ҳарчанд, ки меҳмони азиз, аст, эй дил,
Сӯхбаташ мавҳибате дону шудан инъоме.
Мурғи зирак ба дари хонақаҳ акнун напарад,
Ки ниҳод аст ба ҳар маҷлиси ваъзе доме.
Гида аз зоҳиди бадхӯ накунам, расм ни аст,
Ки чу субҳе бедамид, дар паяш афтад шоме.
Ери ман чун бихиромад ба тамошон чаман,
Бирасонаш зи ман, эй пайки сабо, пайгоме!
Он ҳарифе, ки шабу рӯз ман соф кашад,
Бувад оё, ки кунад ёд зи дурдошоме?
Ҳофизо, гар надихад доди дилат Осафи аҳд,
Қом душвор ба даст оварӣ аз худқоме.



* * *

Ин хирқа, ки ман дорам, дар раҳи шароб авло
В-ин дафтари бемаънӣ ғарқи маи ноб авло.
Чун умр табаҳ кардам, чандон, ки ниғаҳ кардам,
Дар кунчи харобате афтода хароб авло.
Чун маслиҳатандешӣ, дур аст зи дарвешӣ,
Ҳам сина пур аз оташ, ҳам дида пуроб авло.
Ман ҳолати зоҳидро бо халқ нахоҳам гуфт,
Ин қисса агар гӯям, бо чангу рубоб авло.
То бе сару по бошад авзои фалак з-ин даст,
Дар сар хаваси соқӣ, дар даст шароб авло.
Аз ҳамчу ту дилдоре, дил барнаканам, оре,
Чун тоб кашам, боре з-он зулфи батоб, авло,
Чун пир шудӣ, Ҳофиз, аз майкада берун ой,
Риндиву ҳаваснокӣ, дар аҳди шабоб авло.



• • •

Кӣ барад ба назди шохон зи мани гадо паёме,
Ки ба кӯи майфурӯшон ду ҳазор Чам ба чоме!
Шудаам харобу бадному ханӯз умедворам,
Ки ба химмати азизон бирасам ба неқномӣ.
Ту, ки кимнёфурӯшӣ, назаре ба қалби мо кун,
Ки бизоате надорему фигандзем доме.
Аҷаб аз вафои чонон, ки инояте нафармуд,
На ба номае паёме на ба хомае саломе.
Агар ин шароб хом аст, агар он ҳариф пухта,
Ба ҳазор бор беҳтар зи ҳазор пухта хоме.
Зи раҳам маяфган, эй шайх, ба донаҳон тасбеҳ,
Ки чу мурғ зирак афтад, нафитад ба ҳеч доме.
Сари хидмати ту дорам, бихарам ба лутфу мафрӯш,
Ки чу банда камтар афтад ба муборақӣ гуломе.
Ба кучо барам шикоят, ба кӣ гӯям ин хикоят,
Ки лабат ҳаёти мо буду надоштӣ давоме.
Бикӯшой тири миҷгону бирез хуни Ҳофиз,
Ки чунон кушандаверо накунад кас интиқоме.



• • •

Гар аз ин оби тарабнок на хушдида бошӣ,
Хуштар он аст ба ҳар ҳол, ки дар гил бошӣ.
Бандаи пири мугон бошу зи зоҳид бигурез,
Роҳи он аст, агар зираку оқил бошӣ.
Нури меҳри руҳаш ар тофт ба дарьёи дилат,
Худ ба сарчашман хуршед муқобил бошӣ.
Даст аз он зулфи дуто доштаӣ, зоҳид, боз,
Дар паи нашъати ағлолу салосил бошӣ.
Чоми мастона фарогиру ба хуш оӣ, эӣ дил,
То ба кай беҳабар афтодаву гофил бошӣ?
Ҳамчу Ҳофиз агарат ёр зи ғам бозхарад,
Сайди он шохиди матбуъшамоил бошӣ.



Атат равоеху раид-ил-химо ва зода гаромӣ,
Фидои хоки дари дӯст бод чони гиromӣ!
Паёми дӯст шунидан саводат асту саломат,
Мани-л-мубаллегу анӣ ало суода саломӣ.
Биё ба шони гарибону оби дидан ман бии,
Ба сони бодан софӣ дар обгинан Шомӣ.
Изо тағаррада ан зӣ-л-проки тоиру хайри,
Фа ло тағаррада ан равзихо анину ҳамомӣ.
Басе намонд, ки рӯзи фироқи ёр сар ояд,
Райту ми хазабот-ил-химо қибоба хиёмӣ.
Хушо даме, ки даронву гӯямат ба саломат:
Қадимта хайра қудуми, назалта хайра мақомӣ.
Бандту минка ва кад сирту зонбан кахилоли,
Агарчи рӯн чу моҳат надидаам ба тамомӣ.
Ва ки дуйту би худди ва сирту ноқиза аҳди,
Фа мо татайяба нафсӣ ва мастатоба маномӣ.
Умед хаст, ки зудат ба бахти нек бибинам,
Ту шод гашта ба фармондиҳиву ман ба гуломӣ.
Чу силки дурри хушоб аст назми хуби ту, Хофиз,
Ки гоҳи лутф сабақ мебарад зи назми Низомӣ.



• • •

Сина моломоли дард аст, эй дарего, марҳаме!
Дил зи танхой ба чон омад, худоро, ҳамдаме!
Чашми осоиш кӣ дорад аз сипехри тезрав?
Сокиё, чоме ба ман дех, то биёсоям даме!
Зиракero гуфтам: «Ин аҳвол бин!» Хандиду гуфт;
«Саъб рӯзе, булачаб коре, парешон оламе!»
Сӯхтам дар чоҳи сабр аз баҳри он шамъи Чигил,
Шоҳи туркон фориг аст аз холи мо, ку Рустаме?
Дар тариқи ишқбозӣ амну осоиш балост,
Реш бод он дил, ки бо дарди ту хоҳад марҳаме!
Аҳли кому нозро дар кӯи риндӣ роҳ нест,
Рахраве бояд чаҳонсӯзе, на хоме, бегаме.
Одамӣ дар олами хокӣ намеояд ба даст,
Оламе дигар бибояд сохт в-аз нав одаме.
Хез, то хотир бад-он турки самарқандӣ диҳем,
Қ-аз насимаш: «Бӯи чӯи Мулиён ояд хаме».
Гирьяи Ҳофиз чӣ санчад пеши истиғнои ишқ,
Қ-андар ин дарьё намояд ҳафт дарьё шабнаме.



• • •

Шуд бахору гузашт мавсими дай,
Метавон кард фикри шохиду май.
Магзарон умр бе маю соқӣ,
Огаҳӣ гар зи чарху гардиши вай.
Сӯи ман ёр омаду бигузашт,
Рафт бар бод умри ман хай-хай.
Зери ин қаср сад ҳазор гузашт
Ҳамчу Ковусу Қайсару Ҷаму Қай.
Дил ба дуњё мабанд, агар мардӣ,
З-он, ки дуњёст шеан лошай.
Ёр бо мост рӯзу шаб, Ҳофиз,
Ҳамчу ҷоне, ки ҳаст дар рағу пай.



• • •

Зи дилбарам кӣ расонад навозиши қаламе?
Кучост пайки сабо, гар ҳамекунад караме?
Қиёс кардаму тадбири ақл дар раҳи ишқ.
Чу шабнамест, ки бар баҳр мекашад рақаме.
Биё, ки хирқан ман гарчи раҳни майкадаҳост,
Зи моли вақф набинӣ ба номи ман дираме.
Ҳадиси чуну чаро дарди сар диҳад, эй дил,
Пилла гиру биёсо зи умри хеш даме.
Табиби роҳнишин дарди ишқ нашносад,
Бирав ба даст кун, эй мурдадил, Масехдаме!
Дилам гирифт зи солусу табъи зери гилем,
Бех он, ки бар дари майхона баркашам аламе.
Биё, ки вақтшиносон ду кави бифрӯшианд
Ба як пилла ман софу сӯхбати санаме.
Давоми айшу танаъум на шеван ишқ аст,
Агар муошири мой, бинӯш неши ғаме.
Намекунам гилае, лек абри раҳмати дӯст
Ба киштзори чигарташнагон надод наме.
Чаро ба як нан қандаш намехаранд он кас,
Кӣ кард сад шакарафшонӣ аз нан қаламе?
Сазон қадри ту, шоҳо, ба дасти Ҳофиз нест,
Чуз аз дуои шабину ниёзи субҳдамай.



• • •

Ахмадаллоҳ ало мӯъдалатуссултонӣ,
Аҳмади Шайх Увайси Ҳасани Элхонӣ.
Хони бин хону шаҳаншоҳи шаҳаншоҳнаҷод,
Он, ки мезебад, агар қони ҷаҳонаш хонӣ.
Дида нодида ба иқболи ту имон овард,
Мархабо, эй ба ҷунин лутфи худо арзонӣ!
Маҳ агар бе ту барояд ба ду нимаи бизананд
Давлати Аҳмадиву мӯъҷизаи субҳонӣ.
Ҷилваи бахти ту дил мебарад аз шоху гадо,
Ҷашми бад дур, ки ҳам ҷониву ҳам ҷононӣ.
Баршикан кокули туркона, ки дар толеи туст
Бахшишу кӯшиши Ҳокониву Чингизхонӣ.
Гарчи дурем, ба ёди ту қадаҳ мегирем,
Бӯъди манзил набувад дар сафари рӯхонӣ.
Аз гили порсиям ғунҷаи зйше нашукуфт,
Ҳаббазо Дачлаи Бағдоду маи райхонӣ.
Сари ошиқ ки на хоки дари маъшук бувад,
Қай ҳалосаш бувад аз меҳнати саргардонӣ?
Эй насими саҳарӣ, хоки дари ёр биёр,
Ки кунад Ҳофиз аз ӯ дидан дил нуронӣ.



* * *

Акнун, ки зи гул боз чаман шуд чу биниште,
Соқӣ, ман гулранг талаб бар лаби кини
Занги ғамат аз дил ман гулранг зудоя
Бишнавар, ки чунин гуфт маро поксирини
Қилки ту марезоду ҷавоби шакарини
Меҳр аз ту надид, арна ҷавобе бинавини
Меъмори вучуд ар назади ранги ту аз ҷаҳ,
Дар оби муҳаббат гили Одам насирини
Ҷаҳли ману илми ту фалакро ҷӣ тафои
Он ҷо, ки басар нест, ҷи хубиву ҷи зини
Бар хоки дари хоча, ки айвони ҷалоли
Гар болиши зар нест, бисозем ба хини
Тарсобачае дӯш ҳамегуфт, ки Ҳофиз
Ҳайф аст, ки ҳар дам кунад оҳанги вақте.



• • •

Акиун, ки зи гул боз чаман шуд чу бихиште,
Соқй, ман гулранг талаб бар лаби киште!
Занги ғамат аз дил ман гулранг зудояд,
Бишнав, ки чунин гуфт маро поксириште:
Килки ту марезоду ҷавоби шакаринаш,
Меҳр аз ту надид, ариа ҷавобе бинавишти.
Меъмори вучуд ар назадй ранги ту аз ишқ,
Дар оби муҳаббат гили Одам насиришти.
Ҷаҳли ману илми ту фалакро ҷй тафовут,
Он ҷо, ки басар нест, ҷи хубиву ҷи зишти.
Бар хоки дари хоча, ки айвони ҷалол аст,
Гар болиши зар нест, бисозем ба хиште.
Тарсобачае дӯш хамегуфт, ки Хофиз
Ҳайф аст, ки ҳар дам кунад оҳанги куниште.



• • •

Эй боди сабо, бигзар э-он чо, ки ту медонӣ,
Ахволи дилам баргӯ онҳо, ки ту медонӣ.
Дар пардаи асрораш ҳар гаҳ ки шавам маҳрам,
Сарбаста бигӯ аз мо онро, ки ту медонӣ.
Чун ҷавру ҷафояшро дидӣ, ки зи ҳад бигзашт,
Бинишину баён фармо э-он чо, ки ту медонӣ.
Дарди дили решамо, чун нест даво пайдо,
Лутфе куну дармонаш фармо, ки ту медонӣ.
Чун сурмаи биной дар дила кашам гарде,
Гар боди сабо орад э-он чо, ки ту медонӣ.
Гуфтам: «Зи лабат бӯсе, в-аз Хофизӣ мискин чон!
Хастӣ ту бад-ин розӣ?» Гуфто, ки: «Ту медонӣ!».



• • •

Эй боди насим ёр дорӣ,
З-он нафҳаи мушкбор дорӣ.
Зинҳор макун дароздастӣ,
Бо турраи ӯ чӣ кор дорӣ?
Эй гул, ту кучову рӯи зебош?
У мушку ту хор бор дорӣ.
Райҳон ту кучову хатти сабзаш,
У тозаву ту ғубор дорӣ.
Наргис ту кучову чашми масташ,
У сархушу ту хумор дорӣ.
Эй сарв, ту бо қади баландаш,
Дар боғ чӣ эътибор дорӣ?
Эй ақл, ту бо вучуди ишқаш
Дар даст чӣ ихтиёр дорӣ?
Рӯзе бирасӣ ба васл, Ҳофиз,
Ғар тоқати интизор дорӣ.



• • •

Эй бо ғами ту моро пайванди лоязоли,
Қад зоъа фй ҳавокум умрӣ ва лоуболи.
Айши сағони кӯят ҳар беҳабар чӣ донад?
Е лайта лӣ мачолан фй золи:а-л-ҳаволи.
Аз оби дида, ёро, шуд розам ошкоро,
Ирҳам ало думӯъӣ, ё ман алимта ҳоли.
Хубон вафо надоранд, эй чамъи покбозон,
Ло таркубу вафозан ан соҳиб-ил-ҷамоли.
Мо ташналаб гузаштем бар оби зиндагонӣ,
Е соқиё, ағашӣ мин шарбат-ул-зулоли.
Ман тарки дину дунё кардам, зи орзуят,
Ќовазту фй ҳавокум ан хубби чоҳу моли.
Ҳофиз агар бнмирад бар хоки остонат,
Қад сора зо ҳаётин конат било заволи.



• • •

Вақтро ғанимат дон, он қадар, ки битвонӣ,
Ҳосил аз ҳаёт, эй чон, ин дам аст, то донӣ.
Комбахшии гардун умр дар иваз дорад,
Чаҳд кун, ки аз давлат доди айш бистонӣ!
Богбон, чу ман з-ин ҷо бигзарам, ҳаромат бод,
Гар ба чон ман сарве ғайри дӯст биншонӣ.
Зоҳиди пушаймонро завқи бода хоҳад кушт,
Оқило, мақун коре, к-оварад пушаймонӣ.
Мӯхтасиб намедонад ин қадар, ки сӯфиро
Ҷинси хонагӣ бошад ҳамчу лаъли руммонӣ.
Бо дуои шабхезон, эй шакардаҳон мастез,
Дар паноҳи як исм аст хотами Сулаймонӣ.
Панди ошиқон бишнава в-аз дари тараб боз о,
Қ-ин ҳама намеарзад шуғли олами фонӣ.
Юсуфи азизам рафт, эй бародарон, раҳме,
Қ-аз ғамаш аҷаб бином ҳоли пири Қанъонӣ!
Пеши зоҳид аз риндӣ дам мазан, ки натвон гуфт,
Бо табиби номахрам ҳоли дарди пинҳонӣ.
Меравиву мижгонат, хуни халқ мерезад,
Тез меравӣ, ҷоно, тарсамат, фуру монӣ.
Дил эн новаки чашмат гӯш доштам, лекин
Абруи камондорат мебарад ба пешонӣ.
Гар ту фориғӣ аз мо, эй нигори сангиндил,
Ҳоли худ бихоҳам гуфт пеши Осафи сонӣ.
Чамъ кун ба эҳсоне Ҳофизи парешонро,
Эй шиканҷи гесӯят, маҷмаъи парешонӣ.



• • •

Хавохохи туам, чонову медонам, ки медонӣ,
Ки ҳам подида мебиниву ҳам нашинда мехонӣ.
Маломатгӯ чӣ меёбад миёни ошику маъшук,
Набинад чашми нобино хусус асрори пинҳонӣ.
Бияфшон зулфу сӯфиро ба бозиву ба рақс овар,
Ки аз ҳар руқъаи далқаш ҳазорон бут бияфшонӣ.
Кушоди кори муштоқон дар он абрӯи дилбанд аст,
Худоро, як нафас биншин, гирех бикшо эн пешонӣ.
Малак дар сачдаи Одам заминбӯси ту нийят кард,
Ки дар ҳусни ту лутфе дид беш аз ҳадди инсонӣ.
Чарогафрӯзи чашми мо насими зулфи чонон аст,
Мабод ин чамъро, ё раб, ғам аз боди парешонӣ.
Дареғо айши шабгире, ки дар хоби сахар бигзашт,
Надонӣ қадри вақт, эй дил, магар вақте, ки дармонӣ.
Малул аз ҳамраҳон будан тариқи корвонӣ нест,
Бикаш душвории манзил ба ёди аҳди осонӣ.
Хаёли чанбари зулфаш фиребат медиҳад, Ҳофиз,
«Нигар, то ҳалқаи иқболи номумкин наҷунбонӣ!»



Насими субҳи саодат бад он нишон, ки ту донӣ,
Гузар ба кӯи фалон кун, дар он замон, ки ту донӣ.
Ту пайки хилвати розиву дида бар сари роҳат,
Ба мардумӣ, на ба фармон, чунон бирон, ки ту донӣ.
Бигӯ, ки қони азизам зи даст рафт, худоро,
Зи лаъли рӯҳфазоят бибахш он, ки ту донӣ.
Ман ин хуруф навиштам, чунон, ки ғайр надонист,
Ту ҳам зи рӯи каромат чунон бихон, ки ту донӣ.
Хаёли теги ту бо мо ҳадиси ташнаву об аст,
Асири хеш гирифтӣ, бикуш чунон, ки ту донӣ.
Умед дар камари заркашат чӣ гуна бибандам,
Дақиқаест, нигоро, дар он миён, ки ту донӣ.
Якест туркиву тозӣ дар ин муомила, Хофиз,
Ҳадиси ишқ баён кун, бад-он забон, ки ту донӣ.



• • •

Ду ёри зираку аз бодан куҳан ду мане,
Фароғатеву китобеву гӯшан чамане.
Ман ин мақом ба дунёёву охират надихам,
Агарчи дар паям афтанд халқи анҷумане.
Ҳар он, ки кунчи қаноат ба ганчи дунё дод,
Фурӯхт Юсуфи Мисрӣ ба камтарин самане.
Биё, ки равнақи ин корхона кам нашавад
Ба зӯҳди ҳамчу тӯе ё ба фисқи ҳамчу мане.
Зи тундбоди ҳаводис наметавон дидан
Дар ин чаман, ки гуле будаваст ё сумане.
Биёни дар оинан ҷом нақшбандии ғайб,
Қи кас ба ёд надорад чунин аҷаб замане.
Аз ин самум, ки бар тарфи бўстон бигузашт,
Аҷаб, ки бўи гуле ҳасту ранги настаране.
Ба сабр кӯш ту, эй дил, ки ҳақ раҳо накунад.
Чунин азиз нагине ба даст ахрамане.
Мизочӣ даҳр табаҳ шуд дар ин бало, Ҳофиз,
Кучост фикри ҳакимеву рои барҳамане?



• • •

Нӯш кун ҷоми шароби якмани,
То бад-он беҳи ғам аз дил баркани.
Дил кушода дор чун ҷоми шароб,
Сар гирифта чанд чун хумми данӣ?
Чун зи ҷоми беҳудӣ ратле кашӣ,
Қам занӣ аз ҳештаи лофи манӣ.
Сангсон шав дар қадам, не ҳамчу об,
Љумла рангомезиву тардоманӣ.
Дил ба май дарбанд, то мардонавор
Гардани солусу тақво бишканӣ.
Хезу ҷаҳде кун чу Ҳофиз, то магар
Хешро дар пон маъшук афганӣ.



• • •

Субҳ асту жола мечакад аз абри баҳманӣ,
Барги сабӯҳ созу бидеҳ чоми якманӣ.
Дар баҳри мойву манӣ афтодаам, биёр,
Май то халос бахшадам аз мойву манӣ.
Хуни пиёла хӯр, ки ҳалол аст хуни ӯ,
Дар кори ёр бош, ки корест карданӣ.
Соқӣ, ба даст бош, ки ғам дар камини мост,
Мутриб, нигоҳ дор ҳамин раҳ, ки мезанӣ.
Май дех, ки сар ба гӯши ман овард чангу гуфт:
Хуш бигзарону бишнава аз ин пири мунҳанӣ.
Соқӣ, ба бениёзини риндон, ки май бидеҳ,
То бишнаваӣ зи савти муғаннӣ хувалғанӣ.



* * *

Эй, ки дар куштани мо ҳеҷ мадоро накунӣ,
Суду сармоя бисӯзиву муҳобо накунӣ.
Дардмандони бало захри ҳалоҳил доранд,
Қасди ин қавм хато бошад хон, то накунӣ.
Ранчи моро, ки тавон бурд ба як гӯшан чашм,
Шарти инсоф набошад, ки мудово накунӣ.
Дидан мо чу ба уммеди ту дарьёст, чаро
Ба тафарруч гузаре бар лаби дарьё накунӣ?
Накли ҳар ҷавр, ки аз хулқи каримат карданӣ,
Қавли соҳибғаразон аст, ту онҳо накунӣ.
Бар ту гар ҷилва кунад шоҳиди мо, эй воҳид,
Аз худо чуз маю маъшук таманно накунӣ!
Ҳофизо, сачда ба абрӯи чу меҳробаш бар,
Ки дуо зи сари сидқ чуз он ҷо накунӣ.



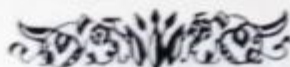
...

Бишназ ин нукта, ки худро зи ғам озода кунӣ,
Хун хӯрӣ, гар талаби рӯзи нанҳода кунӣ.
Охируламр гили кӯзагарон хоҳӣ шуд,
Ҳолӣ фикри сабӯ кун, ки пур аз бода кунӣ.
Гар аз он одамии, ки бихиштат ҳавас аст,
Айш бо одаме чанд паризода кунӣ?
Такъя бар ҷои бузургон натавон зад ба ғазоф,
Магар асбоби бузургӣ ҳама омода кунӣ.
Аҷрҳо бошадат, эй Хусравӣ шириндаҳанон,
Гар нигоҳе сӯи Фарҳоди дилафтода кунӣ.
Эй сабо, бандагии хоҷа Ҷалолуддин кун,
Ки ҷаҳон пур суману савсани озода кунӣ!
Хотират кай рақами файз пазирад? Хайҳот!
Магар аз нақши пароганда варақ сода кунӣ!
Қорӣ худ гар ба қарам бозгузорӣ, Ҳофиз,
Эй басо айш, ки бо бахти худодода кунӣ!



• • •

Эй дил, ба кӯи нишқ гузоре намекуний,
Асбоби чамъ дориву коре намекуний.
Чавғони хукм дар кафу гӯе намезанӣ,
Бози зафар ба дасту шикоре намекуний.
Ин хун, ки мавҷ мезанад андар ҷигар туро,
Дар кор рангу бӯи нигоре намекуний.
Мушкин аз он нашуд дами хулқат, ки чун, сабо,
Бар хоки кӯи дӯст гузоре намекуний.
Тарсам, к-аз ин чаман набарӣ остини гул,
К-аз гулшанаш таҳаммули хоре намекуний.
Дар остини ҷони ту сад нома мудраҷ аст,
В-онро фидои турраи ёре намекуний.
Соғар латифу дилкашу меафғанӣ ба хок
В-андеша аз балои хуморе намекуний.
Хофиз, бирав, ки бандагии подшоҳи вақт,
Гар чумла мекунанд, ту боре намекуний.

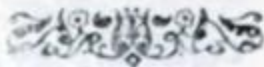


• • •

Сахаргаҳ раҳраве дар сарзамине,
Хамегуфт ин муаммо бо қарине,
Ки: — Эй сӯфӣ шароб он гаҳ шавад соф,
Ки дар шиша барорад арбаине.
Худо э-он хирқа безор аст сад бор,
Ки сад бут бошадаш дар остине.
Мурувват гарчи номе бенишон аст,
Нийзе арза кун бар нозанине.
Савобат бошад, эй дорон хирман,
Агар раҳме кунӣ бар хӯшачине.
Намебинам нишоту айш дар кас,
На дармони диле, на дарди дине.
Дарунҳо тира шуд, бошад, ки аз ғайб
Чароғе бар кунад хилватнишине.
Гар ангушти Сулаймонӣ, набошад,
Чӣ хосият диҳад нақши нигине?
Агарчи расми хубон тундхӯнст,
Чӣ бошад, гар бисозад бо ғамине?
Раҳи майхона бинмо, то бипурсам,
Маоли хешро аз пешбине,
На Ҳофизро хузури дарси хилват,
На донишмандро илмуляқине!



Ту магар дар лаби обе ба ҳавас бинишӣ,
В-ар на ҳар фитна, ки бинӣ, ҳама аз худ бинӣ.
Ба худое, ки туй банди бигзидаи ӯ,
Қи бар ин чоқари дерина касе нагзиш.
Гар амонат ба саломат бибарам, боке нест,
Бедилӣ сахл бувад, гар набувад бединӣ.
Адабу шарм туро хусрави маҳруён кард,
Офарин бар ту, ки шоистаи сад чандинӣ!
Аҷаб аз лутфи ту, эй гул, ки нишастӣ бо хор,
Зоҳиран маслихати вақт дар он мебинӣ.
Сабр бар ҷаври рақибат чӣ кунам, гар накунам,
Ошиқонро набувад чора ба ҷуз мискинӣ.
Боди субҳе ба ҳавоят зи гулистон бархост,
Қи ту хуштар зи гулу тозатар аз насринӣ.
Шишабозини сиришкам бинигар аз ҷапу рост,
Гар бар ин манзари биниш нафасе бинишӣ?
Сухане бегараз аз банди мухлис бишунав,
Эй, ки манзури бузургони ҳақиқатбинӣ!
Нозанине чу ту покизадилу покниҳод,
Беҳтар он аст, ки бо мардуми бад наиниш.
Ту бад-ин нозукиву саркашӣ, эй шамъи Чигил,
Лоиқи бандагии Хоҷа Ҷалолуддинӣ.
Сели ин ашқи равон сабру дили Ҳофиз бурд,
Балағалтоқату ё мақлата айни бинӣ.



Чон фидон ту, ки ҳам чониву ҳам чононӣ,
Хар кӣ шуд хоки дарат, раст аз саргардонӣ.
Сарсарӣ аз сари кӯи ту набрам бархост,
Кори душвор нагиранд бад-ин осонӣ.
Хоҷро токати парвонаи парсӯхта нест,
Нозукоиро набувад шеван чонафшонӣ.
Бе ту ором гирифтаи бувад аз нокомӣ.
Бо ту густох ништастан бувад аз ҳайронӣ.
Фош карданд рақибони ту сирри дили ман,
Чанд пӯшида бимонад сухани пинхонӣ?
То бимонад тару шодоб ниҳоли қадӣ ту,
Воҷиб он аст, ки бар чашми манаш биншонӣ.
Дар ҳама зулфи ту дидам дили худро рӯзе,
Гуфтаам: «Чуниву чун мекуӣ, эй зиндонӣ?»
Гуфт: «Оре, кӣ кунӣ, гар набарӣ рашк ба ман,
Хар гадоро набувад мартабаи султонӣ!
Ростӣ ҳадди ту. Хофиз, набувад сӯҳбати мо,
Бас, агар бар сари ин кӯи кунӣ дарбонӣ!»



• • •

Чои хузуру гулшани ами аст ин сарой,
З-ин дар ба шодмониву айшу тараб дарой!
Эй кохи давлатӣ, зи чӣ хоки, ки мудраҷ аст,
Дар шохсори гулшани ту сояи хумой?
Ҳар субҳ дар ҳавои дарат мекунад сабӯх
Чамшеди тахти чарх ба қоми ҷаҳоннамоӣ.
Боди ту ҳамчу оташи Мусо хучастапай,
Хоки ту ҳамчу оби Хизир зиндагифазой,
Фархунда навгули ту ҷаманро ҳаётдеҳ,
Чаъди бунафшаи ту саборо гиреҳкушой.
Марғули сунбул аз дами кӯи ту хушнасим,
Зулфи сабо зи хоки ҷаноби ту мушксой.
Хуршед дар ҳавои ту чун зарра пойкӯб,
Чамшед дар ҳарими ту чун бандагон ба пой.
Хофиз, муқими дарғаҳи ӯ бошу айш кун,
Қ-андар бихишт бехтар аз ин гӯша нест қой.



• • •

Соқиё, сояи абр асту баҳору лаби чӯй,
Ман нагӯям, чӣ кун, ар аҳли дилӣ, худ ту бигӯй!
Бӯи якраңгӣ аз ин нақш намеояд, хез,
Далки олудан сӯфӣ ба ман ноб бишӯй!
Сифлатабъ аст ҷаҳон, бар карамаш такъя макун,
Эй ҷаҳондида, суботи қадам аз сифла мачӯй!
Ду насиҳат кунамат, бишнаву сад ганҷ бибар,
Аз дари айш дарову ба раҳи айб мапӯй!
Шукри он рӯз, ки дигар бирасидӣ ба баҳор,
Беҳи некӣ бинишону гули тавфиқ бибӯй!
Рӯи ҷонон талабӣ, оинаро қобил соз,
В-арна харғиз гулу насерин наламад э-оҳану рӯй.
Гӯш бикшой, ки булбул ба фиғон мегӯяд:
«Ҳоҷа, тақсир мафармо, гули тавфиқ бибӯй!»
Гуфтӣ: «Аз Ҳофизи мо бӯи риё меояд».
Офарин бар нафасат бод, ки хуш бурдӣ бӯй!



• • •

Булбул зи шохи сарв ба гулбонги пахлави
Мехонд дӯш дарси мақомоти маънавӣ.
Яъне: биё, ки оташи Мусо намуд гул,
То аз дарахт нуктаи тавҳид бишнави.
Мурғони боғ қофиясанҷанду базлагӯй,
То хоҷа май хӯрад ба ғазалҳои пахлави.
Чамшед чуз ҳикояти ҷом аз ҷаҳон набурд,
Зинҳор дил мабанд бар асбоби дуньяви.
Ин қиссаи аҷаб шунав аз бахти вожгун,
Моро бикушт ёр ба анфоси Исавӣ.
Хуш вақти бўрьёву гадоиву хоби ами,
Қ-ин айш нест дархӯри авранги хусравӣ.
Чашмат ба ғамза хонаи мاردум хароб кард,
Махмурият мабод, ки хуш маст мерави.
Дехқони солхӯрда ҷӣ хуш гуфт бо писар,
Қ: «Эй нури ҷашми ман, ба чуз аз кишта надравӣ!»
Соқӣ магар вазифаи Ҳофиз зиёда дод,
Қ-ошуфта гашт турраи дастори мавлавӣ.



• • •

Эй беҳабар, бикӯш, ки соҳибхабар шавӣ,
То роҳрав набошӣ, кай роҳбар шавӣ?
Дар мактаби ҳақонқ пеши адиби ишқ
Ҳон, эй писар, бикӯш ки рӯзе падар шавӣ.
Даст аз миси вучуд чу мардонии раҳ бишӯй,
То кимӣён ишқ биёбиву зар шавӣ.
Хобу хӯрат эн мартабаи хеш дур кард,
Он гаҳ расӣ ба хеш, ки бе хобу хӯр шавӣ.
Гар нури ишқи ҳақ ба дилу чонат уфғад,
Биллаҳ к-аз офтоби фалак хубтар шавӣ.
Як дам ғарикӣ баҳри худо шав, гумон мабар,
К-аз оби ҳафт баҳр ба як мӯй тар шавӣ.
Аз пой то сарат ҳама нури худо шавад,
Дар роҳи зулҷалол чу бепову сар шавӣ.
Вачҳи худо агар шавадат манзари назар,
З-ин пас шаке намонд, ки соҳибназар шавӣ.
Бунёди ҳастии ту чу зеру забар шавад,
Дар дил мадор ҳеч ки зеру забар шавӣ.
Гар дар сарат ҳавои висол аст, Ҳофизо,
Бояд, ки хоки дарғаҳи аҳли ҳунар шавӣ.



• • •

Сахарам хотифи майхона ба давлатхоҳӣ
Гуфт: «Бозой, ки деринаи ин даргоҳӣ.
Ҳамчу Чам чуръаи май каш, ки зи сирри ду ҷаҳом
Партави ҷоми ҷаҳонбин диҳадат огоҳӣ». Бар дари майкада риндони қаландар бошанд,
Ки ситонанду диҳанд афсари шоханшоҳӣ.
Ҳишт зери сару бар тораки ҳафт ахтар пой
Дастӣ қудрат нигару мансаби соҳибҷоҳӣ.
Сари мову дари майхона, ки тарфи бомаш,
Ба фалак бар шуду девор бад-ин кӯтоҳӣ.
Қатъи ин марҳала беҳамраҳи Ҳизр мақун,
Зуламот аст, битаре аз хатари гумроҳӣ.
Агарат салтанати фақр бибахшанд, эй дил,
Қамтарин мулки ту аз моҳ бувад то моҳӣ.
Ту дари фақр надонӣ задан, аз даст мадеҳ
Маснади хоҷагиву мансаби Тӯроншоҳӣ.
Ҳофизӣ хомтамаъ, шарме аз ин қисса бидор,
Амалат чист, ки фирдавси барин меҳроҳӣ?



• • •

Эй дар рухи ту пайдо анвори подшоҳӣ,
Дар фикрати ту пинҳон сад ҳикмати илоҳӣ,
Қилки ту боракаллоҳ,

Бар мулку дин кушода,
Сад чашма оби ҳайвон аз қатран сиёҳӣ.
Бар аҳраман натобад анвори исми аъзам,
Мулк он тусту хотам, фармой ҳар чӣ хоҳӣ.
Дар ҳикмати Сулаймон ҳар кас,

ки шак намояд,

Бар ақлу дониши ӯ ханданд мурғу моҳӣ.
Боз арчи гоҳ-гоҳе бар сар ниҳад кулоҳе,
Мурғони қоф донанд онни подшоҳӣ.
Тега, ки осмонаш аз файзи худ диҳад об,
Таиҳо ҷаҳон бигирад, бе миннати сипоҳе,
Қилки ту хуш нависад,

дар шони ёру агъёр,

Таъвизи ҷоифизой, афсуни умрқоҳӣ.
Эй унсури ту махлуқ аз кимиёи иззат,
В-эи давлати ту эмин аз васмати табоҳӣ.
Соқӣ, биёр обе аз ҷашман ҳаробот,
То хирқаҳо бишӯем,

аз уҷби хонақоҳӣ.

Умрест, подшоҳо,

к-аз май тихист ҷомам,

Инак зи банда даъвӣ в-аз мӯхтасиб гувоҳӣ.
Гар партаве зи тегад бар кону маъдан афтад,
Екути сурхрӯро бахшанд ранги қоҳӣ.

Донам дилат бибахшад бар аҷзи шабнишинон,
Гар холи банда пурсӣ аз боди субхгоҳӣ.
Чое, ки барқи исьён бар Одами сафӣ зад,
Моро чӣ гуна зебад даъвин бегуноҳӣ.
Ҳофиз чу подшоҳат гаҳ-гоҳ мебарад-ном,
Ранчиш зи бахт манмо, бозо ба узрҳоҳӣ.



Дар хама дайри мугон нест чу ман шайдое,
Хирқа чое гарави бодаву дафтар чое.
Дил, ки оннан софест, губоре дорад,
Аз худо металабам сӯхбати равшанрое.
Қардаам тавба ба дасти санами бодафурӯш,
Қи дигар май нахӯрам бе рухи базморое.
Наргис ар лоф зад аз шевани чашми ту, маранҷ,
Нараванд ахли назар аз пай нобиное.
Шарҳи ин қисса магар шамъ барорад ба забон,
В-арна парвона надорад ба суҳан парвое.
Қўйхо бастаам аз дида ба домон, ки магар
Дар канорам бинишонанд сикхилое.
Кишти бода биёвар, ки маро бе рухи дӯст,
Гашт хар гӯшан чашм аз ғами дил дарёде.
Сухани ғайр мағӯ бо мани маъшуқапараст,
Қ-аз ваю чоми маям нест ба кас парвое.
Ин хадисам чӣ хуш омад, ки сахаргаҳ меғуфт,
Бар дари майкадае бо дафу най тарсое:
«Ғар мусулмонӣ аз ин аст, ки Хофиз дорад,
Ох агар аз ласи иврӯз бувад фардое!»



• • •

Ба чашм кардаам абрӯи моҳсимое,
Хаёли сарвқаде нақш баъстаам чое.
Умед ҳаст, ки маншӯри ишқбозии ман
Аз он камончан абру расад ба тугрое.
Сарам зи даст бишуд, чашм аз интизор бисӯхт,
Дар орзуи сару чашми маҷлисорое.
Муқаддар аст дил оташ ба хирқа хоҳам зад,
Биё, бибин, ки киро мекунад тамошое.
Ба рӯзи воқеа тобути мо зи сарв кунед,
Ки меравем ба доғи баландболое.
Зимони дил ба касе додаам мани дарвеш,
Ки несташ ба кас аз тоҷу тахт парвое.
Дар он мақом, ки хубон зи ғамза тег зананд,
Аҷаб мадор саре уфтода дар пое.
Маро, ки аз руҳи ӯ моҳ дар шабистон аст,
Қучо бувад ба фурӯғи ситора парвое.
Фироку васл чӣ бошад? Ризои дӯст талаб,
Ки хайф бошад аз ӯ ғайри ӯ таманное.
Дурар зи шавқ бароранд моҳиён ба нисор,
Агар сафинаи Ҳофиз расад ба дарёе.



• • •

Бирав, зоҳид, ба уммеде, ки дорӣ,
Ки дорам ҳамчунон уммедворӣ.
Ба чуз соғар чӣ дорад лола дар даст?
Биё, соқӣ, биёвар он чӣ дорӣ.
Маро дар риштаи девонагон каш,
Ки мастӣ хуштар аст аз хушёрӣ.
Бипарҳез аз ман, эй сӯфӣ, бипарҳез,
Ки кардам тавба аз парҳезгорӣ!
Биё, дил дар хами гесӯи ӯ банд,
Агар хоҳӣ халосу растагорӣ.
Ба даври гул худоро, тавба бишкан,
Ки аҳди гул надорад устуворӣ.
Азизо, навбахори умр бигзашт,
Чу аз тарфи чаман боди баҳорӣ.
Биё, Ҳофиз, шароби лаъл кун нӯш,
Чаро умре ба гафлат мегузорӣ?



• • •

Саломе чу бўи хуши ошноӣ,
Бад-он мардуми дидан равшанӣ.
Дуруде чу нури дили порсоён,
Бад-он шамъи хилватгахи порсой.
Намебинам аз ҳамдамон ҳеҷ барҷой
Дилам хун шуд аз ғусса, соқӣ, кучой?
Зи кӯи муғон рух магардон, ки он ҷо
Фурӯшанд мифтоҳи мушқилкушой.
Арӯси ҷаҳон гарчи дар ҳадди хусн аст,
Зи ҳад мебарад шеван бевафой.
Дили ҳастаи ман гараш ҳиммате ҳаст,
Наҳоҳад зи сангиндилон мумиёӣ.
Ман сӯфиафган кучо мефурӯшанд,
Ки дар тобам аз дасти зӯҳди риёӣ?
Рафиқон чунон аҳди сӯҳбат шикастанд,
Ки гӯӣ набудааст худ ошноӣ.
Маро гар ту бигзорӣ, эӣ нафси томеъ,
Басе подшоҳӣ кунам дар гадоӣ.
Биёмӯзамат кимиёӣ саодат,
Зи ҳамсӯҳбати бад чудой, чудой!
Мақун, Ҳофиз, аз ҷаври даврон шикаоят,
Чӣ донӣ ту, эӣ банда, кори худой?



• • •

Эй подшахи хубон, дод аз ғами танхой,
Дил бе ту ба чон омад, вақт аст, ки бозой!
Доим гули ин бустон шодоб намомонад,
Даръёб заифонро дар вақти тавоной.
Дишаб гилаи зулфаш бо бод ҳамекардам,
Гуфто: «Ғалате, бигзар з-ин фикрати савдой».
Сад боди сабо ин ҷо бо силсила мераксанд,
Ин аст ҳариф, эй дил, то бод напаймой.
Муштоқиву маҳчурӣ дур аз ту чунонам кард,
Қ-аз даст нахоҳад шуд поёби шикебой.
Е раб, ба кӣ бояд гуфт ин нукта, ки дар олам
Рухсора ба кас нанмуд он шохиди ҳарҷой.
Сокӣ, чамани гулро бе рӯи ту ранге нест,
Шамшод хиромон кун, то боғ биёрой.
Эй дарди туам дармон дар бистари нокомӣ,
В-эй ёди туам мӯнис, дар гӯшан танхой.
Дар доираи қисмат мо нуқтаи паргорем,
Лутф он ҷӣ ту андешӣ, ҳукм он ҷӣ ту фармой.
Фикри ҳуду рои худ дар олами риндӣ нест,
Куфр аст дар ин мазҳаб худбиниву худрой.
З-ин доираи мино хунинчигарам, май дех,
То ҳал кунам ин мушкил дар соғари миной.
Ҳофиз, шаби хичрон шуд, бӯи хуши васл омад,
Шодит муборак бод, эй ошиқи шайдой.



• • •

Эй дил, гар аз он чохи зинахдон бадар ой,
Хар чо, ки равӣ, зуд пушаймон бадар ой.
Хуш дор, ки гар васвасаи ақл кунӣ гӯш,
Одамсифат аз равзаи ризвон бадар ой.
Шояд, ки ба обе фалакат даст нагирад,
Гар ташналаб аз чашмаи хайвон бадар ой.
Чон медиҳам аз ҳасрати дидори ту чун субҳ
Бошад, ки чу хуршеди дурахшон бадар ой.
Чандон чу сабо бар ту гуморам дами ҳиммат,
Қ-аз гунча чу гул хурраму хандон бадар ой.
Дар тирашаби ҳаҷри ту чонам ба лаб омад,
Вақт аст, ки ҳамчун маҳи тобон бадар ой.
Бар раҳгузарат бастаам аз дида дусад ҷӯй,
То бу, ки ту чун сарви хиромон бадар ой.
Ҳофиз, макун андеша, ки он Юсуфи маҳрӯ,
Бозояду аз кулбаи эҳзон бадар ой.



• • •

Май хоҳу гулафшон кун, аз даҳр чӣ меҷӯӣ?
Ин гуфт саҳарғаҳ гул, булбул, ту чӣ меғӯӣ?
Маснад ба гулистон бар, то шохиду соқиро
Лаб гириву рух бўсӣ, май нӯшиву гул бўӣ.
Шамшод хиромон кун в-оҳанги гулистон кун,
То сарв биёмӯзад аз қадди ту дилҷӯӣ,
То гунҷаи хандонат давлат ба кӣ хоҳад дод,
Эй шохӣ гули раъно, аз баҳри кӣ мерӯӣ?
Имрӯз, ки бозорат лурҷӯши харидор аст,
Дарьёбу бинех ганҷе аз мойи некӯӣ.
Чун шамъи накурӯӣ дар раҳгузари бод аст,
Тарфи хунаре барбанд аз шамъи накурӯӣ.
Он турра, ки ҳар чаъдаш сад нофои чин дорад,
Хуш будӣ агар будӣ бӯеш зи хушхӯӣ.
Ҳар мурғ ба дастоне дар гулшани шох омад,
Булбул ба навосозӣ, Ҳофиз ба ғазалгӯӣ.



ҚАСОИД
МАСНАВИЁТ
СОҶИНОМА
ҚИТЪАОТ
РУБОИЁТ



ДАР СИТОИШИ ШОҲ ШАҲИХ
АБҶИСҲОҶИ ИНЧУ

Сапедадам, ки сабо бӯи лутфи ҷон гирад,
Чаман зи лутфи ҳаво нукта бар ҷинон гирад.
Ҳаво зи нақҳати гул дар чаман тутуқ бандад,
Уфуқ зи акси шафақ ранги гулситон гирад,
Навон ҷанг бад-он сон занад салоҳи сабӯх,
Ки пири савмаа роҳи дари муғон гирад.
Николи шаб, ки кунад дар қадах сиёҳни мушк,
Дар ӯ шарори ҷароғи саҳаргаҳон гирад.
Шаҳи сипеҳр ҷу заррин сипар кашад дар рӯй,
Ба теғи субҳу амуди уфуқ ҷаҳон гирад.
Ба рағми зоғи сияҳ шохбози зарринбол,
Дар ин муқарнаси зангорӣ ошён гирад.
Ба базмгоҳи чаман рав,

ки хуш тамошоест,

Ҷу лола косан наспину арғавон гирад.
Ҷу шаҳсавори фалак бингарад ба ҷоми сабӯх,
Ки ҷун ба шаъшаъан меҳр ховарон гирад.
Мухити шамс кашад сӯи хеш дурри хушоб,
Ки то ба қабзаи шамшери зарфишон гирад.
Сабо нигар, ки дамодам ҷу ринди шохидбоз,
Ғаҳ лаби гулу ғаҳ зулфи зимрон гирад.
Зи иттиҳоди ҳаюлову ихтилофи сувар
Хирад зи ҳар гули нав нақши сад бутон гирад.
Ман андар он, ки дами кист ин муборак дам,
Ки вақти субҳ дар ин тира хокдон гирад?
Ҷӣ ҳолат аст, ки гул дар саҳар намояд рӯй,
Ҷӣ оташ аст, ки дар мурғи субҳхон гирад?

Чӣ партав аст, ки нури чароғи субҳ дихад,
Чӣ шуъла аст, ки дар шамъи осмон гирад?
Чаро ба сад ғаму ҳасрат сипехри доирашакл,
Маро чу нуқтаи паргор дар миён гирад?
Замири дил накушоям ба кас маро он бех
Ки рӯзгор ғаярасту ногаҳон гирад.
Чу шамъ ҳар кӣ ба ифшои роз шуд машғул,
Басаш замона чу микроз дар забон гирад.
Кучост соқин махруи ман,

ки аз сари меҳр,

Чу чашми масти ҳудаш соғари гарон гирад.
Паёме оварад аз ёру дар паяш чоме
Ба шодин рухи он ёри меҳрубон гирад,
Навон маҷлиси моро чу бар кашад мутриб,
Ғаҳе Ироқ занад, ғаҳе Исфохон гирад.
Фариштае ба ҳақиқат сурӯши олами ғайб,
Ки равзаи карамаш нуқта бар ҷинон гирад.
Сикандаре, ки муқими ҳарими ӯ чун Хиёр,
Зи файзи хоки дараи умри ҷовидон гирад.
Ҷамоли чеҳраи ислом Шайх Абӯисҳоқ,
Ки мулк дар қадамаш зеби бўстон гирад.
Ғаҳе,

ки бар фалаки сарварӣ уруч кунад,
Нахуст пояи худ фарқи Фарқдон гирад.
Чароғи дидан Маҳмуд он, ки душманро
Ба зер тегӣ вай оташ ба дудмон гирад.
Ба авҷи моҳ расад мавҷи хун,

чу тег кашад,

Ба тири чарх барад ҳамла, чун камон гирад.
Арӯси ховарӣ аз шарми рои анвари ӯ
Ба ҷои худ бувад ар роҳи Қирвон гирад.
Аё азим виқоре, ки ҳар кӣ банди туст,
Зи рафъи қадри камарбанди ту амон гирад.
Расад ба чархи Уторид ҳазор таҳният,
Чу фикратат сифати амри кун факон гирад.

Мудом дар пан таъи аст бар хасуду адӯт,
Самоқ ромеҳ аз он рӯзу шаб синон гирад.
Фалак чу чилвакунон бингарад саманди туро,
Камина пойгаҳаш авчи Қаҳкашон гирад.
Малолате, ки кашидӣ, саодате диҳадат,
Ки Муштарӣ насақи кори худ аз он гирад.
Аз имтиҳони ту айёмо ғараз ин аст.
Ки аз сафои риёзат дилат нишон гирад.
В-агарна пояи иззат аз он баландтар аст,
Ки рӯзгор бар ӯ ҳарфи имтиҳон гирад.
Мазоқи ҷон-ш зи талхӣ ғам шавад ӯмин,
Қасе, ки шаккари шукри ту дар даҳон гирад.
Зи умр бар хӯрад он кас, ки дар ҷамеъи сифот,
Нахуст бингарад, он ғаҳ тариқи он гирад.
Чу ҷон ҷанг набинад ба ҷом ёзад даст,
Чу вақти қор бувад теги ҷонфишон гирад.
Зи лутфи ғайб ба саҳтӣ дил аз умед мағоб,
Ки мағз нағз мақом андар устухон гирад.
Шақар камоли ҳаловат пас аз риёзат ёфт,
Нахуст дар шикани тунг аз он макон гирад.
Дар он мақом, ки сели ҳаводис аз ҷапу рост
Ҷунон расад, ки амон аз миён қарон гирад,
Чӣ ғам бувад ба ҳама ҳол кӯҳи собитро,
Ки мавҷҳои ҷунон қулзуми қарон гирад.
Агарчи ҳасми ту густох меравад ҳоли,
Ту шод бош, ки густохияш инон гирад.
Ки ҳар чӣ дар ҳақи ин хонадону давлат қард,
Ҷазош дар зану фарзанду хонумон гирад.
Замони умри ту поянда бод, қ-ин неъмат
Атиест, ки дар қори инсу ҷон гирад.
Ҳаёли шохӣ агар нест дар сари Ҳофиз,
Ҷаро ба теги забон арсаи ҷаҳон гирад?



ДАР СИТОИШИ ЧАЛОЛУДДИН ТҶУРОНШОҲ

Маро дилест парешон ба дасти ғам помол,
Чунон, ки ҳеҷ касам нест воқифи ахвол.
Шикастақоматаму тангдил чу ҳалқан мим,
Хамидапушту қафодида гоҳи ғусса чу зол.
Танам зи мӯя чу мӯ шуд зи даври чархи дағо,
Дилам зи ғуссаи даврону нола шуд чун нол.
Бидод оби рухамро ба бод оташи ғам,
Чу хоки роҳ шудам паст то шудам помол.
Маро қаде чу алиф рост буд то ғоят,
Кунун зи ғуссаи айём шуд хамида чу дол.
Фитода сар ба каманду асиру по дар банд,
Ба дасти андаҳи даврони бевафо чу ғазол.
Манам асир шуда дар кафи ғами айём,
Чу техуе,

ки муқайид бувад ба михлаби дол(л).
Насибам аз ситами чарх чавр шуд шабу рӯз,
Нисобам аз фалаки сифла ғусса шуд маҳу сол.
Зи мулки хеш ба ғурбат фитодаам з-ин сон,
Ки нестам ба қаҳон як дирам зи молу манол.
Азимати ватани худ наметавонам дошт,
Бимонда очизу мискин, чу мурғи бепару бол.
Ғариби муфлису мӯхтоҷ дар чунин шаҳре,
Ба ҳеҷ навъ надорам зи халқ рӯи суол.
Зи даҳр ғайри қафову ситам талаб кардан,
Зиҳй тасаввури ботил, зиҳй ҳаёли муҳол!
Арӯси табъ ҷавобам зи хучраи дил дод,
Қи хаст манбаи эҳсону баҳри фазлу навол.



Чаноби Осафи даврон чалоли давлату дин,
Ки дар чаҳон набуду несташ назирӯ мисол.
Баландхиммату олиҷанобу Қайвоқадр,
Хучустатолеъу фаррухруху хумоюнфол.
Ба мадҳи сарвари даврон чи гуна бикшоям,
Лаб аз сарочан фикрат, чу несташ амсол?
Ғаҳи саҳо чу кушояд ду дасти ҷуду қарам
Вучуди соили мискин раҳад зи зулли суол.
Фалак ғулому мутеъи ту бод, эй сарвар,
Чу муқбилу фараҳу шодиву Баширу Билол.
Завол бод ҳамеша насиби аъдоят,
Мабод мансабу ҷоҳи туро нишони завол.



ДАР СИТОИШИ ЧАЛОЛУДДИН ТҶҲОНШОҲ

Хайри мақдам мархабо, эй тоири фархундадам,
Шодмон кардӣ маро, нозам туро сар то қадам.
Мекунам аз хайри ту оғоз изҳори нӣз,
З-он, ки шарҳи орзумандӣ наёяд дар қалам.
То бидонӣ, ту ки хичрон хуни ошиқ меҳӯрад,
Нолан шабгир дар қор асту оҳи субҳдам
Сухбати ушшоқ бадномат кунад зохид бирав,
Хуш ниғаҳ кун бода дар давр асту маҷлис муттаҳам
Гар чунин дар ҳалқа печад зулфи афъибанди ёр,
Мӯҳра натвон бурд осон, эй дил, афсуне бидам!
Гар ҳарими Қазба хоҳӣ в-он ҷамоли бениқоб,
Лолаву гул дон ҳама хори биёбони ҳарам.
Он гузашт эй дил,

ки ҳорӣ дидӣ аз дасти рақиб,
Ер бозомад, бихамдуллаҳ азизу мӯхтарам.
Соқие, май деҳ ки дигар бор дар риндиву ишк
Нӯки килки Ҳоча бар маншури Ҳофиз аз рақам.
Ҳоча Тӯроншоҳи одилдил, ҷалоли мулку дин,
Бадри офоқи ало авнулваро ғавсулумам.
Сурати чоҳу ҷалоли мақсади фазлу камол,
Маъхари анвори раҳмат, мубсари ҳусну шиям.
Қони мардиву мурувват, маъдани сидқу сафо,
Чавҳари адлу сиёсат, унсури лутфу қарам.
Дофъи авзоъи бидъат, носибӣ эълони дин,
Моҳии осори тугъӣ, қотеъи дасти ситам.
Остонат мавзъи давлат на ақнуи асту бас,
Дорад ин қасри муалло нақши таърихи қилм.

Бахти бедорат чу меомад ба сахрои вучуд
Хуфта буд гардун ханӯз андар шабистони адам.
Қалби бадхоҳон шикаст аҳволи побарҷои ту,
Ҳар киро дил нашканад фирӯз гардад лочарам .
Ҳон, напиндорӣ, ки танҳо мезанӣ бар қалби ҳасм,
Ҳиммати арбоби дил бо тусту асхоби, карам.
Зинҳор, эй дил, макун инкори соҳибдавлатон,
Қ-андар ин савдон қач Бучаҳл гардад булҳакам.
Шарҳи аҳволи ту алҳақ булаҷоиб дафтарест,
Банда, ё раб, қай тавонад кард шукри ин ниъам?
То лабам маҳчур буд аз хокбӯси даргаҳат,
Дурднӯши дард будам бо надимони надам.
Бо шумо ихлоси ҳар кас ҳоҷати тақрир нест,
Илми Осаф дида бошад ҳолҳо дар чоми Ҷам.
То ҷаҳон бошад, ба некӣ, дар ҷаҳонат бод ном,
Ин дуо бар инсу чон гашт аз дилу чон мултазам.
Даври ту бо даври гардун ҳаминон бодо чунон-к,
Гар муҳосиб бишмурад, ҳарфе наёяд бешу кам.



ДАР СИТОИШИ ШОҲ ШАҲШУЧОЪ ФАРМУДА

Шуд арсаи замин чу бисоти Ирам чавон,
Аз партави саодати шоҳи ҷаҳониён.
Хоқони шарқу ғарб, ки дар шарқу ғарб ўст
Соҳибқирони Хусраву шоҳи худойгон.
Хуршеди мулкпарвару султони додгар,
Дорои додгустару Қисрои Қайнишон.
Султоннишони арсаи иқлими салтанат,
Болонишини маснади айвони ломакон.
Аъзамчалони давлату дин он,
ки рафъаташ,
Дорад ҳамеша тавсани айём зери рон.
Дорои даҳр шоҳ Шучоъ офтоби мулк,
Хоқони комгору шаҳаншоҳи навҷавон.
Моҳе, ки шуд ба талъаташ афрӯхта замин,
Шоҳе, ки шуд ба химматаш афрохта замон.
Симурғи ваҳро набувад қуввати уруч
Он ҷо, ки бози химмати ӯ созад ошъён.
Ғар дар ҳаёли ҷарх ғитад акси теғи ӯ,
Аз якдигар чудо шавад аҷзон осмон.
Ҳукмаш равон чу бод дар атрофи барру баҳр,
Меҳраш ниҳон чу рӯҳ дар аъзон инсу ҷон.
Эй сурати ту мулки ҷамолу ҷамоли мулк,
В-эй талъати ту ҷони ҷаҳону ҷаҳони ҷон.
Тахти ту рашки маснади Чамшеду Қайқубод,
Тоҷи ту ғабни афсари дорову Ардувон.
Ту офтоби мулқиву ҳар ҷо, ки меравӣ,
Чун соя аз қафои ту давлат бувад равон.

Аркон напарварад чу ту гавҳар ба ҳеч қари,
Гардун наёварад чу ту ахтар ба сад кирон.
Бе талъати ту ҷон нагирояд ба колбуд,
Бе неъматӣ ту мағз набандад дар устухон.
Ҳар донише,

ки дар дили дафтар наёмадаст,
Дорад чу об хоман ту бар сари забой.
Дасти туро ба абр кӣ ёрад шабех кард,
Чун бадра-бадра ин диҳаду катра-қатра он?
Бо поян ҷалоли ту афлок поймол
В-аз дасти баҳри ҷуди ту дар даҳр дoston.
Бар ҷархи илм моҳиву бар фарқи мулк тоҷ,
Шаръ аз ту дар ҳимояту дин аз ту дар амон.
Эй хусрави манёъу ҷаноби рафеъкадр,
В-эӣ довари азиммисоли рафеъшон!
Илм аз ту дар ҳимояту ақл аз ту бошукӯҳ,
Дар ҷашми фазл нуриву дар ҷисми мулк ҷон.
Эй офтоби мулк, ки дар ҷунби ҳимматат,
Чун зарран ҳақир бувад ганҷи шойгон.
Дар ҷунби баҳри ҷуди ту аз зарра камтар аст
Сад ганҷи шойгон, ки бибахшӣ ба ройгон.
Исмаи нухуфта руҳ ба саронардаат муқим,
Давлат кушода раҳти бақо зери кандулон.
Гардун барои хайман хуршеди фалкуҳат
Аз кӯҳу абр сохта позиру соябон.
В-ин атласи муқарнаси зардӯзи заррингор,
Ҷатри баланд бар сари хиргоҳи хеш дои.
Баъд аз қаён ба мулки Сулаймон надошт кас,
Ин созу ин хазинаву ин лашкари гарон.
Будӣ даруни гулшану аз пурдилони ту
Дар Хинд буд гулгулу дар Зағр буд фиғон.
Дар дашти Рум хайма задиву ғиреви кӯс
Аз дашти Рум рафт ба саҳрон Систон.
То қасри зард тохтиву ларза уфтод,
Дар қасрҳои Қайсару дар хонаҳои хон.

Он кист, к-ӯ ба мулк кунад бо ту ҳамсарӣ
Аз Миср то ба Руму зи Чин то ба Қайравон.
Соли дигар зи Қайсарат аз Рум боҷи сар
В-аз Чинат оваранд ба даргаҳ хироҷи чоң.
Ту шокирӣ зи холику халқ аз ту шокиранд,
Ту шодмон ба давлату мулк аз ту шодмон.
Инак ба тарфи гулшану бустон ҳамеравӣ
Бо бандагон саманди саодат ба зери рон.
Эй мулхиме, ки дар сафи карру баёни кудс
Файзе расад ба хотири покат замон-замон.
Эй ошкор пешу дилат ҳар чӣ кирдигор
Дорад ҳаме ба пардаи ғайб андарун нихон.
Дода фалак инони иродат ба дасти ту,
Яъне, ки маркабам ба муроди худам бирон.
Гар кӯшишеш афтад, пар додаам ба тир,
В-ар бахшишеш бояд, зар додаам ба кон.
Хасмат кучост? Дар таҳи пои худаш ғиган,
Ери ту кист? Бар сари чашми манаш нишон!
Ҳам коми ман ба хидмати ту гашт мунтазам,
Ҳам номи ман ба мидхати ту монда ҷовидон.



ДАР СИТОИШИ КАВОМУДДИН
МУҲАММАД СОХИБАЕР
ВАЗИРИ ШОҲ ШУҶОЪ ФАРМУДА

Зи дилбарӣ натавон лоф зад ба осонӣ,
Ҳазор нукта дар ин кор ҳаст, то донӣ.
Ба ҷуз шакардаханӣ мояҳост хубиро,
Ба хотае натавон зад дами Сулаймонӣ.
Ҳазор салтанати дилбарӣ бад-он парасад,
Ки дар диле ба ҳунар ҳешро бигунҷонӣ.
Чӣ гардҳо, ки барангехтӣ зи ҳастии ман,
Мабод ҳаста самандат, ки тез меронӣ.
Ба ҳамнишинии риндон саре фуруд овар,
Ки ганҷҳост дар ин бесариву сомонӣ.
Биёр бодан рангин, ки як ҳикояти рост
Бигӯям накунам раҳна дар мусулмонӣ.
Ба ҳоки пои сабуҳикунон,

ки то мани мавст

Ситода бар дари майхонаам ба дарбонӣ.
Ба ҳеҷ зоҳиди зоҳирпараст нагзаштам,
Ки зери хирқа на зуннор дошт пинҳонӣ.
Ба номи турран дилбанди ҳеш хайре кун,
Ки то худош ниғаҳ дорад аз парешонӣ.
Магир чашми инҷо ғайб ҳоли Ҳофиз боз,
В-агарна ҳол бигӯям ба Осафи сонӣ.
Вазирӣ шохнишон,

ҳочаи заминӣ замон,

Ки хуррам аст бад-ӯ ҳоли инсиву ҷонӣ.
Қавоми давлату дунёи Муҳаммад ибни Алӣ,
Ки медурахшад аз чехра фарри яздонӣ.
Зихӣ ҳамидаҳисоле, ки гоҳи фикри савоб,

Туро расад, ки кунӣ даъвини ҷаҳонбонӣ.
Тарози давлати бокӣ туро ҳамезебад,
Қи ҳимматат набарад номи олами фонӣ.
Агар на ганҷи атои ту дастгир шавад,
Ҳама басити замин рӯ нихад ба вайронӣ.
Туй, ки сурати ҷисми туро ҳаҷолоест,
Чу ҷавҳари малакӣ дар либоси инсонӣ.
Қадам пояи таъзим насб шояд қард,
Қи дар масолики фикрат на бартар аз онӣ.
Даруни хилвати қарру баён олами қуде,
Сарири қилки ту бошад самоъи рӯхонӣ.
Туро расад шақаровези хочағӣ гаҳи қуд,
Қи остин ба қаримони олам афшонӣ.
Савоъиқи саҳтатро ҷӣ гуна шарҳ диҳам,
Наузабиллаҳ аз он фитнаҳои тӯфонӣ!
Савобиқи қараматро баён ҷӣ гуна қунам,
Таборақаллаҳ аз он қорсои раббонӣ!
Қунун, ки шохиди гулро ба қилвагоҳи қаман
Ба қуз насими сабо нест қамдами қонӣ,
Шақонқ аз қан султони гул супорад боз
Ба бодбони сабо қиллаҳои Нӯъмонӣ.
Бад-он расид зи саъи насими боди баҳор,
Қи лоф мезанад аз лутфи рӯҳи ҳайвонӣ.
Саҳаргаҳам ҷӣ қуш омад, ки булбуле гулбонг
Ба қунча мезаду меғуфт дар суҳанронӣ,
Қи тангдил ҷӣ нишинӣ зи қарда беруи ой,
Қи дар қум аст шаробе қу лаъли руммонӣ.
Мақун, ки май нахӯрӣ бе қамоли гул як моҳ,
Қи боз моҳи диғар меҳӯрӣ пушаймонӣ.
Ба шукри тӯҳмати тақфир, қ-аз миён барҳост,
Бикӯш, қ-аз гулу мул доди айш бистонӣ!
Қафо на шеваи динпарварӣ бувад, қош,
Ҳама қаромату лутф аст шаръи аздонӣ.
Қамузи сирри аналҳақ ҷӣ донад он қоғил,
Қи муқҷазаб нашуд, аз қазбаҳои субҳонӣ.

Даруни пардаи гул гулча бин, ки месозад
 Зи баҳри дидан хасми ту лаъли пайконӣ.
 Тарабсарон вазир аст, сокиё, магузор,
 Ки гайри чоми май он ҷо кунад гарончонӣ.
 Ту будӣ он дами субҳи умед, к-аз сари меҳр
 Баромадиву саромад шабони зулмонӣ.
 Шундаам, ки зи ман ёд мекуни гаҳ-гаҳ
 Вале ба маҷлиси хоси худам намехонӣ.
 Талаб намекуни аз ман сухан, ҷафо ин аст,
 В-агарна бо ту ҷӣ баҳс аст дар сухандонӣ.
 Зи хофизони ҷаҳон кас ҷу банда ҷамъ накард,
 Латифи хакамӣ бо китоби Куръонӣ.
 Хазор сол бақо бахшадат мадоеҳи ман,
 Чунин нафис матоъе ба ҷун ту арзонӣ.
 Сухан дароз кашадам, вале умедам хаст,
 Ки зайли афӣ бад-ин мочаро бипӯшонӣ.
 Хамеша то ба баҳрон хаво ба сафхан боғ,
 Хазор нақш нигорад ба хатти райхонӣ.
 Ба боғи мулк зи шоҳи амал ба умри дароз,
 Шукуфта бод гули давлатат ба осонӣ!



ДАР СИТОИШИ ШОҲ МАНСУР ФАРМУДА

Чавзо сахар ниҳод ҳамоил ба гарданам,
Яъне ғуломи шоҳаму савганд меҳӯрам.
Соқӣ, биё, ки аз мадади бахти корсоз
Қоме, ки хостам зи худо, шуд муяссарам.
Қоме бидеҳ ки боз ба шодии рӯи шоҳ
Пиронасар ҳавои ҷавонист дар сарам.
Роҳам мазан ба васфи зулоли Хизир, ки ман,
Аз қоми шоҳ ҷуръакаши ҳавзи кавсарам.
Шоҳо, агар ба арш расонам сарири фазл,
Мамлуки ин ҷанобаму мискини ин дарам.
Ман ҷуръанӯши базми ту будам ҳазор сол,
Қай тарки обхӯрд кунад табъи хӯгарам.
В-ар боварат намекунад аз банда ин ҳадис,
Аз гуфтаи Қамол далеле биёварам:
«Гар барканам дил аз туву бардорам аз ту меҳр,
Он меҳр бар кӣ афганам, он дил кучо барам?»
Мансур бин Музаффарӣ ғозист ҳирзи ман
В-аз ин хучаста ном бар аъдо музаффарам.
Аҳди аласти ман ҳама бо ишқи шоҳ буд
В-аз шохроҳи умр бад-ин аҳд бигзарам.
Гардун чу кард назми сурайё ба номи шоҳ
Ман назми дур чаро накунам?

Аз кӣ камтарам?

Шоҳинсифат чу тӯъма чашидам зи дасти шоҳ
Қай бошад илтифот ба сайди кабутарам?
Эй шоҳи шергир, ҷӣ кам гардад, ар шавад,
Дар сояи ту мулки фароғат муяссарам?

Шеърам ба юмни мадхи ту сад мулки дил кушод,
Гӯй, ки теғи туст забони суханварам.
Бар гулшане агар бигузаштам, чу боди субҳ
Не ишқи сарв буду на шавқи санавбарам.
Бӯи ту мешунидаму бар ёди рӯи ту
Доданд соқиёни тараб як-ду соғарам.
Мастӣ ба оби як-ду инаб вазъи банда нест,
Ман солхӯрда пири хароботпарварам.
Бо сайри ахтари фалакам доварӣ басест,
Инсофи шоҳ бод дар ин қисса ёварам
Шукри худо, ки боз дар ин авҷи боргоҳ
Товуси арш мешунавад сейти шаҳпарам.
Номам зи корхонаи ушшоқ маҳв бод,
Гар чуз муҳаббати ту бувад шуғли дигарам.
Шиблул-асад ба сайди дилам ҳамла карду ман,
Гар лоғарам в-агар на, шикори ғазанфарам
Эй ошиқони рӯи ту аз зарра бештар,
Ман кай расам ба васли ту, к-аз зарра камтарам?
Бинмо ба ман, ки мункири хусни рухи ту кист,
То дидааш ба казлики ғайрат бароварам.
Бар ман фитод сояи хуршеди салтанат
В-акнун фароғат аст, зи хуршеди ховарам.
Мақсуд аз ин муомила бозортезияст,
Не чилва мефурушаму не ишва мехарам.



МАСНАВИЁТ

* * *

Ало, эй охун ваҳшӣ кучой?
Маро бо туст чандин ошноӣ.
Ду танхову ду саргардон, ду бекас,
Даду домат камин аз пешу аз пас.
Биё, то ҳоли якдигар бидонем,
Муроди ҳам бичӯем, ар тавонем,
Ки мебинам, ки ин дашти мушавваш
Чарогоҳе надорад хурраму хуш.
Маро бигзашт оби фурқат аз сар,
Бад-ин ҳолат мадоро нест дархӯр.
Кӣ хоҳад шуд бигӯед, эй рафиқон,
Рафиқи бекасон, ёри ғарибон?
Ғарибонро ғарибон ёд доранд,
Ки онон якдигарро ёдгоранд.
Магар Хизри муборакпай дарояд,
Зи юмни ҳимматаш коре кушояд.
Магар вақти вафопарвардан омад,
Ки фолам лотазарӣ фардан омад.
Чунинам ҳаст ёд аз пири доно,
Фаромӯшам нашуд ҳаргиз ҳамоно,
Ки рӯзе рахраве дар сарзамине,
Ба лутфаш гуфт ринде раҳнишине,
Ки: Эй солик, чӣ дар анбона дорӣ?
Биё, доме бинех, гар дона дорӣ!
Чавобаш доду гуфто: Дом дорам,
Вале симурғ мебояд шикорам.

Бигуфто: Чун ба даст оӣй нишонаш,
Ки аз мо бенишон аст ошӯнаш.
Бигуфто: Гарчи ин амри муҳол аст,
Валекин ноумедӣ ҳам вабол аст.
Чу он сарви равон шуд корвонӣ,
Чу шози сарв мекун дидабонӣ!
Мадеҳ чоми маю пои гул аз даст,
Вале гофил мабош аз даҳри сармаст!
Лаби сарчашмаеву тарфи чӯе,
Нами ашкеву бо худ гуфтугӯе,
Чу нолон омадат оби равон пеш,
Мадад бахшаш аз оби дидаи хеш.
Няёзи ман чӣ вазн орад бад-ин соз,
Ки хуршеди ганӣ шуд кисапардоз.
Ба ёди рафтагону дӯстдорон,
Мувофиқ гард бо абри баҳорон.
Чунон бераҳм зад теги чудой,
Ки гӯй худ набудаст ошноӣ.
Накард он ҳамдаи дерин мадоро,
Мусулмонон, мусулмонон, худоро!
Магар Хизри муборакпай тавонад,
Ки ин танҳо бад-он танҳо расонад.
Ту гавҳар бину аз хармӯхра бигзар,
Зи тарзе,

к-он нагардад шӯҳра, бигзар.
Чу ман моҳии килк орам ба таҳрир,
Ту аз нукулкалам мепурс тафсир.
Равонро бо хирад дар ҳам сириштам,
В-аз он тухме, ки ҳосил буд, киштам.
Фарахбахшӣ дар ин таркиб пайдост,
Ки нағзи шеърӯ мағзи қонаш аҷзост.
Биёвар наххати ин тибӣ уммед,
Машоми қон муаттар соз ҷовид,
Ки ин нофа зи Чини чайби хур аст,
На он оху, ки аз мардум нуфур аст.

Рафикон, қадри якдигар бидонед,
Чу маълум аст шарҳ, аз бар махонед!
Мақолоти насихатгӯ ҳамин аст,
Ки сангандози ҳичрон дар камин аст.



СОҚИНОМА

• • •

Сари фитна дорад дигар рӯзгор,
Ману мастиву фитнаи чашми ёр
Биё, соқӣ, он май, ки ҳол оварад,
Фароғат фазояд, камол оварад,
Ба ман деҳ, ки бас бедил афтодаам,
В-аз ин хар ду беҳосил афтодаам.
Биё, соқӣ, он май, ки аксаш зи чом,
Ба Кайхусраву Чам фиристам паём,
Бидеҳ, то бигӯям ба овози най,
Ки Чамшед кай буду Ковус кай?
Биё, соқӣ, он кимиёи футӯх,
Ки бо ганчи Қорун диҳад умри Нӯх,
Бидеҳ то ба рӯят кушоянд боз
Дари комрониву умри дароз.
Бидеҳ, соқӣ, он май, к-аз ӯ чоми Чам
Занад лофи биной, андар адам,
Ба ман деҳ, ки гардам ба таъиди чом,
Чу Чам огаҳ аз сирри олам тамом.
Дам аз сайри ин дайри дерина зан,
Салое ба шоҳони пешина зан.
Ҳамон манзил аст ин ҷаҳони хароб,
Ки дидаст айвони Афросиёб.
Кучо рои Пирони лашкаркашаш,
Кучо Шеда, он турки ханҷаркашаш
На танҳо шуд айвону қасраш ба бод,
Ки кас дахма низаш надорад ба ёд.
Ҳамон марҳаласт ин биёбони дур,

Ки гум шуд дар ӯ лашкари Салму Тур.
 Чи хуш гуфт Чамшеди боточу ганч,
 Ки: Як ҷав наярзад сарои сипанч
 Биё, соқӣ, он оташи тобнок,
 Ки Зардушт меҷӯядаш зери хок.
 Ба ман дех, ки дар кешӣ риндони маст
 Чӣ оташпарасту чи дунёпараст.
 Биё, соқӣ, он бикри мастури маст,
 Ки андар харобот дорад нишаст,
 Ба ман дех, ки бадном хоҳам шудан,
 Хароби маю чом хоҳам шудан.
 Биё, соқӣ, он оби андешасӯз,
 Ки гар шер нӯшад, шавад бешасӯз,
 Бидех, то равам бар фалак шергир,
 Ба ҳам барзаниам доми ин гурги пир.
 Биё, соқӣ, он май, ки хури бихишт,
 Абири малонк дар он месирешт.
 Бидех, то бухуре дар оташ кунам,
 Машоми хирад то абад хуш кунам.
 Бидех, соқӣ, он май, ки шоҳӣ диҳад,
 Ба покни ӯ дил гувоҳӣ диҳад,
 Маям дех, магар гардам аз айб пок,
 Барорам ба ишрат саре 3-ин мағок.
 Чу шуд боғи рӯхониён масканам,
 Дар ин ҷо чаро тахтабандӣ танам?
 Шаробам деху рӯи давлат бибин,
 Харобам куну ганчи хикмат бибин!
 Ман онам, ки чун чом гирам ба даст,
 Бибидам дар он онна ҳар чӣ хаст.
 Ба мастӣ дами подшоҳӣ занам,
 Дами хусравӣ дар гадоӣ занам.
 Ба мастӣ тавон дурри асрор суфт,
 Ки дар беҳудӣ роз натвон нухуфт,
 Ки Ҳофиз чу мастона созад суруд,
 Зи чархаш диҳад Зӯҳра овози руд.

Муғаний, кучой ба гулбонги руд,
 Ба ёд овар он хусравонӣ суруд,
 Ки то вачдро корсозӣ кунам,
 Ба ракс ояму хирқабозӣ кунам.
 Ба иқболи дорон дайхиму тахт,
 Бехли меван хусравонӣ дарахт,
 Хидеви замин, подшоҳи замон,
 Маҳи бурҷи давлат, шаҳи комрон,
 Ки тамкини авранги шохӣ аз ўст,
 Таносониши мурғу моҳӣ аз ўст.
 Фурӯги дилу дидаи муқбилон,
 Валинеъматӣ ҷони соҳибдилон.
 Ало, эй хумон хумоюнназар,
 Хучастасурӯшу муборакхабар.
 Фалакро гуҳар дар садаф чун ту нест,
 Фаридуни Чамро халаф чун ту нест.
 Ба ҷон Сикандар бимон солҳо,
 Ба донодилӣ кашф кун холҳо.
 Яке тег донад задан рӯзгор,
 Якеро қаламзаан кунад рӯзгор.
 Муғаний, бизан он навоии суруд,
 Бигӯ бо ҳарифон ба овози руд:
 Маро бар адӯ оқибат фурсат аст,
 Ки аз осмон муждаи нусрат аст,
 Муғаний, навои тараб соз кун,
 Ба қавлу ғазал қисса оғоз кун,
 Ки бори ғамам бар замин дӯхт пой,
 Ба зарби усулам баровар зи ҷой.
 Равони бузургон зи худ шод кун,
 Зи Парвизу аз Борбад ёд кун.
 Муғаний, аз он парда нақше биёр,
 Библи то ҷӣ гуфт аз дарун пардадор
 Чунон баркаш овози хунёгарӣ,
 Ки Нохиди ҷангӣ ба ракс оварӣ.
 Раҳе зан, ки сӯфӣ ба ҳолат равад,

Ба мастии васлаш ҳаволат равад
Муғаний, дафу чангро соз дех,
Ба оини хуш нағма овоз дех!
Фиреби чаҳон қиссан равшан аст,
Бибин, то ҷӣ зояд шаб, обистан аст.
Муғаний, малулам, дутой бизан,
Ба яктоини ӯ дутой бизан,
Ҳамебинам аз даври гардун шигифт,
Надонам киро хок хоҳад гирифт?
Дигар ринди муғ оташе мезанад.
Надонам чароғи кӣ бармеканад?
Дар ин хунфишон арсан растаҳез,
Ту хуни суроҳиву соғар бирез!
Ба мастон навиди суруде фирист,
Ба ёрони рафта дуруде фирист.
Биё, соқӣ, он оби оташхавос,
Ба ман дех,

ки то ёбам аз ғам ҳалос.

Ба ман дех, ки султони дил будаам,
Кунун дурам аз вай, ки олудаам.
Биё, соқӣ, аз бевафои умр,
Битарсу зи май кун гадоини умр,
Ки май умрро мебияфзоядат,
Даре ҳар дам, аз ғайб бикшоядат.
Биё, соқӣ, аз май бинех мачлисе,
Ки дунё надорад вафо бо касе.
Хубоби моят дод аз он нукта ёд,
Ки чун бурд бод, афсари Қайкубод.
Биё, соқӣ, аз май талаб коми дил,
Ки бе май надидам ман оромӣ дил,
Ҳар аз хичри ҷон таи сабурӣ кунад,
Дил аз май тавонад, ки дурӣ кунад.
Биё, соқӣ, ин ҷом пур кун зи май,
Ки гуям туро холи Кисрову Қай.
Биё, соқӣ, эмин ҷӣ бошӣ, ки даҳр,

Бар он аст, к-ат хун бирезад ба қазр.
Биё, соқй, аммо макун саркашй,
Қи аз хокй, охир, на аз оташй.
Кадах пур кун аз май, ки май хуш бувад,
Хусусан, ки софиву беғаш бувад. ..
Биё, соқй, он роҳи райхоннасим,
Ба ман деҳ,

ки на зар бимонад на сим.
Биё, соқй, он бодан лаъли соф,
Бидех, то кай ни шайду тазвиру лоф?
Зи тасбеҳу хирқа малулам мудом,
Ба май раҳи кун ҳар дуру вассалом!
Биё, соқй аз кунчи дайри муғон,
Машав дур, к-ни қост ганҷи равон.
Варат кас бигӯяд: марав сӯи дайр!
Ҷавобаш ҷй гӯй? Бигӯ: «Шаб ба хайр!»
Биё, соқй он арғавонй қадах,
Қи дил з-ӯ тараб ёбаду ҷон фараҳ,
Ба ман деҳ, ки аз ғам ҳалосам диҳад,
Нишони раҳи базми ҳосам диҳад.
Биё, соқй, он май, ки ҷонпарвар аст,
Дили ҳастаро ҳамчу ҷон дархӯр аст.
Бидех, к-аз ҷаҳон хайма беруи занам,
Саропарда болон гардун занам.
Биё, соқй, он ҷоми ҷун меҳру моҳ,
Бидех, то занам бар фалак борғох.
Биё, соқй, аз бодаҳои кухун,
Ба ҷоми паёпай маро маст кун!
Ҷу мастам кунӣ аз ман беғашат,
Ба мастӣ бигӯям суруде хушат.
Биё, соқй, ақиун, ки шуд ҷун бихишт,
Зи рӯи ту ни базми анбарсиришт.
Ҳуз-ал-ҷома лотаҳши фй-ал-ҷаноҳ,
Қи дар боғи ҷаннат бувад май мубоҳ.
Биё, соқй, аз май надорам гузир,

Фалак то бувад мартаъи чадыо савр,
Хидеви чахон шох Мансур бод,
Губори ғам аз хотираш дур бод!
Бихамдуллаҳ,

эй хусрави Чамниғи,
Шучоъӣ ба майдони дунёву дии.
Ба Мансурият шуд дар офоқ ном,
Ки мансур будӣ бар аъдо мудом.
Фаридуншукӯҳӣ дар айвони базм,
Таҳамтаннабардӣ ба майдони разм.
На танҳо хирочат фириштад фаранг,
Ки меҳроҷи бочат фириштад зи занг.
Агар Турку Хинд асту гар Руму Чин,
Чу Чам чумла дорӣ ба зери нигин.
Зухал камтарин хиндуят дар равоқ
Сипехрат ғулومه мурассаъинтоқ
Хумоест чатрат хумоюнасар,
Ки дорад басити замин зери пар.
Сикандарсифат Рум то Чин турост,
Гар ӯ дошт онна, онн турост.
Чу дарёён васфат надорад каноҷ,
Мадихат кунам бо дуо ихтисор.
Зи назми Низомӣ, ки чархи куҳан,
Надорад чу ӯ ҳеч зебосуҳан.
Биёрам ба тазмин се байти матин,
Ки назди хирад бех зи дурри самин.
«Аз он бештар, к-оварӣ дар замир,
Вилоятситон бошу офоқгир!
Замон то замон аз сипехри баланд,
Ба фатҳи дигар бош пирӯзманд!
Аз он май, ки ҷондоруи хуш бод,
Маро шарбату шохро нӯш бод!»
Муганӣ, бизан ҷанг дар аргунун,
Бибар аз дилам фикри дунёён дун.
Магар хотирам ёбад осонише,

Чу набвад зи ғам бо вай олоише.
Ба мастон навиди суруде фирист,
Ба ёрони рафта дуруде фирист.
Муғаний, биё, бо манат чанг нест,
Қафе бар дафе нех,

гарат чанг нест.

Шунидам, ки чун ғам расонад газанд,
Хурӯшидани даф бувад судманд.
Муғаний, кучой, ки вақти гул аст,
Зи булбул чаманҳо пур аз гул-гул аст.
Ҳамон беҳ, ки хунам ба ҷӯш оварӣ,
Даме чангро дар хурӯш оварӣ.
Муғаний, биё, уд барсоз кун,
Навоии навое нав оғоз кун!
Ба як нагма дарди маро чора соз,
Дилам низ чун хирка садпора соз!
Муғаний, ҷӣ бошад, ки лутфе кунӣ,
Зи най бозам оташ ба дил афганӣ,
Бурун оӣ аз фикри худ як дамам,
Ба ҳам барзанӣ хонумони ғамам?
Муғаний, кучой? Навое бизан,
Ба мо бенавоён салое бизан.
Чу хоҳад шудан олам аз мо тихӣ,
Ғадоӣ басе беҳ, ки шоҳаншаҳӣ.
Муғаний, бигӯ қавлу бардор соз,
Қи бечорагонро туй чорасоз.
Ту бинмой роҳи Ироқам ба руд,
Қи бинмоям аз дида ман Зиндарӯд.
Муғаний, биё бишнаву кор банд,
Ба қавли ман ин панди донописанд.
Чу ғам лашкар орад, биёро сафе,
Ба чангу рубобеву ною дафе.
Муғаний, ту сирри маро маҳрамӣ,
Замоне ба най зан дами ҳамдамӣ.
Ба май дур кун аз дилат, гар ғамест,

Даме зан ба най з-он, ки олам дамest.
Муганий, кучой, бизан барбате.
Биё, соқй, аз бода пур кун бате.
Ки бо ҳам нишине му айше кунем,
Даме хуш барорему тайше кунем,
Муганий, зи ашъори ман як ғазал.
Ба оҳанги ҷанг овар андар амал
Биё, бар ҷаҳон дил манех зинаҳор,
Қасе бар сари пул надорад қарор.



ҚИТЪАОТ

• • •

Ту неку бади худ ҳам аз худ бипурс,
Чаро боядат дигаре мӯхтасиб?
Ва ман яттаки-ллоҳа яҷъал лаҳу,
Ва юрзику мин хайсу лоюхтасиб.

• • •

Сарои мадрасаву баҳси илму тоқу равоқ,
Чӣ суд, чун дили донову чашми бино нест?
Сарои козини Язд арчи манбаи фазл аст,
Хилоф нест, ки илми назар дар он ҷо нест.

МОДДАИ ТАЪРИХИ ВАФОТИ ТҶУРОНШОҲ

Осафи аҳди замон, ҷони ҷаҳон Тӯроншоҳ,
Ки дар ин мазраа ҷуз донан хайрот накишт.
Нофи ҳафта буду аз моҳи Сафар кофу алиф,
Ки ба гулшан шуду ин гулхани пурдуд бихишт.
Он, ки майлаш сӯи ҳақбиниву ҳақгӯй буд,
Соли таърихи вафоташ талаб аз «майли бихишт».

• • •

Баҳо-ул-ҳаққи ва-д-дин тоб масвоҳ
Имони суннату шайхи ҷамоат,
Чу мерафт аз ҷаҳон, ин байт меҳонд,
Бар аҳли фазлу арбоби бароат.

Ба тоат қурби эзид метавон ёфт,
Қадам дариеҳ, гарат хаст иститоат.
Бад-ин дастур таърихи вафотаиш,
Бурун ор аз хуруфи «қурб тоат».

* * *

Қуввати шоираи ман сахар аз ғарти малол
Мутаннафир шуда, аз банда гурезон мерафт.
Нақши Хоразму ҳаёли лаби Чайхун мебаст,
Бо ҳазорон гила аз мулки Сулаймон мерафт.
Мешуд он кас, ки чуз ӯ чони сухан кас нашинохт,
Ман ҳамедидаму аз колбудам чон мерафт.
Чун ҳамегуфтামаш: «Эй муниси деринаи ман!»
Сахт мегуфту дилозурдаву гириён мерафт.
Гуфтам: «Акиун сухани хуш, кӣ бигӯяд бо мо,
Қ-он шакарлаҳҷаи хушхони хушилхон мерафт»,
Лоба бисёр намудам, ки: «Марав» суд надошт,
З-он, ки қор аз назари раҳмати султон мерафт.
Подшоҳо, зи сари лутфу қарам бозам хон,
Чӣ қунад? Сӯхта аз ғояти Хирмон мерафт.

МОДДАИ ТАЪРИХ

Раҳмони лоямут чу он подшоҳро
Дид он чунон, қ-аз ӯ амалулхайр лояфут.
Чонаш ғариқи раҳмати худ қард, то бувад
Таърихи ин муомила «раҳмони лоямут»

* * *

Ба аҳди салтанати шоҳ Шайх Абӯисҳоқ,
Ба панҷ шахс аҷаб мулки Форс буд обод.
Нахуст подшаҳе ҳамчу ӯ вилоятбахш,
Қи чони хеш бипарварду доди айш бидод.

Дигар мураббии ислом шайх Мачдуддин,
Ки қозие беҳ аз он осмон надорад ёд.
Дигар бақияи абдол шайх Аминуддин,
Ки юмни химмати ӯ корҳои баста кушод.
Дигар шаҳаншаҳи дониш Изуд, ки дар тасниф,
Бинои кори «Мувофиқ» ба номи шоҳ ниҳод.
Дигар қавим чу Хочӣ Қавоми дарьёдил,
Ки номи нек бибурд аз ҷаҳон ба баҳшишу дод.
Назири хеш бинағзоштанду бигзаштанд,
Худон азвавачал ҷумларо биёмурзод!

ДАР СИТОИШИ ШОҲ МАНСУР ШАРАФУДДИН, МУЗАФФАР МУҲАММАД

Рӯхулқудус, он сурӯши фаррух,
Бар қуббаи торуми забарҷад,
Меғуфт сахаргаҳӣ, ки: Ё раб,
Дар давлату ҳашмати муҳаллад
Бар маснади хусравӣ бимонод,
Мансури Музаффари Муҳаммад!

• • •

Ба самъи хоча расон, эй рафиқи вақтшинос,
Ба хилвате, ки дар ӯ аҷнабӣ сабо бошад.
Латифае ба миён ору хуш бихандонаш
Ба нуктае, ки дилашро дар он ризо бошад.
Пас он гаҳаш зи қорам ин қадар ба лутф бипурс,
Қи: Гар вазифа тақозо қунам, раво бошад?

• • •

Шаммае аз достони ишқи шӯрангези мост
Он хикоятҳо, ки аз Фарҳоду Ширин кардаанд.

Хеч мижғони дарозу ишвае ҷоду накард
 Он ҷӣ он зулфи дарозу холи мушкин кардаанд.
 Соқиё, май дех, ки бо хукми азал тадбир нест,
 Қобили тағйир набвад, он ҷӣ таъин кардаанд.
 Дар сафолни косан риндон ба хорӣ мангаред,
 Қ-ин харифон хидмати ҷоми ҷаҳонбин кардаанд.
 Наххати ҷонбахш дорад хоки кӯи дӣлбарон,
 Орифон он ҷо машоми ақл мушкин кардаанд.
 Соқиё, девонае чун ман кучо дар бар кашад
 Духтари разро, ки нақди ақл қобин кардаанд?
 Хокиён бебахраанд аз ҷуръан каъсалкиром
 Ин татовул бин, ки бо ушшоқи мискин кардаанд.
 Шахпари зоғу заған зебон сайду қайд нест,
 Ин қаромат ҳамрахи шахбозу шохин кардаанд.

МОДДАИ ТАЪРИХИ ФАВТИ ҚАВОМУДДИН

Аъзам қавомни давлату дин он, ки бар дараш,
 Аз баҳри хокбӯс намудӣ фалак сучуд,
 Бо он вучуду он азамат зери хок рафт,
 Дар нисфи моҳи зикраъда аз арсан вучуд.
 То кас умеди ҷуд надорад дигар зи кас,
 Омад хуруфи соли вафоташ: «Умеди ҷуд».

НОБИНО ШУДАНИ АМИР МУБОРИЗИДДИН БА ДАСТИ ШОҲ ШУҶОЪ

Дил манех бар дунъиву асбоби ӯ,
 З-он, ки аз вай кас вафодорӣ надид.
 Қас асал бе неш аз ин дӯкон нахӯрд,
 Қас рутаб беҳор аз ин бӯстон наҷид.
 Ҳар ба айёме ҷароге барфурӯхт,
 Чун тамои афрӯхт, бодаш дардамид.
 Бе такаллуф ҳар кӣ дил бар вай ниҳод.
 Чун бидидӣ, ҳасми худ мепарварид.
 Шоҳи ғозӣ, хусрави ғетиситон,
 Он кӣ аз шамшерӣ ӯ хун меҷакид.

Гах ба як ҳамла сипоҳе мешикаст,
Гах ба хӯе калбгоҳе медарид.
Аз инҳебаш панҷа меафганд шер,
Дар биёбон номи ӯ чуи мешунид.
Сарваронро бесабаб мекард ҳабс,
Гарданонро беҳатар сар мебурид.
Окибат Шерозу Табрзу Ироқ,
Чун мусаххар кард, вақташ даррасид,
Он, ки равшан буд ҷаҳонбиниш бад-ӯ
Мил дар ҷашми ҷаҳонбинаш кашид.

Бар сари бозори ҷонбозон мунодӣ мезананд,
Бишнзвед, эй сокинони кӯи риндӣ, бишнавед!
Духтари раз чанд рӯзе шуд, ки аз мо гум шудааст,
Рафт, то гирад сари худ, ҳону хон, ҳозир шавед!
Ҷоме дорад зи лаълу ним тоҷе аз ҳубоб,
Ақлу дониш бурду шуд то эмин аз вай, нағнавед.
Ҳар кӣ он талхам диҳад, ҳалво баҳо ҷонаш диҳам,
В-ар бувад пӯшидаву пинҳон, ба дӯзах дарравед.
Духтари шабгарди тунди талхи гулранг асту маст,
Гар биёбедаш, ба сӯи хонаи Ҳофиз баред!

ХАЛИЛИ ОДИЛ

Бародар Хочаодил тоб масво
Пас аз панҷоҳу нӯҳ сол аз ҳаёташ,
Ба сӯи равзаи развои сафар кард,
Худо розӣ зи афъолу сифоташ.
Халили Одилаш пайваста бархон,
В-аз он ҷо фаҳм кун соли вафоташ.

ДАР СИФАТИ БАХШИШ

Бар ту хонам зи дафтари ахлоқ
Ояте дар вафову дар бахшаш.

Хар кӣ бихрошатат чигар ба чафо,
 Хамчу кони карим зар бахшаш,
 Қам мабош аз дарахти сояфиган,
 Хар ки сангат занад, самар бахшаш.
 Аз садаф ёд дор нуктаи хилм
 Хар кӣ буррад сарат, гуҳар бахшаш!

ДАР СИФАТИ ҲАШИШ

3-он ҳаббаи ҳазро хӯр, к-аз рӯи сабукрӯҳӣ
 Хар, к-ӯ бихӯрад як ҷав, бар сик занад симург,
 3-он лукма, ки сӯфиро дар маърифат андозад,
 Як зарраву сад мастӣ, як донаву сад симург.

ТАЪРИХИ ВАФОТИ ҚОЗЯ МУЧИДДИН ИСМОИЛ

Мучиддин сарвару султони қазот Исмоил,
 Ки зады килки забоновараш аз шаръ натақ.
 Нофи ҳафта буду аз моҳи раҷаб кофу алиф,
 Ки бурун рафт аз ин хонаи беназму насак.
 Қанафи раҳмати ҳақ маъзили ӯ дон в-он гаҳ,
 Соли таърихи вафоташ талаб аз «раҳмати ҳақ».

ТАЪРИХИ ВАФОТИ ШОҲ ШАЙХ АБҶИСҲОҚ

Булбулу сарву суман, ё суману лолаву гул,
 Ҳаст таърихи вафоти шаҳи мушқиниқокул.
 Хусрави рӯи замин, ғавси замон Бӯйсҳоқ,
 Ки ба маҳ талъати ӯ нозаду хандад бар гул.
 Чуман бисту дувум моҳи ҷамодил-аввал,
 Дар пасин буд, ки пайваста шуд аз ҷузв ба кул.

Солу фолу молу ҳолу аслу наслу тахту бахт,
 Бодат андар шаҳриёрӣ барқарору бардавом.
 Сол хуррам, фол некӯ, мол вофир, ҳол хуш,
 Асл собит, насл боқӣ, тахт оӣ, бахт ром.

ТАЪРИХИ ВАФОТИ ҲОҶА ҚАВОМУДДИН ҲАСАН

Сарвари аҳли амоим, шамъи чамъи анчуман,
Соҳиби соҳибқирон Ҳоҷӣ Қавомуддин Ҳасан,
Содиси моҳи рабеъалоҳир андар ними рӯз,
Рӯзи одина ба ҳукми кирдигори зулманан.
Ҳафсаду панҷоху чор аз хичрати хайрулбашар,
Меҳро чавзо макону мохро хӯша ватан,
Мурғи рӯхаш, к-ӯ хумои ошъени қудс буд,
Шуд сӯи боғи биҳишт аз доми ин дори миҳам.

ДАР МАРҒИ ФАРЗАНД ФАРМУДА

Дило, дидӣ, ки он фарзона фарзанд
Чӣ дид андар хами ин тоқи рангин?
Ба ҷои лавҳи симин дар канорааш,
Фалак бар сар ниҳода лавҳи сангин.

• • •

Дар ин зулматсаро то кай ба бӯи дӯст бинишнам,
Ғаҳе ангушт бар дандон, ғаҳе сар бар сари вону?
Биё, эй тоири давлат, биёвар муждан васле,
Аса-л-айёму ан ярҷиъна қавман ка-л-лазӣ кону.

ДАР ГИЛАМАНДИ

Эй муарро асли олий-ҷавҳарат аз хирсу оз,
В-эӣ мубарро зоти маймунахтарат аз зарқу рӯв,
Дар бузургӣ кай раво бошад, ки ташрифотро
Аз ғаришта бозгирӣ в-он ғаҳе бахшӣ ба дев.

• • •

Соқиб, паймона пур кун з-он, ки соҳибмаҷлис аст,
Орзу мебахшаду асрор медорад нигоҳ.

Чаннати нақд аст ин ҷо, айшу ишрат тоза кун,
З-он, ки дар чаннат худо бар банда нависад гуноҳ.
Дӯстдорон дӯсткоманду харифон боадаб,
Пешкорон некиому сафинишонон нескҳо.
Сози чанг, оҳанги ишрат, сахни маҷлис, ҷон ракс,
Холи ҷонон-донан дил, зулфи соқӣ-доми роҳ.
Давр аз ин беҳтар набошад, соқӣё, ишрат гузини!
Ҳол аз ин хуштар набошад, Ҳофизо, соғар бихоҳ!

ДАР ТИРАБАХТЯ ФАРМУДА

Ба ғӯши ҷони раҳӣ мунҳие нидо дардод,
Зи ҳазрати аҳадӣ лонлоҳа илаллоҳ,
Ки: Эй азиз касеро, ки хориаст насиб,
Ҳақиқат он, ки наёбад ба зӯр мансабу ҷоҳ.
Ба оби замзаму кавсар сафед натвон кард
Гилеми бахти касеро, ки бофтанд снѐҳ.

МОДДАИ ТАЪРИХИ ХОҶА ФАТҲУЛЛОҲИ АБӢНАСР

Ба рӯзи шанбеи содис зи моҳи зилҳиҷҷа,
Ба соли ҳафт саду шаст аз ҷаҳон бишуд ногоҳ.
Зи шохроҳи саодат ба боғи ризвон рафт,
Вазири комил Абӯнаср Ҳоҷа Фатҳуллоҳ.

• • •

Ба ман паём фиристод дӯсте имрӯз,
Ки: Эй натиҷаи килкат саводи биной!
Пас аз ду сол, ки бахтат ба хона бозовард,
Чаро зи хонаи Ҳоҷа бадар намеой?
Ҷавоб додаму гуфтам: Бидор маъзурам,
Ки ин тариқа на худкомӣ асту худрой.
Вакили қозиям андар гузар камин кардаст,
Ба каф қаблаи даъвӣ чу мори шайдой.

Ки гар бурун нихам аз остони Хоча қадам,
 Бигирадам, сӯи зиндон барад ба расвой.
 Чаноби хоча хисори ман аст, агар ни чо,
 Касе нафас завад аз хуччати тақозой.
 Ба авии қуввати бозуи бандагони вазир,
 Ба сидияш бишикофам димоғи савдой.
 Хамеша бод чахонаш ба кому аз сари сидк,
 Қамар ба бандағияш баста чарҳи миной.

ДАР КАТЛИ КАВОМУДДИН МУҲАММАДИ СОҲИБИЁР

Гадо агар гуҳари пок доштӣ дар асл,
 Бар оби нуқтан шармаш мадор боистӣ,
 В-ар офтоб накардӣ фусуси чоми зарааш,
 Чаро тигӣ зи ман хушгӯвор боистӣ.
 В-агар сарои чахонро сари харобӣ нест,
 Асоси ӯ беҳ аз ин устувор боистӣ.
 Замона гар на зари калб доштӣ, кораш
 Ба дасти Осафи Соҳибӣёр боистӣ.
 Чу рӯзгор чуз ин як азиз беш надошт,
 Ба умр мӯхлате аз рӯзгор боистӣ.

* * *

Он меван бихиштӣ, к-омад ба дастат, эй чои,
 Дар дил чаро нақиштӣ, аз даст чун бихиштӣ?
 Таърихи ин хикоят гар аз ту боз пурсанд,
 Сарҷумлааш фуруҳон аз меван бихиштӣ.

ДАР ТАҚОЗОИ ТАЪБИРИ ХОБ

Хусраво, додгаро, шердило, баҳркафо,
 Эй ҷалоли ту ба анвоъи хунар арзонӣ.
 Хама офоқ гирифтӣ хама атроф кушод
 Сейти масъудину овозан шахсултонӣ.

Гуфта бошад магарат мулҳими ғайб аҳволам.
Ин, ки шуд рӯзи сафедам чун шаби зулмонӣ.
Дар се сол он чӣ бинидӯхтам аз шоҳу вазир,
Ҳама бирбуд ба як дам фалаки чавгонӣ.
Дӯш дар хоб чунон дид ҳаёлам, ки баҳар,
Гузар афтод бар истабли шаҳам пинхонӣ.
Баста бар охури ӯ астари ман ҷав меҳӯрд,
Тубра афшонд, ба ман гуфт: «Маро медонӣ?»
Ҳеч тадбир намедонамаш ин хоб, ки чист,
Ту бифармой, ки дар фаҳм надорӣ сонӣ.

Сокиё, бода, ки иксири ҳаёт аст, биёр,
То тани хокни ман аини бақо гардонӣ.
Чашм бар даври қадаҳ дораму ҷон бар кафи даст,
Ба сари хоча, ки то он надихӣ, настонӣ.
Ҳамчу гул бар ҷаман аз бод маяфшон доман,
З-он, ки дар пой ту дорам сари ҷонафшонӣ.
Бар масониву масолис бинавоз, эй мутриб
Васфи он моҳ, ки дар ҳусн надорад сонӣ.

БА ПОДШОҲ ФАРМОЯД

Подшоҳо, лашкари тавфиқ ҳамроҳи туанд,
Хез агар бар азми тасхири ҷаҳон раҳ мекуни!
Бо чунии ҷоҳу ҷалол аз пешгоҳи салтанат
Оғахиву хидмати дилҳои оғаҳ мекуни.
Бо фиреби ранги ин нилиҳуми зангорфом,
Қор бар вафқи муроди сабатуллаҳ мекуни.
Он, ки даҳ бо ҳафту ним овард, бас суде накард.
Фурсатат бодо, ки ҳафту ним бо даҳ мекуни.



РУБОИЕТ

Чуз накши ту дар назар наёмад моро,
Чуз кӯи ту рахгузар наёмад моро.
Хоб арчи хуш омад хамаро дар дила,
Хақдо, ки ба чашм дар наёмад моро.

Баргир шароби тарабангезу бид,
Пинхон зи рақоби сифла бистезу бид!
Машнава сухани хасм, ки бинишину марав,
Бишнава зи ман ки нукта, ки бархезу бид!

Гуфтам, ки: «Лабат?» Гуфт: «Лабаи оби ҳайт».
Гуфтам: «Даҳанат?» Гуфт:

«Зикр ҳабби набот!»

Гуфтам: «Сухани ту?» Гуфт: «Ҳофиз гуфто:
Шодии ҳама латиғарҷи, салавоҷ!»

Моҳа, ки қадаш ба сари мимонад, рост,
Ониҳ ба дасту рӯи худ мисрост.
Дасторчае пешкашаш кардам, гуфт:
«Васлам талабӣ? Зикр ҳаёле,

ки турост!»

Ман бо камари ту дар миён кардам даст,
Пиндоштамаш, ки дар миён чизе даст?
Пайдост аз он миён, чу барбаст камар,
То ман зи камар чӣ тарф хоҳам барбаст!

Ту бадриву хуршед туро банда шудааст,
То бандан ту шудааст, тобанда шудааст.
З-он рӯй, ки аз шуён нури рухи ту
Хуршеди муниру моҳ тобанда шудааст.

Ҳар рӯз дилам ба зери боре дигар аст,
Дар дидан ман чи ҳаҷр хоре дигар аст.
Ман ҷаҳд ҳамекунам, қазо меғӯяд:
«Берун зи кифояти ту коре дигар аст!»

Моҳам, ки руҳаш равшанин хур бигирифт,
Гирди хати ӯ ҷашман кавсар бигирифт.
Дилҳо ҳама дар ҷоҳи занаҳдон андохт
В-он гаҳ сари ҷохро ба анбар бигирифт.

Имшаб зи ғамат миёни хун хоҳам хуфт,
В-аз бистари офият бурун хоҳам хуфт.
Бовар накуӣ, ҳаёли ҳудро бифирист,
То дарингарад, ки бе ту чун хоҳам хуфт.

* * *

Не қиссан он шамъи Чигил битвой гуфт,
Не холи дили сӯхтадил битвой гуфт.
Ғам дар дили танги ман аз он аст, ки нест,
Як дӯст, ки бо ӯ ғами дил битвой гуфт.

* * *

Авал ба вафо ман висолам дардод,
Чун маст шудам, чоми вафоро сар дод.
Пуроб ду дидаву пур аз оташ дил,
Хоки раҳи ӯ шудам, ба бодам дардод.

* * *

Не давлати дунё ба ситам меарзад,
Не лаззати мастияш алам меарзад,
На ҳафтҳазорсола шодии ҷаҳон
Ия меҳнати ҳафтрӯза ғам меарзад.

* * *

Ҳар дӯст, ки дам зад зи вафо, душман шуд,
Ҳар покраве, ки буд, тардоман шуд.
Гӯянд шаб обистану ин аст аҷаб,
К-ӯ мард надид, аз ҷӣ обистан шуд?

* * *

Чун гунҷан гул қаробанардоз шавад,
Наргис ба ҳавон май қадахсоз шавад.
Фориғ дили он касе, ки монанди хубоб,
Ҳам дар сари майхона сарандоз шавад.

* * *

Бо май ба канори ҷӯй мебояд буд,
В-аз гусса канораҷӯй мебояд буд.
Ин мuddати умри мо чу гул даҳ рӯз аст,
Хандоилабу тозарӯй мебояд буд.

* * *

Ин гул эн бари ҳамнафасе меояд,
Шодӣ ба дилам аз ӯ басе меояд,
Пайваста аз он рӯй кунам ҳамдамниш,
Қ-аз ранги ваям бӯн касе меояд.

* * *

Аз чарх ба хар гуна ҳамедор умед,
В-аз гардиши рӯзгор меларз, чу бед,
Гуфти, ки: «Пас аз сиёҳ ранге набувад!»
Пас мӯи сиёҳи ман чаро гашт сафед?

* * *

Айёми шабоб аст, шароб авлотар.
Бо сабзхатон бодан ноб авлотар.
Олам хама сар ба сар работест хароб,
Дар ҷои хароб ҳам хароб авлотар.

* * *

Хубони ҷаҳон сайд тавон кард ба зар.
Хуш-хуш бар аз эшон битавон хӯрд ба зар.
Наргис, ки кулаҳдори ҷаҳон аст, бибин,
Қ-ӯ низ ҷӣ гуна сар даровард ба зар.

* * *

Селоб гирифт гирди вайронаи умр
В-огози пурӣ ниҳод паймонаи умр.
Бедор шав, эй хоча ки хуш-хуш бикашад,
Ҳаммоли замона рахт аз хонаи умр.

* * *

Ишқи руҳи ёр бар мани зор магир,
Бар хастадилони ринди ҳаммор магир.
Сӯфӣ, чу ту расми раҳравон медонӣ,
Бар мардуми ринд нукта бисъёр магир!

* * *

Дар сунбулаш овехтам аз рӯи ниёз,
Гуфтам: — Мани савдозадаро кор бисоз!
Гуфто, ки: — Лабам бигиру зулфам бигузор,
Дар айши хуш овоз, на дар умри дароз.

* * *

Марде зи канандаи дари Хайбар пурс,
Асрори қарам зи хочаи Қанбар пурс.
Гар толиби файзи ҳақ ба сикӣ, Ҳофиз,
Сарчашман он зи соқии қавсар пурс!

* * *

Чашми ту, ки сеҳри Бобул аст устодаш,
Ё раб, ки ғусунҳо биравод аз ёдаш!
Он ғӯш, ки ҳалқа кард дар ғӯши ҷамол,
Овозаи дур зи назми Ҳофиз бодаш!

• • •

Эй дӯст, дил аз ҷафои душман даркаш,
Бо рӯи накӯ шароби равшан даркаш!
Бо аҳли ҳунар гӯй гиребон бикушо,
В-аз ноахлои тамои доман даркаш!

• • •

Моҳе, ки назири худ надорад ба ҷамол,
Чун ҷомаи зи тан баркашад он мушкниҳол;
Дар сина дилаш зи нозуки битвон дид,
Монандан сангреса дар оби зулол.

• • •

Дар боғ чу шуд боди сабо дояи гул
Барбаст машотавор пирояи гул.
Аз соя ба хуршед агарат хаст амон,
Хуршедруҳе талаб куну сояи гул.

• • •

Лаб боз мағир як замон аз лаби ҷом,
То бистонӣ коми ҷаҳон аз лаби ҷом.
Дар ҷоми ҷаҳон чу талху ширии ба ҳам аст,
Ин аз лаби ёр хоҳу он аз лаби ҷом.

• • •

Дар орзуи бӯсу канорат мурдам
В-аз ҳасрати лаъли обдорат мурдам,
Кисса накунам дароз, кӯтоҳ кунам,
Бозо, бозо, к-аз нитизорат мурдам!

• • •

Умре зи паи мурод зоеъ дорам
В-аз даври фалак чист, ки нофеъ дорам?
Бо ҳар кӣ бигуфтам, ки туро дӯст шудам,
Шуд душмани ман ваҳ, ки чӣ толеъ дорам!

• • •

Ман ҳосили умри худ надорам чуз ғам,
Дар ишқ зи неку бад надорам чуз ғам.
Як ҳамдами бовафо надидам чуз дард,
Як муниси номзад надорам чуз ғам.

• • •

Чун бода зи ғам чӣ боядат ҷӯшидан?
Бо лашкари ғам чӣ боядат кӯшидан?
Сабз аст лабат, соғар аз ӯ дур мадор,
Май бар лаби сабза хуш бувад иӯшидан!

• • •

Эй шармзада ғунчан мастур аз ту,
Хайрону хичил наргиси махмур аз ту!
Гул бо ту баробарӣ кучо ёрад кард,
К-ӯ нур зи маҳ дораду маҳ нур аз ту!

• • •

Чашмат, ки фусуну ранг меборад аз ӯ,
Афсӯс, ки тири ҷанг меборад аз ӯ.
Бас зуд малул гаштӣ аз ҳамнафасон,
Оҳ аз дили ту, ки санг меборад аз ӯ.

• • •

Эй бод, хадиси ман ниҳонаш меғӯ!
Сирри дили ман ба сад забонаш меғӯ!
Меғӯ на бад-он сон, ки малолаш гирад,
Меғӯ суханеву дар миёнаш меғӯ!

• • •

Эй сояи сунбулат суманпарварда,
Екути лабат дурри Адаи парварда!
Хамчун лаби худ мудом ҷон мепарвар
З-он роҳ, ки рӯхест ба таи парварда.

• • •

Гуфтӣ, ки: «Туро шавам мадорандеша,
Дил хуш куну бар сабр гумор андеша!»
Ку сабру ҷӣ дил? Қ-он ҷӣ дилаш меҳонанд,
Як қатраи хун асту ҳазор андеша!

• • •

Он ҷоми тарабшикор бар дастам неҳ
В-он соғари чун ниғор бар дастам неҳ.
Он май, ки чу занҷир бипечад бар худ,
Девона шудам, биёр бар дастам неҳ!

• • •

Бо шохиди шӯху шангу бо барбату най,
Кунчеву фароғатеву як шишаи май.
Чун гарм шавад зи бода моро рағу пай,
Миннат набарем як ҷав аз Холами Тай!

* * *

Кассоми бихишту дӯзах, он уклакушой,
Моро нагузорад, ки дароем зи пой.
То кай бувад ин гурграбой, бинамой,
Сарпанчаи душман афган, эй шері худой!

* * *

Эй кош, ки бахт созгорӣ кардӣ,
Бо чаври замона ёр ёрӣ кардӣ,
Аз дасти чавониям чу бирбуд инон,
Пирӣ чу рикоб пайдорӣ кардӣ!

* * *

Гар ҳамчу ман афтодаи ин дом шавӣ,
Эй бас, ки хароби бодаву чом шавӣ,
Мо ошику ринду масту оламсӯзем,
Бо мо манишин вагарна бадном шавӣ!



АШХОСИ НОМДОРЕ, КИ ХОЧА БО БИСЪЕРИАШОН ШИНОСОЯ ДОШТААСТ.

Абӯсаъид ибни Улҷойту Худобанда мулаққаб ба Алоуддин. Охирин Элихонони Эрон. Мавлиди ӯ соли 704 хичрӣ ба Озарбойҷон буд. Дар 9 солагӣ дар соли 713 хичрӣ ӯро ҳукумати Хуросон доданд ва се солу чанд моҳ ба ин мақом буд. Падари Абӯсаъид Улҷойту дар рамазони 716 хичрӣ вафот мекунад. Абӯсаъид дар ин вақт ба Мозандарон буд. Чун хабари марги падараш шунид, амир Сунҷро бихост ва ӯ ба Абӯсаъид пайваст ва ба ҷониби Султония азимат кард ва ба ҷаҳордаҳсолагӣ дар моҳи сафар соли 717 хичрӣ бар тахти салтанат нишаст ва зимони умур ба амир Чӯпони Сулдӯз супурд ва вазорат ба хоҷа Рашидуддин ва хоҷа Алишоҳ дод. Амир Чӯпон ба Абӯсаъид бисъёр хидмати хуб кард, лекин дар соли 725 султон Абӯсаъид ба духтари амир Чӯпон ошиқ мешавад, духтар бошад дар соли 723 ба амир Шайх Ҳасан шавҳар карда буд, султон Абӯсаъид аз амир Чӯпон дархост то духтарро аз шавҳар боз гирад ва ба султон тазвиҷ кунад ва амир Чӯпон ба ин расвой розӣ нашуд, ба ин сабаб муносибаташон вайрон шуда, баъд аз кашмакашиҳои дуру дароз, амир Чӯпон дар охир ба Ҳирот назди малик Ғиёсуддини карт паноҳид ва Ғиёсуддин дар аввал ӯро ба хушӣ қабул кард баъд ӯро бо баъзе фарзандонаш ба амри султон Абӯсаъид кушт.

Султон Абӯсаъид Бағдодхотунро аз шавҳари ӯ амир Шайх Ҳасан ба талоқ ҷудо карда ба занӣ гирифт ва аз он пас зимони умури мулк дар қабзаи иқтидори хеш гирифт ва то соли 736, ки таърихи вафоти ӯст, ба истиқлол фармон ронд, вай ҳамааш шуда 32 сол умр дида аз он 18 сол салтанат

кардааст. Аз он чихат, ки Абӯсаъид фарзанд надошт пас аз вай мамлакат парешон ва ба кишварҳои ҷудогона тақсим шуда то зуҳури Темур дар мамлакат хараҷу мараҷ ва кашмакаш миёни умарои ӯ давом ёфт.

Шайх Абӯисҳоқ Ҷамолӣ дини, Шох Шайх Абӯисҳоқ бини Шарафуддин Маҳмудшоҳи Инҷӯ, падари ӯ Маҳмудшоҳ аз амирзодагони давлати Чингизӣ аст ва ўро Арпоҳони муғул ҷонишини Абӯсаъид дар Табрез дар соли 736 бикушт. Абӯисҳоқ ва бародари ӯ Масъуд муддате ба Табрез дар банд буданд ва пас аз раҳой монанди чанд тани дигар аз амирон дар садади таҳсили мулк ва истиқлол бароманд чӣ давлати муғул дар ин хангом ба ғояти заъф расида буд.

Баъд аз вафоти Абӯсаъид, ки соли 736 ҳиҷрӣ (1336 милодӣ) воқеъ шуда буд, Ҷамолӣ дини Шайх Абӯисҳоқи Инҷӯ пас аз задухӯрд ва кашмакашҳои бисёре бо душманон ва бародари худ Масъуд дар соли 743 ҳиҷрӣ (1340 м.) дар Шероз подшоҳ шуд. Шайх Абӯисҳоқи Инҷӯ марде хушмашраб ва аҳли базму сурур ва бериё ва сахӣ буд. Абӯисҳоқ ҳамин, ки дар Форс истиқлол ёфт, касди Кирмон ва Хурмуз кард чунки ин шаҳрҳоро ҳам хоки падарон мешуморид ва дар муддати ҷаҳордаҳ соли салтанати худ миёни ӯ ва амир Муборизуддин шаш ҳафт бор ҷангҳо рӯй дода ва дар ҳар бор Абӯисҳоқ ба ҳазимат шуд, то дар соли 754 ҳиҷрӣ (1354 милодӣ) пас аз шикасте дар ҳаволии Шероз ба Шулистон гузашт, то дар 757 ҳиҷрӣ дар Исфаҳон асир гашт ва ўро ба Шероз бурданд ва ба қасони амир Хоҷ Зарроб супурданд ва ба хуни Хоҷ Зарроби мазкур ўро куштанд.

Амир Муборизуддин Муҳаммад бини Музаффар. Оли Музаффар — силсилае аз фармонравоён, ки аз 713 то 795 ҳиҷрӣ дар Форс ва Кирмон ва Курдистон ба истиқлол фармонравӣ кардаанд, сарсилсила, яъне асосгузори ин дудамон амир Муборизуддин Муҳаммад бини Музаффар аст. Ӯ аз соли 713 подшоҳи Кирмон буда, дар соли 754 Шерозро забт карда ва онро пойтахти мамлакат қарор дод. Амир Муборизуддин Муҳаммад як подшоҳи мутаассиб ва ҷоҳил ва эҳсон буда,

бо маслиҳати рӯҳониёни реакционӣ кор мекард. Вай доираи адабии Шерозро пароканда намуд, одамони пешқадами замонро бо баҳонаи бединӣ ӯ тарафдори Абӯисҳоқ будаи таъкиб мекард. Дар он миён Ҳофиз ва Ҳамдасраш Убайд ҳам буданд.

Вай нисбат ба фарзандони худ низ ситам раво дошта, дашному носазо гуфта, пайваста онҳоро ба куштан ва гӯр кардан таъкид менамуд, оқибат шоҳ Шучоъ ва шоҳ Маҳмуд ҳамдаст шуда, ӯро гирифта ҳаёс карданд ва дар охир чашмонашро мил кашиданд ва ба ҷояш шоҳ Шучоъ подшоҳ мешавад. Ин ҳодиса дар соли 760 ҳиҷрӣ рӯй додааст. Чӣ хеле ки дида мешавад, Муборизуддини золим қариб панҷоҳ сол салтанат кардааст, дар ҳуди Шероз подшоҳии ӯ шаш сол буд.

Шоҳ Шучоъуддин. Яке аз писарони амир Муборизуддини Муҳаммад мебошад, ки бо ҳамдастии бародараш шоҳ Маҳмуд дар соли 760 ҳиҷрӣ падарашонро кӯр карданд ва шоҳ Шучоъ подшоҳ шуд. Чанд сол ба ин минвол гузашт, наоҳан муносибаташон бо ҳам вайрон шуда, шоҳ Маҳмуд ба кӯмаки лашкариёни султон Увайс бини Шайх Ҳасани Элкони ба Шероз ҳучум карда, шоҳ Шучоъро мағлуб ва маҷбур сохт, ки ба Абрқуруд ва баъди як сол аз он ҷо ба Қирмон равад. Даре нагузашта, аҳолии Шероз аз зулму таъдди сипохиёни Озарбойҷон ба ҷон омаданд ва ба шоҳ Шучоъ ваъда доданд, ки ӯро тарафдорӣ хоҳанд кард, шоҳ Шучоъ бори дуввум дар соли 767 ба Шероз ҳучум карда, шоҳ Маҳмудро шикаст дода, аз сари нав бар тахти шоҳӣ менишинад ва то соли 786 ҳиҷрӣ, ки соли вафоти ӯст подшоҳ буд.

Шоҳ Маҳмуд. Бародари шоҳ Шучоъ, ки аз соли 760 ҳиҷрӣ аз ҷониби шоҳ Шучоъ ҳокими вилоятҳои атроф буд ва тақрибан дар соли 763 ба Шероз ҳучум карда, чӣ хеле ки дар боло зикр шуд, шоҳ Шучоъро гурезонд ва то соли 767 шоҳӣ кард, ки Шучоъ бори дуввум Шерозро ба тасарруф дароварда ва шоҳ Маҳмуд гурехт. Дигар ба сари ҳокимият наёмадааст.

Шоҳ Нусратуддин Яхё бини амир Муборизуддини сол-

хон 762—80 хукмрони Язд буд. Вақте ки Темур бори аввал дар соли 789 Шерозро забт мекунад, шох Яхъёро дар он чо подшоҳ карда худаш ба Мовароуннаҳр мешитобад, дере нагузашта шох Мансур хучум мекунад ва Яхъё мегурезад.

Султон Зайнулобидин. Писари шох Шучоъ аз соли 786 то 790 хичрӣ подшоҳӣ карда аст.

Шох Мансур бини шох Музаффар бини Муборизуддин аз 790 то 795 дар Шероз подшоҳ будааст. Темири ланг, ки бори дуввум дар соли 795 ба Шероз хучум мекунад, Мансурро мекушад ва бо ҳамин фармонфармоии оли Музаффар ба охир мерасад.

Ҳоҷӣ Қавомуддин Ҳасани тамғоҷӣ, надини шох Шайх Абӯисҳоқ ва муҳассили девони молиётӣ ӯ, пас аз забт кардани Шероз амир Муборизуддин ӯро ба вазирии шох Шучоъ таъин мекунад, дар соли 764 бо амри шох Шучоъ кушта шуд ва Ҳоҷа таърихи қатли ӯро (умеди ҷуд) ёфта ва дар бисёр ҷоҳои дигар ҳам ӯро сутуда аст.

Қозӣ Мачуддин бини Исмоил бини Муҳаммад Худойод. Бини мадрасан Мачидии Шероз, ки ӯро ба амри султон Улҷойту ба ҷурми тасаннуи пешин сағони дарранда андохтанд, вале сағҳо ба ӯ осебе нарасонданд, ӯ дар соли 756 вафот карда ва Ҳоҷа таърихи вафоти ӯро сохтааст.

Аз вазирони оли Музаффар низ чанд нафар мамдӯҳи Ҳоҷа Ҳофиз будаанд аз ҷумла Ҳоҷа Бурҳонуддин Фатҳаллоҳ бини Ҳоҷа Қамолуддин Абулмаолӣ, ки дар соли 759 хичрӣ ба амри шох Шучоъ ба қатл расид.

Ҷалолуддин Туроншох. Вазирӣ шох Шучоъ, ки пас аз Ҳоҷӣ Қавомуддин шоирӣ бузургро дар паноҳи хеш гирифт ва ӯ ҳам ёридиҳандан худро ситоншҳо кард. Аз ҷумла:

Туроншаҳи хучаста, ки дар ман язиди фазл,
Шуд минати мавоҳиби ӯ тавқи гарданам.

Ту бад-ин нозукиву саркашӣ эй шамъи Чигил,
Лоқи бандагии Ҳоҷа Ҷалолуддинӣ.

Қозӣ Иззуддин Абдурахмони Иҷй, ки дар илми калом китеби «Мувокиф»-ро ба номи Шайх Абӯнесхоқ таълиф карда буд ва дар соли 756 вафот кардааст. Ҳоча Ҳофиз на таъхо дар Эронӣ он рӯз мавриди таваҷҷуҳи подшоҳон буда, балки дар кишварҳои порсизабони дигар ҳам монанди Ҳинд, Ироқи араб талабгори доштааст, ки орзуманди дидори ӯ будаанд. Яке аз онҳо Маҳмудшоҳи Баҳманӣ подшоҳи Дилкан аст, ки Ҳочаро ба Ҳинд даъват намуд. Дигаре султон Ғиёсуддин бини Искандар подшоҳи Бангола аст, ӯро даъват намуда ва Ҳофиз ҳам ғазали зайлро дар мадҳи ӯ навиштааст:

Соқӣ, ҳадиси сарву гулу дола меравад,
В-ин баҳе бо салоси ғассола меравад.
Таи макон бубину замон дар сулуки шеър,
К-ин тифли якшаба раҳи яксола меравад.
Шаккаршикаи шаванд ҳама тӯтиёни Ҳинд,
З-ин қанди порсӣ, ки ба Бангола меравад.
Ҳофиз зи шавқи маҷлиси султон Ғиёсуддин,
Ғофил машав, ки кори ту аз нола меравад.

Султон Увайс ва султон Аҳмад бини султон Увайси Ҷалорӣ ҳам аз мамдуҳони Ҳоча Ҳофиз мебошанд, султон Аҳмад ба шоир тӯҳфаҳо фиристода ӯро ба пойтахти хеш шаҳри Бағдод даъват мекунад, Ҳоча ҳам бо фиристодани ҳамин ғазал: «Аҳмадаллоҳ ало муъдалатус-султонӣ, Аҳмади Шайх Увайси Ҳасани Элқонӣ» иштиёқи худро ба мулоқоти ӯ илҳор мекунад, лекин мунтазам шуниндани хабарҳои бедодгарӣ ва хунрезии султон Аҳмад Ҳочаро аз мулоқоти ӯ ва рафтаи ба Бағдод тамоми дилхунук мекунад, султон Аҳмад боз нома фиристода Ҳофизро даъват мекунад, лекин Ҳоча ҳамин ғазалро ба ӯ фиристод ва ба Бағдод нарафт.

Килки мушкини ту рӯзе, ки зи мо ёд кунад,
Бибарад аҷри дусад банда, ки озод кунад...
Раҳ набурдем ба максуди худ андар Шероз,
Эй хуш он рӯз, ки Ҳофиз раҳи Бағдод кунад.



МҲНДАРИЧА

Сарсухан 3

ҒАЗАЛИЁТ

Ало ё айюхассоқӣ адир каъсан ва новилхо	31
Салоҳи кор кучову мани хароб кучо?	32
Агар он турки шерозӣ ба даст орад дили моро	33
Сабо, ба лутф бигӯ он ғазоли раъноро	34
Дил меравад зи дастам соҳибдилон худоро?	35
Ба мулозимони султон ки расонад ин дуоро	37
Сӯфи, биё, ки онна соф аст ҷомро	38
Соқие, бархезу дардеҳ ҷомро	39
Равнақи аҳди шабоб аст дигар бӯстонро	40
Дӯш аз масҷид сӯи майхона омад пири мо	41
Соқӣ, ба нури бода барафрӯз ҷоми мо	42
Эй фуруғи моҳи хуси аз рӯи рахшони шумо	43
Шаб аз мутриб, ки дил хуш бод вайро	44
Офтоб аз рӯи ӯ шуд дар хичоб	45
Таолаллоҳ ҷӣ давлат дорам имшаб	46
Субҳи давлат медамад, ку ҷоми ҳамчун офтоб?	47
Медамад субҳу килла баста ниқоб	48
Гуфтам, эй султони хубон раҳм кун бар ин ғариб	49
Эй шоҳиди кудей кӣ кашад банди ниқобат?	50
Хаме, ки абрӯи шӯҳи ту дар ҷаҳон андохт	51
Сина аз оташи дил дар ғами ҷонона бисӯхт	52
Соқие омадани ид муборақ бодат!	53
Эй насими саҳар оромғаҳи ёр кучост?	54
Рӯза як сӯ шуду ид омаду дилхо бархост	55
Дилу динам шуду дилбар ба маломат бархост	56
Чу бишнавай сухани аҳли дил мағӯ, ки хатост	57
Хаёли рӯи ту дар ҳар тарик ҳамраҳи мост	58
Маталаб тоату паймону салоҳ аз мани маст	59
Шукуфта шуд гули ҳамрову гашт булбул маст	60
Зулф ошуфтаву хай кардаву хандонлабу маст	61
Дар дайри мугон омад ёрам қадаҳе дар даст	62
Ба ҷони хочаву ҳаққи қадиму аҳли дуруст	63

Моро зи хаёли ту чӣ парвон шароб аст?	64
Зулфат ҳазор дил ба яке тори му бибаст	65
Он шаби қадре, ки гӯянд аҳли хилват имшаб аст	66
Агар ба лутф бихонӣ мазиди алтоф аст	67
Худо чу сурати абруи дилкушон ту баст	68
Хилватгузидаро ба тамошо чӣ ҳоҷат аст	69
Равоқи манзари чашми ман ошёнани туст	70
Бирав ба кори худ эй вонз ин чӣ фаръед аст	71
То сари зулфи ту дар дасти насим афтадаст	72
Биё, ки қасри амал саҳт суғубуниёд аст	73
Бе меҳри руҳат рӯзи маро нур намондаст	74
Боғи маро чӣ ҳоҷати сарву санавбар аст	75
Алминнати лилах, ки дари майкада боз аст	76
Имрӯз шоҳи анҷумани дилбарон якест	77
Агарчи бода фараҳбахшу бод гулбез аст	78
Ҳоли дил бо ту гуфтаним ҳавас аст	79
Ҳадиси сарв ки гӯяд ба пешии қомати дӯст	80
Саҳни бӯстон завқбахшу сӯҳбати ёрон хуш аст	81
Кунун, ки бар кафи гул қоми бодан соф аст	82
Дар ин замона рафиқа, ки ҳолӣ аз халал аст	83
Гул дар бару май дар кафу маъшуқ ба ком аст	84
Ба кӯи майкада ҳар солике ки раҳ дониست	85
Сӯфӣ аз партави май рози ниҳонӣ донист	86
Равзаи хулди барин хилвати дарвешон аст	87
Ба доми зулфи ту дил мубталои ҳештан аст	88
Бирав, эй зоҳиду даъват макунам сӯи бихишт	89
Лаъли сероби ба хун ташна лаби ёри ман аст	90
Моро зи орзуи ту парвон ҳоб нест	91
Рӯзгорест, ки савдон бутон дини ман аст	92
Манам, ки гӯшан майхона хонақоҳи ман аст	93
Зи гиря мардуми чашмам нишаста дар хун аст	94
Ҳамин зулфи ту доми қуфру дин аст	95
Дил саропардан муҳаббати ӯст	96
Он сияҳчарда, ки ширинии олам бо ӯст	97
Сари иродати мо в-остони ҳазрати дӯст	98
Дорам умеди отифате аз ҷаноби дӯст	99
Он пайки номвар, ки расид аз диёри дӯст	100
Сабо агар гузаре афтадат ба кишвари дӯст	101
Мархабо, эй пайки муштоқон, бидеҳ пайғоми дӯст	102
Рӯи ту қас надиду ҳазорат рақиб ҳаст	103
Агарчи арзи хунар пешии ёр беадабист	104
Хуштар зи айши сӯҳбату боғи баҳор ҷист?	105
Бинол, булбул, агар бо манат сари ёрист	106
Ё раб, ин шамъи дилафрӯз зи қошонан кист?	107

Моҳам ин ҳафта бурун рафту ба чашмам солест	108
Кас нест, ки афтодаи ин доми боло нест	109
Мардуми дидаи мо чуз ба рухат нозир нест	110
Зоҳиди зоҳирпараст аз холи мо оғаҳ нест	111
Роҳест роҳи ишк, ки ҳечаш канора нест	112
Равшан аз партави рӯят назаре нест, ки нест	113
Ҳосили корғаҳи кавну макон ин ҳама нест	114
Ҳоби ин наргиси фаттони ту бечизе нест	115
Чуз остони туам дар ҷаҳон паноҳе нест	116
Булбуле барги гуле хушранг дар минқор дошт	117
Диди, ки ёр чуз сари ҷавру ситам надошт	118
Кунуи, ки медамад аз бӯстон насими бихишт	119
Айби риндон макун, эй зоҳиди покизасиришт	120
Субҳдам мурғи чаман бо гули навхоста гуфт	121
Он турки паричеҳра, ки дӯш аз бари мо рафт	122
Гар аз дастӣ зулфи мушкинат ҳатое рафт, рафт	123
Соқӣ, биёр бода, ки моҳи снём рафт	124
Шарбате аз лаби лаълаш начашидему бирафт	125
Соқӣ, биё, ки ёр зи рух парда баргирифт	126
Хуснат ба иттифоқи малоҳат ҷаҳон гирифт	127
Шунидаам сухане хуш, ки пири Қанъон гуфт	128
Ё раб, сабабе соз, ки ёрам ба саломат	129
Эй худхуди сабо, ба Сабо мефиристамат	130
Эй ғойб аз назар, ба худо мефиристамат	131
Мири ман хуш меравӣ, к-андар сару по мирамат	132
Хар он хучастаназар к-аз пай саодат рафт	133
Чӣ лутф буд, ки ногоҳ рашҳан қаламат	134
З-он ёри дилнавозам шукрест ё шикоят	135
Мудомам маст медорад насими ҷаъди гесӯят	136
Муддате шуд, к-оташи савдон ӯ дар ҷони мост	137
Дарди моро нест дармон алғиёс	138
Туй, ки бар сари хубони кишварӣ чун тоҷ	139
Аз мани дилшуда он ёр намекурсад ҳеҷ	140
Агар ба мазҳаби ту хуни ошнӣ аст мубоҳ	141
Дили ман дар ҳавон рӯи Фаррух	142
Дӣ пири майфуруш, ки умраш ба хайр бод	143
Шаробу айши нӣхон чист? Қори бебунӣёд	144
Дӯш оғаҳӣ зи ёри сафарқарда дод бод	145
Рӯзи васли дӯстдорон ёд бод	146
Ҷамолат офтоби хар назар бод!	147
Суфӣ ар бода ба андоза хӯрад нӯшаш бод	148
Танат ба нози табиибон нӣзманд мабод!	149
Хусни ту ҳамеша дар фузун бод!	150
Хусрав, гӯи фалак дар ҳами ҷавғони ту бод!	151

Дерест, ки дилдор паёме нафистод	152
Пиронасарам нишқи ҷавонӣ ба сар афтод	153
Акси рӯи ту чу дар оинаи ҷом афтод	154
Он, ки рухсори туро ранги гулу насрин дод	155
Бунафша дӯш ба гул гуфту хуш нишоне дод	156
Хумои авҷи саодат ба доми мо афтад	157
Хаваси бодӣ баҳорам ба раҳи сахро бурд	158
Дарахти дӯстӣ биншон, ки коми дил ба бор орад!	159
Касе, ки ҳусни руҳи дӯст дар назар дорад	160
Дили мо ба даври рӯят зи ҷаман фарог дорад	161
Дилам бе ҷамолат сафое надорад	162
Он кас, ки ба даст ҷом дорад	163
Диле, ки ғайбнамоясту ҷоми Ҷам дорад	164
Буте дорам, ки гирди гул зи сунбул соябон дорад	165
Ба ҷоми васли ҷонон ҷашман кавсар намеарзад	166
Хар он, к-ӯ хотири маҷмуу ёри нозанин дорад	167
Хар он кӣ ҷониби аҳли вафо ниғаҳ дорад	168
Мутриби нишқ аҷаб созу навое дорад	169
Он, ки аз сунбули ӯ ғолия тобе дорад	170
Шоҳид он нест, ки мӯеву миёне дорад	171
Ҷон бе ҷамоли ҷонон майли ҷаҳон надорад	172
Равшани талғати ту моҳ надорад	173
Нест дар шаҳр нигоре, ки дили мо бибарад	174
Агар на бода ғами дил зи ёди мо бибарад	175
Сахар булбул ҳикоят бо сабо кард	176
Биё, ки турки фалак хони рӯза ғорат кард	177
Ба оби равшани май орифе таҳорат кард	178
Сӯфӣ ниҳод дому сари ҳуққа боз кард	179
Булбуле хуни диле хӯрду гуле хосил кард	180
Чу бод, азми сари кӯи ёр хоҳам кард	181
Даст дар ҳалқаи он зулфи дуто натвон кард	182
Дил аз ман бурду рӯй аз ман ниҳон кард	183
Рӯ бар раҳаш ниҳодаму бар ман гузар накард	184
Дилбар бирафту дилшудагонро хабар накард	185
Дидӣ, эй дил, ки ғами ёр дигар бор ҷӣ кард	186
Дӯстон духтари раз тавба зи мастурӣ кард	187
Солҳо дил талаби ҷоми Ҷам аз мо мекард	188
Ба сирри ҷоми Ҷам он гаҳ назар тавонӣ кард	189
Ед бод он, ки зи мо вақти сафар ёд накард	190
Ҷӣ мастияст надонам, ки рӯ ба мо овард?	191
Сабо вақти сахар бӯе зи зулфи ёр меовард	192
Насими бодӣ сабо дӯшам оғаҳӣ овард	193
Ерам чу қадаҳ ба даст гирад	194
Дилам чуз меҳри маҳруён, тариқе бар намегирад	195

Соқй ар бода, аз ин даст ба ҷом андозад	196
Даме бо ғам ба сар бурдан ҷаҳон яксар намеарзад	197
Дар азал партави хуснат зи тачалло дам зад	198
Сахар ҷун хусрани ховар алам бар кӯхсорон зад	199
Роҳе бизан, ки оҳе бар сози он тавон зад	200
Агар равам зи паяш, фитнаҳо барингезад	201
Агар зи кӯн ту бӯе ба ман расонад бод	202
Ба хусну хулку вафо кас ба ёри мо нарасад	203
Ҳар киро бо хати сабзат сари савдо бошад	204
Ҳар киро хоки сари кӯн ту маскан бошад	205
Ману инкори шароб? Ин чӣ ҳикоят бошад?	206
Ману салоҳу саломат? Қас ин гумон набарад	207
Нақди сӯфӣ на ҳама софни беғаш бошад	208
Хуш аст хилват агар ёр ёри ман бошад	209
Додгаро, фалак туро ҷуръакаши ниёла бод!	210
Кай шеърӣ тар ангезад хотир, ки ҳазин бошад	211
Хуш омад гул в-аз он хуштар набошад	212
Гул бе руҳи ёр хуш набошад	213
Нафаси боди сабо мушқифишон хоҳад шуд	214
Маро меҳри синаҳчашмон зи сар берун нахоҳад шуд	215
Рӯзи ҳичрону шаби фурқати ёр охир шуд	216
Ситорае бидурахшиду моҳи маҷлис шуд	217
Гудохт ҷон, ки шавад кори дил тамому нашуд	218
Ёри андар кас намебинем, ёронро чӣ шуд?	219
Зохиди хилватнишини дӯш ба майхона шуд	220
Дӯш аз ҷониби Осаф пайки башорат омад	221
Ишқи ту ниҳоли ҳайрат омад	222
Дар намозам ҳамн абрӯи ту бо ёд омад	223
Мужда, эй дил, ки дигар боди сабо боз омад!	224
Мужда, эй дил, ки Масеҳонафасе меонд	225
Сабо ба таҳияти пири майфурӯш омад	226
Сахарам давлати бедор ба болиш омад	227
Сари савдон ту андар сари мо мегардад	228
На ҳар кӣ чехра барафрӯхт дилбарӣ донад	229
Ҳар кӣ шуд маҳраи дил дар ҳарами ёр бимонд	230
Расид мужда, ки айёми ғам нахоҳад монд	231
Эй пистан ту ханда зада бар ҳадиси қанд	232
Баъд аз ин дасти ману домани он сарри баланд	233
Ҳасби ҳоле нанавиштиву шуд айёме чанд	234
Дӯш вақти сахар аз ғусса наҷотам доданд	235
Дӯш дидам, ки малонк дари майхона заданд	236
Нақдхоро бувад оё, ки нёре гиранд	237
Ҳар майфурӯш ҳочати риндон раво кунад	238
Дило, бисӯз, ки сӯзи ту корҳо бикунад	239

Маро ба риндиву ишқ он фузул айб кунад	240
Маро ба васли ту гар з-он, ки дастрас бошад	241
Тоири давлат агар боз гузоре бикунад	242
Ишқат на сарсарист, ки аз сар бадар шавад	243
Қилки мушкни ту рӯзе, ки зи мо ёд кунад	244
Он кист, к-аз рӯи қарам бо мо вафодорӣ кунад	245
Он май, ки дӯш сокин мо дар пиёла қард	246
Сарви ҷамони ман ҷаро майли ҷаман намекунад?	247
Дар назарбозин мо беҳабарон ҳайронанд	248
Суманбӯён ғубори ғам, чу бинишинанд, бинишонанд	249
Ғуломн наргиси масти ту тоҷдоронанд	250
Онон, ки хокро ба назар кимӣ кунанд	251
Онро, ки ҷомн софин сахбош медиҳанд	252
Шоҳидон гар дилбарӣ з-нисон кунанд	253
Гуфтам: «Қаям даҳону лабат қомрон кунанд?	254
Воизон ин ҷилва дар болои минбар мекунанд	255
Донӣ, ки ҷангу уд ҷӣ тақрир мекунанд?	256
Шароби беғашу сокин хуш ду домн раҳанд	257
Бувад оё, ки дари майқадаҳо бикшоянд?	258
Солҳо дафтари мо дар гарави сахбо буд	259
Ёд бод он, ки ниҳонат назаре бо мо буд	260
То зи мэйхонаву май ному нишон хоҳад буд	261
Пеш аз инат беш аз ин андешан ушшоқ буд	262
Ёд бод он, ки сари кӯн туам манзил буд	263
Ҳастагонро чу талаб бошаду қувват набувад	264
Қатли ин ҳаста ба шамшери ту тақдир набуд	265
Қорам зи даври ҷарх ба сомон намерасад	266
Дӯш дар ҳалқаи мо қиссан ғесӯи ту буд	267
Дӯш меомаду рухсора барафрӯхта буд	268
Як ду ҷомам дӣ сахарғах иттифоқ афтода буд	269
Ғавҳари маҳзани асрор ҳамон аст, ки буд	270
Лиллаҳулҳамд, ки ёрам зи сафар бозомад	271
Дидам ба ҳоби хуш, ки ба дастам пиёла буд	272
Ба кӯн майқада, ё раб, сахар ҷӣ машғала буд	273
Он ёр, к-аз ӯ хонаи мо ҷон парӣ буд	274
Мусулмонон маро вақте диле буд	275
Дар азал ҳар, к-ӯ ба ғайзи давлат арзонӣ бувад	276
Қунун, ки дар ҷаман омад гул аз адам ба вучуд	277
Аз дида хуни дил ҳама бар рӯи мо равад	278
Чу даст бар сари зулфаш занам, ба тоб равад	279
Аз сари кӯн ту ҳар, к-ӯ ба маломат биравад	280
Ҳарғизам нақши ту аз лавҳи дилу ҷон наравад	281
Хушо диле, ки мудом аз пан назар наравад	282
Соқӣ, ҳадиси сарву гулу лола меравад	283

Тарсам, ки ашк дар ғами мо пардадар шавад	284
Гарчи бар вонзи шаҳр ин сухан осон нашавад	285
Гар ман аз боғи ту як мева бичинам, чи шавад?	286
Бахт аз даҳони дӯст нишонам намедихад	287
Агар ба бодаи рангин дилам кашад, шояд	288
Гуфтам: «Ғами ту дорам», Гуфто: «Ғамат сар ояд»	289
Гуфтам, ки: «Хато кардиву тадбир на ин буд»	290
Бар сари онам, ки гар зи даст барояд	291
Даст аз талаб надорам то коми ман барояд	292
Чу офтоби май аз машриқи пиёла барояд	293
Сихӣ хучаста замоне, ки ёр бозояд	294
Агар он тоири кудсӣ зи дарам бозояд	295
Нафас баромаду ком аз ту барнамеояд	296
Ҷаҳон бар абруи ид аз ҳилол вусма кашид	297
Расид мужда, ки омад баҳору сабза дамид	298
Абри озори баромад, боди наврузи вазид	299
Муоширон, зи харифи шабона ёд оред!	300
Биё, ки рояти Мансур подшоҳ расид!	301
Бӯи хуши ту ҳар кӣ зи боди сабо шунид	302
Бӯи мушки Хутан аз боди сабо меояд	303
Муоширон, гирех аз зулфи ёр боз кунед!	304
Ало, эй тўтин гӯи асрор	305
Ид асту охири гулу ёрон дар интизор	306
Сабо зи манзили ҷонон гузар дарег мадор!	307
Эй сабо, нақхате аз кӯи фалонӣ ба ман ор!	308
Дило, ҷандам бирезӣ хун, зи дида шарм дор охир	309
Эй сабо, нақхате аз хоки дари ёр биёр!	310
Рӯй бинмову вучуди худам аз ёд бибар!	311
Шаби васл асту тай шуд номаи ҳаҷр	312
Гар бувад умр ба майхона расам бори дигар	313
Эй хуррам аз фуроғи руҳат лолазори умр	314
Дигар зи шохӣ сарви сихӣ булбули сабур	315
Юсуфи гумгашта бозояд ба Қанъон ғам махӯр!	316
Насихате кунамат бишнаву баҳона магир!	317
Рӯй бинмову маро гӯ, ки дил аз ҷон баргир	318
Ҳазор шукр, ки дидам ба коми ҳешат боз	319
Манам, ки дида ба дидори дӯст кардам боз	320
Эй сарви нозӣ хусн, ки хуш меравӣ ба ноз	321
Даро, ки дар дили ҳаста тавон дарояд боз	322
Ҳоли хуниндилон, кӣ гӯяд боз	323
Хуш он шабе, ки дарой ба сад карашмаву ноз	324
Биёву киштии мо дар шати шароб андоз!	325
Хезу дар косан зар оби тарабнок андоз!	326
Барнаёмад аз таманнон лабат комам ҳанӯз	327

Дилам рамидаи лӯливашест шӯрангез	328
Сабо ба мақдами гул роҳи рӯҳ бахшад боз	329
Эй сабо, гар бигзарӣ бар соҳили руди Арас	330
Гулузоре зи гулистони ҷаҳон моро бас	331
Дило, рафиқи сафар бахти некхоҳат бас	332
Дарди ишқе кашандаам, ки мапурс	333
Дорам аз зулфи сиёҳаш гила, ҷандон, ки мапурс	334
Бозову дили танги маро мӯнисӣ ҷон бош	335
Агар рафиқи шафиқӣ, дурустпаймон бош!	336
Эй дил, ғуломи шоҳи ҷаҳон бошу шоҳ бош!	337
Ба даври лола қадах гиру бериё мебош!	338
Бас харобам зи ғами ёри хароботин хеш	339
Сӯфӣ, гуле бичину мураққаъ ба хор бахш	340
Богбон гар панҷ рӯзе сӯхбати гул боядаш	341
Фикри булбул ҳама он аст, ки гул шуд ёраш	342
Шароби талх мецоҳам, ки мардафган бувад зӯраш	343
Хушо Шерозу вазъи бемисолаш	344
Чу баршикаст сабо зулфи анбарафшонаш	345
Е раб, ин навули хандон, ки супурдӣ ба манаш	346
Бибурд аз ман қарору тоқату хуш	347
Ба ҷидду ҷаҳд чу коре намеравад аз пеш	348
Саҳар зи хотифи ғайбам расид мужда ба ғӯш	349
Хотифе аз ғӯшаи майхона дӯш	350
Дар аҳди подшоҳи хатобаҳши ҷурмпӯш	351
Дӯш бо ман гуфт пинҳон роздоне тезхуш	352
Эй ҳама шакли ту матбуъу ҳама ҷон ту хуш	353
Қанори обу пои беду табъи шеърӯ ёре хуш	354
Ғарам қабул кунӣ в-ар биронӣ аз дари хеш	355
Маҷман хубиву лутф аст узори чу маҳаш	356
Маро корест мушқил бо дили хеш	357
Дилам рамида шуду гофилам мани дарвеш	358
Мо озмудаем дар ин шаҳр бахти хеш	359
Аз рақибат дилам наёфт халос	360
Нест касро зи каманди сари зулфи ту халос	361
Биё, ки мешунавам бӯи ҷон аз он ораз	362
Хусну ҷамоли ту ҷаҳон ҷумла гирифта тӯлу арз	363
Қасам ба ҳашмату ҷоҳу ҷалоли шоҳ Шучоъ	364
Бомдодон, ки зи хилватгаҳи коҳи ибдоъ	365
Ба фарри даалати гетифирӯзи шоҳ Шучоъ	366
Дар вафои ишқи ту машхури хубонам чу шамъ	367
Саҳар ба бӯи гулистон даме шудам дар боғ	368
Толеъ агар мадад кунад, доманаш оварам ба каф	369
Забони ҳома надорад сари баёни фироқ	370
Мабод кас чу мани хаста мубталои фироқ	371

Макоми амну ман бегашу рафики шафик	372
Агар шароб хӯрӣ, чуръае фишон бар хок	373
Ҳазор душманам ар мекунад касди ҳалок	374
Эй дили реши маро бо лаби ту ҳаққи намам	375
Хушхабар бош, эй насими шамол	376
Шамамту рӯха видодин ва шимту барқа висол	377
Дорон ҷаҳон, нусрати дин, хусрави комил	378
Ба вақти гул шудам аз тавбаи шароб хичил	379
Агар ба кӯн ту бошад маро мачоли вусул	380
Ҳар кас, ки надорад ба ҷаҳон меҳри ту дар дил	381
Ҳар нуктае, ки гуфтам дар васфи он шамоил	382
Эй руҳат чун хулду лаълат салсабил	383
Ишқбозиву ҷавониву шароби лаълфом	384
Мархабо, тоири фаррухпан фархундапаём	385
Ошики рӯи ҷавоне хушу навхостаам	386
Бушро, из-ис-саломату ҳаддат би эй салам	387
Бозой, соқие, ки ҳавоҳои хидматам	388
Дӯш бемории ҷашми ту бибурд аз дастам	389
Ба ғайр аз он, ки бишуд дину дониш аз дастам	390
Зулф бар бод мадеҳ, то надихӣ барбодам	391
Ҷош меғӯяму аз гуфтаи худ дилшодам	392
Маро мебиниву ҳар дам зиёдат мекуни дардам	393
Солҳо пайравии мазҳаби риндон кардам	394
Дишаб ба сели ашк раҳи хоб мезадам	395
Заррасон то дар ҳавои меҳри руҳсори туам	396
Ҳарчанд ниру ҳастадику нотагон шудам	397
Ҳамин на қисси он шӯҳи бевафо ғӯям	398
Ҳаёли рӯи ту дар коргоҳи дида кашидам	399
Зи дасти кӯтаҳи худ зери борам	400
Гарчи афтод зи зулфаш гиреҳе дар қорам	401
Гар даст диҳад хоки кафи пои нигорам	402
Дар ниҳонхонаи ишрат санаме хуш дорам	403
Дилатро гар ҳаҷар гуфтем, гуфтем	404
Маро аҳдест бо ҷонон, ки то ҷон дар бадан дорам	405
Ман кӣ бошам, ки бар он хотири отир гузарам	406
Ту ҳамчу субҳиву ман шамъи хилвати сахарам	407
Ба теғам гар кушад, дасташ нагирам	408
Мазан бар дил зи нуки ғамза тирам	409
Намози шони ғарибон чу гиря оғозам	410
Гар даст расад дар сари зулфайни ту бозам	411
Дар хароботи муғон гар гузар афтад бозам	412
Муждан васли ту ку, к-аз сари ҷон бархезам?	413
Чаро на дар пан азми дигри худ бошам?	414
Ман дӯстдори рӯи хушу мӯи дилкашам	415

Хаёли рӯи ту чун бигзарад ба гулшани чашм	416
Ман, ки аз оташи дил чун хуми май дар ҷушам	417
Гар ман аз сарзаниши муддаён андешам	418
Хичоби чехран ҷон мешавад губори танам	419
Чил сол беш рафт, ки ман лоф мезанам	420
Умрест, то ман дар талаб ҳар рӯз гоме мезанам	421
Бе ту, эй сарви равон, бо гулу гулшан чӣ кунам?	422
Ман на он риндам, ки тарки шохиду соғар кунам	423
Санамо, бо ғами ишқи ту чӣ тadbир кунам	424
Дида дарёе кунаму сабр ба сахро ғиганам	425
Дӯш савдон рухаш, гуфтам, зи сар беруи кунам	426
Ба азми тавба сахар, гуфтам, истихора кунам	427
Хошо, ки ман ба мавсими гул тарки май кунам	428
Рӯзгоре шуд, ки дар майхона хидмат мекунам	429
Зи бод нахати зулфи дутот мечӯям	430
Ман тарки ишқи шохиду соғар намекунам	431
Ба мижғони снях қарди ҳазорон раҳна дар дидам	432
Холиё маслихати вақт дар он мебинам	433
Гарам аз даст бархезад, ки бо дилдор бинишам	434
Дар хароботи муғон нури худо мебинам	435
Ғами замона, ки ҳечаш қарон намебинам	436
Хуррам он рӯз, қ-аз ин манзили вайрон биравам	437
Гар аз ин манзили вайрон ба сӯи хона равам	438
Он кӣ помолӣ ҷафо қард ҷу хоки роҳам	439
Ин чӣ шӯр аст, ки дар даври қамар мебинам	440
Дидор шуд муяссару бӯсу қанор ҳам	441
Дардам аз ёр асту дармон низ ҳам	443
Мо беғамони маст дил аз даст додаем	444
Умрест то ба роҳи ғамат рӯ ниҳодаем	445
Мо бад-ин дар на пан ҳашмату ҷоҳ омадаем	446
Ғатвии пири муғон дорами қавлест қадим	447
Хез то аз дари майхона қушоде талабем	448
Мо зи ёрон қашми ёри доштем	449
Салоҳ аз мо чӣ мечӯӣ, ки мастонро сало гуфтем	450
Мо дарси сахар дар раҳи майхона ниҳодем	451
Бигзор то зи шореи майхона бигзарем	452
Хез то хирқан сӯфӣ ба харобот барем	453
Биё то гул барафшонему май дар соғар андозем	454
Сӯфӣ, биё, ки хирқан солус барқашем	455
Дӯстон вақти гул он бех, ки ба ишрат кӯшем	456
Мо шабе даст барорему дуоё бикунем	457
Сарам хуш асту ба бонги баланд меғӯям	458
Мо нағӯем баду майл ба ноҳақ накунем	459
Борҳо гуфтааму бори дигар меғӯям	460

Гарчи мо бандагонии подшаҳем	461
Фотихае, чу омадӣ бар сари хастае бихон	462
Чандон, ки гуфтам ғам бо табиибон	463
Месӯзам аз фироқат, рӯ аз чафо бигардон	464
Е раб, он охун мушкин ба хутан бозрасон	465
Худоро кам нишин бо хирқапӯшон	466
Шоҳи шамшодқадон, хусрави шириндаҳон	467
Бахору гул тарабангез гашту тавбашикан	468
Чу гул хар дам ба бӯят чома бар тан	469
Афсари султони гул пайдо шуд аз тарфи чаман	470
Эй хусрави хубон, назаре сӯи гадо кун	471
Хуштар аз фикри маю чом чӣ хоҳад будан?	472
Донӣ, ки чист давлат? Дидори ёр дидан	473
Диламро шуд сари зулфи ту маскан	474
Маман, ки шӯхран шаҳрам ба ишқ варзидан	475
Эй рӯи моҳманзари ту навбахори хусн	476
Эй шом, ба кӯи мо гузар кун!	477
Гулбаргро зи сунбули мушкин ниқоб кун	478
Мо сархушему бодан мо дар пиёла кун!	479
Субҳ аст, сокиё, қадаҳе пуршароб кун	480
Зи дар дарову шабистони мо мунаввар кун!	481
Эй нури чашми ман, суҳане хаст, гӯш кун!	482
Қарашмае куну бозори соҳирӣ бишикан	483
Болобаланди ишвагари нақшбози ман	484
Чун шавам хоки раҳаш, доман бияфшонад зи ман	485
Нуктан дилкаш бигӯям: холи он маҳрӯ бибин	486
Шароби лаъл кашу рӯи маҳчабинон бин	487
Мефиган бар сафи риндон назаре бехтар аз ин	488
Ба чони пири хароботу ҳаққи сӯҳбати ӯ	489
Гуфто: бурун шудӣ ба тамошон мохи нав	490
Мазран сабзи фалак дидаму, доси маҳи нав	491
Мутриби хушнаво, бигӯ тоза ба тоза, нав ба нав	492
Эй офтоб оинадори ҷамоли ту	493
Эй хунбаҳон нофан Чин хоки роҳи ту	494
Эй дар ҷамани хубӣ рӯят чу гули худрӯ	495
Эй қабон подшоҳӣ рост бар болон ту	496
Тоби бунафша медихад турран мушксои ту	497
Маро ҷашмест ҳунафшон зи дасти он қамонабрӯ	498
Ҳатти узори ёр, ки бигрифт моҳ аз ӯ	499
Гулбунӣ айш медамад, сокии гулӯзор ку?	500
Эй пайки ростон, хабари ёри мо бигӯ!	501
Хунук насими муанбар шамомаи дилхоҳ	502
Айшам мудом аст аз лаъли дилхоҳ	503
Гар теғ борад дар кӯи он моҳ	504

Висоли ў зи умри ҷовидон бех	505
Ногаҳон парда барандохтай, яъне чӣ?	506
Насиби ман чу харобот кардааст илоҳ	507
Дари сарои мугон рӯфта буду обзада	508
Дӯш рафтам ба дари майкада хоболуда	509
Доманкашон ҳамешуд дар шарби заркашида	510
Аз хуни дил навиштам наздики ёр нома	511
Эй аз фуруғи рӯят равшан ҷароғи дида	512
Ҷароғи рӯи туро шамъ гашт парвона	513
Сахаргоҳон, ки махмури шабона	514
Ид асту мавсимн гул, соқӣ, биёр бода	515
Аз ман чудо машав, ки туам нури дидай	516
Соқӣ, биё, ки шуд қадаҳи лола пур зи май	517
Ба савти булбулу кумрӣ агар нанӯшӣ май	518
Лабаш мебӯсаму дармекашам май	519
Махмури ҷоми ишқам, соқӣ бидеҳ шаробе	520
Манам аз зулфи чун занҷирн ёре	521
Манам, ки аз ту ҳамин қонёам ба як назаре	522
Эй, ки бар моҳ аз хати мушкин ниқоб андохтӣ	523
Эй дил, мабош як дам ҳолӣ зи ишқу мастӣ	524
Эй зи шарми оразат гул карда хай	525
Бо муддаи мағӯед асрори ишқу мастӣ	526
Он ғолияҳат гар сӯи мо нома навиштӣ	527
Эй қиссаи бихишт зи кӯят ҳикоят	528
Эй, ки бо силсилаи зулфи дароз омадай	529
Сабат салмо бисудгайҳо фуодӣ	530
Дидам ба хоб дӯш, ки моҳе баромадӣ	531
Саҳар бо бод меғуфтам ҳадиси орзумандӣ	532
Чӣ будӣ, ар дили он моҳ меҳрубон будӣ	533
Чӣ қоматӣ, ки зи сар то қадам ҳама ҷонӣ	534
Ба ҷони ў, ки гарам дастрас ба ҷон будӣ	535
Чу сарв агар бихиромӣ даме ба гулзоре	536
Чун дар ҷаҳони хубӣ имрӯз комгорӣ	537
Хуштар аз кӯн харобот набошад ҷо	538
Шаҳрест пурзарифон в-аз ҳар тараф нигоре	539
Туро, ки ҳар чӣ мурод аст дар ҷаҳон дорӣ	540
Сабо, ту нақхати он зулфи мушкбӯ дорӣ	541
Биё, бо мо маварз ин кинадорӣ	542
Биёр бодаву бозам раҳон зи махмурӣ	543
Падид омад русуми бевафой	544
Эй, ки дар кӯн харобот мақоме дорӣ	545
Эй, ки махҷурии ушшоқ раво медорӣ	546
Рӯзгорест, ки моро нигарон медорӣ	547
Хуш қард ёварӣ фалакат рӯзи доварӣ	548

Туфайли ҳастини ишканд одаминву парӣ	549
Эй, ки доим ба хеш мағрурӣ	550
Зи кӯи ёр меояд насими боди наврӯзӣ	551
Умр бигзашт ба бехосиливу булҳавасӣ	552
Навбахор аст, дар он кӯш, ки хушдил бошӣ	553
Ҳазор ҷаҳд бикардм, ки ёри ман бошӣ	554
Эй дил, он дам, ки ҳароб аз ман гулгул бошӣ	555
З-ин хуш рақам, ки бар гули руҳсор мекашӣ	556
Судаймо мунву ҳаллат би-л-Ироқӣ	557
Катубту қиссата шавқӣ ва мадмаъӣ боқӣ	558
Е мабсимаи юхоки дурҷан миная-ла-лаоли	559
Саломуллоҳи мо карра-л-лаёлӣ	560
Бигрифт кори ҳуснат, чуи ишқи ман камоле	561
Рафтам ба боғ субҳдаме, то ҷинам гуле	562
Ин хирқа, ки ман дорам, дар раҳни шароб алво	563
З-он ман ишқ к-аз ӯ пухта шавад ҳар хоме	564
Кӣ барад ба назди шоҳон зи мани гадо паёме	565
Ғар аз ин оби тарабнок на хушдил бошӣ	566
Атат равоеху раид-ил-ҳимо ва зода, ғаромӣ	567
Сина молумоли дард аст, эй дарего марҳаме!	568
Шуд баҳору гузашт мавсими даӣ	569
Зи дилбарам кӣ расонад навозиши қаламе?	570
Аҳмадаллоҳ ало мӯъдалатуссултонӣ	571
Ақун, ки зи гул боз ҷаман шуд чу бихиште	572
Эй боди сабо, бигзар з-он ҷо, ки ту медонӣ	573
Эй боди насим ёр дорӣ	574
Эй бо ғами ту моро пайванди лоязоли	575
Вақтро ғанимат дон, он қадар, ки битвонӣ	576
Ҳавоҳои туам, ҷонову медонам, ки медонӣ	577
Туфтанд ҳалонк, ки туй Юсуфи сонӣ	578
Насими субҳи саодат бад-он нишон, ки ту донӣ	579
Ду ёри зираку аз бодаи куҳан ду мане	580
Нӯш кун ҷоми шароби якманӣ	581
Субҳ асту жола мечакад аз абри баҳманӣ	582
Эй, ки дар куштани мо ҳеҷ мадуро нақунӣ	583
Бишнаи ин нуқта, ки худро зи ғам озода кунӣ	584
Эй дил, ба кӯи ишқ гузоре намеқунӣ	585
Саҳарғах раҳраве дар сарзамине	586
Ту мағар бар лаби обе ба ҳавас бинишинӣ	587
Ҷон фидой ту, ки ҳам ҷониву ҳам ҷононӣ	588
Ҷон ҳузуру гулшани ами аст ин сарой	589
Соқие, сояи абр асту баҳору лаби ҷуй	590
Булбул зи шоҳи сарв ба гулбонги паҳлавӣ	591
Эй беҳабар, бикӯш, ки соҳиббабар шавӣ	592

Сахарам хотифи майхона ба давлатхои	593
Эй дар рухи ту пайдо анвори подшохи	594
Дар хама дайри мугон нест чу ман шайдое	596
Ба чашм кардаам абруи моҳсимое	597
Бирав, зоҳид, ба уммеде, ки дорӣ	598
Саломе чу бӯи хуши ошноӣ	599
Эй подшахи хубон, дод аз ғами тавҳой	600
Эй дил, гар аз он чохи занахдон бадар оӣ	601
Май хоҳу гулафшон кун, аз даҳр чӣ мечӯӣ?	602

ҚАСОИД

Дар ситоиши шоҳ шайх Абӯисоӣ Иичӯ	605
Дар ситоиши Чалолуддин Тӯроншоҳ	608
Дар ситоиши Чалолуддин Тӯроншоҳ	610
Дар ситоиши шоҳ Шахшучӯ фармуда	612
Дар ситоиши Қавомуддин Муҳаммад Соҳиббаёр вазири Шоҳшучӯ фармуда	615
Дар ситоиши шоҳ Мансур фармуда	618
Маснавиёт	620
Соқнома	623
Китъаот	632
Рубоӣ	642
Ашхоси номдоре, ки Хоча бо бисёрнашон шиносӣ дош- тааст	651

- Хофиз Шерозӣ**
X 84 Куллиёт (Мураттиби китоб ва муаллифи сарсухан
Ч. Шанбезода.— Душанбе: Ирфон, 1983.
672 сах.

Хофиз шоири мутафаккири барҷаста ва оламшумулест, ки осори гаронбаҳоиш зинатфазон ганҷинан адабиёти ҷаҳон гардида ва ҳудаш ҳамчун яке аз бузургтарини шоирони лирикинавис шинохта шудааст. Ашъори дилангези ӯ ташнагишикани дилу ҷонҳои ташнаи мардуми суҳандӯстанд. Ғазалҳои оби гуворон ҷашмаест, ки кас ба нишидан сер намешавад.

Гафиз
Собрание сочинение

X $\frac{70403-\text{№ } 15}{\text{М } 501(13)-83}$ 93—83

Тоҷик¹
И (Эрон)

Гафиз Ширази

(на таджикском языке)

Мухаррир М. Шералай

Мухаррири расмҳо Т. Королева

Рассом Қ. Туренко

Мухаррири техники Е. Цыни

Мусаххед А. Азизкулов

БИ № 78

Ба матбаа 18.02.83 супурда шуд. Ба чопаш 16.09.83 имзо шуд. КЛ 04681. Формати 70X100¹/₂. Коғаз тигрографии № 1. Гарнитурааш адабӣ. Чопаш барҷаста. Чузъи чопии шартӣ 27,61. Чузъи рангаи шартӣ 33,026. Чузъи наشريю ҳисобӣ 19,67. Адади нашр 30000. Супориши № 674. Нархи переплети № 7 2 с. 10 т. Нархи переплети № 5 2 с. 00 т.

Душанбе, наشريети «Ирфон», кӯчаи Айний, 126.

Матбааи № 1 Комитети давлатии РСС Тоҷикистон оид ба корҳои наشريёт, полиграфия ва савдои китоб.

2 с. 10с

НАШРИЁТИ •ИРФОН•